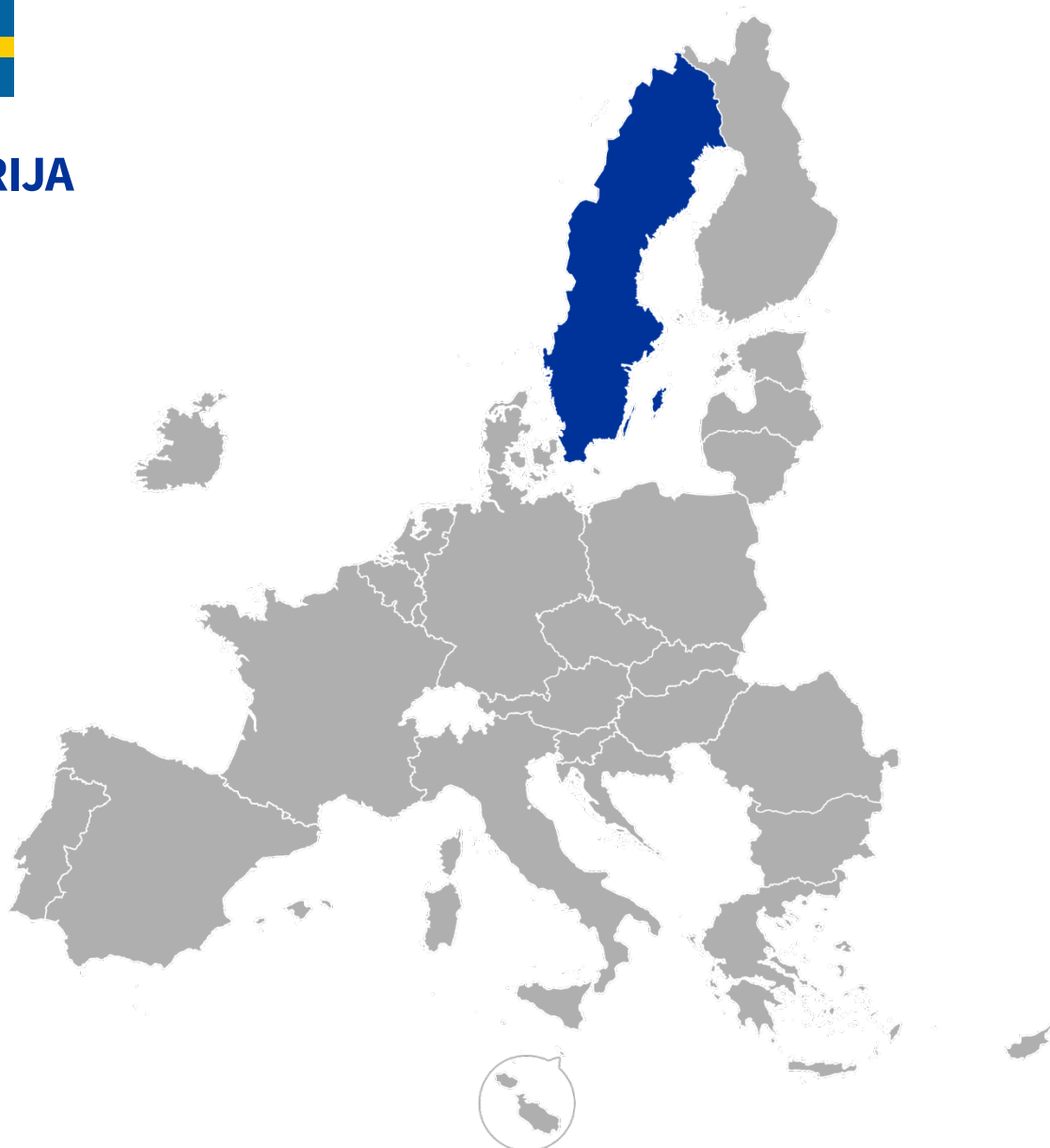

ZVIEDRIJA

MINISTRU UZ VIENU DIENU: SARUNAS 27 VALSTU FORMĀTĀ

■ MI satvara ieviešana

Lomu apraksti | **Lietpratēju versija** | LV

**Eiropas Savienības
Padome**

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Eiropas Savienība ir nonākusi krustcelēs savas digitālās nākotnes veidošanā. Digitālās desmitgades stratēģijas ietvaros ES mērķis ir uzņemties vadošo lomu mākslīgā intelekta (MI) jomā, vienlaikus aizsargājot pamattiesības, patērētāju aizsardzību, tirgus konkurētspēju, inovāciju un tehnoloģisko līderību. Šo diskusiju pamatā ir Eiropas Komisijas tiesību akta priekšlikums, kura mērķis ir regulēt MI izstrādi Eiropas Savienībā. Pēc vairākām sarunu kārtām vēl nav izskatīti šādi jautājumi.

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

- A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskā, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES pieņems **uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs.**
- B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem **piesardzīga pieeja, proti, jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības** (sk. II pielikumu).

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām, **izņemot tām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem.**

ZVIEDRIJA

Darba kārtība

Šodien Padomes darba kārtībā ir Komisijas priekšlikums par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai. Šo regulas projektu jūs apspriedīsiet ar pārējo dalībvalstu pārstāvjiem, un jūsu mērķis ir panākt kompromisu.

Jūsu galvenais mērķis

Padomes kopēja nostāja, kas atspoguļo jūsu intereses. Jūs varat arī apsvērt iespēju atbalstīt tādu kompromisa risinājumu, kas daļēji atspoguļo jūsu intereses.

Jūsu uzdevums

1. Rūpīgi **izlasiet savas grupas informāciju**, kurā izklāstītas jūsu intereses un nostājas.
2. **Daži no jūsu argumentiem sakrīt ar Īrijas, Somijas un Portugāles nostāju.** Apspriedieties ar viņiem, lai noskaidrotu, vai varat sadarboties nolūkā virzīt jūsu kopīgās intereses, ja jums tādas ir.
3. Sagatavojiet **ievadrunu** (ne garāku par 1 minūti) pirmajai oficiālo sarunu kārtai. Izklāstiet savu nostāju par 1. un 2. pantu. Jums var palīdzēt ierāmētais teksta paraugs.
4. Ar ievadrunu uzstājieties tad, kad prezidentvalsts (kas vada sanākumi) jums dod vārdu. Ja piekrītat jau iepriekš paustajām citu valstu nostājām, skaidri to pasakiet.
5. Uzmanīgi uzklausiet pārējo valstu nostājas. Lai varētu izsekot citu valstu nostājām, **aizpildiet 8. un 9. lappusē esošo tabulu.** Būtisks sarunu aspekts ir ieklausīšanās citos un tādu risinājumu rašana, kas der ikvienam.
6. Oficiālo sarunu laikā **izklāstiet savu nostāju un argumentus.** Ja jūsu argumenti ir līdzīgi citu valstu argumentiem, var būt lietderīgi jūsu argumentus izklāstīt kopīgi, lai tiem piešķirtu lielāku svaru.
7. Protams, **lēmums par to, kā beigās balsot, ir jūsu ziņā.** Ņemiet vērā – kad pienāks laiks galīgajam balsojumam par kompromisa priekšlikumu, jums būs jāizlemj: vai nu piekrītat kompromisam, ar kuru jūs, iespējams, neesat 100 % apmierināts, vai arī diskusijas beidzas pavisam bez rezultāta.

Priekšsēdētāja kungs/kundze, komisāra kungs/kundze, kolēģi!

Vispirms es vēlos pateikties Komisijai par šā priekšlikuma izstrādāšanu un prezidentvalstij par tā iekļaušanu šodienas darba kārtībā.

Pirms šodienas sanāksmes mums bija auglīgas apspriedes ar _____.

Mēs uzskatām, ka ir jāpieņem uz spējām/mērķi balstīta riska klasifikācija, jo _____.

Attiecībā uz 1. panta B punktu mēs uzskatām, ka "augsta riska" MI sistēmu izstrādes laikā izstrādātājiem ir jāpieņem elastīga/piesardzīga pieeja, jo _____.

Attiecībā uz 2. pantu tiks/netiks piemēroti daži izņēmumi, jo mēs atbalstām _____.

Mēs esam pārliecināti, ka šodienas sanāksmē mums izdosies vienoties par konstruktīvu kompromisu.

Paldies!

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES izmantos

... uz spējām balstītu riska klasifikāciju: risku nosaka sistēmas tehniskās spējas

... uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs

Pamatojoties uz šo riska klasifikāciju, “augsta riska” MI sistēmām pirms to ieviešanas ir jāveic stingra testēšana.

B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem

... elastīga pieeja: pirms MI modeļa ieviešanas jāveic tā pašnovērtējums

... piesardzīga pieeja: jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības (sk. II pielikumu)

Jūsu argumenti

- Jūsu valsts valdība atbalsta tālredzīgu, bet praktisku MI regulējumu. Jūs iestājaties par to, ka priekšlikumā tiek paredzētas ierobežotas atkāpes, lai nerisinātu MI investoru un pētnieku atturēšanos.
- Lai gan Zviedrija viena pati nevar uzņemties vadošo lomu MI jomā, vienota ES to var – veicināt inovāciju, noteikt standartus un stiprināt savu globālo ietekmi. Lai to panāktu, MI izstrādātājiem ir vajadzīgi spēcīgāki stimuli un mazāk regulatīvo šķēršļu izstrādes posmos, veicinot darbvietu radīšanu un ekonomikas izaugsmi.
- Svarīga ir uz mērķi balstīta pieeja: MI, ko izmanto medicīniskajā diagnostikā, būtu jāpiemēro stingrāki noteikumi nekā MI, kas paredzēts uzņēmējdarbības pārvaldībai. Tas nenozīmē nepievērst pietiekamu uzmanību tādām bažām kā neobjektivitāte mākslīgā intelekta jomā, bet gan piešķirt prioritāti vissteidzamākajiem riskiem, proti, tiem, kas tieši ietekmē cilvēku dzīvības. Turklāt riska definēšana, pamatojoties uz nozarēm, sniedz arī ieguvumu, proti, mazāk iespējamu konfliktu ar esošajām nozaru prasībām citos regulējumos, piemēram, veselības aprūpes un finanšu regulējumā. Šādā veidā birokrātiskā sarežģītība tiek saglabāta pārvaldāmā līmenī.
- Attiecībā uz prasībām izstrādātājiem jūs esat pilnīgi pārliecināti, ka Eiropas tehnoloģiju uzņēmumi var nodrošināt augstas kvalitātes MI bez neelastīga regulējuma. Nodrošinot izstrādātājiem elastību attiecībā uz to, kā viņi testē un pilnveido modeļus, tiks veicināta inovācija un izcilība, vienlaikus joprojām nodrošinot atbildīgu MI izstrādi.

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām

bez izņēmuma

bez izņēmuma, ja vien sistēma nav izstrādāta kā atvērtā pirmkoda sistēma

izņemot gadījumus, kad to izstrādā mazi uzņēmumi un jaunuzņēmumi (un)

izņemot gadījumus, kad to izstrādā militāriem vai aizsardzības mērķiem (un)

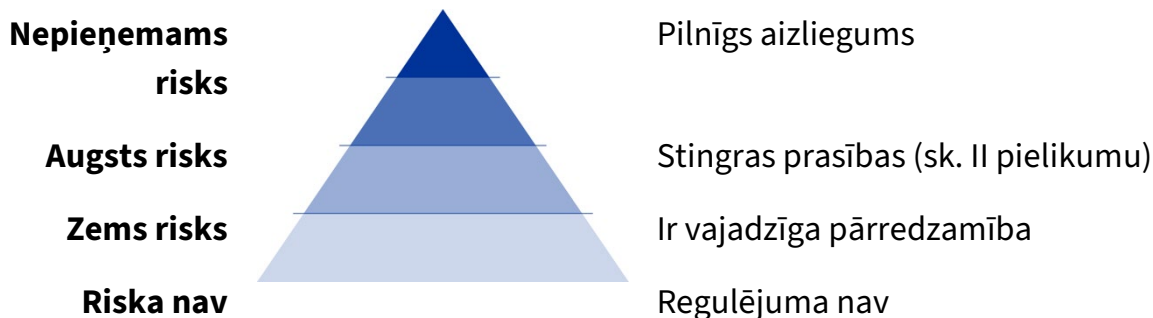

izņemot gadījumus, kad to izstrādā nacionālās drošības, migrācijas vai robežkontroles vajadzībām

Jūsu argumenti

- Jums ir ārkārtīgi svarīgi, lai jautājumi, kas saistīti ar valsts drošību, militāro jomu vai aizsardzību, paliktu ārpus MI regulējuma darbības jomas. Dalībvalstis ir apņēmušās saglabāt kontroli pār lēmumiem šajās jomās, kas parasti jebkurā gadījumā ir ārpus ES jurisdikcijas. Par to liecina arī tas, ka ES nav vienotu ES militāro spēku.
- Turklāt, jūsuprāt, uz MI sistēmām, ko izmanto izlūkdatu vākšanai, kiberaizsardzībai vai kaujaslauka scenārijiem, nevar attiecināt tādas pašas informācijas izpaušanas vai regulatīvās prasības kā uz civilajām sistēmām, jo tas varētu apdraudēt operatīvo noslēpumu, valsts drošības intereses un stratēģisko priekšrocību, kuru šīm sistēmām ir paredzēts sniegt, jo tās ir izstrādātas šādam mērķim.
- Regulas 2. pants jums ir svarīgāks nekā 1. pants. Ja nevarēsiet pārliecināt citus ar saviem argumentiem attiecībā uz 1. pantu, jūs koncentrēsieties uz to, lai nodrošinātu, ka jūsu galvenās prasības attiecībā uz 2. pantu tiek uztvertas nopietni.
- Jūsu piezīmes:

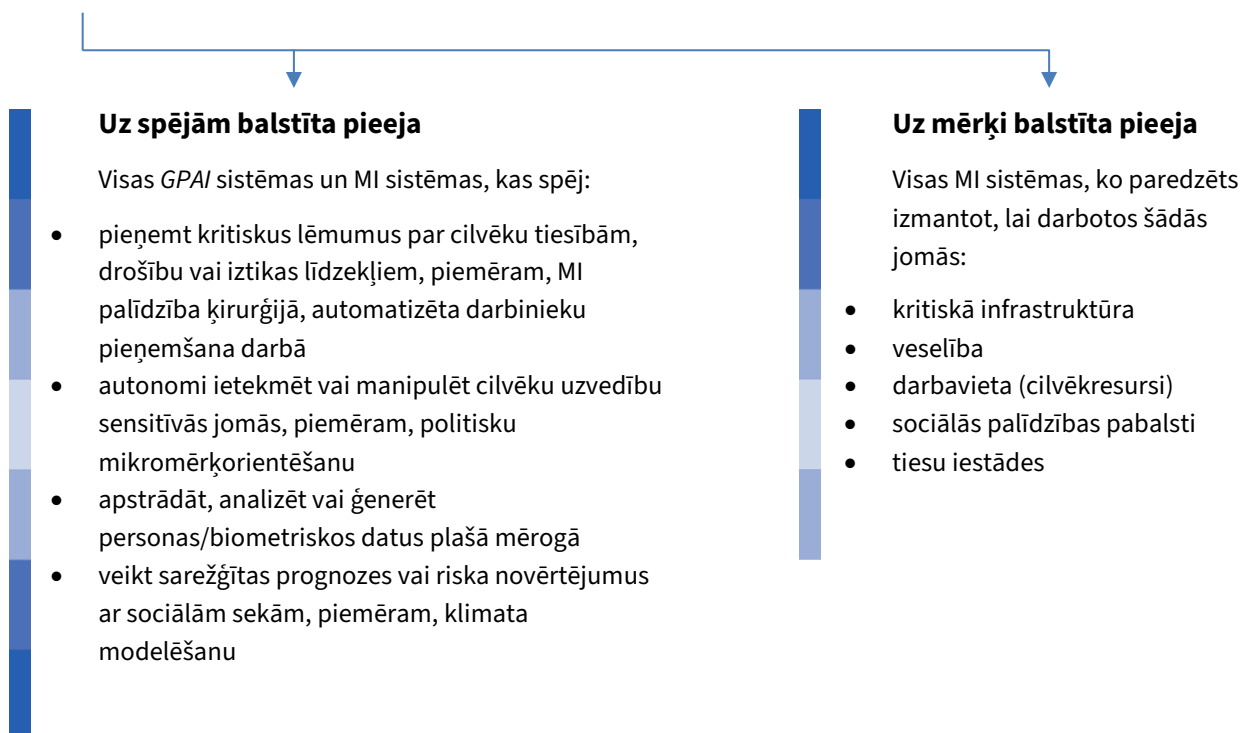
I pielikums. Riska klasifikācija

Nepieņemams risks

- **Sociālās novērtēšanas MI** – reitinga piešķiršana iedzīvotājiem, pamatojoties uz viņu uzvedību
- **Ar MI darbināma masveida novērošana** – biometriskā izsekošana bez piekrišanas
- **Emociju atpazīšana darbavietās/skolās**, lai ietekmētu darba rezultātus
- **Autonomi nāvējoši ieroči**, kas var nogalināt bez cilvēka iejaukšanās
- **Zemapziņas manipulēšanas MI** – cilvēku lēmumu ietekmēšana bez pārredzamības

Augsts risks

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

- darboties vidē, kur kļūdas vai neobjektivitātes var radīt kaitējumu, piemēram, pašbraucēji vieglie automobiļi

Zems risks

- **MI sistēmas, kas nav klasificētas kā “augsta riska” sistēmas**
- **Sarunboti un virtuālie asistenti** (ja vien lietotāji zina, ka viņi sarunājas ar MI)
- **Ieteikumu algoritmi** – uz MI balstīti ieteikumi sociālajos medijos
- **MI saimnieciskās darbības automatizācijai** – MI, kas automatizē vienkāršus administratīvos uzdevumus

Riska nav

- Ar MI darbināmi attēlu, mūzikas vai mākslas ģeneratori/rediģētāji
- MI zinātniskajā pētniecībā
- MI rotaļlietu un izklaides robotos – ar MI darbināmas rotaļlietas bez reāliem riskiem

II pielikums. Prasības “augsta riska” MI sistēmām

Uzsvars uz juridiskiem un ētikas standartiem:

- riska novērtējums pirms ieviešanas, apzinot paredzamos riskus un iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu
- tiek nodrošināta cilvēka virsvadība, lai novērstu pilnīgu automatizāciju lēmumu pieņemšanā
- datu pārvaldība, lai nodrošinātu objektīvas apmācības datu kopas
- obligātas ārējās revīzijas, tostarp testēšana “smilškastē” cilvēka uzraudzībā
- testēšanas rezultāti tiek izpausti ES regulatoriem
- pēctirgus uzraudzība, lai sekotu darbības rezultātiem

Definīcijas

- **Algoritmi** – soli pa solim izklāstīti norādījumi, ko dators ievēro, lai atrisinātu problēmu vai pieņemtu lēmumu.
- **Mākslīgā intelekta sistēmas** (MI sistēmas) – datorizētas sistēmas, kas MI izmanto tādu uzdevumu veikšanai, kuriem parasti nepieciešams cilvēka intelekts, piemēram, mācīšanās, argumentācija, problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana, uztvere un valodas izpratne.
- **Intelektuālā darbaspēka aizplūšana** – kad kvalificēti darbinieki pamet valsti, lai strādātu ārzemēs.
- **Uzņēmumu migrācija** – kad uzņēmums pārceļ savu darbību uz citu valsti, bieži vien nolūkā uzlabot apstākļus vai pazemināt izmaksas.
- **Dziļās mācīšanās MI** – sistēma, kas mācās no liela datu apjoma, izmantojot neirālos tīklus, piemēram, kā darbojas cilvēka smadzenes. Tā atpazīst modeļus un laika gaitā uzlabojas, neprasot konkrētu programmēšanu.
- **Vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI)** – MI, kas var veikt vairāk nekā vienu uzdevumu, piemēram, *ChatGPT*, *Google Gemini*.
- **Atvērtais pirmkods** – programmatūra, kuras kods ir brīvi pieejams ikvienam nolūkā to apskatīt, izmantot un pārveidot.
- **Uz noteikumiem balstīts MI** – MI sistēma, kas pieņem lēmumus, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem noteikumiem un loģiku. Piemēram, “Ja notiek X, tad jādara Y”.
- **Testēšana “smilškastē”** – testēšana izolētā vidē, piemēram, pašbraucējs MI tiek testēts simulētā pilsētā, pirms tas brauc pa reāliem ceļiem.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Austrija					
Beļģija					
Bulgārija					
Horvātija					
Kipra					
Čehija					
Dānija					
Igaunija					
Somija					
Francija					
Vācija					
Grieķija					
Ungārija					
Īrija					

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

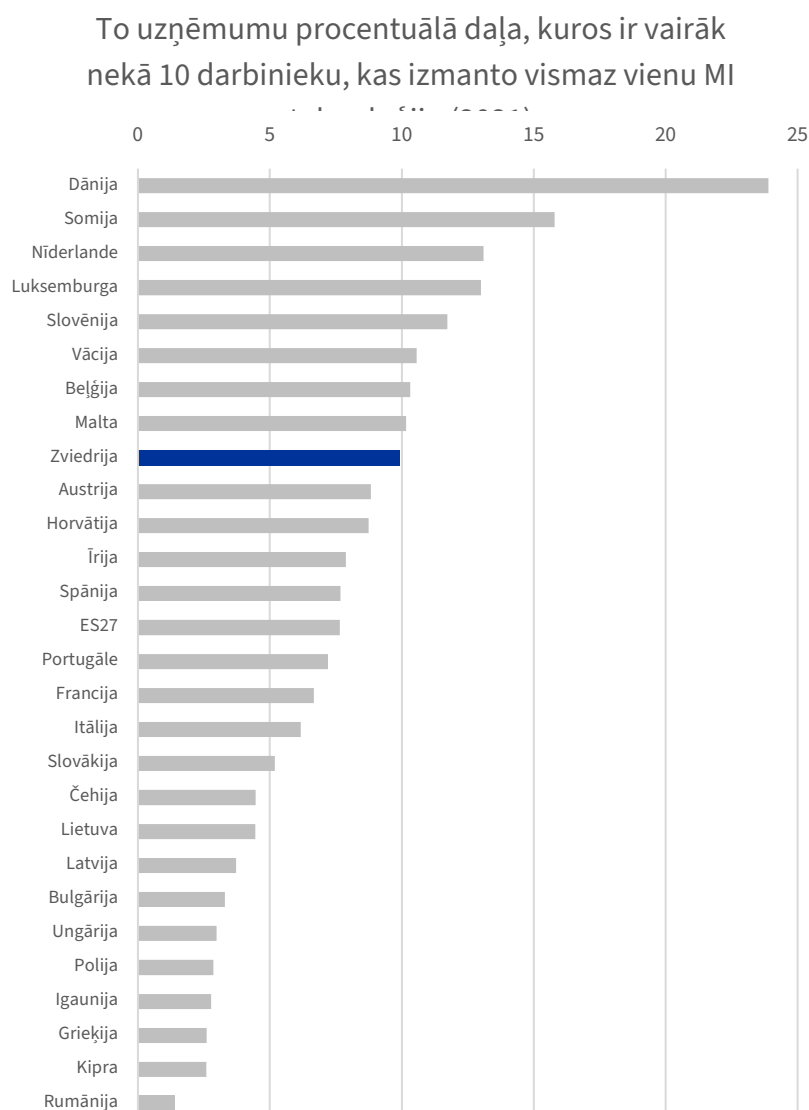
	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Itālija					
Latvija					
Lietuva					
Luksemburga					
Malta					
Nīderlande					
Polija					
Portugāle					
Rumānija					
Slovākija					
Slovēnija					
Spānija					
Zviedrija	uz mērķi balstīta	elastīga		militārie/aizsardzības mērķi + valsts drošība	
Komisija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi.
Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Vispārīga informācija

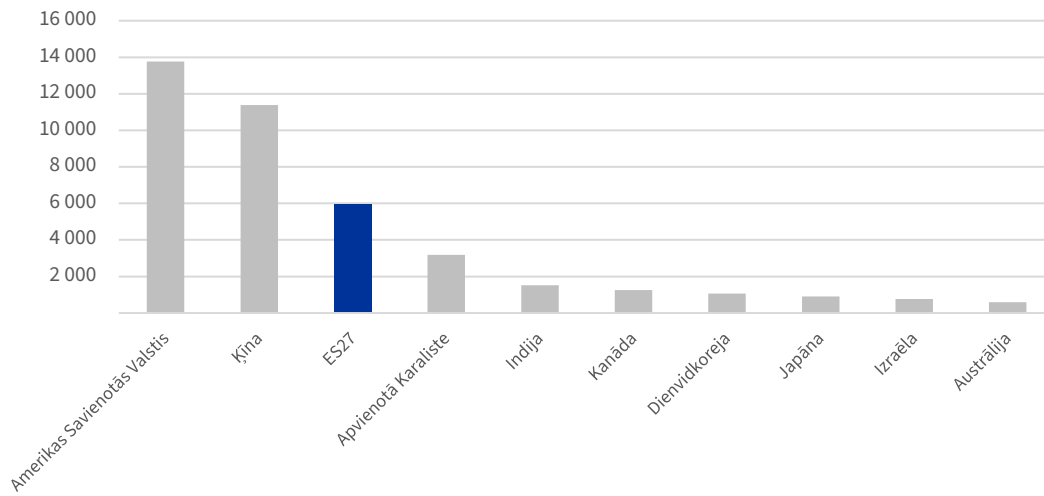
Nemiet vērā – **sarunas notiek 2023. gadā!**

	Eiropas Savienība	Zviedrija
Iedzīvotāji	447 695 350	10 521 556
IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	38 150	51 060
Bezdarba līmenis	6,1 %	7,7 %
To uzņēmumu procentuālā daļa, kuri izmanto MI tehnoloģiju	8 %	10,4 %
To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir padziļinātas digitālās prasmes	27,3 %	36,5 %

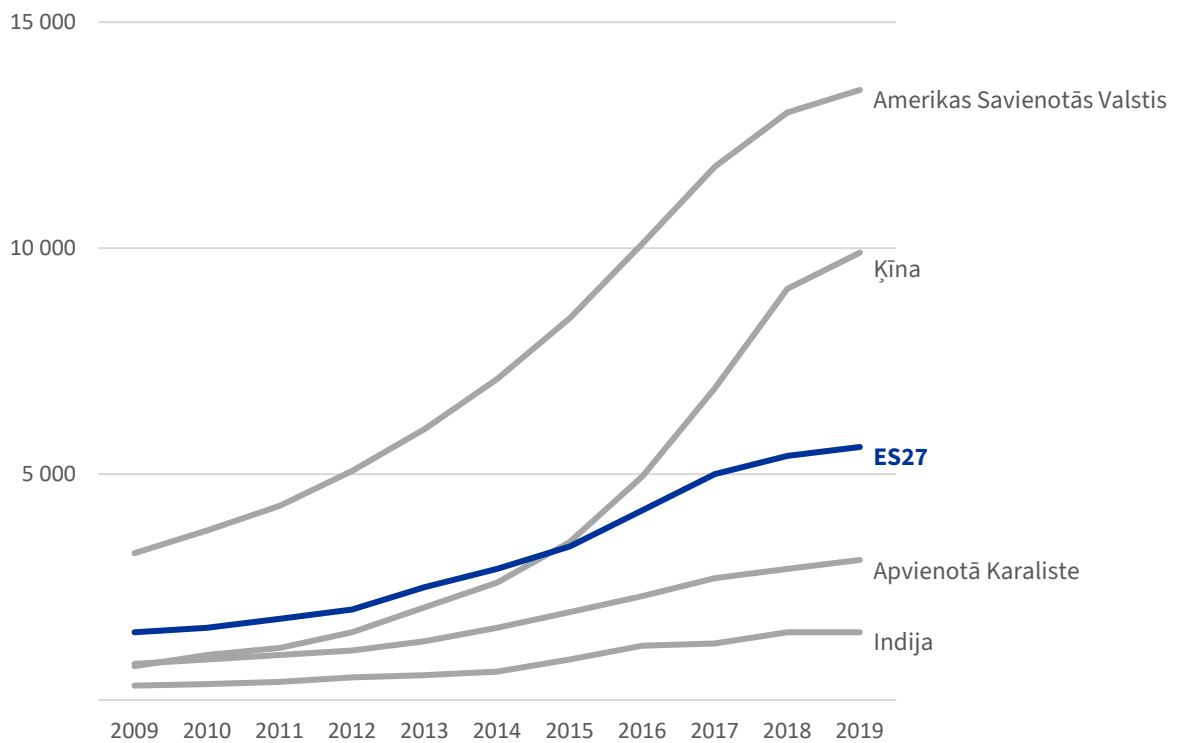

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MI uzņēmumi pa valstīm (2020)

MI uzņēmumu izaugsme skaitļos

Datu avoti: Eurostat, Kopīgais pētniecības centrs

Šo publikāciju ir sagatavojis Padomes Ģenerālsēkretariāts, un tā ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā neuzliek atbildību ne ES iestādēm, ne dalībvalstīm. Plašāka informācija par Eiropadomi un Padomi ir pieejama tīmekļa vietnē: www.consilium.europa.eu.

© Eiropas Savienība, 2025

| Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Print	ISBN 978-92-850-0524-5	doi: 10.2860/2079367	QC-01-25-006-LV-C
PDF	ISBN 978-92-850-0523-8	doi: 10.2860/7209878	QC-01-25-006-LV-N

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

PREZIDENTVALSTS

MINISTRS UZ VIENU DIENU: SARUNAS 27 VALSTU FORMĀTĀ

■ MI satvara ieviešana

Lomu apraksti | **Lietpratēju versija** | LV

Eiropas Savienības
Padome

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Eiropas Savienība ir nonākusi krustcelēs savas digitālās nākotnes veidošanā. Digitālās desmitgades stratēģijas ietvaros ES mērķis ir uzņemties vadošo lomu mākslīgā intelekta (MI) jomā, vienlaikus aizsargājot pamattiesības, patērētāju aizsardzību, tirgus konkurētspēju, inovāciju un tehnoloģisko līderību. Šo diskusiju pamatā ir Eiropas Komisijas tiesību akta priekšlikums, kura mērķis ir regulēt MI izstrādi Eiropas Savienībā. Pēc vairākām sarunu kārtām vēl nav izskatīti šādi jautājumi.

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

- A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskā, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES pieņems **uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs.**
- B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem **piesardzīga pieeja, proti, jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības** (sk. II pielikumu).

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām, **izņemot tām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem.**

PREZIDENTVALSTS

Darba kārtība

Šodien Padomes darba kārtībā ir Komisijas priekšlikums par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai. Šo regulas projektu jūs apspriedīsiet ar pārējo dalībvalstu pārstāvjiem, un jūsu mērķis ir panākt kompromisu.

Jūsu galvenais mērķis

Ar divkāršu balsu vairākumu (proti, vismaz 55 % dalībvalstu, kuras pārstāv 65 % no kopējā ES iedzīvotāju skaita) vienoties par Padomes kopējo nostāju. Ideālais variants būtu panākt vienprātību, bet, ja tas nebūs iespējams, tiks izmantots noteikums par divkāršu balsu vairākumu. Praksē vairums lēmumu netiek izvirzīti balsošanai, bet prezidentvalsts cenšas rast tādu kompromisu, kuru var atbalstīt visas delegācijas.

Jūsu loma

Pievienojieties tās dalībvalsts delegācijai, kura pašlaik ir prezidentvalsts. Spēles vadītājs jums pateiks, kura valsts tā ir.

Jums kā šīs delegācijas loceklim ir jāvada oficiālās sarunas, savukārt jūsu kolēģi izklāstīs valsts intereses un nostājas. Jūsu pienākums ir pārraudzīt visas oficiālās sarunas, dot vārdu delegātiem un ievērot laika grafiku.

Atklāšana

1. Jums būtu **oficiāli jāatklāj sanāksme**, jāsvēic visi delegāti un Komisija un jāizskaidro viņiem sanāksmes mērķis (ne vairāk kā 1 minūte). Jums var palīdzēt nākamajā lappusē ierāmētais teksta paraugs.
2. Pēc tam jūs **lūdzat Komisijas pārstāvi iepazīstināt ar regulas projektu**.
3. Tad **seko dalībvalstu ievadrunas** (katra ne garāka par 1 minūti). Dalībvalstīm jūs dodat vārdu tādā secībā, kādā tās lūdz vārdu. Aiciniet dalībvalstis skaidri norādīt, kur tām ir kopīgas intereses ar citām dalībvalstīm.

Diskusijas

1. **Vadiet turpmākās oficiālās sarunas.** Ministri drīkst runāt tikai tad, kad esat viņiem devis vārdu. Delegātiem dodiet vārdu tādā secībā, kādā tie lūdz vārdu.
2. Lūdziet delegātus neatkārtot argumentus un nostājas, kuras kāds jau ir izklāstījis. Ja dalībvalstīm ir līdzīgas nostājas, aiciniet izvirzīt vienu dalībvalsti, kas runātu arī pārējo vārdā.
Uzmanību, laiks ir ierobežots!
3. **Pamīšus ar oficiālajām sarunām tiek dots laiks neformālām sarunām.** Jūsu pienākums ir paziņot, ka sākas neformālās sarunas, un darīt zināmu laiku, cikots atsāksies oficiālā sanāksme. Neformālās sarunas var notikt bez jūsu pārraudzības.

Vienošanās

1. Kamēr norisinās neformālās sarunas, jums ir laiks **sagatavot kompromisa priekšlikumu.** Protams, jūs varat arī vaicāt dalībvalstīm, vai tām ir ierosinājumi kompromisam.
2. Balsošanai virziet pašu(-us) daudzsološāko(-os) priekšlikumu(-us) 1. un 2. pantam. Padomes kopējo nostāju pieņem ar divkāršu balsu vairākumu (55 % dalībvalstu, kuras pārstāv vismaz 65 % no kopējā ES iedzīvotāju skaita). Balsu skaitīšanai **izmantojiet balsojuma kalkulatoru.** Spēles vadītājs jums palīdzēs.
3. Kad būs pienācis laiks galīgajam balsojumam par kompromisa priekšlikumu, atgādiniet dalībvalstīm, ka tām tagad ir jāizlemj: vai nu tās piekrīt kompromisam, ar kuru tās, iespējams, nav 100 % apmierinātas, vai arī diskusijas beidzas bez rezultāta.

Padomes locekļi, komisāra kungs/kundze!

Man ir patīss gods šodien atklāt Padomes sanāksmi.

Kā jūs visi zināt, Padomes prezidentvalsts patlaban ir _____, kas arī vadīs sarunas. Es šodien nevis izklāstīšu mūsu valsts nostājas par konkrēto jautājumu, bet gan pildīšu sanāksmes priekšsēdētāja pienākumus.

Šodienas darba kārtībā ir jauna regula par mākslīgā intelekta jeb MI izmantošanu un attīstību Eiropas Savienībā. Šis jautājums ir ļoti svarīgs gan visiem Eiropas iedzīvotājiem, gan arī saistībā ar ES lomu pasaulē, jo _____.

Pirms dodu vārdu Komisijai, vēlos uzsvērt, ka Padomes Juridiskais dienests ir izskatījis šo regulas priekšlikumu un atzinis, ka tas atbilst Līgumiem un ka tam ir vajadzīgais juridiskais pamats.

Tagad lūdzam Komisiju iepazīstināt ar savu priekšlikumu. Pēc tam katram būs iespēja īsā ievadrunā izklāstīt savas valsts nostāju. Mēs ceram, ka debates būs konstruktīvas un auglīgas.

Komisāra kungs/kundze, dodu vārdu Jums!

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES izmantos

... uz spējām balstītu riska klasifikāciju: risku nosaka sistēmas tehniskās spējas

... uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs

Pamatojoties uz šo riska klasifikāciju, “augsta riska” MI sistēmām pirms to ieviešanas ir jāveic stingra testēšana.

B) Izstrādājot “augsta riska” AI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem

... elastīga pieeja: pirms MI modeļa ieviešanas jāveic tā pašnovērtējums

... piesardzīga pieeja: jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības (sk. II pielikumu)

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām

bez izņēmuma

bez izņēmuma, ja vien sistēma nav izstrādāta kā atvērtā pirmkoda sistēma

izņemot gadījumus, kad to izstrādā mazi uzņēmumi un jaunuzņēmumi (un)

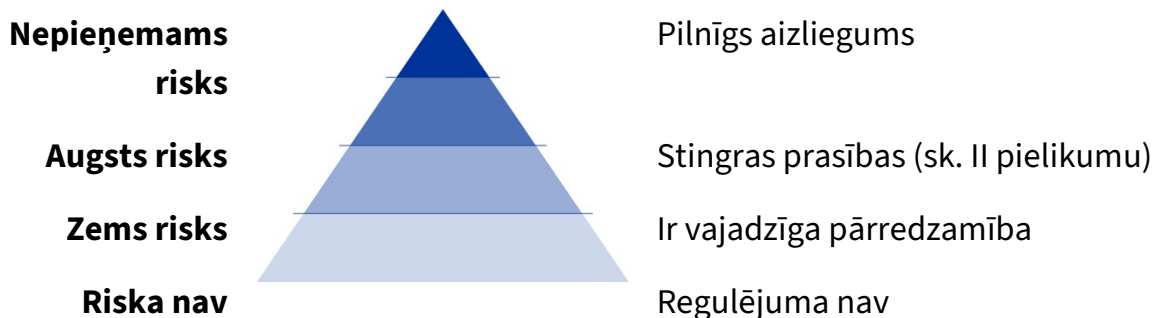

izņemot gadījumus, kad to izstrādā militāriem vai aizsardzības mērķiem (un)

izņemot gadījumus, kad to izstrādā nacionālās drošības, migrācijas vai robežkontroles vajadzībām

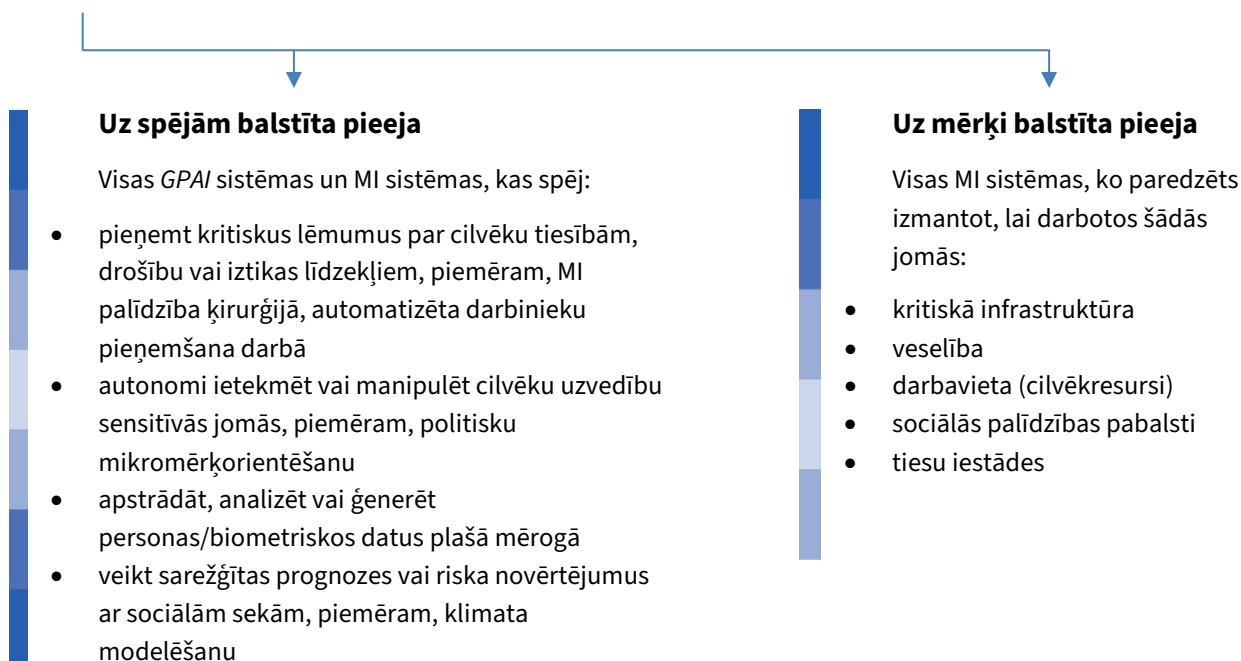
I pielikums. Riska klasifikācija

Nepieņemams risks

- **Sociālās novērtēšanas MI** – reitinga piešķiršana iedzīvotājiem, pamatojoties uz viņu uzvedību
- **Ar MI darbināma masveida novērošana** – biometriskā izsekošana bez piekrišanas
- **Emociju atpazīšana darbavietās/skolās**, lai ietekmētu darba rezultātus
- **Autonomi nāvējoši ieroči**, kas var nogalināt bez cilvēka iejaukšanās
- **Zemapziņas manipulēšanas MI** – cilvēku lēmumu ietekmēšana bez pārredzamības

Augsts risks

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

- darboties vidē, kur kļūdas vai neobjektivitātes var radīt kaitējumu, piemēram, pašbraucēji vieglie automobiļi

Zems risks

- **MI sistēmas, kas nav klasificētas kā “augsta riska” sistēmas**
- **Sarunboti un virtuālie asistenti** (ja vien lietotāji zina, ka viņi sarunājas ar MI)
- **Ieteikumu algoritmi** – uz MI balstīti ieteikumi sociālajos medijos
- **MI saimnieciskās darbības automatizācijai** – MI, kas automatizē vienkāršus administratīvos uzdevumus

Riska nav

- Ar MI darbināmi attēlu, mūzikas vai mākslas ģeneratori/rediģētāji
- MI zinātniskajā pētniecībā
- MI rotaļlietu un izklaides robotos – ar MI darbināmas rotaļlietas bez reāliem riskiem

II pielikums. Prasības “augsta riska” MI sistēmām

Uzsvars uz juridiskiem un ētikas standartiem:

- riska novērtējums pirms ieviešanas, apzinot paredzamos riskus un iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu
- tiek nodrošināta cilvēka virsvadība, lai novērstu pilnīgu automatizāciju lēmumu pieņemšanā
- datu pārvaldība, lai nodrošinātu objektīvas apmācības datu kopas
- obligātas ārējās revīzijas, tostarp testēšana “smilškastē” cilvēka uzraudzībā
- testēšanas rezultāti tiek izpausti ES regulatoriem
- pēctirgus uzraudzība, lai sekotu darbības rezultātiem

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Austrija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		valsts drošība	
Beļģija	uz spējām balstīta	piesardzīga		atvērtais pirmkods	
Bulgārija	uz mērķi balstīta	elastīga		bez izņēmuma	
Horvātija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		jaunuzņēmumi	
Kipra	uz spējām balstīta	piesardzīga	pārskatīt pēc 2 gadiem	bez izņēmuma	
Čehija	uz spējām balstīta	elastīga	pārskatīt pēc 5 gadiem	bez izņēmuma	
Dānija	uz mērķi balstīta	piesardzīga	finansiāls atbalsts	militārie/aizsardzības mērķi + valsts drošība	
Igaunija	uz mērķi balstīta	elastīga	testēšana reālos apstākļos	militārie/aizsardzības mērķi + valsts drošība	
Somija	uz mērķi balstīta	elastīga	atlikt balsošanu	jaunuzņēmumi	
Francija	uz mērķi balstīta	piesardzīga	iekļaut izglītības jomu	militārie/aizsardzības mērķi + valsts drošība	
Vācija	uz spējām balstīta	piesardzīga		bez izņēmuma	
Grieķija	uz spējām balstīta	piesardzīga	pārskatīt pēc 3 gadiem	militārie/aizsardzības mērķi + valsts drošība	
Ungārija	uz spējām balstīta	elastīga		militārie/aizsardzības mērķi	
Īrija	uz mērķi balstīta	elastīga	elastība attiecībā uz testēšanu	jaunuzņēmumi	

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Itālija	uz spējām balstīta	piesardzīga		jaunuzņēmumi	
Latvija	uz spējām balstīta	elastīga	atcelt pēctirgus uzraudzību	militārie/aizsardzības mērķi	
Lietuva	uz spējām balstīta	elastīga		bez izņēmuma	
Luksemburga	uz mērķi balstīta	elastīga	pārskatīt pēc 3 gadiem	jaunuzņēmumi	
Malta	uz mērķi balstīta	elastīga	testēšana reālos apstākļos	valsts drošība	
Nīderlande	uz spējām balstīta	piesardzīga		valsts drošība	
Polija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	
Portugāle	uz mērķi balstīta	elastīga	atlikt balsošanu	atvērtais pirmkods	
Rumānija	uz mērķi balstīta	elastīga		valsts drošība	
Slovākija	uz mērķi balstīta	elastīga	finansiāls atbalsts	jaunuzņēmumi	
Slovēnija	uz spējām balstīta	piesardzīga		jaunuzņēmumi	
Spānija	uz spējām balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi + valsts drošība	
Zviedrija	uz mērķi balstīta	elastīga		militārie/aizsardzības mērķi + valsts drošība	
Komisija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Definīcijas

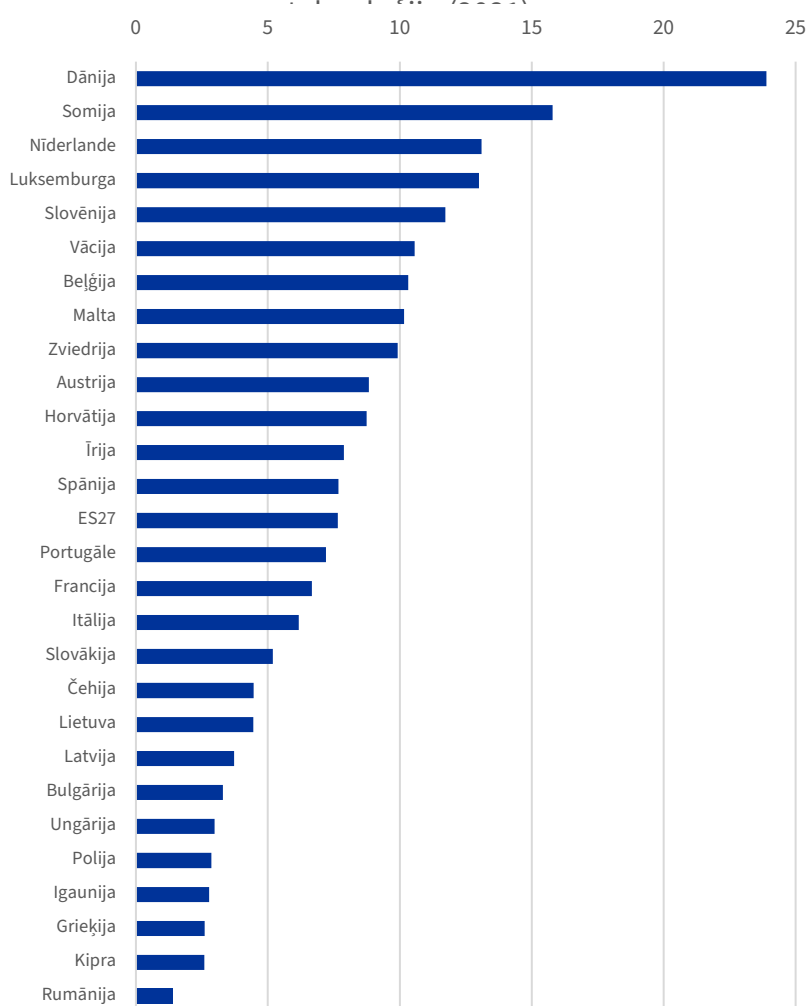
- **Algoritmi** – soli pa solim izklāstīti norādījumi, ko dators ievēro, lai atrisinātu problēmu vai pieņemtu lēmumu.
- **Mākslīgā intelekta sistēmas** (MI sistēmas) – datorizētas sistēmas, kas MI izmanto tādu uzdevumu veikšanai, kuriem parasti nepieciešams cilvēka intelekts, piemēram, mācīšanās, argumentācija, problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana, uztvere un valodas izpratne.
- **Intelektuālā darbaspēka aizplūšana** – kad kvalificēti darbinieki pamet valsti, lai strādātu ārzemēs.
- **Uzņēmumu migrācija** – kad uzņēmums pārceļ savu darbību uz citu valsti, bieži vien nolūkā uzlabot apstākļus vai pazemināt izmaksas.
- **Dziļās mācīšanās MI** – sistēma, kas mācās no liela datu apjoma, izmantojot neirālos tīklus, piemēram, kā darbojas cilvēka smadzenes. Tā atpazīst modeļus un laika gaitā uzlabojas, neprasot konkrētu programmēšanu.
- **Vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI)** – MI, kas var veikt vairāk nekā vienu uzdevumu, piemēram, *ChatGPT*, *Google Gemini*.
- **Atvērtais pirmkods** – programmatūra, kuras kods ir brīvi pieejams ikvienam nolūkā to apskatīt, izmantot un pārveidot.
- **Uz noteikumiem balstīts MI** – MI sistēma, kas pieņem lēmumus, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem noteikumiem un loģiku. Piemēram, “Ja notiek X, tad jādara Y”.
- **Testēšana “smilškastē”** – testēšana izolētā vidē, piemēram, pašbraucējs MI tiek testēts simulētā pilsētā, pirms tas brauc pa reāliem ceļiem.

Vispārīga informācija

Nemiet vērā – **sarunas notiek 2023. gadā!**

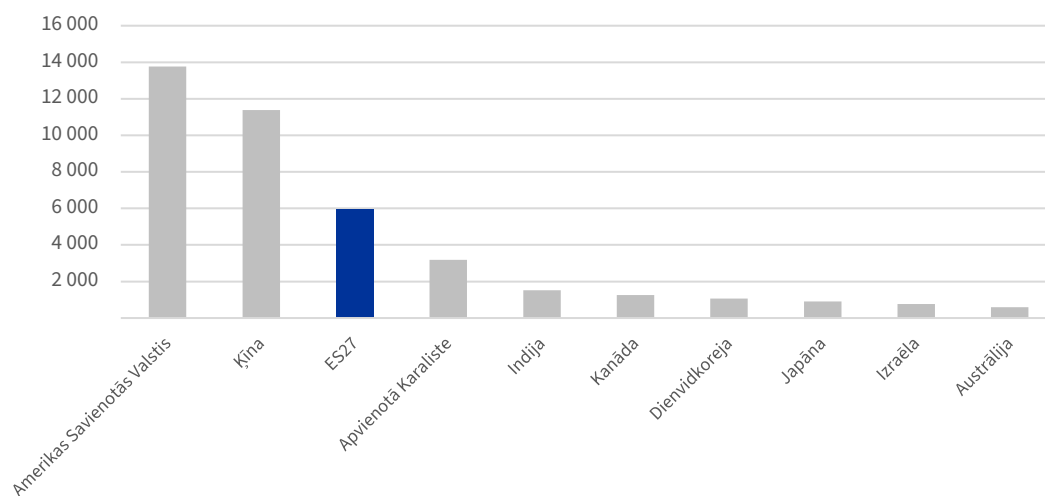
	Eiropas Savienība
Iedzīvotāji	447 695 350
IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	38 150
Bezdarba līmenis	6,1 %
To uzņēmumu procentuālā daļa, kuri izmanto MI tehnoloģiju	8 %
To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir padziļinātas digitālās prasmes	27,3 %

To uzņēmumu procentuālā daļa, kuros ir vairāk nekā 10 darbinieku, kas izmanto vismaz vienu MI

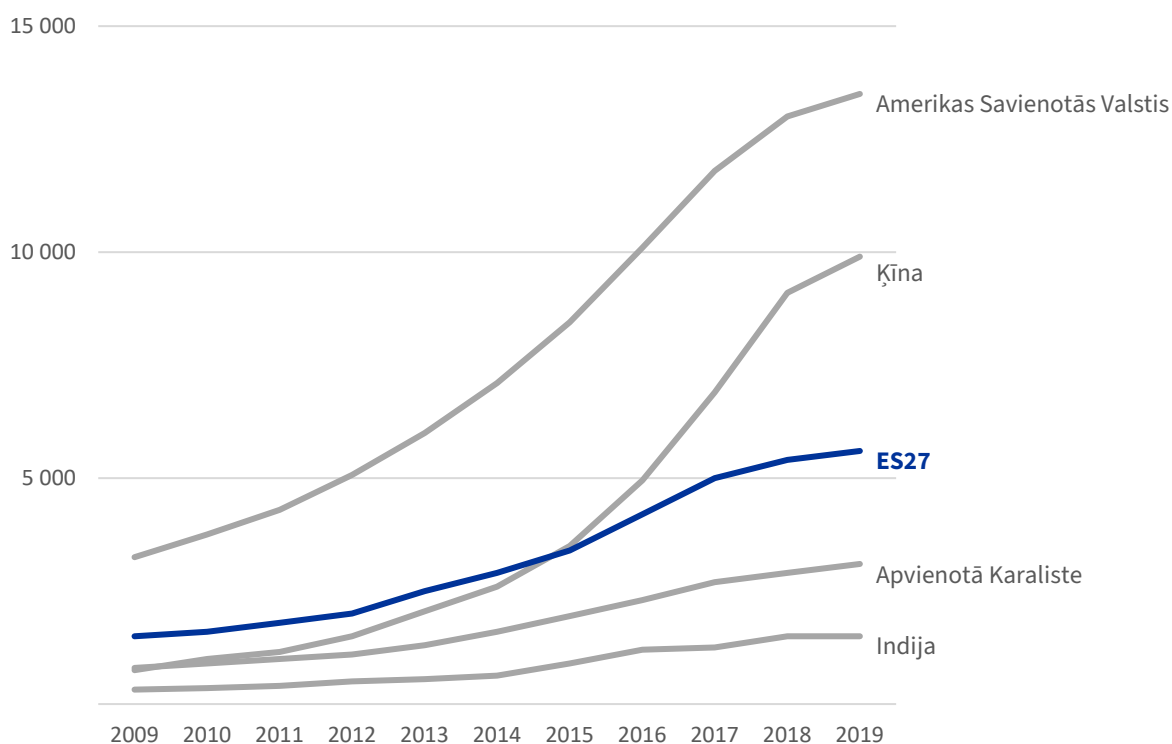

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MI uzņēmumi pa valstīm (2020)

MI uzņēmumu izaugsme skaitļos

Datu avoti: Eurostat, Kopīgais pētniecības centrs

Šo publikāciju ir sagatavojis Padomes Ģenerālsekretariāts, un tā ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā neuzliek atbildību ne ES iestādēm, ne dalībvalstīm. Plašāka informācija par Eiropadomi un Padomi ir pieejama tīmekļa vietnē: www.consilium.europa.eu.

© Eiropas Savienība, 2025

| Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Print
PDF

ISBN 978-92-850-0524-5
ISBN 978-92-850-0523-8

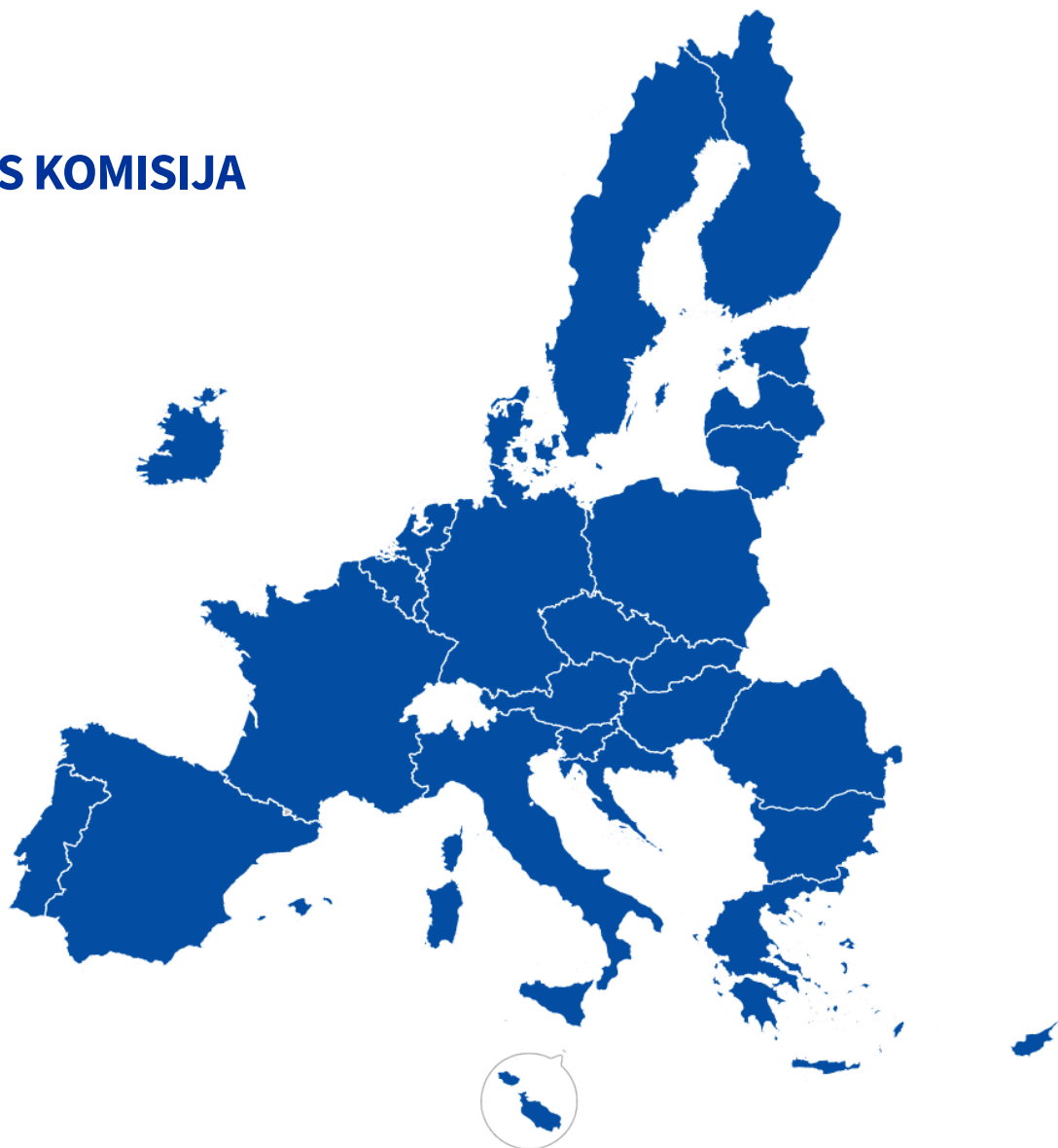
doi: 10.2860/2079367
doi: 10.2860/7209878

QC-01-25-006-LV-C
QC-01-25-006-LV-N

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

EIROPAS KOMISIJA

MINISTRS UZ VIENU DIENU: SARUNAS 27 VALSTU FORMĀTĀ

■ MI satvara ieviešana

Lomu apraksti | **Lietpratēju versija** | LV

**Eiropas Savienības
Padome**

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Eiropas Savienība ir nonākusi krustcelēs savas digitālās nākotnes veidošanā. Digitālās desmitgades stratēģijas ietvaros ES mērķis ir uzņemties vadošo lomu mākslīgā intelekta (MI) jomā, vienlaikus aizsargājot pamattiesības, patērētāju aizsardzību, tirgus konkurētspēju, inovāciju un tehnoloģisko līderību. Šo diskusiju pamatā ir Eiropas Komisijas tiesību akta priekšlikums, kura mērķis ir regulēt MI izstrādi Eiropas Savienībā. Pēc vairākām sarunu kārtām vēl nav izskatīti šādi jautājumi.

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

- A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskā, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES pieņems **uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs.**
- B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem **piesardzīga pieeja, proti, jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības** (sk. II pielikumu).

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām, **izņemot tām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem.**

Darba kārtība

Šodien Padomes darba kārtībā ir jūsu priekšlikums tiesiskajam regulējumam attiecībā uz mākslīgā intelekta izmantošanu.

Kad prezidentvalsts (sanāksmes priekšsēdētājs) jums dod vārdu, iepazīstiniet dalībvalstu pārstāvjus ar savu priekšlikumu un piedalieties sarunās.

Jūsu galvenais mērķis

Nodrošināt, lai galīgajā redakcijā tiktu iekļauts pēc iespējas vairāk sākotnējā teksta, vienlaikus palīdzot Padomei rast kopēju nostāju. Ir steidzami jārod kopējs Eiropas mēroga risinājums.

Jūsu uzdevums

1. Rūpīgi **izlasiet savas grupas informāciju**, kurā izklāstītas jūsu intereses un nostājas.
2. **Sagatavojiet ievadrunu** (ne garāku par 1 minūti), lai izklāstītu un izskaidrotu savu priekšlikumu. Jums var palīdzēt labajā pusē ierāmētais teksta paraugs.
3. Uzmanīgi uzklausiet dalībvalstu nostājas. Lai varētu izsekot citu valstu nostājām, **aizpildiet 8. un 9. lappusē esošo tabulu**.
4. Sarunu laikā izskaidrojiet savas nostājas un **aizstāviet savu priekšlikumu**. Uztājieties un palīdziet Padomei rast kompromisu, kas atbilst jūsu gaidām.
5. Beigās **jums nav tiesību balsot**. Izmantojiet neformālos pārtraukumus, lai pārliecinātu delegācijas sekot jūsu ieteikumiem.

Cienītie Padomes locekļi!

Ir lietderīgi šodien rīkot šīs svarīgās debates par regulu par mākslīgo intelektu Eiropas Savienībā. Regula sniegtu lielu labumu iedzīvotājiem un visai ES kopumā, jo _____

*Komisijas regulas projektā mēs ierosinām uz mērķi balstītu riska klasifikāciju augsta riska MI lietojumiem **un piesardzīgas testēšanas prasības**, jo _____*

Izņēmumi no regulas 1. pantā izklāstītā regulējuma būs atļauti MI sistēmām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem. Tas ir turpmāk minēto iemeslu dēļ: _____

Kopīgi kā viena kopiena palīdzēsim nodrošināt, ka MI tiek izstrādāts atbildīgi.

Paldies!

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES izmantos

... uz spējām balstītu riska klasifikāciju: risku nosaka sistēmas tehniskās spējas

... uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs

Pamatojoties uz šo riska klasifikāciju, “augsta riska” MI sistēmām pirms to ieviešanas ir jāveic stingra testēšana.

B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem

... elastīga pieeja: pirms MI modeļa ieviešanas jāveic tā pašnovērtējums

... piesardzīga pieeja: jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības (sk. II pielikumu)

Jūsu argumenti

- Ir steidzami jārikojas, lai veicinātu inovāciju un stiprinātu ES ražotā MI globālo konkurētspēju, vienlaikus rūpīgi novēršot jebkādos iespējamus riskus pamattiesībām un patērētāju aizsardzībai.
- Tā kā mākslīgais intelekts ir jauna tehnoloģija, kas rada neparedzamas sekas indivīdiem, sabiedrībai, uzņēmumiem un ekonomikai, tam ir jāpievēršas gan vērienīgi, gan piesardzīgi. Jūsu priekšlikumā uz to norāda atbalsts uz mērķi balstītai pieejai tam, kā tiek noteikts, kuras MI sistēmas būtu jāklasificē kā “augsta riska” sistēmas. Uz mērķi balstītā pieejā MI tiek uzskatīts par augsta riska MI sensitīvās jomās, kurās tiek pieņemti lēmumi par dzīvību un nāvi vai kurām ir būtiska ietekme uz ES iedzīvotāju labklājību.
- Padome jau ir vienojusies par nepieņemama riska MI sistēmu kategorijām, kas jāaizliedz Eiropas Savienībā, kā arī par zema riska sistēmām un sistēmām, kuras nerada risku. Šodien galvenā uzmanība tiek pievērsta tam, lai skaidri definētu, kas ir “augsts risks”. Jebkuru MI sistēmu, kas ietilpst minētajā kategorijā, nedrīkst uzskatīt par zema riska sistēmu vai par tādu, kas nerada risku.
- Šodienas diskusijās jūs tieksieties noteikt skaidras prasības augsta riska MI sistēmām. Piesardzīga testēšanas sistēma nodrošina, ka MI tiek izstrādāts atbildīgi un ar pārskatatbildību. Tajā pašā laikā šādi standarti liek izstrādātājiem radīt kvalitatīvas, uzticamas sistēmas, kas var iegūt globālu atzišanu. Ar šo pieeju jūs sagaidāt, ka ES kļūs par līderi mākslīgā intelekta jomā, strauji novēršot plaisu ar ASV un Ķīnu.

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām

bez izņēmuma

bez izņēmuma, ja vien sistēma nav izstrādāta kā atvērtā pirmkoda sistēma

izņemot gadījumus, kad to izstrādā mazi uzņēmumi un jaunuzņēmumi (un)

izņemot gadījumus, kad to izstrādā militāriem vai aizsardzības mērķiem (un)

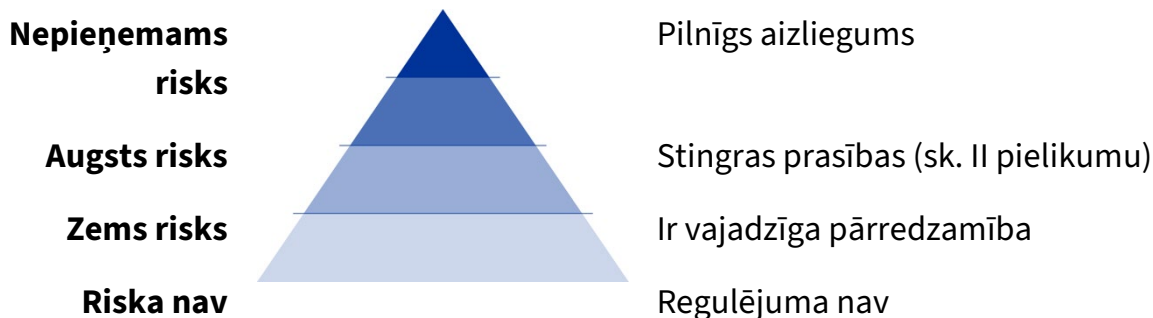

izņemot gadījumus, kad to izstrādā nacionālās drošības, migrācijas vai robežkontroles vajadzībām

Jūsu argumenti

- Lai gan prioritāte joprojām ir vienotas digitālās līderības virzīšana Eiropas Savienībā un ārējās tirdzniecības dimensijas stiprināšana, piemēram, ES izstrādātu MI produktu eksports visā pasaulē, ir būtiski saglabāt valstu autonomiju konkrētās nozarēs, kas ir kritiski svarīgas sabiedrības drošībai.
- Piemēram, strauji saasinās starptautiskās drošības problēmas, jo mākslīgajam intelektam ir būtiska nozīme kiberkara un ļaunprātīgas uzlaušanas programmatūras veicināšanā utt. Normatīvais slogs – neatkarīgi no tā, cik minimāls tas ir – nedrīkst kavēt aizsardzības pretpasākumus. Tāpēc 1. pants nebūtu jāpiemēro militārām un aizsardzības vajadzībām.
- Visos citos nolūkos papildu atbrīvojumi nav vajadzīgi, jo minimālās testēšanas prasības nodrošina, ka MI tiek izstrādāts atbildīgi.
- Jūsu piezīmes:

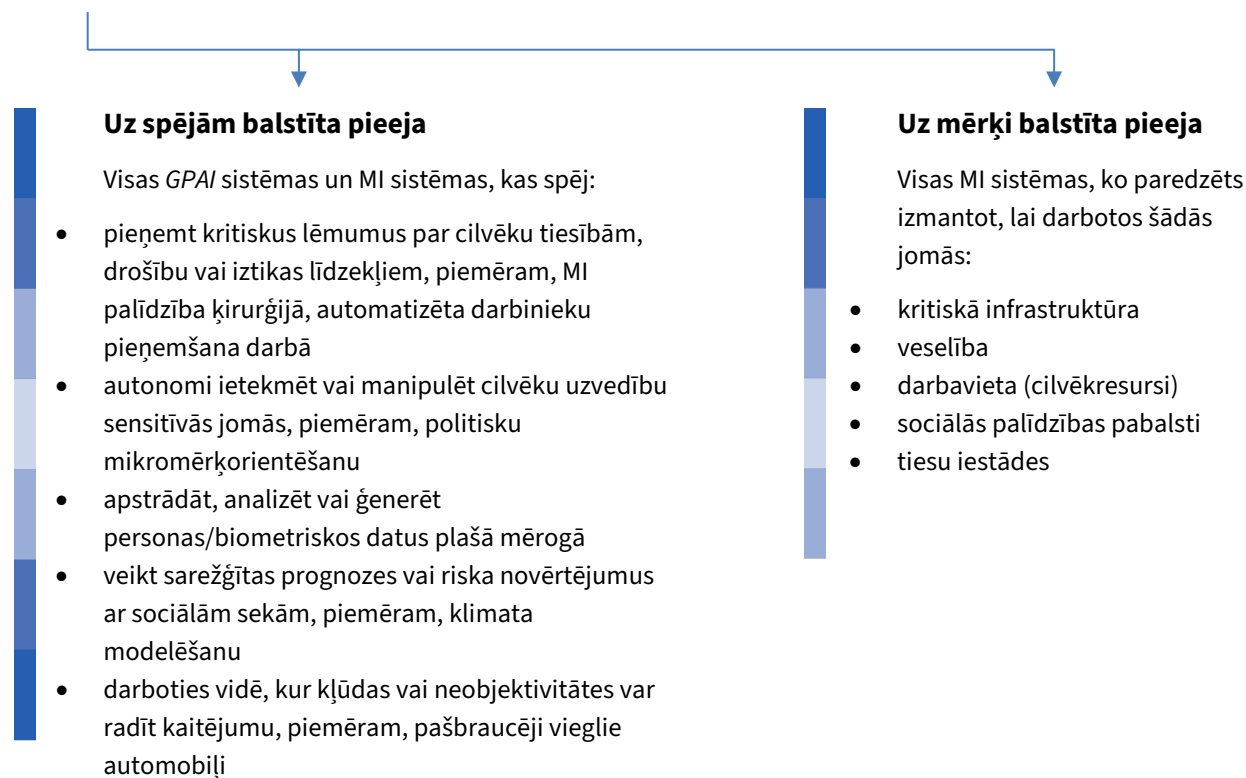
I pielikums. Riska klasifikācija

Nepieņemams risks

- **Sociālās novērtēšanas MI** – reitinga piešķiršana iedzīvotājiem, pamatojoties uz viņu uzvedību
- **Ar MI darbināma masveida novērošana** – biometriskā izsekošana bez piekrišanas
- **Emociju atpazīšana darbavietās/skolās**, lai ietekmētu darba rezultātus
- **Autonomi nāvējoši ieroči**, kas var nogalināt bez cilvēka iejaukšanās
- **Zemapziņas manipulēšanas MI** – cilvēku lēmumu ietekmēšana bez pārredzamības

Augsts risks

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī neregulāri faktisku saturu vai reālās politikās nostājas.

Zems risks

- **MI sistēmas, kas nav klasificētas kā “augsta riska” sistēmas**
- **Sarunboti un virtuālie asistenti** (ja vien lietotāji zina, ka viņi sarunājas ar MI)
- **Ieteikumu algoritmi** – uz MI balstīti ieteikumi sociālajos medijos
- **MI saimnieciskās darbības automatizācijai** – MI, kas automatizē vienkāršus administratīvos uzdevumus

Riska nav

- Ar MI darbināmi attēlu, mūzikas vai mākslas ģeneratori/rediģētāji
- MI zinātniskajā pētniecībā
- MI rotaļlietu un izklaides robotos – ar MI darbināmas rotaļlietas bez reāliem riskiem

II pielikums. Prasības “augsta riska” MI sistēmām

Uzsvars uz juridiskiem un ētikas standartiem:

- riska novērtējums pirms ieviešanas, apzinot paredzamos riskus un iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu
- tiek nodrošināta cilvēka virsvadība, lai novērstu pilnīgu automatizāciju lēmumu pieņemšanā
- datu pārvaldība, lai nodrošinātu objektīvas apmācības datu kopas
- obligātas ārējās revīzijas, tostarp testēšana “smilškastē” cilvēka uzraudzībā
- testēšanas rezultāti tiek izpausti ES regulatoriem
- pēctirgus uzraudzība, lai sekotu darbības rezultātiem

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Austrija					
Beļģija					
Bulgārija					
Horvātija					
Kipra					
Čehija					
Dānija					
Igaunija					
Somija					
Francija					
Vācija					
Grieķija					
Ungārija					
Īrija					

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Itālija					
Latvija					
Lietuva					
Luksemburga					
Malta					
Nīderlande					
Polija					
Portugāle					
Rumānija					
Slovākija					
Slovēnija					
Spānija					
Zviedrija					
Komisija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Definīcijas

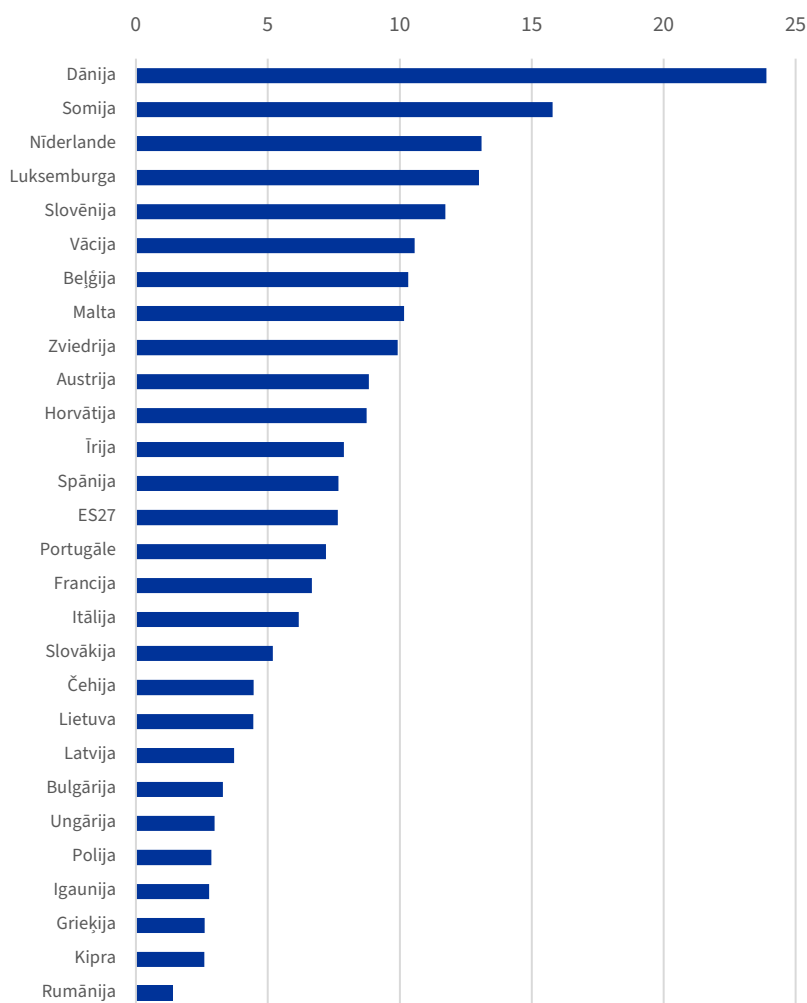
- **Algoritmi** – soli pa solim izklāstīti norādījumi, ko dators ievēro, lai atrisinātu problēmu vai pieņemtu lēmumu.
- **Mākslīgā intelekta sistēmas** (MI sistēmas) – datorizētas sistēmas, kas MI izmanto tādu uzdevumu veikšanai, kuriem parasti nepieciešams cilvēka intelekts, piemēram, mācīšanās, argumentācija, problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana, uztvere un valodas izpratne.
- **Intelektuālā darbaspēka aizplūšana** – kad kvalificēti darbinieki pamet valsti, lai strādātu ārzemēs.
- **Uzņēmumu migrācija** – kad uzņēmums pārceļ savu darbību uz citu valsti, bieži vien nolūkā uzlabot apstākļus vai pazemināt izmaksas.
- **Dziļās mācīšanās MI** – sistēma, kas mācās no liela datu apjoma, izmantojot neirālos tīklus, piemēram, kā darbojas cilvēka smadzenes. Tā atpazīst modeļus un laika gaitā uzlabojas, neprasot konkrētu programmēšanu.
- **Vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI)** – MI, kas var veikt vairāk nekā vienu uzdevumu, piemēram, *ChatGPT*, *Google Gemini*.
- **Atvērtais pirmkods** – programmatūra, kuras kods ir brīvi pieejams ikvienam nolūkā to apskatīt, izmantot un pārveidot.
- **Uz noteikumiem balstīts MI** – MI sistēma, kas pieņem lēmumus, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem noteikumiem un loģiku. Piemēram, “Ja notiek X, tad jādara Y”.
- **Testēšana “smilškastē”** – testēšana izolētā vidē, piemēram, pašbraucējs MI tiek testēts simulētā pilsētā, pirms tas brauc pa reāliem ceļiem.

Vispārīga informācija

Nemiet vērā – **sarunas notiek 2023. gadā!**

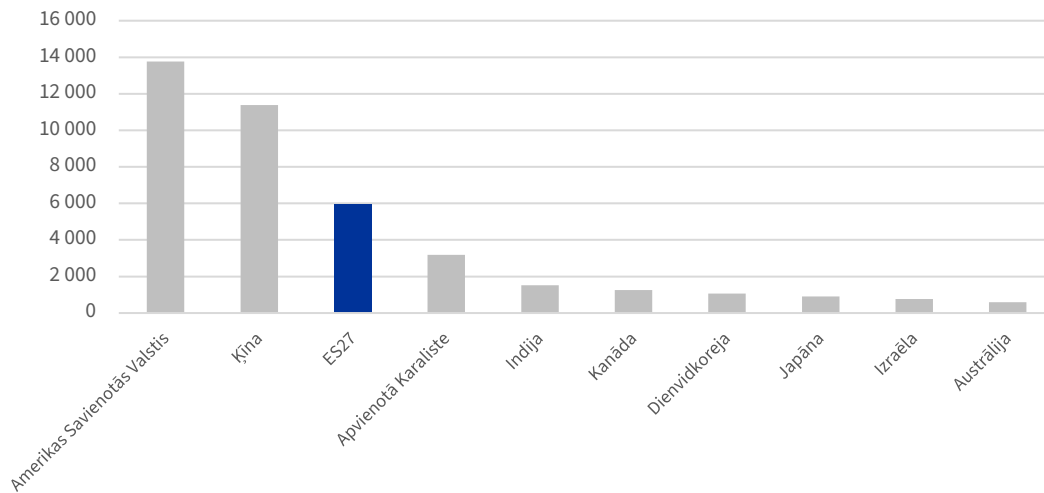
	Eiropas Savienība
Iedzīvotāji	447 695 350
IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	38 150
Bezdarba līmenis	6,1 %
To uzņēmumu procentuālā daļa, kuri izmanto MI tehnoloģiju	8 %
To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir padziļinātas digitālās prasmes	27,3 %

To uzņēmumu procentuālā daļa, kuros ir vairāk nekā 10 darbinieku,
kas izmanto vismaz vienu MI tehnoloģiju (2021)

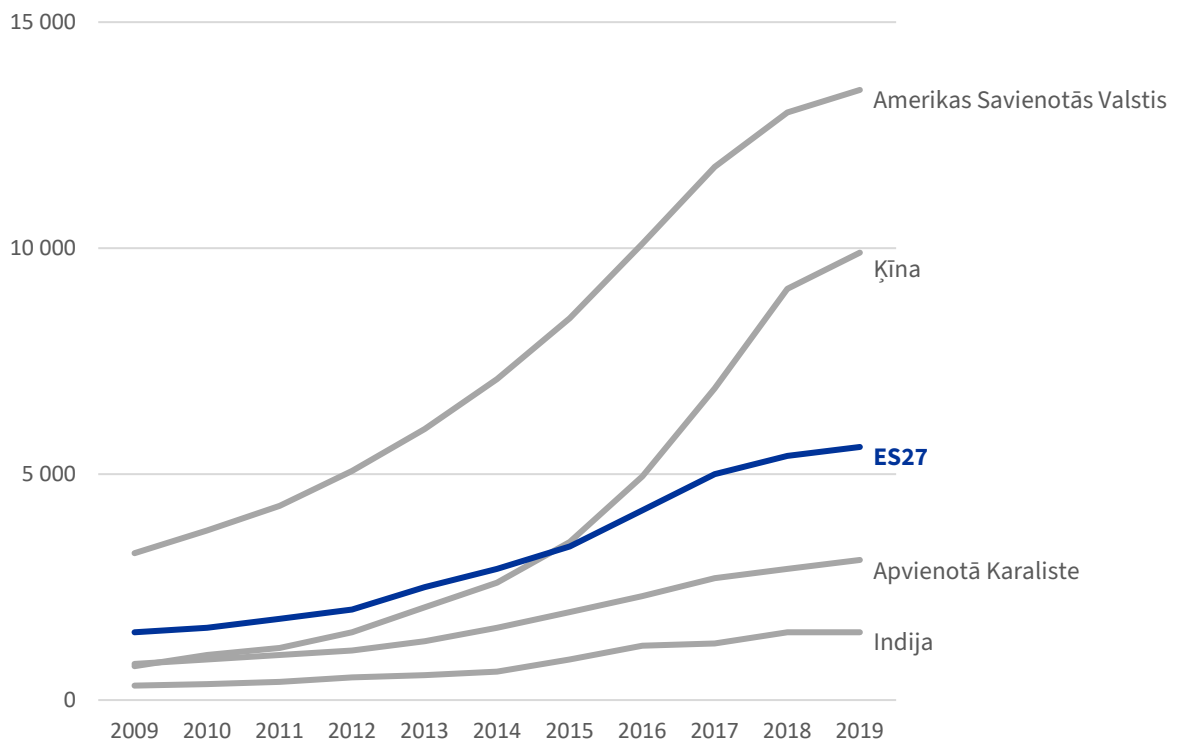

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MI uzņēmumi pa valstīm (2020)

MI uzņēmumu izaugsme skaitļos

Datu avoti: Eurostat, Kopīgais pētniecības centrs

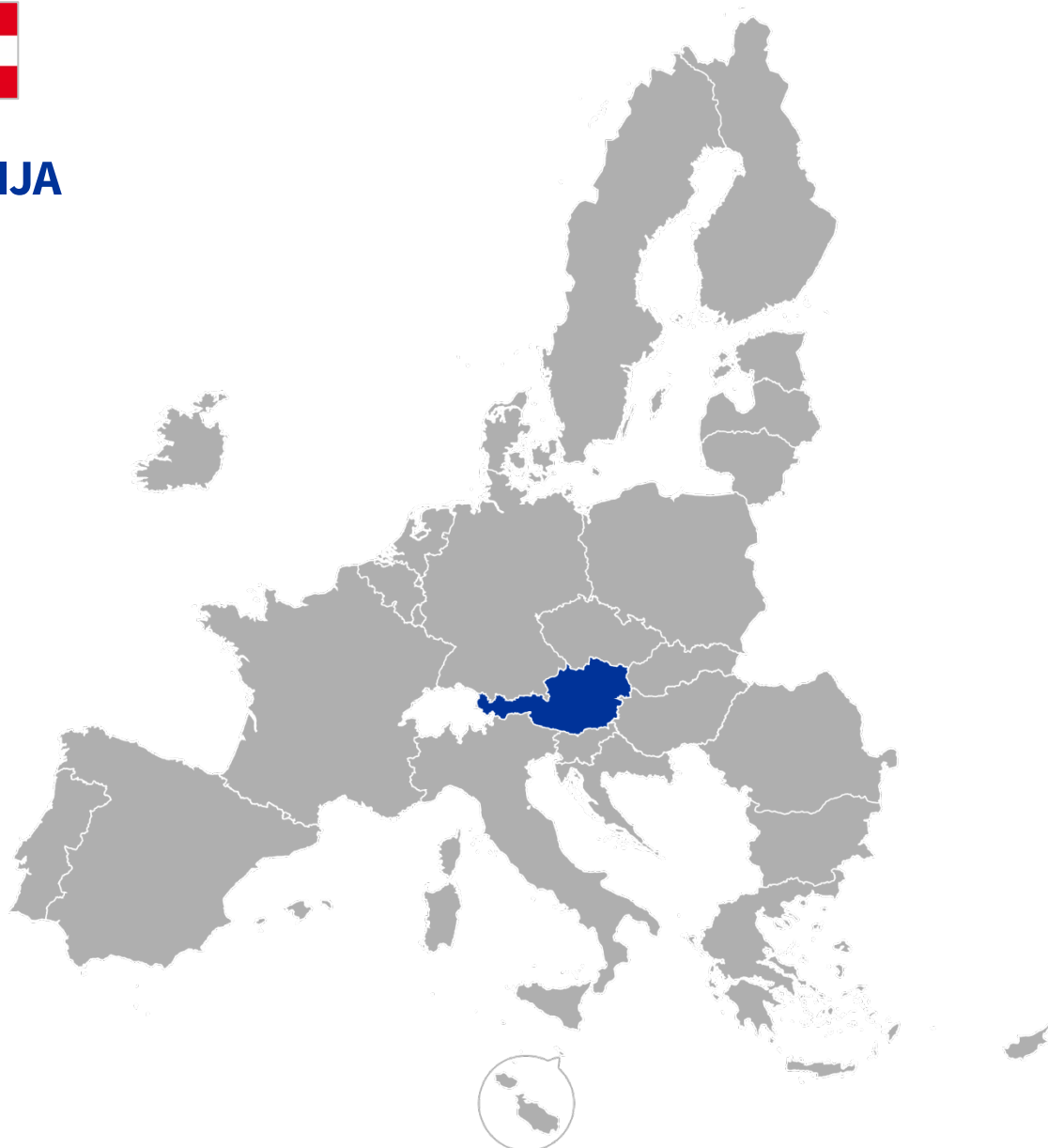
Šo publikāciju ir sagatavojis Padomes Ģenerālsēkretariāts, un tā ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā neuzliek atbildību ne ES iestādēm, ne dalībvalstīm. Plašāka informācija par Eiropadomi un Padomi ir pieejama tīmekļa vietnē: www.consilium.europa.eu
© Eiropas Savienība, 2025 | Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Print	ISBN 978-92-850-0524-5	doi: 10.2860/2079367	QC-01-25-006-LV-C
PDF	ISBN 978-92-850-0523-8	doi: 10.2860/7209878	QC-01-25-006-LV-N

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

AUSTRIJA

MINISTRS UZ VIENU DIENU: SARUNAS 27 VALSTU FORMĀTĀ

■ MI satvara ieviešana

Lomu apraksti | **Lietpratēju versija** | LV

**Eiropas Savienības
Padome**

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Eiropas Savienība ir nonākusi krustcelēs savas digitālās nākotnes veidošanā. Digitālās desmitgades stratēģijas ietvaros ES mērķis ir uzņemties vadošo lomu mākslīgā intelekta (MI) jomā, vienlaikus aizsargājot pamattiesības, patērētāju aizsardzību, tirgus konkurētspēju, inovāciju un tehnoloģisko līderību. Šo diskusiju pamatā ir Eiropas Komisijas tiesību akta priekšlikums, kura mērķis ir regulēt MI izstrādi Eiropas Savienībā. Pēc vairākām sarunu kārtām vēl nav izskatīti šādi jautājumi.

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

- A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskā, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES pieņems **uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs.**
- B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem **piesardzīga pieeja, proti, jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības** (sk. II pielikumu).

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām, **izņemot tām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem.**

AUSTRIJA

Darba kārtība

Šodien Padomes darba kārtībā ir Komisijas priekšlikums par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai. Šo regulas projektu jūs apspriedīsiet ar pārējo dalībvalstu pārstāvjiem, un jūsu mērķis ir panākt kompromisu.

Jūsu galvenais mērķis

Padomes kopēja nostāja, kas atspoguļo jūsu intereses. Jūs varat arī apsvērt iespēju atbalstīt tādu kompromisa risinājumu, kas daļēji atspoguļo jūsu intereses.

Jūsu uzdevums

1. Rūpīgi **izlasiet savas grupas informāciju**, kurā izklāstītas jūsu intereses un nostājas.
2. **Daži no jūsu argumentiem sakrīt ar Dānijas, Francijas, Polijas un Rumānijas nostāju.** Apspriedieties ar viņiem, lai noskaidrotu, vai varat sadarboties nolūkā virzīt jūsu kopīgās intereses, ja jums tādas ir.
3. Sagatavojiet **ievadrunu** (ne garāku par 1 minūti) pirmajai oficiālo sarunu kārtai. Izklāstiet savu nostāju par 1. un 2. pantu. Jums var palīdzēt ierāmētais teksta paraugs.
4. Ar ievadrunu uzstājieties tad, kad prezidentvalsts (kas vada sanāksmi) jums dod vārdu. Ja piekrītat jau iepriekš paustajām citu valstu nostājām, skaidri to pasakiet.
5. Uzmanīgi uzklausiet pārējo valstu nostājas. Lai varētu izsekot citu valstu nostājām, **aizpildiet 8. un 9. lappusē esošo tabulu.** Būtisks sarunu aspekts ir ieklausīšanās citos un tādu risinājumu rašana, kas der ikvienam.
6. Oficiālo sarunu laikā **izklāstiet savu nostāju un argumentus.** Ja jūsu argumenti ir līdzīgi citu valstu argumentiem, var būt lietderīgi jūsu argumentus izklāstīt kopīgi, lai tiem piešķirtu lielāku svaru.
7. Protams, **lēmums par to, kā beigās balsot, ir jūsu ziņā.** Ņemiet vērā – kad pienāks laiks galīgajam balsojumam par kompromisa priekšlikumu, jums būs jāizlemj: vai nu piekrītat kompromisam, ar kuru jūs, iespējams, neesat 100 % apmierināts, vai arī diskusijas beidzas pavisam bez rezultāta.

Priekšsēdētāja kungs/kundze, komisāra kungs/kundze, kolēģi!

Vispirms es vēlos pateikties Komisijai par šā priekšlikuma izstrādāšanu un prezidentvalstij par tā iekļaušanu šodienas darba kārtībā.

Pirms šodienas sanāksmes mums bija auglīgas apspriedes ar _____.

Mēs uzskatām, ka ir jāpieņem uz spējām/mērķi balstīta riska klasifikācija, jo _____.

Attiecībā uz 1. panta B punktu mēs uzskatām, ka "augsta riska" MI sistēmu izstrādes laikā izstrādātājiem ir jāpieņem elastīga/piesardzīga pieeja, jo _____.

Attiecībā uz 2. pantu tiks/netiks piemēroti daži izņēmumi, jo mēs atbalstām _____.

Mēs esam pārliecināti, ka šodienas sanāksmē mums izdosies vienoties par konstruktīvu kompromisu.

Paldies!

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES izmantos

... uz spējām balstītu riska klasifikāciju: risku nosaka sistēmas tehniskās spējas

... uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs

Pamatojoties uz šo riska klasifikāciju, “augsta riska” MI sistēmām pirms to ieviešanas ir jāveic stingra testēšana.

B) Izstrādājot “augsta riska” AI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem

... elastīga pieeja: pirms MI modeļa ieviešanas jāveic tā pašnovērtējums

... piesardzīga pieeja: jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības (sk. II pielikumu)

Jūsu argumenti

- Jūsu valsts valdība laikposmā no 2012. līdz 2017. gadam MI pētniecībā ieguldīja gandrīz 350 miljonus EUR, veidojot spēcīgu pamatu inovācijai. Austrijas uzņēmumi tagad ir MI izstrādes līderi, sniedzot labumu gan iekšzemes, gan starptautiskajiem tirgiem. Jūs atbalstāt ES virzību MI pārvaldības jomā, bet aicināt piešķirt lielāku ES līmeņa finansējumu, lai vēl vairāk veicinātu pētniecību un izstrādi.
- Jūs stingri iestājaties par to, ka ir jāpiemēro uz mērķi balstīta pieeja, izmantojot “tehnoloģiskās neitralitātes principu”. Tas nozīmē, ka ar regulējumu nedrīkst veicināt vai diskriminēt konkrētas MI tehnoloģijas, modeļus vai pieejas. Tādā sensitīvā nozarē kā veselības aprūpe nav svarīgi, vai sistēma izmanto dziļo mācīšanos vai uz noteikumiem balstītu MI, proti, šādas sistēmas uzskata par “augsta riska” sistēmām, jo tās var izraisīt personas nāvi, ja MI nedarbojas vai MI pieļauj kļūdu.
- Uz mērķi balstīta pieeja ir būtiska arī MI importam. Bieži vien nav iespējams pārbaudīt importēto sistēmu patiesās spējas, pamatojoties tikai uz izstrādātāja deklarāciju, jo īpaši tad, ja ārvalstu subjekti var būt ieinteresēti slēpt tādus kaitīgus elementus kā spieģprogrammatūras.
- Attiecībā uz testēšanas prasībām jūs piekrītat piesardzīgai testēšanas sistēmai, jo tā veicina atbildības kultūru, kas ļauj vieglāk atrast radušās problēmas cēloni.

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām

bez izņēmuma

bez izņēmuma, ja vien sistēma nav izstrādāta kā atvērtā pirmkoda sistēma

izņemot gadījumus, kad to izstrādā mazi uzņēmumi un jaunuzņēmumi (un)

izņemot gadījumus, kad to izstrādā militāriem vai aizsardzības mērķiem (un)

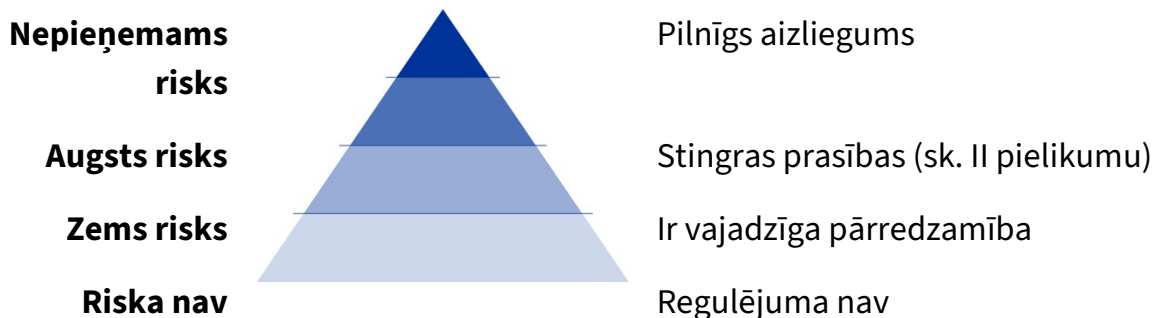

izņemot gadījumus, kad to izstrādā nacionālās drošības, migrācijas vai robežkontroles vajadzībām

Jūsu argumenti

- Sadarbībā ar Interpolu, Eiropolu un Apvienoto Nāciju Organizācijas Narkotiku un noziedzības novēršanas biroju, kura galvenais birojs atrodas Vīnē, Austrijas Tehnoloģiju institūtam ir vadošā loma MI sistēmu integrēšanā valsts drošībā, izmantojot progresīvus uzraudzības risinājumus un iegremdējošas apmācību platformas. Pētnieki ir apņēmušies izstrādāt ļoti uzticamus MI modeļus, uz kuriem var paļauties un kuri palīdz uzlabot Austrijas drošību. Ņemot vērā to, ka valsts drošība parasti neietilpst ES tiesiskā regulējuma darbības jomā, jūs uzskatāt, ka ir pamatoti izslēgt šo jomu no MI regulējuma.
- Turklāt, kā jau jūs esat uzsvēris 1. panta sakarā, ir svarīgi precizēt, ka tiesiskā regulējuma darbības jomā ir jāiekļauj arī MI sistēmas, kas izstrādātas ārpus ES un pēc tam importētas. Regulējums būtu jāpiemēro visām MI sistēmām, ko izmanto Eiropas Savienībā, neatkarīgi no to izcelsmes.
- Jūsu piezīmes:

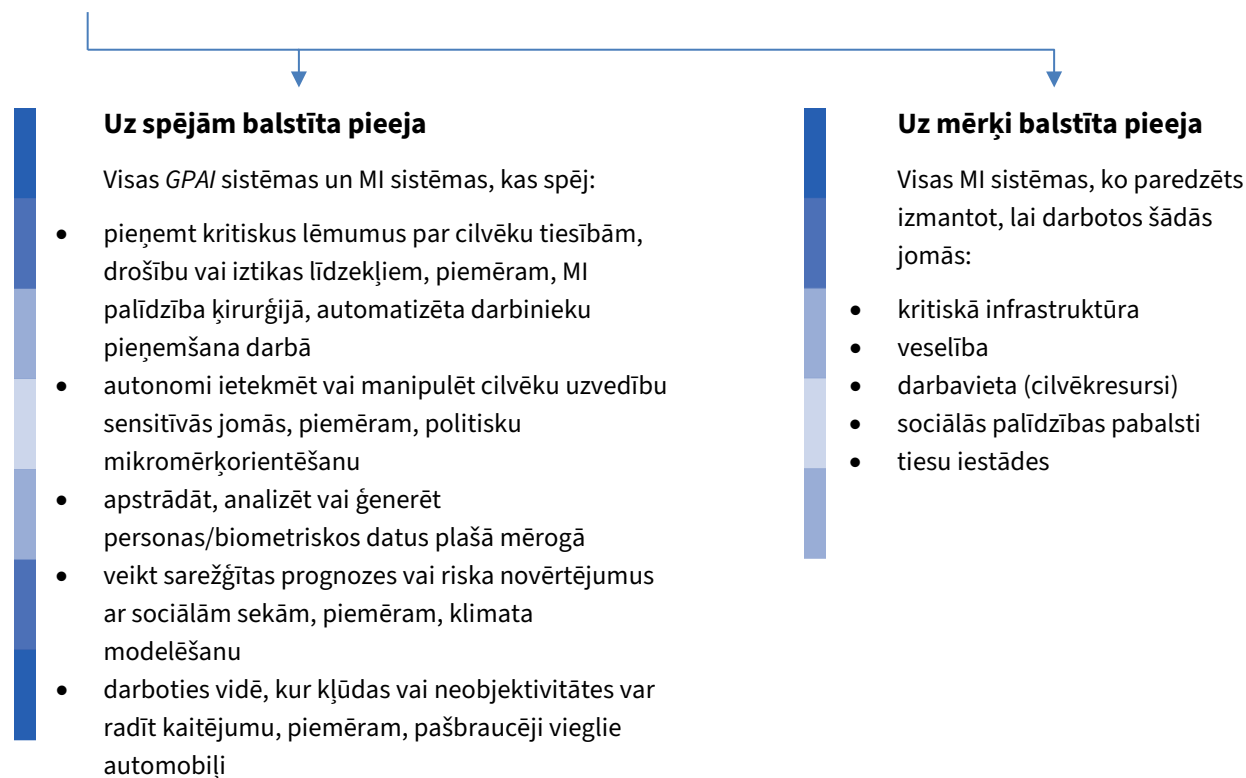
I pielikums. Riska klasifikācija

Nepieņemams risks

- **Sociālās novērtēšanas MI** – reitinga piešķiršana iedzīvotājiem, pamatojoties uz viņu uzvedību
- **Ar MI darbināma masveida novērošana** – biometriskā izsekošana bez piekrišanas
- **Emociju atpazīšana darbavietās/skolās**, lai ietekmētu darba rezultātus
- **Autonomi nāvējoši ieroči**, kas var nogalināt bez cilvēka iejaukšanās
- **Zemapziņas manipulēšanas MI** – cilvēku lēmumu ietekmēšana bez pārredzamības

Augsts risks

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Zems risks

- **MI sistēmas, kas nav klasificētas kā “augsta riska” sistēmas**
- **Sarunboti un virtuālie asistenti** (ja vien lietotāji zina, ka viņi sarunājas ar MI)
- **Ieteikumu algoritmi** – uz MI balstīti ieteikumi sociālajos medijos
- **MI saimnieciskās darbības automatizācijai** – MI, kas automatizē vienkāršus administratīvos uzdevumus

Riska nav

- Ar MI darbināmi attēlu, mūzikas vai mākslas ģeneratori/rediģētāji
- MI zinātniskajā pētniecībā
- MI rotaļlietu un izklaides robotos – ar MI darbināmas rotaļlietas bez reāliem riskiem

II pielikums. Prasības “augsta riska” MI sistēmām

Uzsvars uz juridiskiem un ētikas standartiem:

- riska novērtējums pirms ieviešanas, apzinot paredzamos riskus un iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu
- tiek nodrošināta cilvēka virsvadība, lai novērstu pilnīgu automatizāciju lēmumu pieņemšanā
- datu pārvaldība, lai nodrošinātu objektīvas apmācības datu kopas
- obligātas ārējās revīzijas, tostarp testēšana “smilškastē” cilvēka uzraudzībā
- testēšanas rezultāti tiek izpausti ES regulatoriem
- pēctirgus uzraudzība, lai sekotu darbības rezultātiem

Definīcijas

- **Algoritmi** – soli pa solim izklāstīti norādījumi, ko dators ievēro, lai atrisinātu problēmu vai pieņemtu lēmumu.
- **Mākslīgā intelekta sistēmas** (MI sistēmas) – datorizētas sistēmas, kas MI izmanto tādu uzdevumu veikšanai, kuriem parasti nepieciešams cilvēka intelekts, piemēram, mācīšanās, argumentācija, problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana, uztvere un valodas izpratne.
- **Intelektuālā darbaspēka aizplūšana** – kad kvalificēti darbinieki pamet valsti, lai strādātu ārzemēs.
- **Uzņēmumu migrācija** – kad uzņēmums pārceļ savu darbību uz citu valsti, bieži vien nolūkā uzlabot apstākļus vai pazemināt izmaksas.
- **Dziļās mācīšanās MI** – sistēma, kas mācās no liela datu apjoma, izmantojot neirālos tīklus, piemēram, kā darbojas cilvēka smadzenes. Tā atpazīst modeļus un laika gaitā uzlabojas, neprasot konkrētu programmēšanu.
- **Vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI)** – MI, kas var veikt vairāk nekā vienu uzdevumu, piemēram, *ChatGPT*, *Google Gemini*.
- **Atvērtais pirmkods** – programmatūra, kuras kods ir brīvi pieejams ikvienam nolūkā to apskatīt, izmantot un pārveidot.
- **Uz noteikumiem balstīts MI** – MI sistēma, kas pieņem lēmumus, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem noteikumiem un loģiku. Piemēram, “Ja notiek X, tad jādara Y”.
- **Testēšana “smilškastē”** – testēšana izolētā vidē, piemēram, pašbraucējs MI tiek testēts simulētā pilsētā, pirms tas brauc pa reāliem ceļiem.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Austrija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		valsts drošība	
Beļģija					
Bulgārija					
Horvātija					
Kipra					
Čehija					
Dānija					
Igaunija					
Somija					
Francija					
Vācija					
Grieķija					
Ungārija					
Īrija					

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Itālija					
Latvija					
Lietuva					
Luksemburga					
Malta					
Nīderlande					
Polija					
Portugāle					
Rumānija					
Slovākija					
Slovēnija					
Spānija					
Zviedrija					
Komisija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	

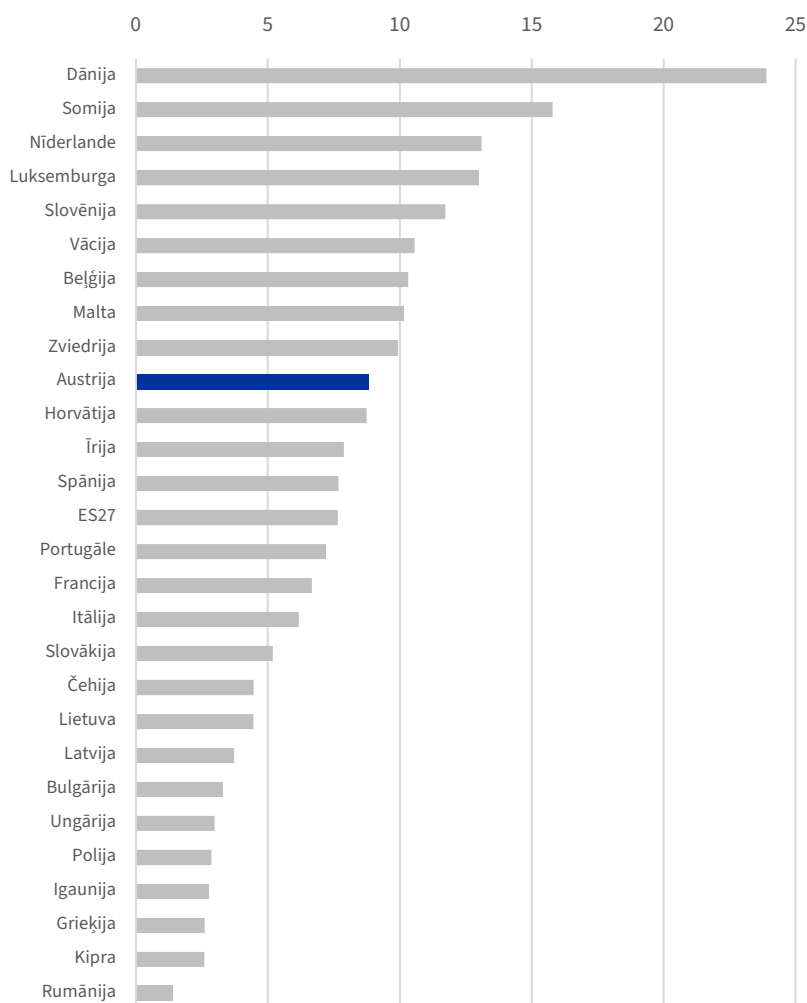
Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Vispārīga informācija

Nemiet vērā – **sarunas notiek 2023. gadā!**

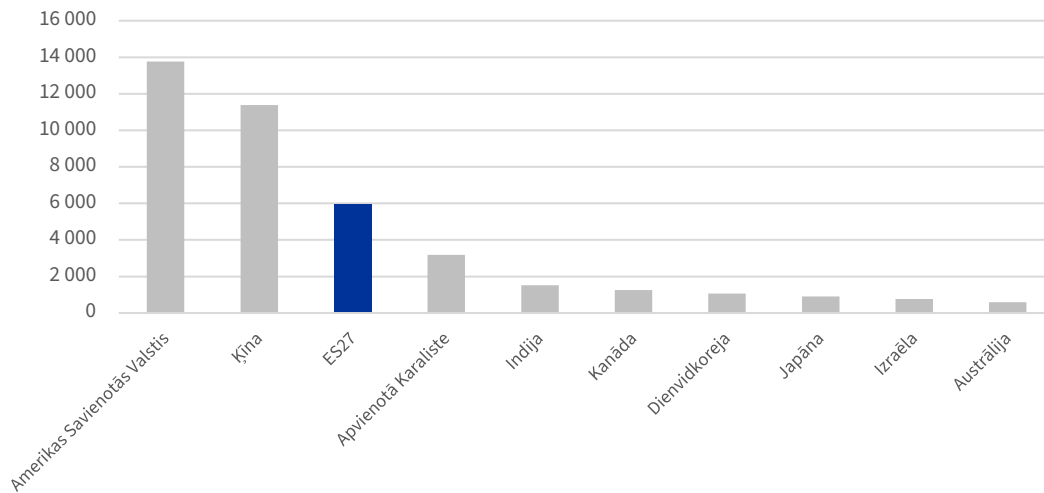
	Eiropas Savienība	Austrija
Iedzīvotāji	447 695 350	9 104 772
IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	38 150	51 830
Bezdarba līmenis	6,1 %	5,1 %
To uzņēmumu procentuālā daļa, kuri izmanto MI tehnoloģiju	8 %	10,8 %
To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir padziļinātas digitālās prasmes	27,3 %	32 %

To uzņēmumu procentuālā daļa, kuros ir vairāk nekā 10 darbinieku, kas izmanto vismaz vienu MI tehnoloģiju (2021)

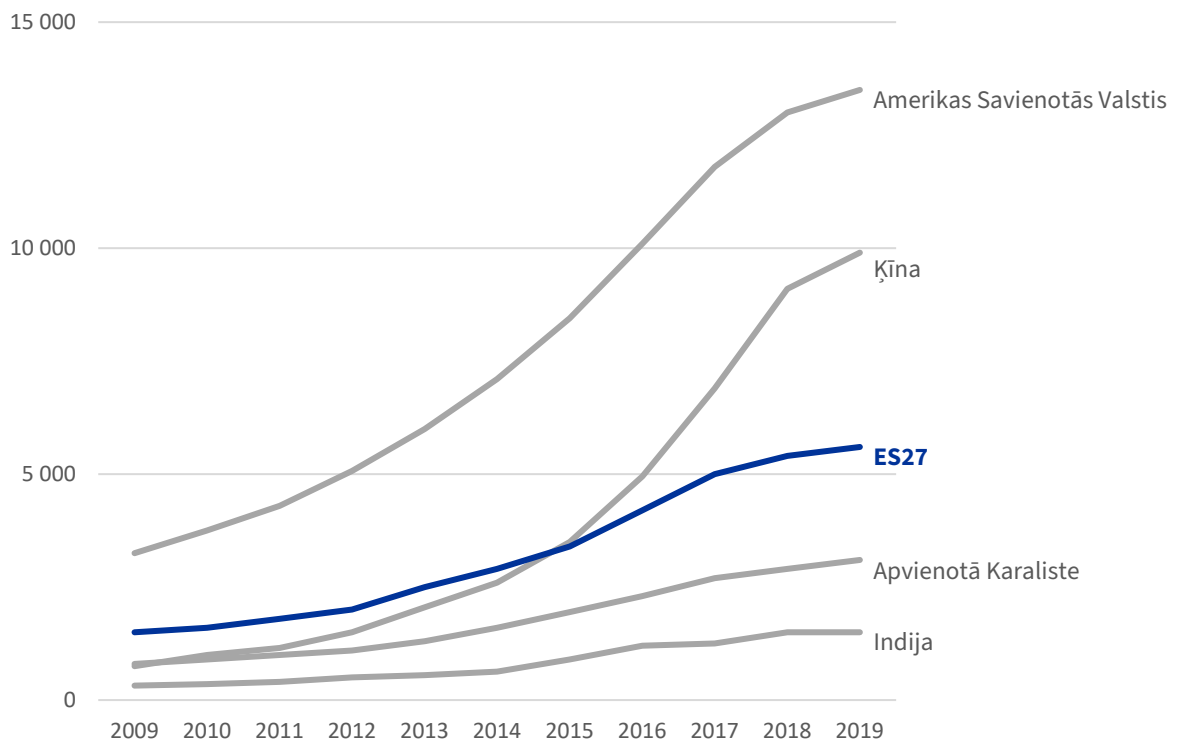

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MI uzņēmumi pa valstīm (2020)

MI uzņēmumu izaugsme skaitļos

Datu avoti: Eurostat, Kopīgais pētniecības centrs

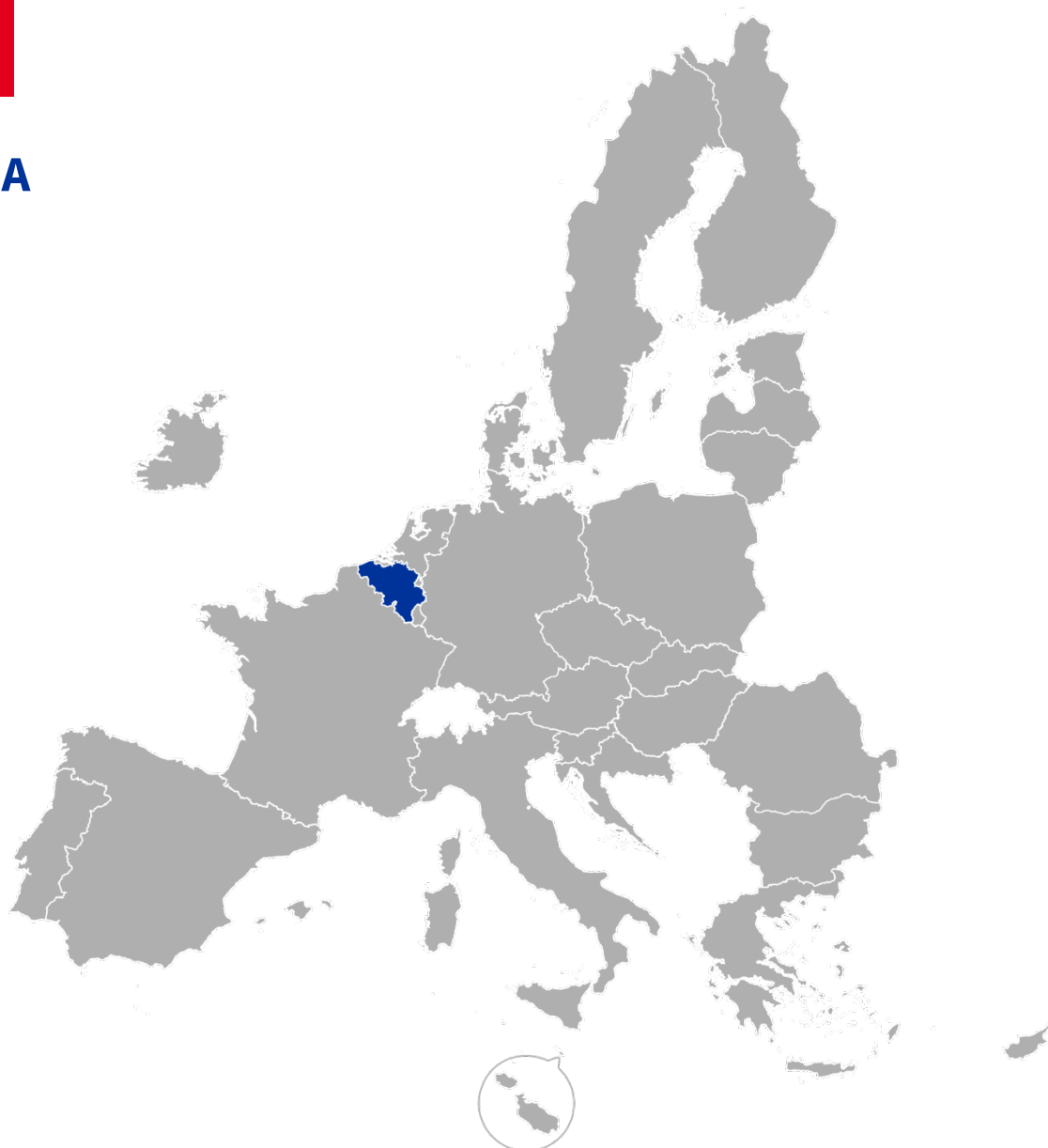
Šo publikāciju ir sagatavojis Padomes Ģenerālsēkretariāts, un tā ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā neuzliek atbildību ne ES iestādēm, ne dalībvalstīm. Plašāka informācija par Eiropadomi un Padomi ir pieejama tīmekļa vietnē: www.consilium.europa.eu
© Eiropas Savienība, 2025 | Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Print	ISBN 978-92-850-0524-5	doi: 10.2860/2079367	QC-01-25-006-LV-C
PDF	ISBN 978-92-850-0523-8	doi: 10.2860/7209878	QC-01-25-006-LV-N

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

BEĻĢIJA

MINISTRS UZ VIENU DIENU: SARUNAS 27 VALSTU FORMĀTĀ

■ **MI satvara ieviešana**

Lomu apraksti | **Lietpratēju versija** | LV

**Eiropas Savienības
Padome**

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Eiropas Savienība ir nonākusi krustcelēs savas digitālās nākotnes veidošanā. Digitālās desmitgades stratēģijas ietvaros ES mērķis ir uzņemties vadošo lomu mākslīgā intelekta (MI) jomā, vienlaikus aizsargājot pamattiesības, patērētāju aizsardzību, tirgus konkurētspēju, inovāciju un tehnoloģisko līderību. Šo diskusiju pamatā ir Eiropas Komisijas tiesību akta priekšlikums, kura mērķis ir regulēt MI izstrādi Eiropas Savienībā. Pēc vairākām sarunu kārtām vēl nav izskatīti šādi jautājumi.

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

- A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskā, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES pieņems **uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs.**
- B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem **piesardzīga pieeja, proti, jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības** (sk. II pielikumu).

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām, **izņemot tām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem.**

BELĢIJA

Darba kārtība

Šodien Padomes darba kārtībā ir Komisijas priekšlikums par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai. Šo regulas projektu jūs apspriedīsiet ar pārējo dalībvalstu pārstāvjiem, un jūsu mērķis ir panākt kompromisu.

Jūsu galvenais mērķis

Padomes kopēja nostāja, kas atspoguļo jūsu intereses. Jūs varat arī apsvērt iespēju atbalstīt tādu kompromisa risinājumu, kas daļēji atspoguļo jūsu intereses.

Jūsu uzdevums

1. Rūpīgi **izlasiet savas grupas informāciju**, kurā izklāstītas jūsu intereses un nostājas.
2. **Daži no jūsu argumentiem sakrīt ar Grieķijas, Kipras, Spānijas un Vācijas nostāju.** Apspriedieties ar viņiem, lai noskaidrotu, vai varat sadarboties nolūkā virzīt jūsu kopīgās intereses, ja jums tādas ir.
3. Sagatavojiet **ievadrunu** (ne garāku par 1 minūti) pirmajai oficiālo sarunu kārtai. Izklāstiet savu nostāju par 1. un 2. pantu. Jums var palīdzēt ierāmētais teksta paraugs.
4. Ar ievadrunu uzstājieties tad, kad prezidentvalsts (kas vada sanākumi) jums dod vārdu. Ja piekrītat jau iepriekš paustajām citu valstu nostājām, skaidri to pasakiet.
5. Uzmanīgi uzklausiet pārējo valstu nostājas. Lai varētu izsekot citu valstu nostājām, **aizpildiet 8. un 9. lappusē esošo tabulu.** Būtisks sarunu aspekts ir ieklausīšanās citos un tādu risinājumu rašana, kas der ikvienam.
6. Oficiālo sarunu laikā **izklāstiet savu nostāju un argumentus.** Ja jūsu argumenti ir līdzīgi citu valstu argumentiem, var būt lietderīgi jūsu argumentus izklāstīt kopīgi, lai tiem piešķirtu lielāku svaru.
7. Protams, **lēmums par to, kā beigās balsot, ir jūsu ziņā.** Ņemiet vērā – kad pienāks laiks galīgajam balsojumam par kompromisa priekšlikumu, jums būs jāizlemj: vai nu piekrītat kompromisam, ar kuru jūs, iespējams, neesat 100 % apmierināts, vai arī diskusijas beidzas pavisam bez rezultāta.

Priekšsēdētāja kungs/kundze, komisāra kungs/kundze, kolēģi!

Vispirms es vēlos pateikties Komisijai par šā priekšlikuma izstrādāšanu un prezidentvalstij par tā iekļaušanu šodienas darba kārtībā.

Pirms šodienas sanāksmes mums bija auglīgas apspriedes ar _____.

Mēs uzskatām, ka ir jāpieņem uz spējām/mērķi balstīta riska klasifikācija, jo _____.

Attiecībā uz 1. panta B punktu mēs uzskatām, ka "augsta riska" MI sistēmu izstrādes laikā izstrādātājiem ir jāpieņem elastīga/piesardzīga pieeja, jo _____.

Attiecībā uz 2. pantu tiks/netiks piemēroti daži izņēmumi, jo mēs atbalstām _____.

Mēs esam pārliecināti, ka šodienas sanāksmē mums izdosies vienoties par konstruktīvu kompromisu.

Paldies!

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES izmantos

... uz spējām balstītu riska klasifikāciju: risku nosaka sistēmas tehniskās spējas

... uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs

Pamatojoties uz šo riska klasifikāciju, “augsta riska” MI sistēmām pirms to ieviešanas ir jāveic stingra testēšana.

B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem

... elastīga pieeja: pirms MI modeļa ieviešanas jāveic tā pašnovērtējums

... piesardzīga pieeja: jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības (sk. II pielikumu)

Jūsu argumenti

- Jūsu valsts par vienu no galvenajām prioritātēm ir apņēmusies ievērot pamattiesības. Lai novērstu valsts līmeņa un transnacionālos apdraudējumus, tostarp tos, ko rada digitālie rīki, ir vajadzīga steidzama pārrobežu sadarbība.
- Jūs vēlaties nodrošināt, ka MI tiek izstrādāts atbildīgi. Kopš 2010. gadiem izstrādātāji ir guvuši ievērojamus sasniegumus, radot jaunus rīkus ātrāk, nekā sabiedrība var pielāgoties. Tikai neredzamas personas var pilnībā izprast mākslīgā intelekta nākotni: vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI) drīzumā spēs atdarināt cilvēka argumentāciju, savukārt kvantu MI, izmantojot kvantu datu apstrādi, varētu eksponenciāli uzlabot spējas, radot vēl nezināmas sekas.
- Ja mākslīgais intelekts tiktu izstrādāts atbildīgi, tas varētu uzlabot dzīvi un efektīvāk risināt globālās problēmas. Tomēr tas prasa arī ētisku izsvēršanu. Tāpēc jūs iestājaties par vispiesardzīgāko un visatbildīgāko pieeju, kas iespējama. Testēšana reālos apstākļos, kā ierosināts elastīgajā pieejā, ir absolūti nepieņemama. Tā rada nevajadzīgu risku lietotājiem – risku, kuru var mazināt, veicot stingru sākotnējo testēšanu smilškastēs.
- Jūs atbalstāt uz spējām balstītu riska klasifikāciju: jebkura MI sistēma, kurai ir potenciāls tikt ļaunprātīgi izmantotai, kura ir potenciāli neobjektīva vai kurai var potenciāli būt kaitīga ietekme, būtu jāuzskata par augsta riska sistēmu. Mākslīgā intelekta izstrādei būtu jāiet roku rokā ar daudzveidības un cilvēktiesību veicināšanu, nevis jāstrādā pret tām.

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām

bez izņēmuma

bez izņēmuma, ja vien sistēma nav izstrādāta kā atvērtā pirmkoda sistēma

izņemot gadījumus, kad to izstrādā mazi uzņēmumi un jaunuzņēmumi (un)

izņemot gadījumus, kad to izstrādā militāriem vai aizsardzības mērķiem (un)

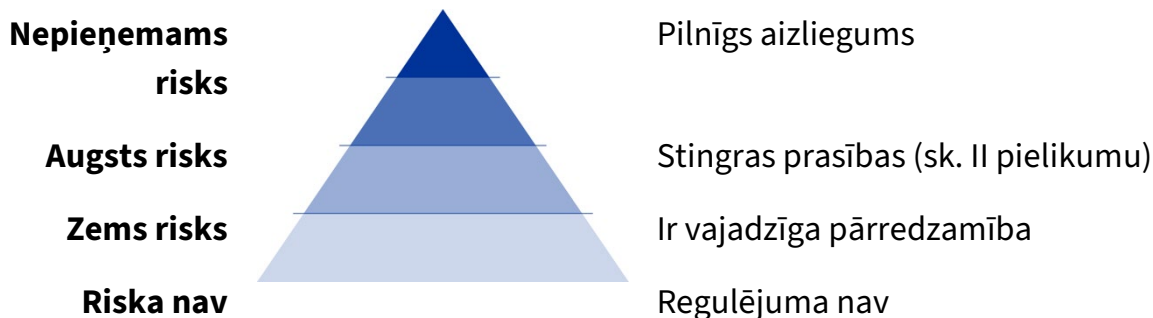

izņemot gadījumus, kad to izstrādā nacionālās drošības, migrācijas vai robežkontroles vajadzībām

Jūsu argumenti

- Jūs iestājaties par plašu regulas darbības jomu. Jūsprāt, nav lielas jēgas vienoties par ES mēroga MI regulējumu, lai standartizētu atbildīgu MI izstrādi un pēc tam nekavējoties izslēgtu no tā ļoti svarīgas jomas, piemēram, drošību.
- Vienīgais izņēmums, kuram jūs varētu piekrist, ir atklātā pirmkoda modeļi: šādi modeļi ir ātrs inovācijas virzītājspēks, jo tie ir izstrādāti pārredzami. Izstrādātāji eksperimentē un izglītojas kopā, apmainoties ar zināšanām nolūkā uzlabot rīkus. Atvērtā pirmkoda MI bieži vien var labāk pārbaudīt un revidēt nekā īpašumā esošus modeļus, kas atbilst tiesību akta mērķiem.
- Jūsu piezīmes:

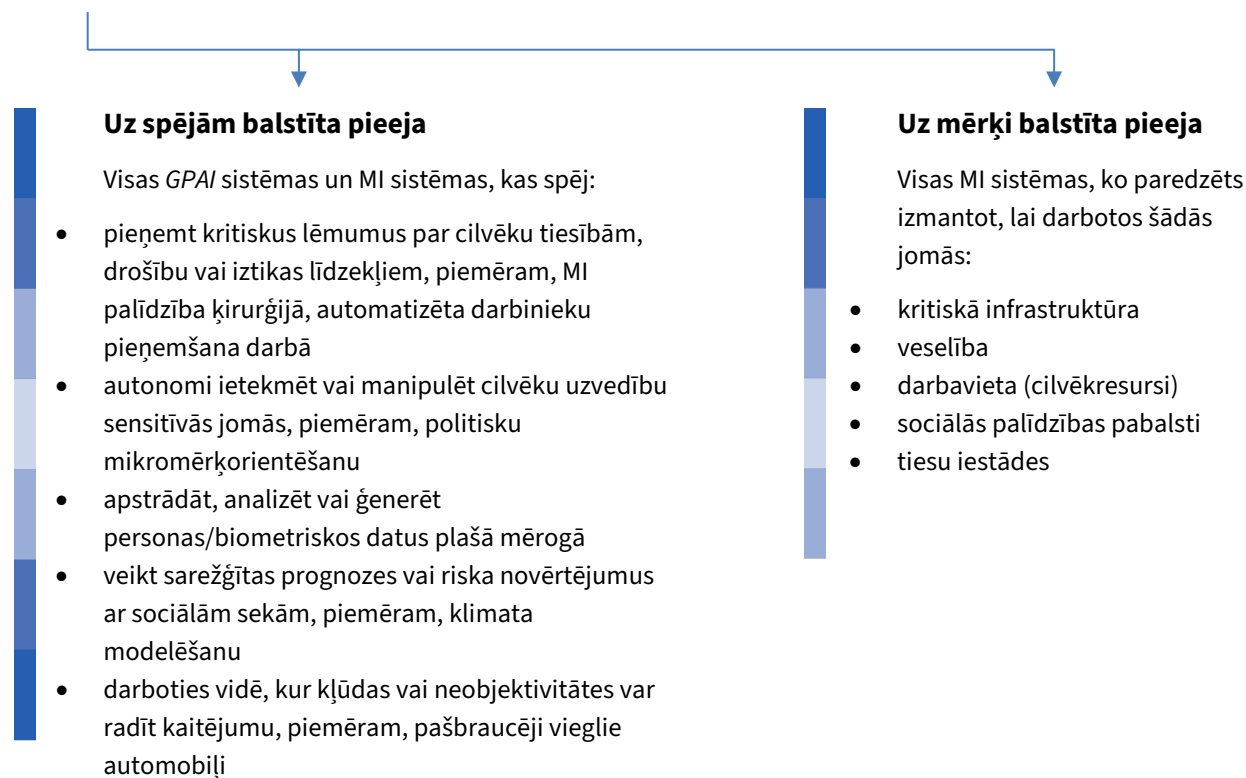
I pielikums. Riska klasifikācija

Nepieņemams risks

- **Sociālās novērtēšanas MI** – reitinga piešķiršana iedzīvotājiem, pamatojoties uz viņu uzvedību
- **Ar MI darbināma masveida novērošana** – biometriskā izsekošana bez piekrišanas
- **Emociju atpazīšana darbavietās/skolās**, lai ietekmētu darba rezultātus
- **Autonomi nāvējoši ieroči**, kas var nogalināt bez cilvēka iejaukšanās
- **Zemapziņas manipulēšanas MI** – cilvēku lēmumu ietekmēšana bez pārredzamības

Augsts risks

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Zems risks

- **MI sistēmas, kas nav klasificētas kā “augsta riska” sistēmas**
- **Sarunboti un virtuālie asistenti** (ja vien lietotāji zina, ka viņi sarunājas ar MI)
- **Ieteikumu algoritmi** – uz MI balstīti ieteikumi sociālajos medijos
- **MI saimnieciskās darbības automatizācijai** – MI, kas automatizē vienkāršus administratīvos uzdevumus

Riska nav

- Ar MI darbināmi attēlu, mūzikas vai mākslas ģeneratori/rediģētāji
- MI zinātniskajā pētniecībā
- MI rotaļlietu un izklaides robotos – ar MI darbināmas rotaļlietas bez reāliem riskiem

II pielikums. Prasības “augsta riska” MI sistēmām

Uzsvars uz juridiskiem un ētikas standartiem:

- riska novērtējums pirms ieviešanas, apzinot paredzamos riskus un iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu
- tiek nodrošināta cilvēka virsvadība, lai novērstu pilnīgu automatizāciju lēmumu pieņemšanā
- datu pārvaldība, lai nodrošinātu objektīvas apmācības datu kopas
- obligātas ārējās revīzijas, tostarp testēšana “smilškastē” cilvēka uzraudzībā
- testēšanas rezultāti tiek izpausti ES regulatoriem
- pēctirgus uzraudzība, lai sekotu darbības rezultātiem

Definīcijas

- **Algoritmi** – soli pa solim izklāstīti norādījumi, ko dators ievēro, lai atrisinātu problēmu vai pieņemtu lēmumu.
- **Mākslīgā intelekta sistēmas** (MI sistēmas) – datorizētas sistēmas, kas MI izmanto tādu uzdevumu veikšanai, kuriem parasti nepieciešams cilvēka intelekts, piemēram, mācīšanās, argumentācija, problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana, uztvere un valodas izpratne.
- **Intelektuālā darbaspēka aizplūšana** – kad kvalificēti darbinieki pamet valsti, lai strādātu ārzemēs.
- **Uzņēmumu migrācija** – kad uzņēmums pārceļ savu darbību uz citu valsti, bieži vien nolūkā uzlabot apstākļus vai pazemināt izmaksas.
- **Dziļās mācīšanās MI** – sistēma, kas mācās no liela datu apjoma, izmantojot neirālos tīklus, piemēram, kā darbojas cilvēka smadzenes. Tā atpazīst modeļus un laika gaitā uzlabojas, neprasot konkrētu programmēšanu.
- **Vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI)** – MI, kas var veikt vairāk nekā vienu uzdevumu, piemēram, *ChatGPT*, *Google Gemini*.
- **Atvērtais pirmkods** – programmatūra, kuras kods ir brīvi pieejams ikvienam nolūkā to apskatīt, izmantot un pārveidot.
- **Uz noteikumiem balstīts MI** – MI sistēma, kas pieņem lēmumus, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem noteikumiem un loģiku. Piemēram, “Ja notiek X, tad jādara Y”.
- **Testēšana “smilškastē”** – testēšana izolētā vidē, piemēram, pašbraucējs MI tiek testēts simulētā pilsētā, pirms tas brauc pa reāliem ceļiem.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Austrija					
Beļģija	uz spējām balstīta	piesardzīga		atvērtais pirmkods	
Bulgārija					
Horvātija					
Kipra					
Čehija					
Dānija					
Igaunija					
Somija					
Francija					
Vācija					
Grieķija					
Ungārija					
Īrija					

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Itālija					
Latvija					
Lietuva					
Luksemburga					
Malta					
Nīderlande					
Polija					
Portugāle					
Rumānija					
Slovākija					
Slovēnija					
Spānija					
Zviedrija					
Komisija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	

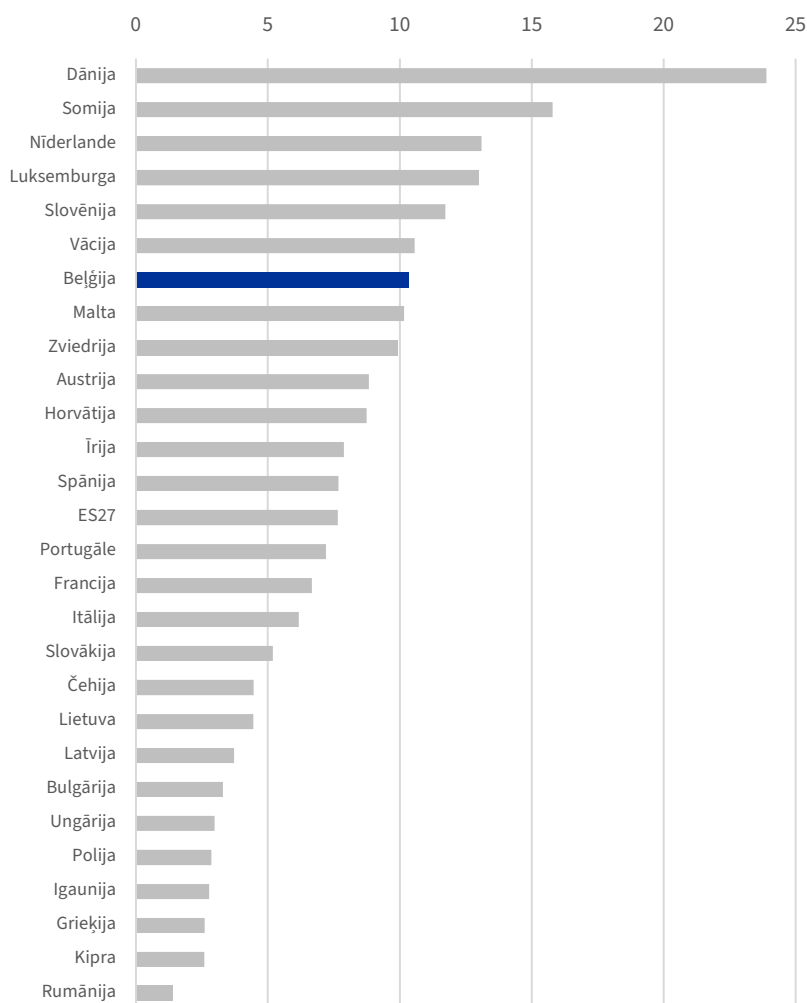
Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Vispārīga informācija

Nemiet vērā – **sarunas notiek 2023. gadā!**

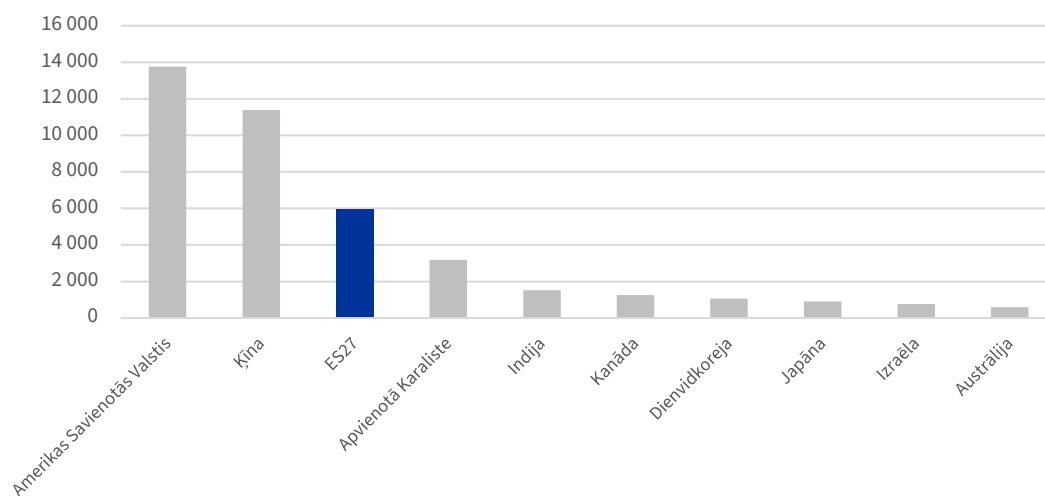
	Eiropas Savienība	Beļģija
Iedzīvotāji	447 695 350	11 742 796
IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	38 150	50 610
Bezdarba līmenis	6,1 %	5,5 %
To uzņēmumu procentuālā daļa, kuri izmanto MI tehnoloģiju	8 %	13,8 %
To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir padziļinātas digitālās prasmes	27,3 %	28,3 %

To uzņēmumu procentuālā daļa, kuros ir vairāk nekā 10 darbinieku, kas izmanto vismaz vienu MI tehnoloģiju (2021)

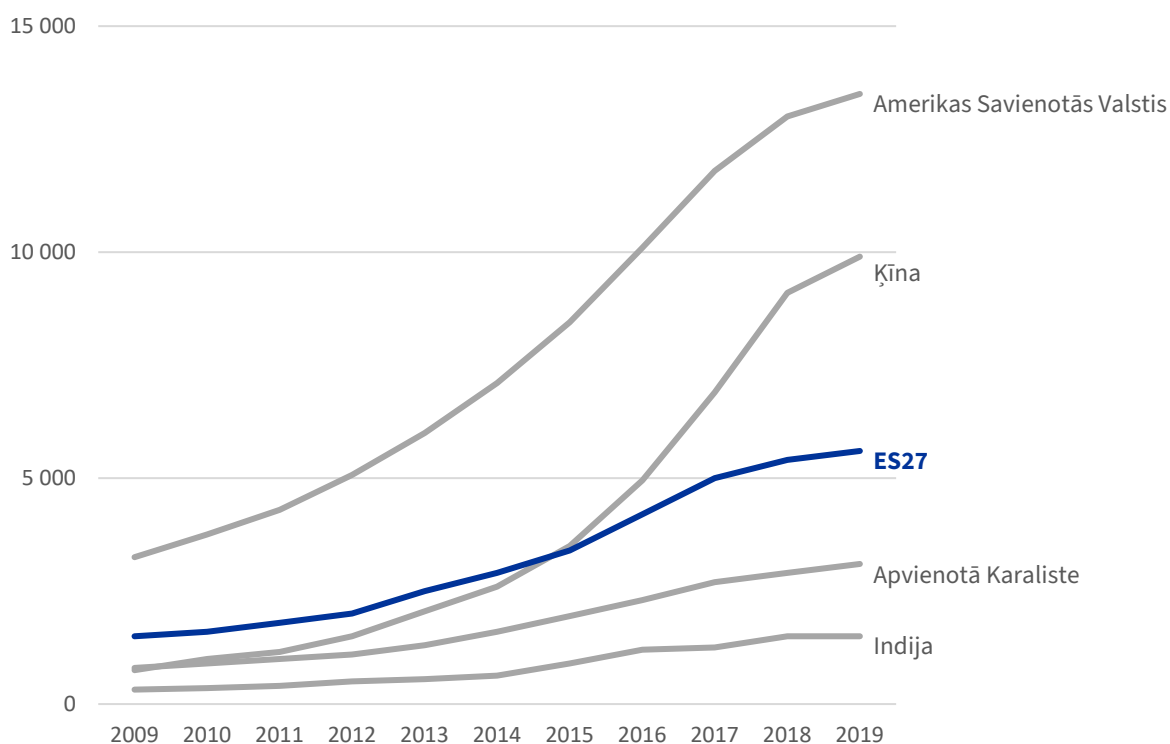

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MI uzņēmumi pa valstīm (2020)

MI uzņēmumu izaugsme skaitļos

Datu avoti: Eurostat, Kopīgais pētniecības centrs

Šo publikāciju ir sagatavojis Padomes Ģenerālsekretariāts, un tā ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā neuzliek atbildību ne ES iestādēm, ne dalībvalstīm. Plašāka informācija par Eiropadomi un Padomi ir pieejama tīmekļa vietnē: www.consilium.europa.eu.

© Eiropas Savienība, 2025

| Atļauts reproducēt, norādot avotu.

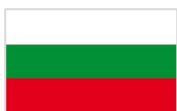
Print
PDF

ISBN 978-92-850-0524-5
ISBN 978-92-850-0523-8

doi: 10.2860/2079367
doi: 10.2860/7209878

QC-01-25-006-LV-C
QC-01-25-006-LV-N

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

BULGĀRIJA

MINISTRS UZ VIENU DIENU: SARUNAS 27 VALSTU FORMĀTĀ

■ MI satvara ieviešana

Lomu apraksti | **Lietpratēju versija** | LV

**Eiropas Savienības
Padome**

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Eiropas Savienība ir nonākusi krustcelēs savas digitālās nākotnes veidošanā. Digitālās desmitgades stratēģijas ietvaros ES mērķis ir uzņemties vadošo lomu mākslīgā intelekta (MI) jomā, vienlaikus aizsargājot pamattiesības, patērētāju aizsardzību, tirgus konkurētspēju, inovāciju un tehnoloģisko līderību. Šo diskusiju pamatā ir Eiropas Komisijas tiesību akta priekšlikums, kura mērķis ir regulēt MI izstrādi Eiropas Savienībā. Pēc vairākām sarunu kārtām vēl nav izskatīti šādi jautājumi.

1. pants

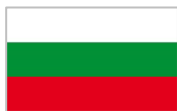
MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

- A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskā, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES pieņems **uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs.**
- B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem **piesardzīga pieeja, proti, jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības** (sk. II pielikumu).

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām, **izņemot tām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem.**

BULGĀRIJA

Darba kārtība

Šodien Padomes darba kārtībā ir Komisijas priekšlikums par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai. Šo regulas projektu jūs apspriedīsiet ar pārējo dalībvalstu pārstāvjiem, un jūsu mērķis ir panākt kompromisu.

Jūsu galvenais mērķis

Padomes kopēja nostāja, kas atspoguļo jūsu intereses. Jūs varat arī apsvērt iespēju atbalstīt tādu kompromisa risinājumu, kas daļēji atspoguļo jūsu intereses.

Jūsu uzdevums

1. Rūpīgi **izlasiet savas grupas informāciju**, kurā izklāstītas jūsu intereses un nostājas.
2. **Daži no jūsu argumentiem sakrīt ar Luksemburgas, Maltas un Slovākijas nostāju.** Apspriedieties ar viņiem, lai noskaidrotu, vai varat sadarboties nolūkā virzīt jūsu kopīgās intereses, ja jums tādas ir.
3. Sagatavojiet **ievadrunu** (ne garāku par 1 minūti) pirmajai oficiālo sarunu kārtai. Izklāstiet savu nostāju par 1. un 2. pantu. Jums var palīdzēt ierāmētais teksta paraugs.
4. Ar ievadrunu uzstājieties tad, kad prezidentvalsts (kas vada sanāksmi) jums dod vārdu. Ja piekrītat jau iepriekš paustajām citu valstu nostājām, skaidri to pasakiet.
5. Uzmanīgi uzklausiet pārējo valstu nostājas. Lai varētu izsekot citu valstu nostājām, **aizpildiet 8. un 9. lappusē esošo tabulu.** Būtisks sarunu aspekts ir ieklausīšanās citos un tādu risinājumu rašana, kas der ikvienam.
6. Oficiālo sarunu laikā **izklāstiet savu nostāju un argumentus.** Ja jūsu argumenti ir līdzīgi citu valstu argumentiem, var būt lietderīgi jūsu argumentus izklāstīt kopīgi, lai tiem piešķirtu lielāku svaru.
7. Protams, **lēmums par to, kā beigās balsot, ir jūsu ziņā.** Ņemiet vērā – kad pienāks laiks galīgajam balsojumam par kompromisa priekšlikumu, jums būs jāizlemj: vai nu piekrītat kompromisam, ar kuru jūs, iespējams, neesat 100 % apmierināts, vai arī diskusijas beidzas pavisam bez rezultāta.

Priekšsēdētāja kungs/kundze, komisāra kungs/kundze, kolēģi!

Vispirms es vēlos pateikties Komisijai par šā priekšlikuma izstrādāšanu un prezidentvalstij par tā iekļaušanu šodienas darba kārtībā.

Pirms šodienas sanāksmes mums bija auglīgas apspriedes ar _____.

Mēs uzskatām, ka ir jāpieņem uz spējām/mērķi balstīta riska klasifikācija, jo _____.

Attiecībā uz 1. panta B punktu mēs uzskatām, ka "augsta riska" MI sistēmu izstrādes laikā izstrādātājiem ir jāpieņem elastīga/piesardzīga pieeja, jo _____.

Attiecībā uz 2. pantu tiks/netiks piemēroti daži izņēmumi, jo mēs atbalstām _____.

Mēs esam pārliecināti, ka šodienas sanāksmē mums izdosies vienoties par konstruktīvu kompromisu.

Paldies!

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES izmantos

... uz spējām balstītu riska klasifikāciju: risku nosaka sistēmas tehniskās spējas

... uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs

Pamatojoties uz šo riska klasifikāciju, “augsta riska” MI sistēmām pirms to ieviešanas ir jāveic stingra testēšana.

B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem

... elastīga pieeja: pirms MI modeļa ieviešanas jāveic tā pašnovērtējums

... piesardzīga pieeja: jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības (sk. II pielikumu)

Jūsu argumenti

- Bulgārijas augsto tehnoloģiju un IT nozares plaukst mākslīgā intelekta jomā, tām ir cieša saikne ar klientiem Rietumeiropā un ASV, un mākslīgais intelekts jau veido 3 % no Bulgārijas darba tirgus, kas ir ievērojama daļa, kuru jūs plānojat paplašināt. No ES MI stratēģijas jūs gaidāt rezultātus, kas palīdz jūsu valsts rūpniecības nozarēm un universitātēm maksimāli palielināt MI sniegtos ieguvumus.
- Principā jūs atbalstāt uz mērķi balstītu pieeju. Šāda pieeja mudina izstrādātājus un ieviesējus rūpīgi pārdomāt, kā viņu sistēmu var piemērot, nevis tikai to, ko tās var izdarīt. Tas palielina pārskatatbildību par izmantošanu reālos apstākļos.
- Tomēr jums ir svarīgāk, lai ES atzītu ģeogrāfiskās atšķirības. Tādēļ jūs aicināt nodrošināt ģeogrāfisko līdzsvaru. Bagātākām valstīm ir daudz lielāki finanšu resursi un cilvēkresursi MI pētniecībai, tostarp ilgstošām un dārgām testēšanas procedūrām pirms to palaišanas. Lai nodrošinātu taisnīgu attīstību visā ES, Bulgārijai ir vajadzīgs finansējums mazo un vidējo uzņēmumu un jaunuzņēmumu atbalstam.
- Šodien jūsu galvenā prioritāte ir nodrošināt stingru apņemšanos piešķirt ES finansējumu MI pētniecībai Bulgārijā. Jūs esat atvērti diskusijām par riska pārvaldību un testēšanas prasībām, bet tikai pēc tam, kad būs atzītas jūsu galvenās bažas.

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām

bez izņēmuma

bez izņēmuma, ja vien sistēma nav izstrādāta kā atvērtā pirmkoda sistēma

izņemot gadījumus, kad to izstrādā mazi uzņēmumi un jaunuzņēmumi (un)

izņemot gadījumus, kad to izstrādā militāriem vai aizsardzības mērķiem (un)

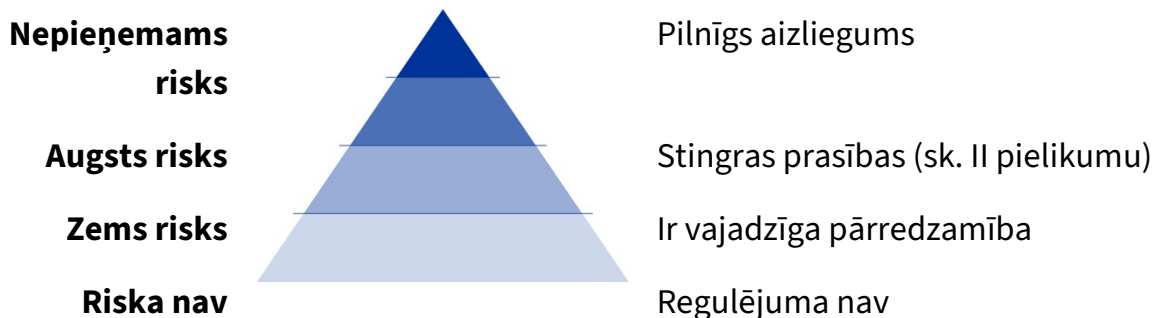

izņemot gadījumus, kad to izstrādā nacionālās drošības, migrācijas vai robežkontroles vajadzībām

Jūsu argumenti

- Lai gan saistībā ar 1. pantu jūs atbalstāt elastīgus noteikumus, jūs uzskatāt, ka skaidri noteikumi būtu jāpiemēro visām nozarēm, tostarp valsts drošībai un izlūkošanai. Izņēmumu piemērošana minētajām nozarēm rada nepilnības un palielina risku, ka neētisks vai kaitīgs MI netiks pārbaudīts.
- Mērķis nav bloķēt MI valsts drošības jomā, bet gan nodrošināt, ka MI ir izstrādāts atbildīgi, lai izvairītos no neobjektivitātes vai diskriminācijas.
- Jūs uzskatāt, ka pašreizējais priekšlikuma teksts ir pārāk vispārīgs, un vēlaties precizēt, ka tas pats regulējums attiecas arī uz importētiem MI modeļiem no trešo valstu izstrādātājiem. Tas palīdzētu izvairīties no jebkādas neskaidrības. Mākslīgā intelekta akta mērķis ir veicināt ES attīstību MI jomā un padarīt ES MI modeļus pievilcīgākus nekā ASV vai Ķīnas produkti.
- Jūsu piezīmes:

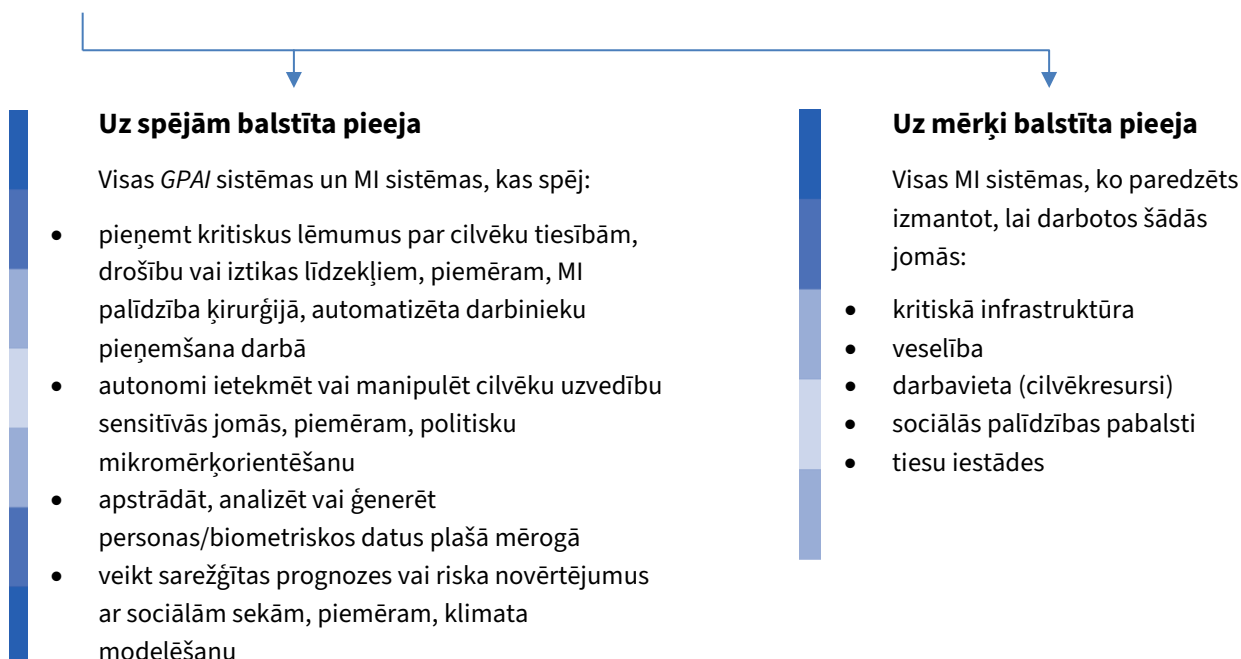
I pielikums. Riska klasifikācija

Nepieņemams risks

- **Sociālās novērtēšanas MI** – reitinga piešķiršana iedzīvotājiem, pamatojoties uz viņu uzvedību
- **Ar MI darbināma masveida novērošana** – biometriskā izsekošana bez piekrišanas
- **Emociju atpazīšana darbavietās/skolās**, lai ietekmētu darba rezultātus
- **Autonomi nāvējoši ieroči**, kas var nogalināt bez cilvēka iejaukšanās
- **Zemapziņas manipulēšanas MI** – cilvēku lēmumu ietekmēšana bez pārredzamības

Augsts risks

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

- darboties vidē, kur kļūdas vai neobjektivitātes var radīt kaitējumu, piemēram, pašbraucēji vieglie automobiļi

Zems risks

- **MI sistēmas, kas nav klasificētas kā “augsta riska” sistēmas**
- **Sarunboti un virtuālie asistenti** (ja vien lietotāji zina, ka viņi sarunājas ar MI)
- **Ieteikumu algoritmi** – uz MI balstīti ieteikumi sociālajos medijos
- **MI saimnieciskās darbības automatizācijai** – MI, kas automatizē vienkāršus administratīvos uzdevumus

Riska nav

- Ar MI darbināmi attēlu, mūzikas vai mākslas ģeneratori/rediģētāji
- MI zinātniskajā pētniecībā
- MI rotaļlietu un izklaides robotos – ar MI darbināmas rotaļlietas bez reāliem riskiem

II pielikums. Prasības “augsta riska” MI sistēmām

Uzsvars uz juridiskiem un ētikas standartiem:

- riska novērtējums pirms ieviešanas, apzinot paredzamos riskus un iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu
- tiek nodrošināta cilvēka virsvadība, lai novērstu pilnīgu automatizāciju lēmumu pieņemšanā
- datu pārvaldība, lai nodrošinātu objektīvas apmācības datu kopas
- obligātas ārējās revīzijas, tostarp testēšana “smilškastē” cilvēka uzraudzībā
- testēšanas rezultāti tiek izpausti ES regulatoriem
- pēctirgus uzraudzība, lai sekotu darbības rezultātiem

Definīcijas

- **Algoritmi** – soli pa solim izklāstīti norādījumi, ko dators ievēro, lai atrisinātu problēmu vai pieņemtu lēmumu.
- **Mākslīgā intelekta sistēmas** (MI sistēmas) – datorizētas sistēmas, kas MI izmanto tādu uzdevumu veikšanai, kuriem parasti nepieciešams cilvēka intelekts, piemēram, mācīšanās, argumentācija, problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana, uztvere un valodas izpratne.
- **Intelektuālā darbaspēka aizplūšana** – kad kvalificēti darbinieki pamet valsti, lai strādātu ārzemēs.
- **Uzņēmumu migrācija** – kad uzņēmums pārceļ savu darbību uz citu valsti, bieži vien nolūkā uzlabot apstākļus vai pazemināt izmaksas.
- **Dziļās mācīšanās MI** – sistēma, kas mācās no liela datu apjoma, izmantojot neirālos tīklus, piemēram, kā darbojas cilvēka smadzenes. Tā atpazīst modeļus un laika gaitā uzlabojas, neprasot konkrētu programmēšanu.
- **Vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI)** – MI, kas var veikt vairāk nekā vienu uzdevumu, piemēram, *ChatGPT*, *Google Gemini*.
- **Atvērtais pirmkods** – programmatūra, kuras kods ir brīvi pieejams ikvienam nolūkā to apskatīt, izmantot un pārveidot.
- **Uz noteikumiem balstīts MI** – MI sistēma, kas pieņem lēmumus, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem noteikumiem un loģiku. Piemēram, “Ja notiek X, tad jādara Y”.
- **Testēšana “smilškastē”** – testēšana izolētā vidē, piemēram, pašbraucējs MI tiek testēts simulētā pilsētā, pirms tas brauc pa reāliem ceļiem.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Austrija					
Beļģija					
Bulgārija	uz mērķi balstīta	elastīga		bez izņēmuma	
Horvātija					
Kipra					
Čehija					
Dānija					
Igaunija					
Somija					
Francija					
Vācija					
Grieķija					
Ungārija					
Īrija					

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Itālija					
Latvija					
Lietuva					
Luksemburga					
Malta					
Nīderlande					
Polija					
Portugāle					
Rumānija					
Slovākija					
Slovēnija					
Spānija					
Zviedrija					
Komisija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	

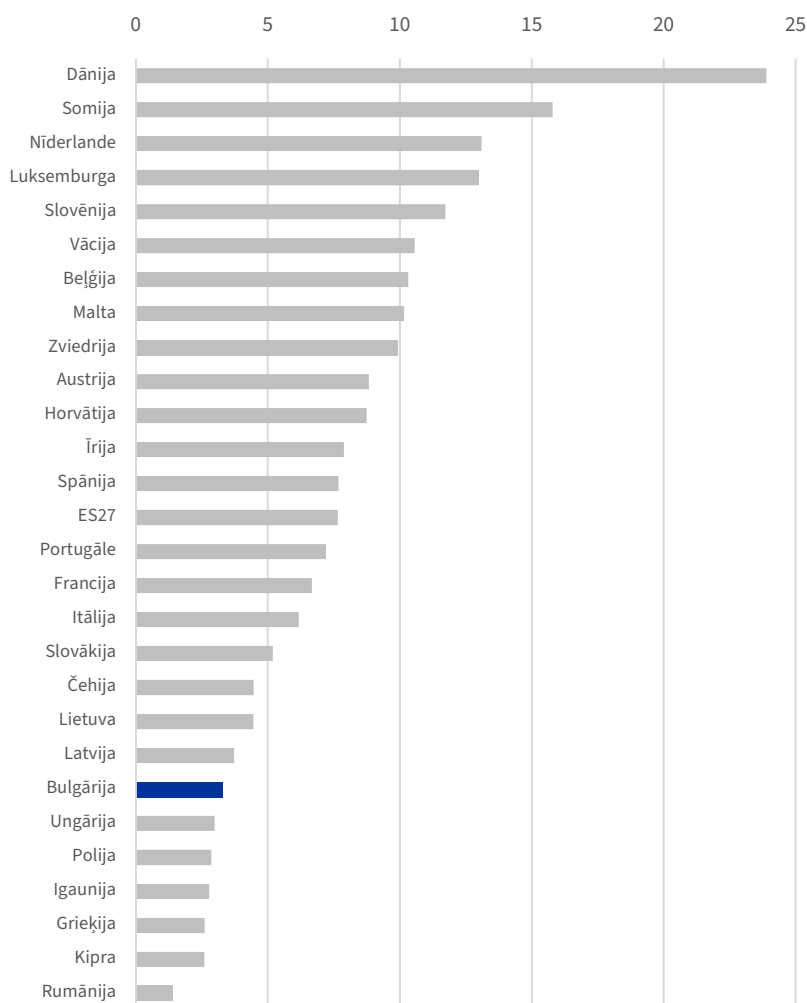
Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Vispārīga informācija

Nemiet vērā – **sarunas notiek 2023. gadā!**

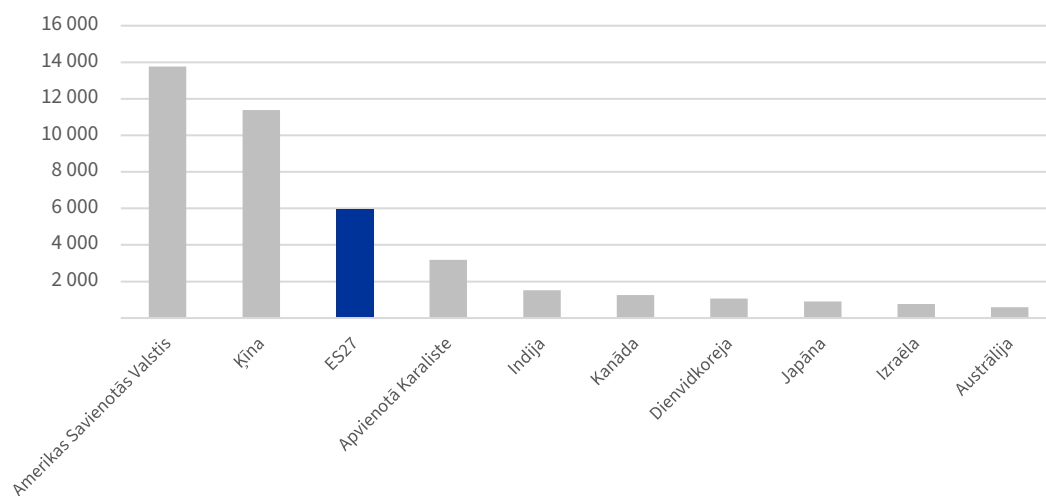
	Eiropas Savienība	Bulgārija
Iedzīvotāji	447 695 350	6 447 710
IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	38 150	14 690
Bezdarba līmenis	6,1 %	4,3 %
To uzņēmumu procentuālā daļa, kuri izmanto MI tehnoloģiju	8 %	3,6 %
To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir padziļinātas digitālās prasmes	27,3 %	7,7 %

To uzņēmumu procentuālā daļa, kuros ir vairāk nekā 10 darbinieku, kas izmanto vismaz vienu MI tehnoloģiju (2021)

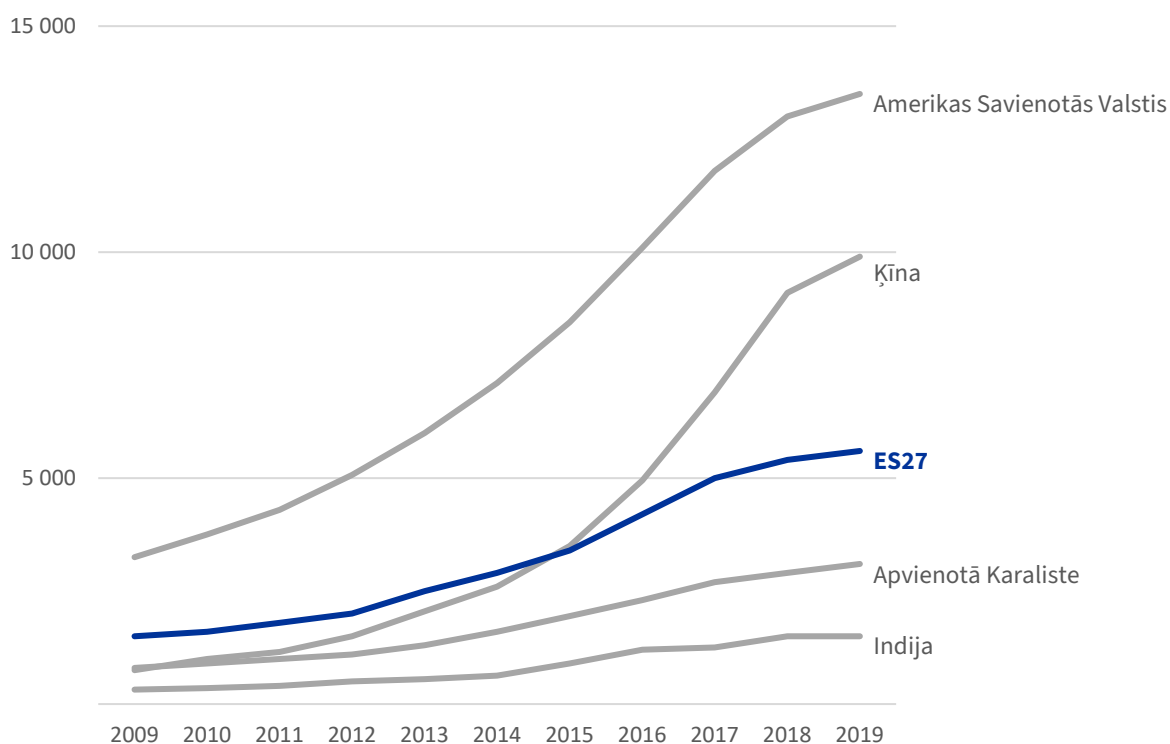

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MI uzņēmumi pa valstīm (2020)

MI uzņēmumu izaugsme skaitļos

Datu avoti: Eurostat, Kopīgais pētniecības centrs

Šo publikāciju ir sagatavojis Padomes Ģenerālsekretariāts, un tā ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā neuzliek atbildību ne ES iestādēm, ne dalībvalstīm. Plašāka informācija par Eiropadomi un Padomi ir pieejama tīmekļa vietnē: www.consilium.europa.eu.

© Eiropas Savienība, 2025

| Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Print
PDF

ISBN 978-92-850-0524-5
ISBN 978-92-850-0523-8

doi: 10.2860/2079367
doi: 10.2860/7209878

QC-01-25-006-LV-C
QC-01-25-006-LV-N

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

KIPRA

MINISTRS UZ VIENU DIENU: SARUNAS 27 VALSTU FORMĀTĀ

■ MI satvara ieviešana

Lomu apraksti | **Lietpratēju versija** | LV

**Eiropas Savienības
Padome**

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Eiropas Savienība ir nonākusi krustcelēs savas digitālās nākotnes veidošanā. Digitālās desmitgades stratēģijas ietvaros ES mērķis ir uzņemties vadošo lomu mākslīgā intelekta (MI) jomā, vienlaikus aizsargājot pamattiesības, patērētāju aizsardzību, tirgus konkurētspēju, inovāciju un tehnoloģisko līderību. Šo diskusiju pamatā ir Eiropas Komisijas tiesību akta priekšlikums, kura mērķis ir regulēt MI izstrādi Eiropas Savienībā. Pēc vairākām sarunu kārtām vēl nav izskatīti šādi jautājumi.

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

- A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskā, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES pieņems **uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs.**
- B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem **piesardzīga pieeja, proti, jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības** (sk. II pielikumu).

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām, **izņemot tām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem.**

KIPRA

Darba kārtība

Šodien Padomes darba kārtībā ir Komisijas priekšlikums par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai. Šo regulas projektu jūs apspriedīsiet ar pārējo dalībvalstu pārstāvjiem, un jūsu mērķis ir panākt kompromisu.

Jūsu galvenais mērķis

Padomes kopēja nostāja, kas atspoguļo jūsu intereses. Jūs varat arī apsvērt iespēju atbalstīt tādu kompromisa risinājumu, kas daļēji atspoguļo jūsu intereses.

Jūsu uzdevums

1. Rūpīgi **izlasiet savas grupas informāciju**, kurā izklāstītas jūsu intereses un nostājas.
2. **Daži no jūsu argumentiem sakrīt ar Beļģijas, Grieķijas, Spānijas un Vācijas nostāju.** Apspriedieties ar viņiem, lai noskaidrotu, vai varat sadarboties nolūkā virzīt jūsu kopīgās intereses, ja jums tādas ir.
3. Sagatavojiet **ievadrunu** (ne garāku par 1 minūti) pirmajai oficiālo sarunu kārtai. Izklāstiet savu nostāju par 1. un 2. pantu. Jums var palīdzēt ierāmētais teksta paraugs.
4. Ar ievadrunu uzstājieties tad, kad prezidentvalsts (kas vada sanākumi) jums dod vārdu. Ja piekrītat jau iepriekš paustajām citu valstu nostājām, skaidri to pasakiet.
5. Uzmanīgi uzklausiet pārējo valstu nostājas. Lai varētu izsekot citu valstu nostājām, **aizpildiet 8. un 9. lappusē esošo tabulu.** Būtisks sarunu aspekts ir ieklausīšanās citos un tādu risinājumu rašana, kas der ikvienam.
6. Oficiālo sarunu laikā **izklāstiet savu nostāju un argumentus.** Ja jūsu argumenti ir līdzīgi citu valstu argumentiem, var būt lietderīgi jūsu argumentus izklāstīt kopīgi, lai tiem piešķirtu lielāku svaru.
7. Protams, **lēmums par to, kā beigās balsot, ir jūsu ziņā.** Ņemiet vērā – kad pienāks laiks galīgajam balsojumam par kompromisa priekšlikumu, jums būs jāizlemj: vai nu piekrītat kompromisam, ar kuru jūs, iespējams, neesat 100 % apmierināts, vai arī diskusijas beidzas pavisam bez rezultāta.

Priekšsēdētāja kungs/kundze, komisāra kungs/kundze, kolēģi!

Vispirms es vēlos pateikties Komisijai par šā priekšlikuma izstrādāšanu un prezidentvalstij par tā iekļaušanu šodienas darba kārtībā.

Pirms šodienas sanāksmes mums bija auglīgas apspriedes ar _____.

Mēs uzskatām, ka ir jāpieņem uz spējām/mērķi balstīta riska klasifikācija, jo _____.

Attiecībā uz 1. panta B punktu mēs uzskatām, ka "augsta riska" MI sistēmu izstrādes laikā izstrādātājiem ir jāpieņem elastīga/piesardzīga pieeja, jo _____.

Attiecībā uz 2. pantu tiks/netiks piemēroti daži izņēmumi, jo mēs atbalstām _____.

Mēs esam pārliecināti, ka šodienas sanāksmē mums izdosies vienoties par konstruktīvu kompromisu.

Paldies!

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskā, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES izmantos

... uz spējām balstītu riska klasifikāciju: risku nosaka sistēmas tehniskās spējas

... uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs

Pamatojoties uz šo riska klasifikāciju, “augsta riska” MI sistēmām pirms to ieviešanas ir jāveic stingra testēšana.

B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem

... elastīga pieeja: pirms MI modeļa ieviešanas jāveic tā pašnovērtējums

... piesardzīga pieeja: jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības (sk. II pielikumu)

Jūsu argumenti

- Jūsu valsts valdība par prioritāti izvirza politikas pasākumus, kas veicina pētniecību un inovāciju, vienlaikus piemērojot arī stingras ētikas pamatnostādnes. Neregulēts MI nenovēršami apdraudēs iedzīvotāju un uzņēmumu drošību. Piemēram, 2010. gadā MI darbināti tirdzniecības algoritmi izraisīja tirgus sabrukumu, dažu minūšu laikā samazinot akciju vērtību par 1 triljonu ASV dolāru.
- Jūsprāt, ētiskā MI izstrādē par prioritāti ir jānosaka pārredzamība (padarot MI saprotamu), pārskatatbildība (nodrošinot, ka cilvēki joprojām ir atbildīgi par MI lēmumiem) un kontroles mehānismi (nepieļaujot, ka MI var darboties bez pārbaudēm). Jūs māt bažas, ka pārāk elastīgi noteikumi varētu apdraudēt minētos principus.
- Rīkojoties drosmīgi ar piesardzīgu testēšanas pieeju, kas ietver skaidrus un izpildāmus noteikumus, ES var sevi pozicionēt kā atbildīgu un tālredzīgu līderi MI inovācijas jomā.
- Jūs atbalstāt uz spējām balstītu riska klasifikāciju: jebkura MI sistēma, kurai ir potenciāls tikt ļaunprātīgi izmantotai, būt neobjektīvai vai kurai var potenciāli būt kaitīga ietekme, būtu jāuzskata par augsta riska sistēmu – nevis tāpēc, ka MI pēc būtības ir bīstams, bet tā iespējamā izmantošanas veida dēļ. Tomēr **jūs būtu gatavs apspriest uz mērķi balstītu klasifikāciju, ja tā tiktu pārskatīta pēc diviem gadiem.**

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām

bez izņēmuma

bez izņēmuma, ja vien sistēma nav izstrādāta kā atvērtā pirmkoda sistēma

izņemot gadījumus, kad to izstrādā mazi uzņēmumi un jaunuzņēmumi (un)

izņemot gadījumus, kad to izstrādā militāriem vai aizsardzības mērķiem (un)

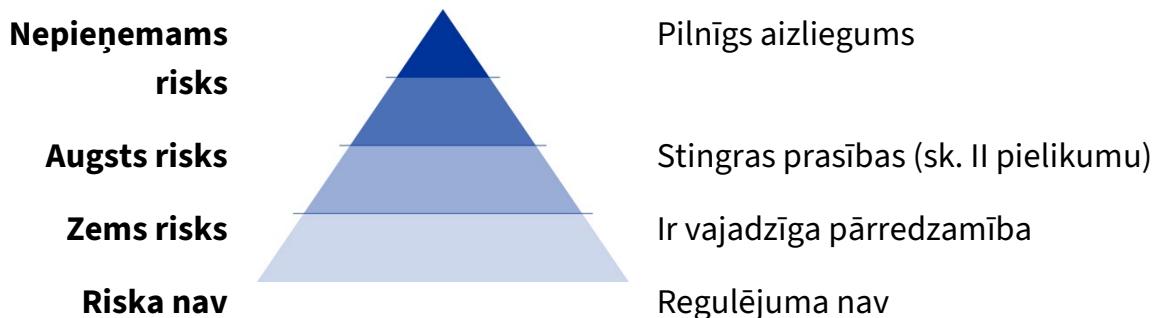

izņemot gadījumus, kad to izstrādā nacionālās drošības, migrācijas vai robežkontroles vajadzībām

Jūsu argumenti

- Jūs esat stingri pārliecināts, ka ētiska MI izstrāde ir jāpiemēro visās jomās – neviena nozare un neviens izstrādātājs nebūtu jāatbrīvo no ES MI regulējuma. Tiesībaizsardzības, militārā, aizsardzības un valsts drošības joma ir tieši tās jomas, kurās ļaunprātīgas izmantošanas, neobjektivitātes un tiesību pārkāpumu risks ir visaugstākais. Minētajām nozarēm nebūtu jāpiemēro izņēmumi, gluži pretēji – tām būtu jāpiemēro visaugstākie standarti.
- ES vēlas pasaulē ieņemt līdera pozīcijas uzticama un atbildīga MI jomā. Tāpēc jūs uzskatāt, ka būtu jārāda skaidrs piemērs. Pieverot acis uz dažiem lietojumiem, tiktu vājināta ES MI akta uzticamība un ietekme. Ētikas principiem ir jābūt jebkādas MI izmantošanas pamatā, jo īpaši tādas, kurai ir vislielākais potenciāls ietekmēt cilvēku dzīvību un brīvību.
- Regulas 2. pants jums ir svarīgāks nekā 1. pants. Ja nevarēsiet pārliecināt citus ar saviem argumentiem attiecībā uz 1. pantu, jūs koncentrēsieties uz to, lai nodrošinātu, ka jūsu galvenās prasības attiecībā uz 2. pantu tiek uztvertas nopietni.
- Jūsu piezīmes:

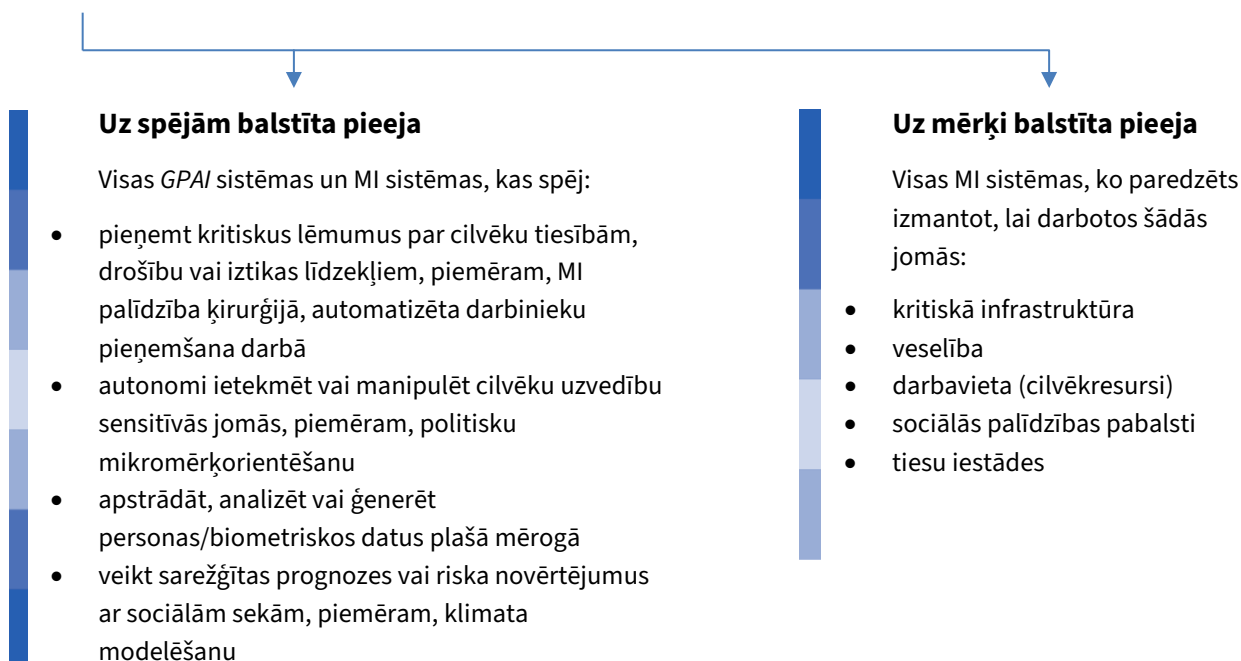
I pielikums. Riska klasifikācija

Nepieņemams risks

- **Sociālās novērtēšanas MI** – reitinga piešķiršana iedzīvotājiem, pamatojoties uz viņu uzvedību
- **Ar MI darbināma masveida novērošana** – biometriskā izsekošana bez piekrišanas
- **Emociju atpazīšana darbavietās/skolās**, lai ietekmētu darba rezultātus
- **Autonomi nāvējoši ieroči**, kas var nogalināt bez cilvēka iejaukšanās
- **Zemapziņas manipulēšanas MI** – cilvēku lēmumu ietekmēšana bez pārredzamības

Augsts risks

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

- darboties vidē, kur kļūdas vai neobjektivitātes var radīt kaitējumu, piemēram, pašbraucēji vieglie automobiļi

Zems risks

- **MI sistēmas, kas nav klasificētas kā “augsta riska” sistēmas**
- **Sarunboti un virtuālie asistenti** (ja vien lietotāji zina, ka viņi sarunājas ar MI)
- **Ieteikumu algoritmi** – uz MI balstīti ieteikumi sociālajos medijos
- **MI saimnieciskās darbības automatizācijai** – MI, kas automatizē vienkāršus administratīvos uzdevumus

Riska nav

- Ar MI darbināmi attēlu, mūzikas vai mākslas ģeneratori/rediģētāji
- MI zinātniskajā pētniecībā
- MI rotaļlietu un izklaides robotos – ar MI darbināmas rotaļlietas bez reāliem riskiem

II pielikums. Prasības “augsta riska” MI sistēmām

Uzsvars uz juridiskiem un ētikas standartiem:

- riska novērtējums pirms ieviešanas, apzinot paredzamos riskus un iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu
- tiek nodrošināta cilvēka virsvadība, lai novērstu pilnīgu automatizāciju lēmumu pieņemšanā
- datu pārvaldība, lai nodrošinātu objektīvas apmācības datu kopas
- obligātas ārējās revīzijas, tostarp testēšana “smilškastē” cilvēka uzraudzībā
- testēšanas rezultāti tiek izpausti ES regulatoriem
- pēctirgus uzraudzība, lai sekotu darbības rezultātiem

Definīcijas

- **Algoritmi** – soli pa solim izklāstīti norādījumi, ko dators ievēro, lai atrisinātu problēmu vai pieņemtu lēmumu.
- **Mākslīgā intelekta sistēmas** (MI sistēmas) – datorizētas sistēmas, kas MI izmanto tādu uzdevumu veikšanai, kuriem parasti nepieciešams cilvēka intelekts, piemēram, mācīšanās, argumentācija, problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana, uztvere un valodas izpratne.
- **Intelektuālā darbaspēka aizplūšana** – kad kvalificēti darbinieki pamet valsti, lai strādātu ārzemēs.
- **Uzņēmumu migrācija** – kad uzņēmums pārceļ savu darbību uz citu valsti, bieži vien nolūkā uzlabot apstākļus vai pazemināt izmaksas.
- **Dziļās mācīšanās MI** – sistēma, kas mācās no liela datu apjoma, izmantojot neirālos tīklus, piemēram, kā darbojas cilvēka smadzenes. Tā atpazīst modeļus un laika gaitā uzlabojas, neprasot konkrētu programmēšanu.
- **Vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI)** – MI, kas var veikt vairāk nekā vienu uzdevumu, piemēram, *ChatGPT*, *Google Gemini*.
- **Atvērtais pirmkods** – programmatūra, kuras kods ir brīvi pieejams ikvienam nolūkā to apskatīt, izmantot un pārveidot.
- **Uz noteikumiem balstīts MI** – MI sistēma, kas pieņem lēmumus, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem noteikumiem un loģiku. Piemēram, “Ja notiek X, tad jādara Y”.
- **Testēšana “smilškastē”** – testēšana izolētā vidē, piemēram, pašbraucējs MI tiek testēts simulētā pilsētā, pirms tas brauc pa reāliem ceļiem.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Austrija					
Beļģija					
Bulgārija					
Horvātija					
Kipra	uz spējām balstīta	piesardzīga	pārskatīt pēc 2 gadiem	bez izņēmuma	
Čehija					
Dānija					
Igaunija					
Somija					
Francija					
Vācija					
Grieķija					
Ungārija					
Īrija					

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Itālija					
Latvija					
Lietuva					
Luksemburga					
Malta					
Nīderlande					
Polija					
Portugāle					
Rumānija					
Slovākija					
Slovēnija					
Spānija					
Zviedrija					
Komisija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	

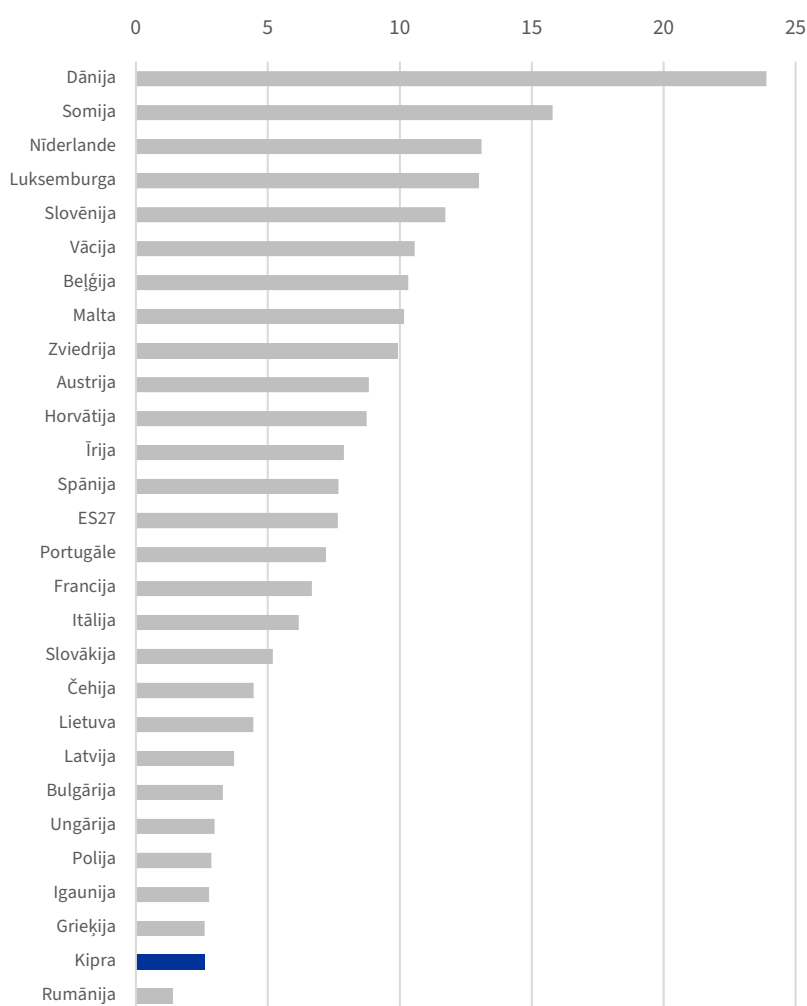
Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Vispārīga informācija

Nemiet vērā – **sarunas notiek 2023. gadā!**

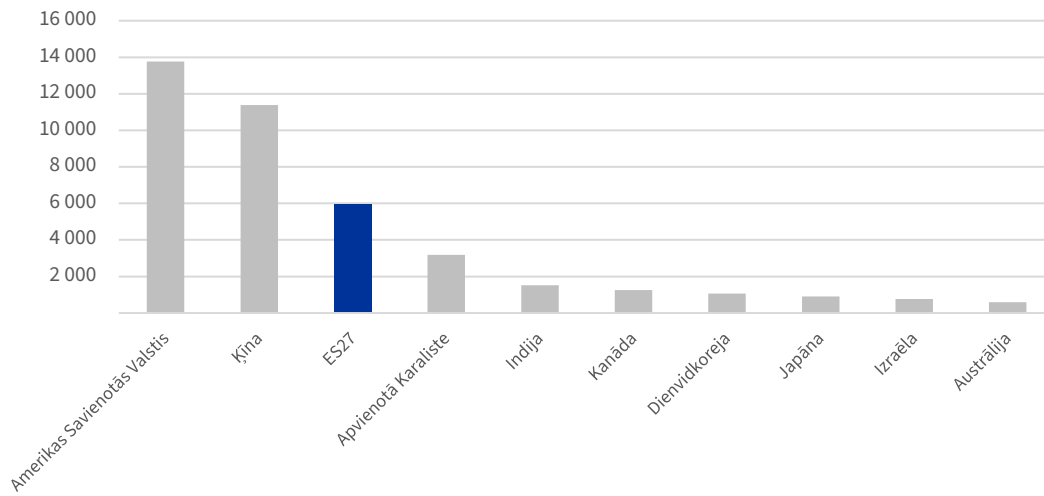
	Eiropas Savienība	Kipra
Iedzīvotāji	447 695 350	949 084
IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	38 150	32 720
Bezdarba līmenis	6,1 %	5,8 %
To uzņēmumu procentuālā daļa, kuri izmanto MI tehnoloģiju	8 %	4,7 %
To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir padziļinātas digitālās prasmes	27,3 %	25 %

To uzņēmumu procentuālā daļa, kuros ir vairāk nekā 10 darbinieku, kas izmanto vismaz vienu MI tehnoloģiju (2021)

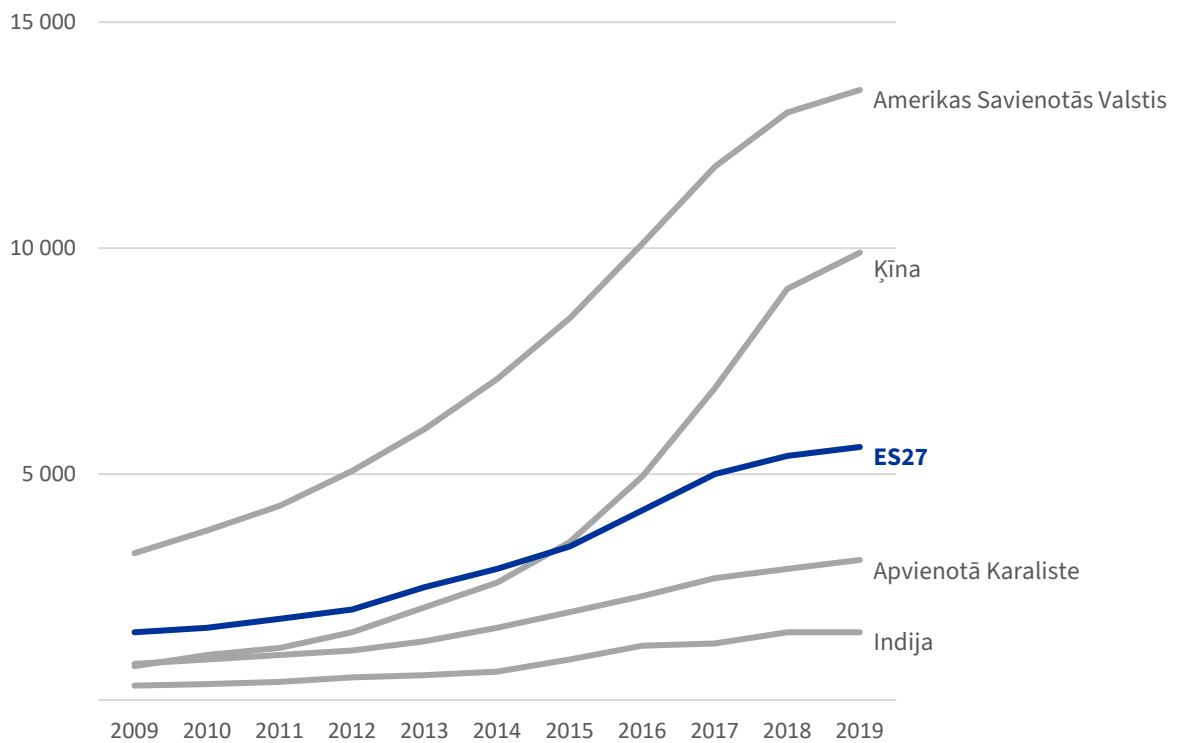

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MI uzņēmumi pa valstīm (2020)

MI uzņēmumu izaugsme skaitļos

Datu avoti: Eurostat, Kopīgais pētniecības centrs

Šo publikāciju ir sagatavojis Padomes Ģenerālsēkretariāts, un tā ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā neuzliek atbildību ne ES iestādēm, ne dalībvalstīm. Plašāka informācija par Eiropadomi un Padomi ir pieejama tīmekļa vietnē: www.consilium.europa.eu.

© Eiropas Savienība, 2025

| Atļauts reproducēt, norādot avotu.

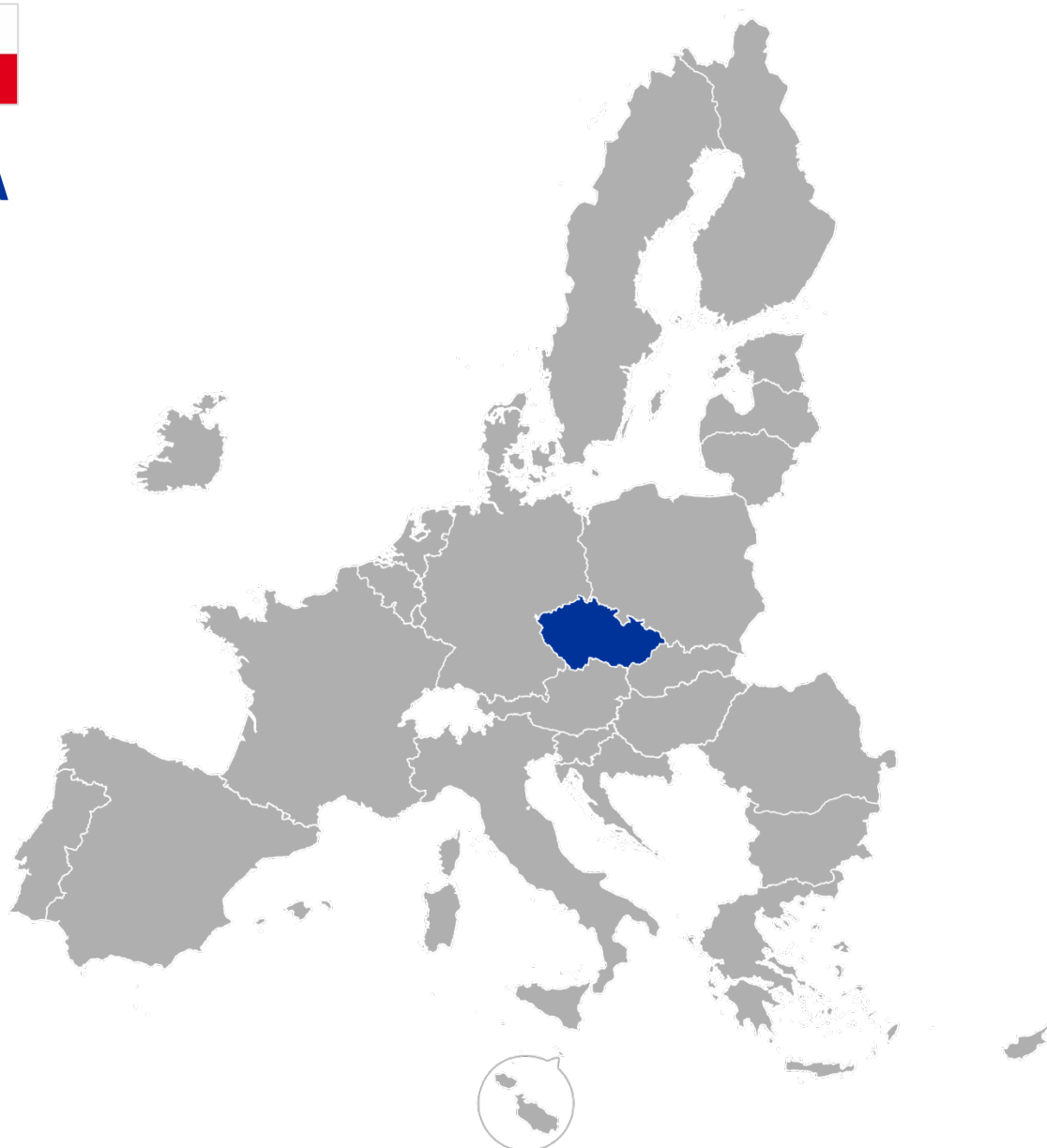
Print ISBN 978-92-850-0524-5 doi: 10.2860/2079367 QC-01-25-006-LV-C

PDF ISBN 978-92-850-0523-8 doi: 10.2860/7209878 QC-01-25-006-LV-N

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī neregistrēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

ČEHIJA

MINISTRS UZ VIENU DIENU: SARUNAS 27 VALSTU FORMĀTĀ

■ MI satvara ieviešana

Lomu apraksti | **Lietpratēju versija** | LV

**Eiropas Savienības
Padome**

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Eiropas Savienība ir nonākusi krustcelēs savas digitālās nākotnes veidošanā. Digitālās desmitgades stratēģijas ietvaros ES mērķis ir uzņemties vadošo lomu mākslīgā intelekta (MI) jomā, vienlaikus aizsargājot pamattiesības, patērētāju aizsardzību, tirgus konkurētspēju, inovāciju un tehnoloģisko līderību. Šo diskusiju pamatā ir Eiropas Komisijas tiesību akta priekšlikums, kura mērķis ir regulēt MI izstrādi Eiropas Savienībā. Pēc vairākām sarunu kārtām vēl nav izskatīti šādi jautājumi.

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

- A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskā, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES pieņems **uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs.**
- B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem **piesardzīga pieeja, proti, jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības** (sk. II pielikumu).

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām, **izņemot tām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem.**

ČEHIJA

Darba kārtība

Šodien Padomes darba kārtībā ir Komisijas priekšlikums par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai. Šo regulas projektu jūs apspriedīsiet ar pārējo dalībvalstu pārstāvjiem, un jūsu mērķis ir panākt kompromisu.

Jūsu galvenais mērķis

Padomes kopēja nostāja, kas atspoguļo jūsu intereses. Jūs varat arī apsvērt iespēju atbalstīt tādu kompromisa risinājumu, kas daļēji atspoguļo jūsu intereses.

Jūsu uzdevums

1. Rūpīgi **izlasiet savas grupas informāciju**, kurā izklāstītas jūsu intereses un nostājas.
2. **Daži no jūsu argumentiem sakrīt ar Igaunijas, Latvijas, Lietuvas un Ungārijas nostāju.** Apspriedieties ar viņiem, lai noskaidrotu, vai varat sadarboties nolūkā virzīt jūsu kopīgās intereses, ja jums tādas ir.
3. Sagatavojiet **ievadrunu** (ne garāku par 1 minūti) pirmajai oficiālo sarunu kārtai. Izklāstiet savu nostāju par 1. un 2. pantu. Jums var palīdzēt ierāmētais teksta paraugs.
4. Ar ievadrunu uzstājieties tad, kad prezidentvalsts (kas vada sanākumi) jums dod vārdu. Ja piekrītat jau iepriekš paustajām citu valstu nostājām, skaidri to pasakiet.
5. Uzmanīgi uzklausiet pārējo valstu nostājas. Lai varētu izsekot citu valstu nostājām, **aizpildiet 8. un 9. lappusē esošo tabulu.** Būtisks sarunu aspekts ir ieklausīšanās citos un tādu risinājumu rašana, kas der ikvienam.
6. Oficiālo sarunu laikā **izklāstiet savu nostāju un argumentus.** Ja jūsu argumenti ir līdzīgi citu valstu argumentiem, var būt lietderīgi jūsu argumentus izklāstīt kopīgi, lai tiem piešķirtu lielāku svaru.
7. Protams, **lēmums par to, kā beigās balsot, ir jūsu ziņā.** Ņemiet vērā – kad pienāks laiks galīgajam balsojumam par kompromisa priekšlikumu, jums būs jāizlemj: vai nu piekrītat kompromisam, ar kuru jūs, iespējams, neesat 100 % apmierināts, vai arī diskusijas beidzas pavisam bez rezultāta.

Priekšsēdētāja kungs/kundze, komisāra kungs/kundze, kolēģi!

Vispirms es vēlos pateikties Komisijai par šā priekšlikuma izstrādāšanu un prezidentvalstij par tā iekļaušanu šodienas darba kārtībā.

Pirms šodienas sanāksmes mums bija auglīgas apspriedes ar _____.

Mēs uzskatām, ka ir jāpieņem uz spējām/mērķi balstīta riska klasifikācija, jo _____.

Attiecībā uz 1. panta B punktu mēs uzskatām, ka "augsta riska" MI sistēmu izstrādes laikā izstrādātājiem ir jāpieņem elastīga/piesardzīga pieeja, jo _____.

Attiecībā uz 2. pantu tiks/netiks piemēroti daži izņēmumi, jo mēs atbalstām _____.

Mēs esam pārliecināti, ka šodienas sanāksmē mums izdosies vienoties par konstruktīvu kompromisu.

Paldies!

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES izmantos

... uz spējām balstītu riska klasifikāciju: risku nosaka sistēmas tehniskās spējas

... uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs

Pamatojoties uz šo riska klasifikāciju, “augsta riska” MI sistēmām pirms to ieviešanas ir jāveic stingra testēšana.

B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem

... elastīga pieeja: pirms MI modeļa ieviešanas jāveic tā pašnovērtējums

... piesardzīga pieeja: jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības (sk. II pielikumu)

Jūsu argumenti

- Jūsu valsts valdības mērķis ir veicināt MI inovāciju. Lai gan ES ir spēcīga pētniecības jomā, pasaules tirgu vada ASV un Ķīna, kuras nosaka noteikumus. Strauji virzās uz priekšu arī citas valstis, piemēram, Indija, Kanāda un Apvienotā Karaliste.
- Ņemot vērā šo kontekstu, jūsu prāt, loģiskais secinājums ir tāds, ka ES ir jāizveido līdzsvarots tiesiskais regulējums, kas nav pārāk neelastīgs, lai virzītu MI inovāciju un pozicionētu sevi kā pasaules mēroga līderi MI jomā. ES MI akts varētu panākt būtisku pavērsienu, ja tas iegūtu gan investoru, gan izstrādātāju uzticēšanos un atbalstu.
- Jūs atbalstāt uz spējām balstītu pieeju, jo uz mērķi balstīta pieeja var būt pretrunā pašreizējai valsts un ES nozaru politikai, radot neskaidrību. Tomēr būtu pārāk stingri visu vispārīga lietojuma MI (GPAI) klasificēt kā “augsta riska” sistēmu. Daudzas GPAI sistēmas, piemēram, MI, ko izmanto klientu apkalpošanā vai tulkošanā reāllaikā, ir klasificētas kā zema riska sistēmas. Pārmērīgs regulējums varētu kavēt inovāciju un investīcijas un pastiprināt ideju, ka “ES ir visstingrākie MI noteikumi”, galu galā vājinot Eiropas konkurētspēju.
- Ja šodien panākt kompromisu izrādās sarežģīti, **jūs esat gatavi pievienot klauzulu par regulas pārskatīšanu pēc pieciem gadiem**, tādējādi nodrošinot, ka tā joprojām ir aktuāla strauji mainīgajā MI vidē.

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām

bez izņēmuma

bez izņēmuma, ja vien sistēma nav izstrādāta kā atvērtā pirmkoda sistēma

izņemot gadījumus, kad to izstrādā mazi uzņēmumi un jaunuzņēmumi (un)

izņemot gadījumus, kad to izstrādā militāriem vai aizsardzības mērķiem (un)

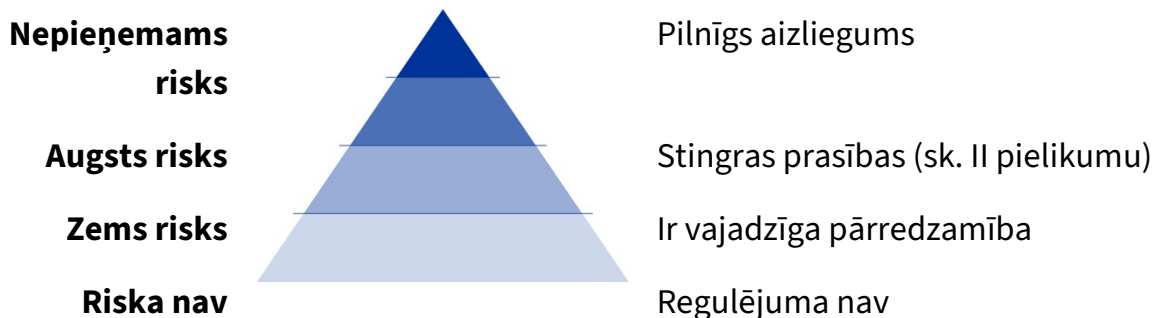

izņemot gadījumus, kad to izstrādā nacionālās drošības, migrācijas vai robežkontroles vajadzībām

Jūsu argumenti

- Jūs esat stingri pārliecināts, ka ētiska MI izstrāde ir jāpiemēro visās jomās – neviena nozare un neviens izstrādātājs nebūtu jāatbrīvo no ES MI regulējuma. Tiesībaizsardzības, militārā, aizsardzības un valsts drošības joma ir tieši tās jomas, kurās ļaunprātīgas izmantošanas, neobjektivitātes un tiesību pārkāpumu risks ir visaugstākais. Šīm nozarēm nebūtu jāpiemēro izņēmumi, gluži pretēji – tām būtu jāpiemēro visaugstākie standarti.
- Ja ES vēlas pasaulē ieņemt līdera pozīcijas uzticama un atbildīga MI jomā, tai ir jārada nepārprotams piemērs. Pieverot acis uz dažiem lietojumiem, tiktu vājināta ES MI akta uzticamība un ietekme. Ētikas principiem ir jābūt jebkādas MI izmantošanas pamatā, jo īpaši tādas, kurai ir vislielākais potenciāls ietekmēt cilvēku dzīvību un brīvību.
- Jūsu piezīmes:

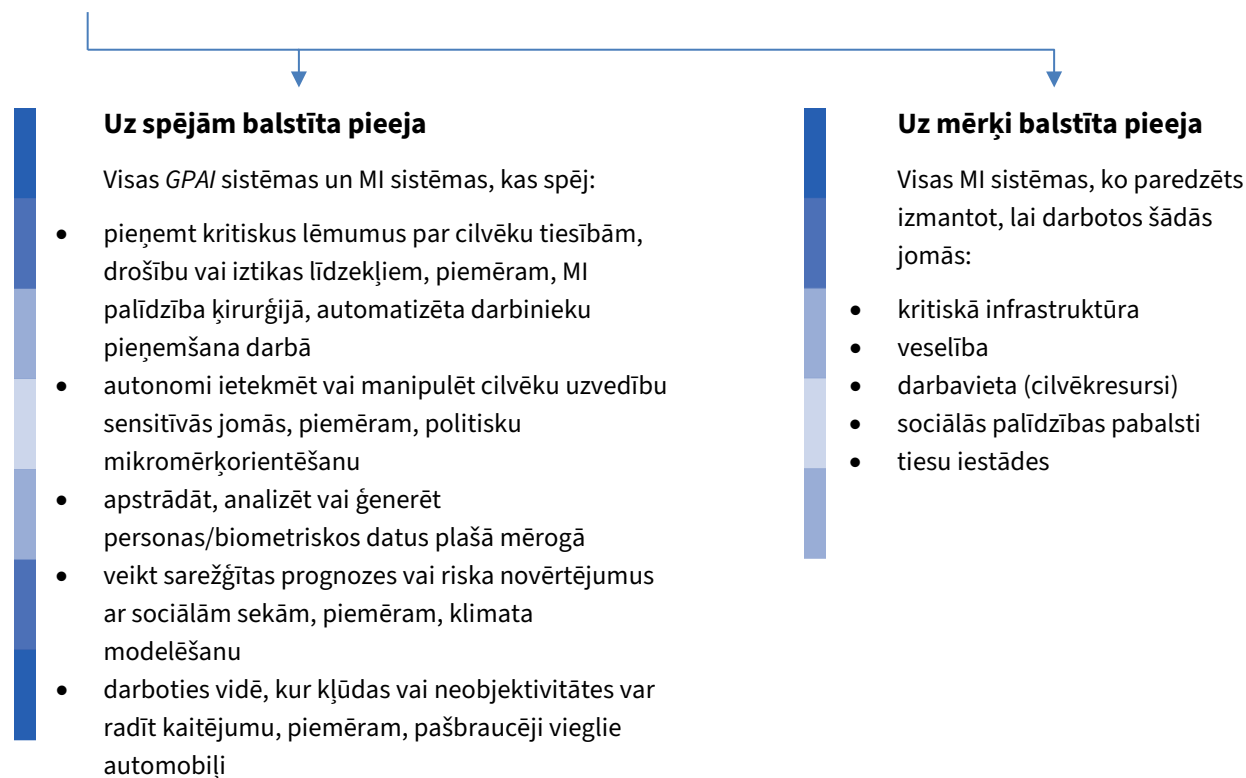
I pielikums. Riska klasifikācija

Nepieņemams risks

- **Sociālās novērtēšanas MI** – reitinga piešķiršana iedzīvotājiem, pamatojoties uz viņu uzvedību
- **Ar MI darbināma masveida novērošana** – biometriskā izsekošana bez piekrišanas
- **Emociju atpazīšana darbavietās/skolās**, lai ietekmētu darba rezultātus
- **Autonomi nāvējoši ieroči**, kas var nogalināt bez cilvēka iejaukšanās
- **Zemapziņas manipulēšanas MI** – cilvēku lēmumu ietekmēšana bez pārredzamības

Augsts risks

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Zems risks

- **MI sistēmas, kas nav klasificētas kā “augsta riska” sistēmas**
- **Sarunboti un virtuālie asistenti** (ja vien lietotāji zina, ka viņi sarunājas ar MI)
- **Ieteikumu algoritmi** – uz MI balstīti ieteikumi sociālajos medijos
- **MI saimnieciskās darbības automatizācijai** – MI, kas automatizē vienkāršus administratīvos uzdevumus

Riska nav

- Ar MI darbināmi attēlu, mūzikas vai mākslas ģeneratori/rediģētāji
- MI zinātniskajā pētniecībā
- MI rotaļlietu un izklaides robotos – ar MI darbināmas rotaļlietas bez reāliem riskiem

II pielikums. Prasības “augsta riska” MI sistēmām

Uzsvars uz juridiskiem un ētikas standartiem:

- riska novērtējums pirms ieviešanas, apzinot paredzamos riskus un iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu
- tiek nodrošināta cilvēka virsvadība, lai novērstu pilnīgu automatizāciju lēmumu pieņemšanā
- datu pārvaldība, lai nodrošinātu objektīvas apmācības datu kopas
- obligātas ārējās revīzijas, tostarp testēšana “smilškastē” cilvēka uzraudzībā
- testēšanas rezultāti tiek izpausti ES regulatoriem
- pēctirgus uzraudzība, lai sekotu darbības rezultātiem

Definīcijas

- **Algoritmi** – soli pa solim izklāstīti norādījumi, ko dators ievēro, lai atrisinātu problēmu vai pieņemtu lēmumu.
- **Mākslīgā intelekta sistēmas** (MI sistēmas) – datorizētas sistēmas, kas MI izmanto tādu uzdevumu veikšanai, kuriem parasti nepieciešams cilvēka intelekts, piemēram, mācīšanās, argumentācija, problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana, uztvere un valodas izpratne.
- **Intelektuālā darbaspēka aizplūšana** – kad kvalificēti darbinieki pamet valsti, lai strādātu ārzemēs.
- **Uzņēmumu migrācija** – kad uzņēmums pārceļ savu darbību uz citu valsti, bieži vien nolūkā uzlabot apstākļus vai pazemināt izmaksas.
- **Dziļās mācīšanās MI** – sistēma, kas mācās no liela datu apjoma, izmantojot neirālos tīklus, piemēram, kā darbojas cilvēka smadzenes. Tā atpazīst modeļus un laika gaitā uzlabojas, neprasot konkrētu programmēšanu.
- **Vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI)** – MI, kas var veikt vairāk nekā vienu uzdevumu, piemēram, *ChatGPT*, *Google Gemini*.
- **Atvērtais pirmkods** – programmatūra, kuras kods ir brīvi pieejams ikvienam nolūkā to apskatīt, izmantot un pārveidot.
- **Uz noteikumiem balstīts MI** – MI sistēma, kas pieņem lēmumus, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem noteikumiem un loģiku. Piemēram, “Ja notiek X, tad jādara Y”.
- **Testēšana “smilškastē”** – testēšana izolētā vidē, piemēram, pašbraucējs MI tiek testēts simulētā pilsētā, pirms tas brauc pa reāliem ceļiem.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Austrija					
Beļģija					
Bulgārija					
Horvātija					
Kipra					
Čehija	uz spējām balstīta	elastīga	pārskatīt pēc 5 gadiem	bez izņēmuma	
Dānija					
Igaunija					
Somija					
Francija					
Vācija					
Grieķija					
Ungārija					
Īrija					

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Itālija					
Latvija					
Lietuva					
Luksemburga					
Malta					
Nīderlande					
Polija					
Portugāle					
Rumānija					
Slovākija					
Slovēnija					
Spānija					
Zviedrija					
Komisija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	

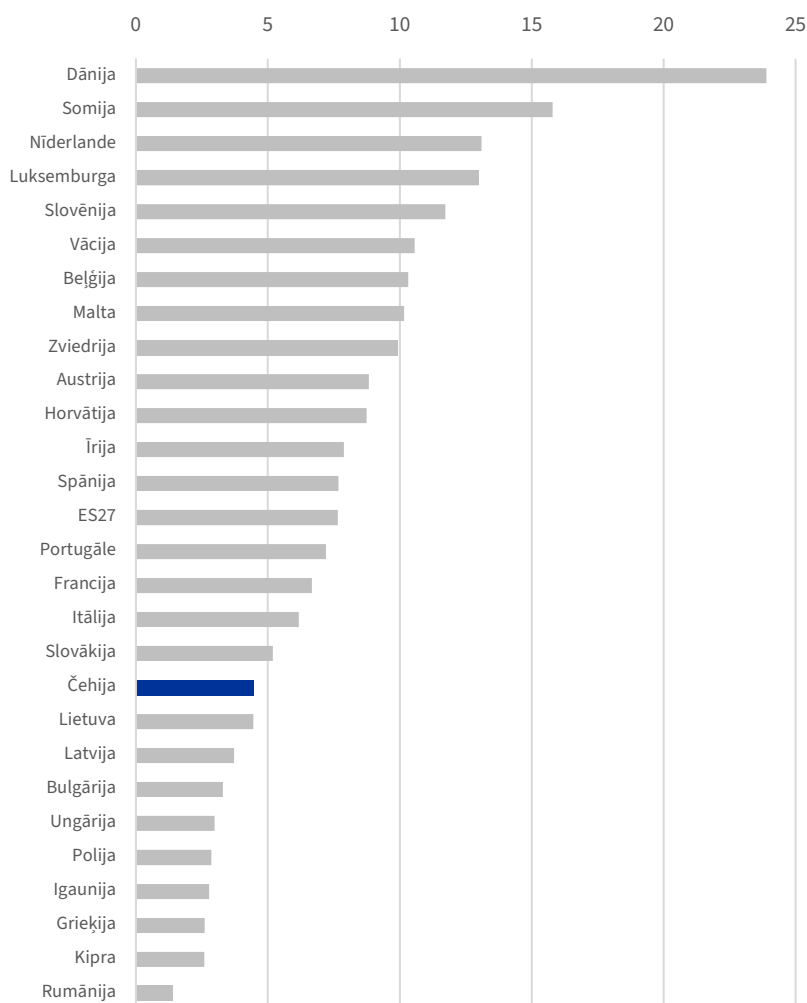
Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Vispārīga informācija

Nemiet vērā – **sarunas notiek 2023. gadā!**

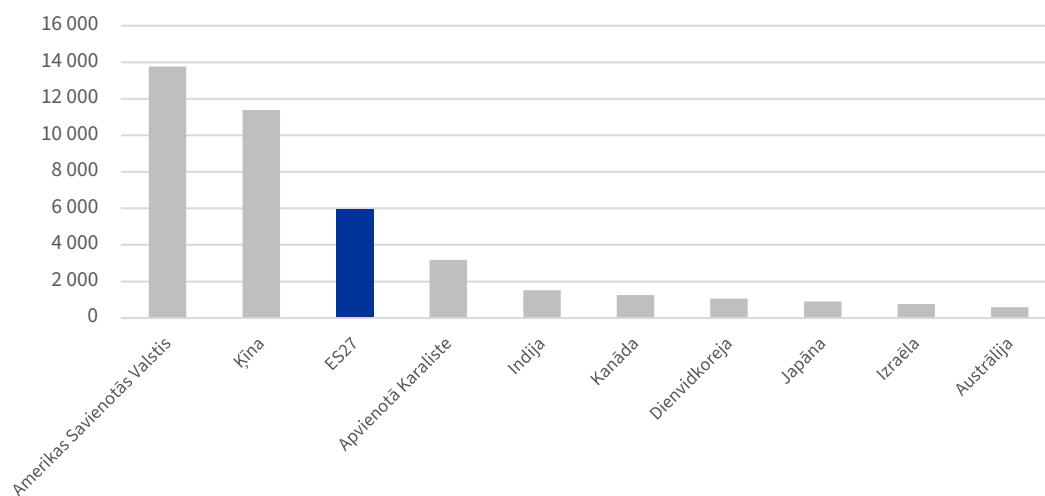
	Eiropas Savienība	Čehija
Iedzīvotāji	447 695 350	10 827 529
IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	38 150	29 180
Bezdarba līmenis	6,1 %	2,6 %
To uzņēmumu procentuālā daļa, kuri izmanto MI tehnoloģiju	8 %	5,9 %
To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir padziļinātas digitālās prasmes	27,3 %	35,5 %

To uzņēmumu procentuālā daļa, kuros ir vairāk nekā 10 darbinieku,
kas izmanto vismaz vienu MI tehnoloģiju (2021)

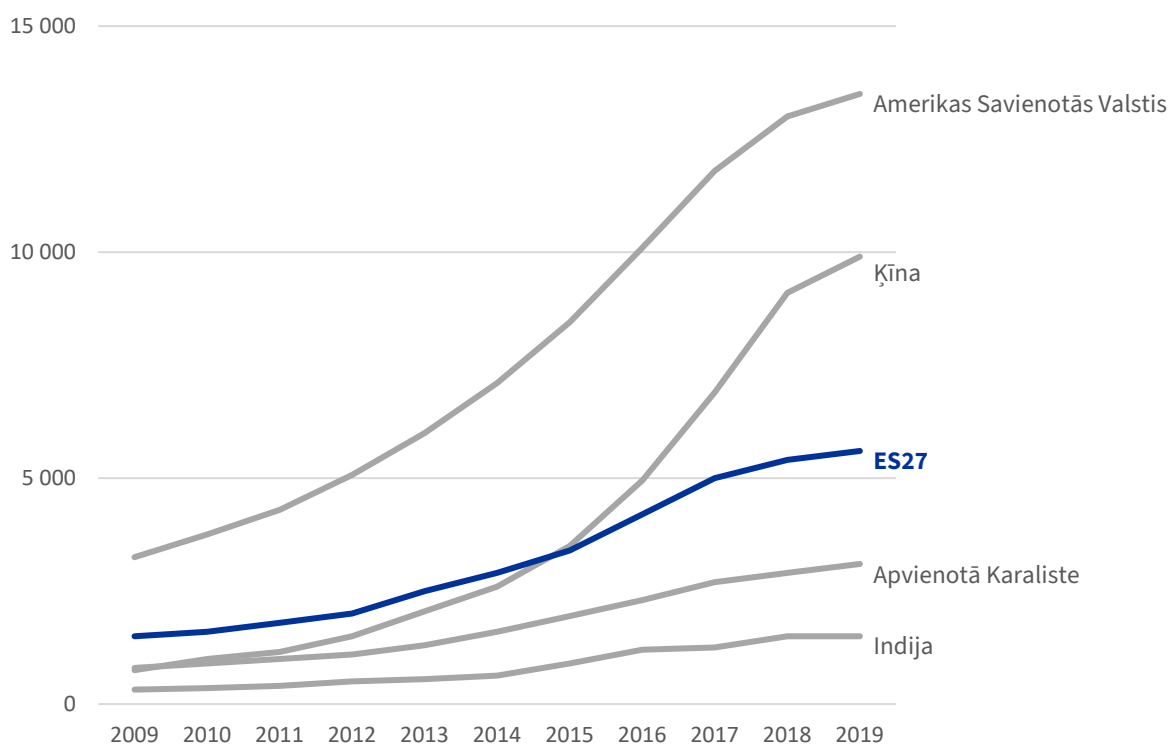

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MI uzņēmumi pa valstīm (2020)

MI uzņēmumu izaugsme skaitļos

Datu avoti: Eurostat, Kopīgais pētniecības centrs

Šo publikāciju ir sagatavojis Padomes Ģenerālsekretariāts, un tā ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā neuzliek atbildību ne ES iestādēm, ne dalībvalstīm. Plašāka informācija par Eiropadomi un Padomi ir pieejama tīmekļa vietnē: www.consilium.europa.eu.

© Eiropas Savienība, 2025

| Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Print
PDF

ISBN 978-92-850-0524-5
ISBN 978-92-850-0523-8

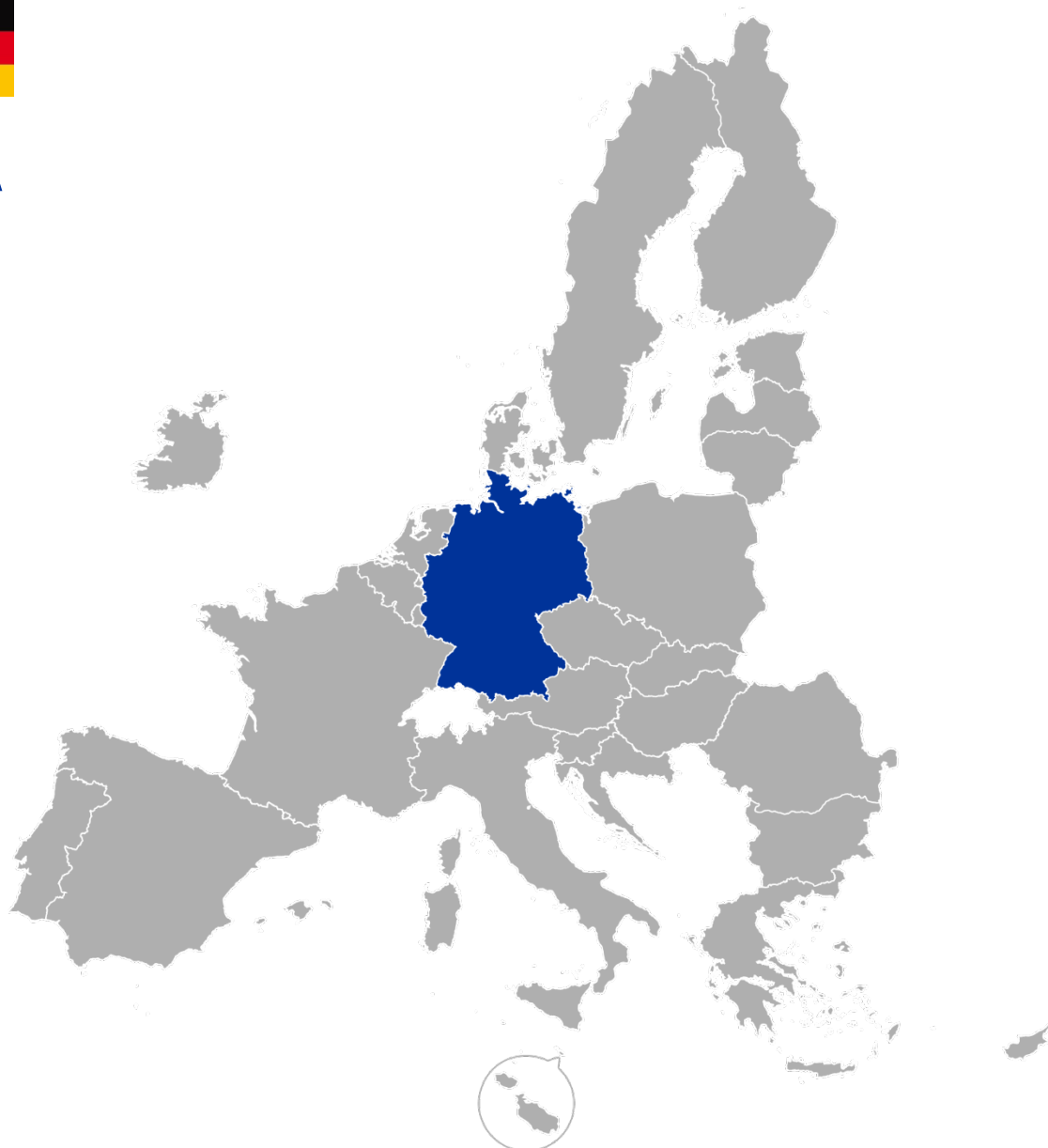
doi: 10.2860/2079367
doi: 10.2860/7209878

QC-01-25-006-LV-C
QC-01-25-006-LV-N

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

VĀCIJA

MINISTRS UZ VIENU DIENU: SARUNAS 27 VALSTU FORMĀTĀ

■ **MI satvara ieviešana**

Lomu apraksti | **Lietpratēju versija** | LV

**Eiropas Savienības
Padome**

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Eiropas Savienība ir nonākusi krustcelēs savas digitālās nākotnes veidošanā. Digitālās desmitgades stratēģijas ietvaros ES mērķis ir uzņemties vadošo lomu mākslīgā intelekta (MI) jomā, vienlaikus aizsargājot pamattiesības, patērētāju aizsardzību, tirgus konkurētspēju, inovāciju un tehnoloģisko līderību. Šo diskusiju pamatā ir Eiropas Komisijas tiesību akta priekšlikums, kura mērķis ir regulēt MI izstrādi Eiropas Savienībā. Pēc vairākām sarunu kārtām vēl nav izskatīti šādi jautājumi.

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

- A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskā, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES pieņems **uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs.**
- B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem **piesardzīga pieeja, proti, jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības** (sk. II pielikumu).

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām, **izņemot tām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem.**

Darba kārtība

Šodien Padomes darba kārtībā ir Komisijas priekšlikums par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai. Šo regulas projektu jūs apspriedīsiet ar pārējo dalībvalstu pārstāvjiem, un jūsu mērķis ir panākt kompromisu.

Jūsu galvenais mērķis

Padomes kopēja nostāja, kas atspoguļo jūsu intereses. Jūs varat arī apsvērt iespēju atbalstīt tādu kompromisa risinājumu, kas daļēji atspoguļo jūsu intereses.

Jūsu uzdevums

1. Rūpīgi **izlasiet savas grupas informāciju**, kurā izklāstītas jūsu intereses un nostājas.
2. **Daži no jūsu argumentiem sakrīt ar Beļģijas, Grieķijas, Kipras un Spānijas nostāju.** Apspriedieties ar viņiem, lai noskaidrotu, vai varat sadarboties nolūkā virzīt jūsu kopīgās intereses, ja jums tādas ir.
3. Sagatavojiet **ievadrunu** (ne garāku par 1 minūti) pirmajai oficiālo sarunu kārtai. Izklāstiet savu nostāju par 1. un 2. pantu. Jums var palīdzēt ierāmētais teksta paraugs.
4. Ar ievadrunu uzstājieties tad, kad prezidentvalsts (kas vada sanākumi) jums dod vārdu. Ja piekrītat jau iepriekš paustajām citu valstu nostājām, skaidri to pasakiet.
5. Uzmanīgi uzklausiet pārējo valstu nostājas. Lai varētu izsekot citu valstu nostājām, **aizpildiet 8. un 9. lappusē esošo tabulu.** Būtisks sarunu aspekts ir ieklausīšanās citos un tādu risinājumu rašana, kas der ikvienam.
6. Oficiālo sarunu laikā **izklāstiet savu nostāju un argumentus.** Ja jūsu argumenti ir līdzīgi citu valstu argumentiem, var būt lietderīgi jūsu argumentus izklāstīt kopīgi, lai tiem piešķirtu lielāku svaru.
7. Protams, **lēmums par to, kā beigās balsot, ir jūsu ziņā.** Ņemiet vērā – kad pienāks laiks galīgajam balsojumam par kompromisa priekšlikumu, jums būs jāizlemj: vai nu piekrītat kompromisam, ar kuru jūs, iespējams, neesat 100 % apmierināts, vai arī diskusijas beidzas pavisam bez rezultāta.

Priekšsēdētāja kungs/kundze, komisāra kungs/kundze, kolēģi!

Vispirms es vēlos pateikties Komisijai par šā priekšlikuma izstrādāšanu un prezidentvalstij par tā iekļaušanu šodienas darba kārtībā.

Pirms šodienas sanāksmes mums bija auglīgas apspriedes ar _____.

Mēs uzskatām, ka ir jāpieņem uz spējām/mērķi balstīta riska klasifikācija, jo _____.

Attiecībā uz 1. panta B punktu mēs uzskatām, ka "augsta riska" MI sistēmu izstrādes laikā izstrādātājiem ir jāpieņem elastīga/piesardzīga pieeja, jo _____.

Attiecībā uz 2. pantu tiks/netiks piemēroti daži izņēmumi, jo mēs atbalstām _____.

Mēs esam pārliecināti, ka šodienas sanāksmē mums izdosies vienoties par konstruktīvu kompromisu.

Paldies!

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES izmantos

... uz spējām balstītu riska klasifikāciju: risku nosaka sistēmas tehniskās spējas

... uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs

Pamatojoties uz šo riska klasifikāciju, “augsta riska” MI sistēmām pirms to ieviešanas ir jāveic stingra testēšana.

B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem

... elastīga pieeja: pirms MI modeļa ieviešanas jāveic tā pašnovērtējums

... piesardzīga pieeja: jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības (sk. II pielikumu)

Jūsu argumenti

- Pamattiesību veicināšana ir jūsu galvenā prioritāte, un jūs atzīstat, ka ir steidzami vajadzīga pārrobežu sadarbība, lai novērstu gan valsts, gan transnacionālo apdraudējumu, tostarp to, ko rada digitālās tehnoloģijas. Jūs esat pieredzējuši, kā MI var veicināt maldinošas informācijas un dziļviltības kampaņas, radot nopietnus riskus vārda brīvībai un demokrātiskām iestādēm.
- Lai gan MI attīstība strauji virzās un tai būs arvien lielāka nozīme sabiedrībā, jūs uzskatāt, ka MI ir jāizstrādā tā, lai tas cilvēkiem un videi sniegtu labumu, nevis nodarītu kaitējumu.
- Jūs dodat priekšroku stingrām testēšanas prasībām augsta riska modeļiem, jo lielas bažas MI sistēmās rada neobjektivitāte. Apmācīts par nedaudzveidīgām vai nereprezentatīvām datu kopām, MI var radīt diskriminējošus rezultātus, kā redzams *Amazon* darbā pieņemšanas rīkā, kas tika likvidēts, jo tas deva priekšroku kandidātiem vīriešiem, pamatojoties uz iepriekšējiem darbā pieņemšanas modeļiem. Jūsu galvenais mērķis šodien ir strādāt pie tāda satvara, kas novērš pat vismazāko MI radītā kaitējuma, piemēram, maldinošas informācijas, risku. Jūs zināt, ka tas ir vērienīgs mērķis, bet, jūsuprāt, tas ir nepieciešams.
- Jūs atbalstāt uz spējām balstītu riska klasifikāciju: jebkura MI sistēma, kurai ir potenciāls tikt ļaunprātīgi izmantotai vai kurai var potenciāli būt kaitīga ietekme, būtu jāuzskata par augsta riska sistēmu – nevis tāpēc, ka MI pēc būtības ir bīstams, bet tā iespējamā izmantošanas veida dēļ.

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām

bez izņēmuma

bez izņēmuma, ja vien sistēma nav izstrādāta kā atvērtā pirmkoda sistēma

izņemot gadījumus, kad to izstrādā mazi uzņēmumi un jaunuzņēmumi (un)

izņemot gadījumus, kad to izstrādā militāriem vai aizsardzības mērķiem (un)

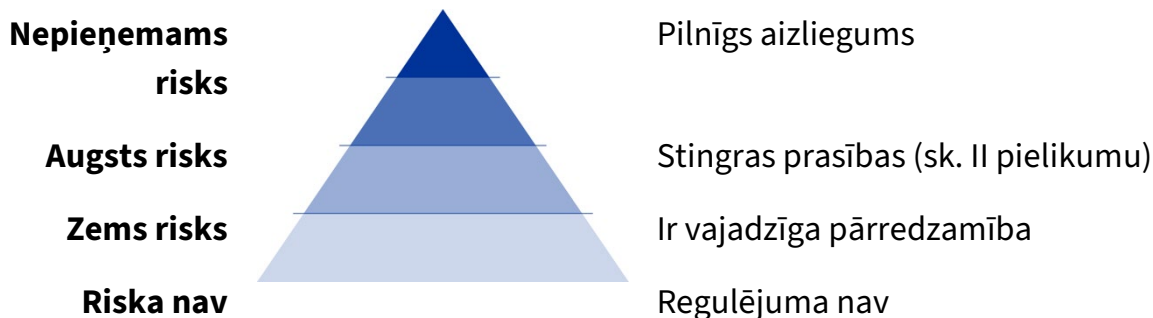

izņemot gadījumus, kad to izstrādā nacionālās drošības, migrācijas vai robežkontroles vajadzībām

Jūsu argumenti

- Jūs ļoti satrauc tas, ka dažas valstis vēlas izslēgt tiesībaizsardzības, militāro, aizsardzības vai valsts drošības jomu no ES MI akta darbības jomas. Tās tieši ir jomas, kurās MI var radīt nopietnu kaitējumu – ar diskrimināciju, pseidopozitīviem rezultātiem un neobjektivitāti – un kurās visvairāk ir vajadzīgi stingri aizsardzības pasākumi. Piemēram, neobjektīva sejas atpazīšana policijas darbā jau ir novedusi pie nelikumīgiem arestiem, uz rasistisku motīvu pamata arestējot nesamērīgi lielu skaitu jaunu vīriešu, un nopietniem individuālo tiesību pārkāpumiem.
- Jūs saprotat, ka daudzas valstis saskata lielus efektivitātes ieguvumus no MI izmantošanas šajās nozarēs, un jūs to respektējat. Tomēr pret cilvēktiesībām nevar izturēties vieglprātīgi. Jūs esat cieši sekojuši līdz MI attīstībai ASV un Ķīnā, un jūs māt dziļas bažas par spēcīgas aizsardzības trūkumu to sistēmās.
- ES MI akta galvenais mērķis ir veicināt atbildīgu un cilvēkcentrētu MI. Dažu nozaru izslēgšana vājinātu šo mērķi un apdraudētu ES centienus noteikt globālu standartu uzticamam MI.
- Jūsu piezīmes:

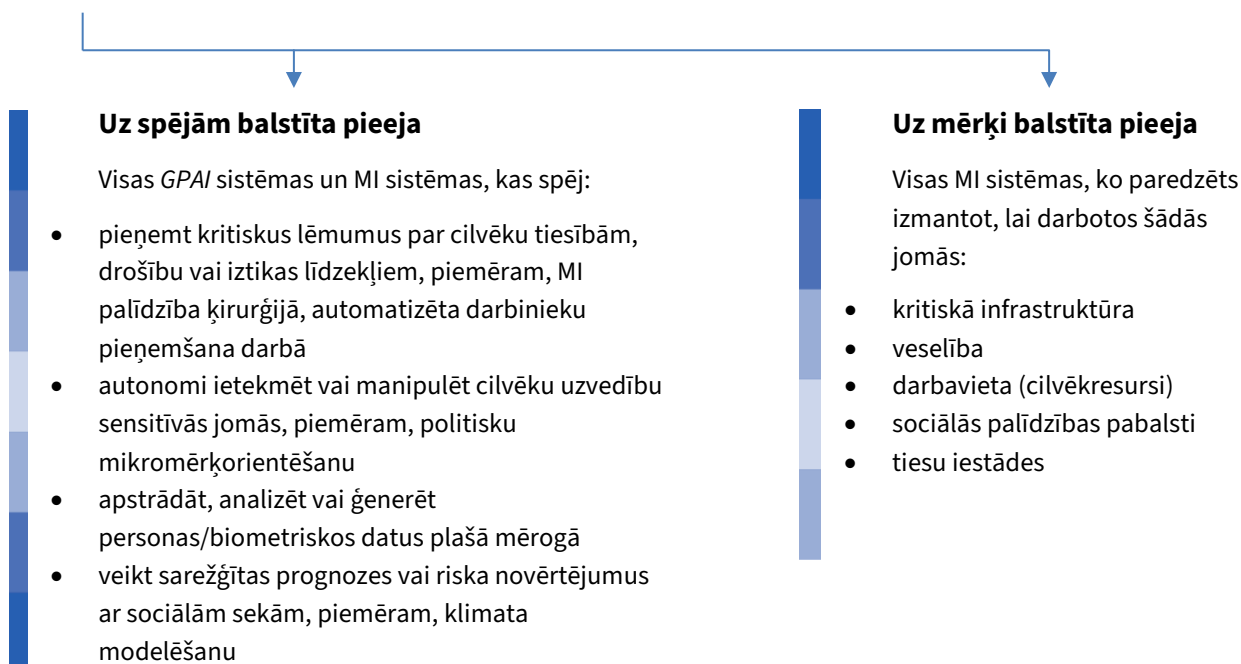
I pielikums. Riska klasifikācija

Nepieņemams risks

- **Sociālās novērtēšanas MI** – reitinga piešķiršana iedzīvotājiem, pamatojoties uz viņu uzvedību
- **Ar MI darbināma masveida novērošana** – biometriskā izsekošana bez piekrišanas
- **Emociju atpazīšana darbavietās/skolās**, lai ietekmētu darba rezultātus
- **Autonomi nāvējoši ieroči**, kas var nogalināt bez cilvēka iejaukšanās
- **Zemapziņas manipulēšanas MI** – cilvēku lēmumu ietekmēšana bez pārredzamības

Augsts risks

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

- darboties vidē, kur kļūdas vai neobjektivitātes var radīt kaitējumu, piemēram, pašbraucēji vieglie automobiļi

Zems risks

- **MI sistēmas, kas nav klasificētas kā “augsta riska” sistēmas**
- **Sarunboti un virtuālie asistenti** (ja vien lietotāji zina, ka viņi sarunājas ar MI)
- **Ieteikumu algoritmi** – uz MI balstīti ieteikumi sociālajos medijos
- **MI saimnieciskās darbības automatizācijai** – MI, kas automatizē vienkāršus administratīvos uzdevumus

Riska nav

- Ar MI darbināmi attēlu, mūzikas vai mākslas ģeneratori/rediģētāji
- MI zinātniskajā pētniecībā
- MI rotaļlietu un izklaides robotos – ar MI darbināmas rotaļlietas bez reāliem riskiem

II pielikums. Prasības “augsta riska” MI sistēmām

Uzsvars uz juridiskiem un ētikas standartiem:

- riska novērtējums pirms ieviešanas, apzinot paredzamos riskus un iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu
- tiek nodrošināta cilvēka virsvadība, lai novērstu pilnīgu automatizāciju lēmumu pieņemšanā
- datu pārvaldība, lai nodrošinātu objektīvas apmācības datu kopas
- obligātas ārējās revīzijas, tostarp testēšana “smilškastē” cilvēka uzraudzībā
- testēšanas rezultāti tiek izpausti ES regulatoriem
- pēctirgus uzraudzība, lai sekotu darbības rezultātiem

Definīcijas

- **Algoritmi** – soli pa solim izklāstīti norādījumi, ko dators ievēro, lai atrisinātu problēmu vai pieņemtu lēmumu.
- **Mākslīgā intelekta sistēmas** (MI sistēmas) – datorizētas sistēmas, kas MI izmanto tādu uzdevumu veikšanai, kuriem parasti nepieciešams cilvēka intelekts, piemēram, mācīšanās, argumentācija, problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana, uztvere un valodas izpratne.
- **Intelektuālā darbaspēka aizplūšana** – kad kvalificēti darbinieki pamet valsti, lai strādātu ārzemēs.
- **Uzņēmumu migrācija** – kad uzņēmums pārceļ savu darbību uz citu valsti, bieži vien nolūkā uzlabot apstākļus vai pazemināt izmaksas.
- **Dziļās mācīšanās MI** – sistēma, kas mācās no liela datu apjoma, izmantojot neirālos tīklus, piemēram, kā darbojas cilvēka smadzenes. Tā atpazīst modeļus un laika gaitā uzlabojas, neprasot konkrētu programmēšanu.
- **Vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI)** – MI, kas var veikt vairāk nekā vienu uzdevumu, piemēram, *ChatGPT*, *Google Gemini*.
- **Atvērtais pirmkods** – programmatūra, kuras kods ir brīvi pieejams ikvienam nolūkā to apskatīt, izmantot un pārveidot.
- **Uz noteikumiem balstīts MI** – MI sistēma, kas pieņem lēmumus, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem noteikumiem un loģiku. Piemēram, “Ja notiek X, tad jādara Y”.
- **Testēšana “smilškastē”** – testēšana izolētā vidē, piemēram, pašbraucējs MI tiek testēts simulētā pilsētā, pirms tas brauc pa reāliem ceļiem.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Austrija					
Beļģija					
Bulgārija					
Horvātija					
Kipra					
Čehija					
Dānija					
Igaunija					
Somija					
Francija					
Vācija	uz spējām balstīta	piesardzīga		bez izņēmuma	
Grieķija					
Ungārija					
Īrija					

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Itālija					
Latvija					
Lietuva					
Luksemburga					
Malta					
Nīderlande					
Polija					
Portugāle					
Rumānija					
Slovākija					
Slovēnija					
Spānija					
Zviedrija					
Komisija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	

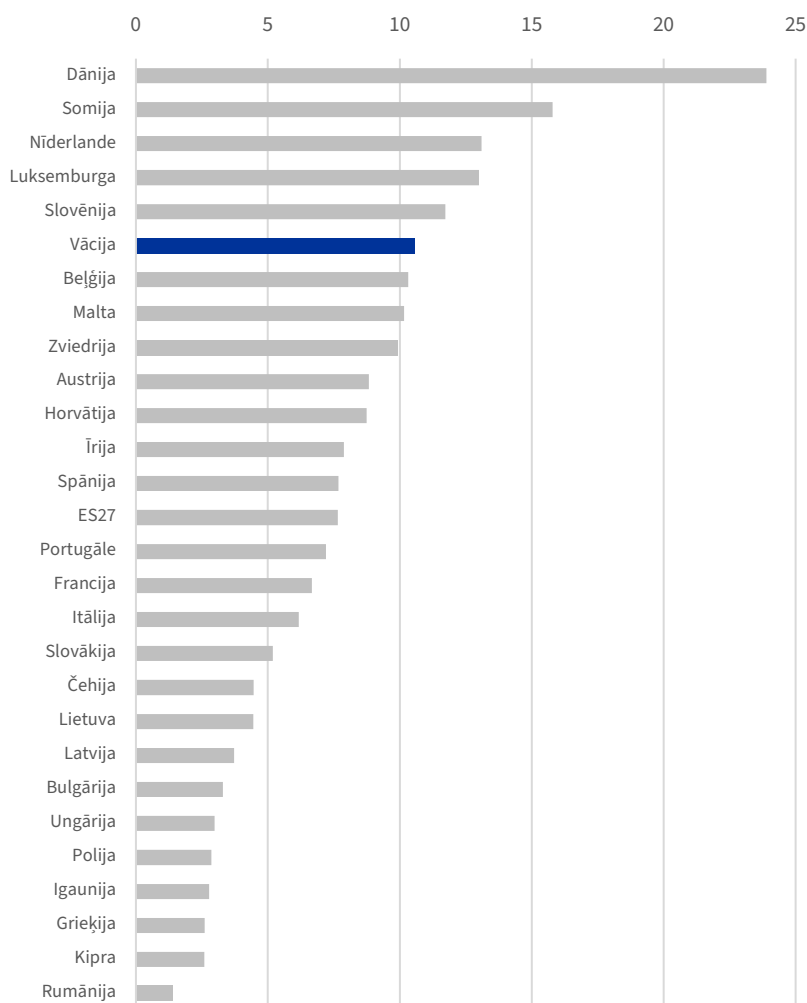
Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Vispārīga informācija

Nemiet vērā – **sarunas notiek 2023. gadā!**

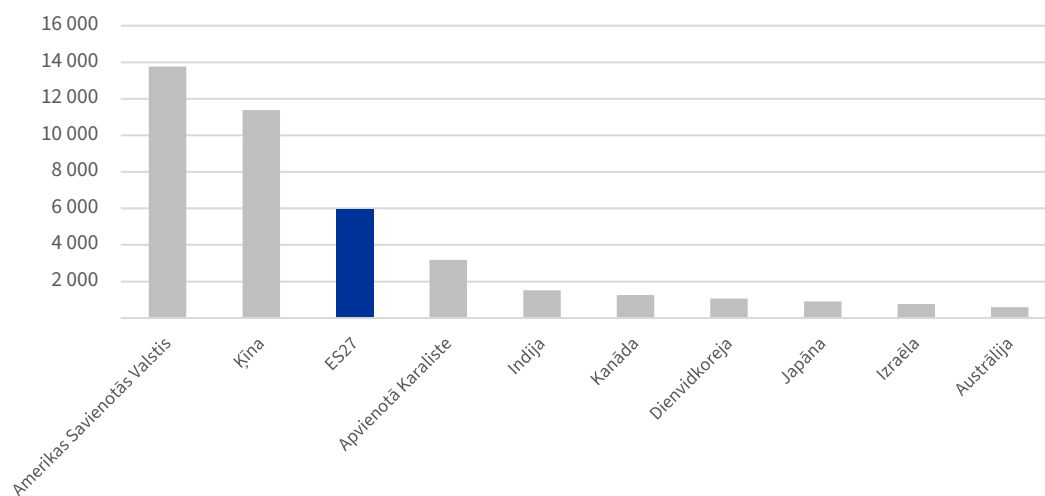
	Eiropas Savienība	Vācija
Iedzīvotāji	447 695 350	83 118 501
IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	38 150	49 520
Bezdarba līmenis	6,1 %	3,1 %
To uzņēmumu procentuālā daļa, kuri izmanto MI tehnoloģiju	8 %	11,6 %
To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir padziļinātas digitālās prasmes	27,3 %	19,8 %

To uzņēmumu procentuālā daļa, kuros ir vairāk nekā 10 darbinieku, kas izmanto vismaz vienu MI tehnoloģiju (2021)

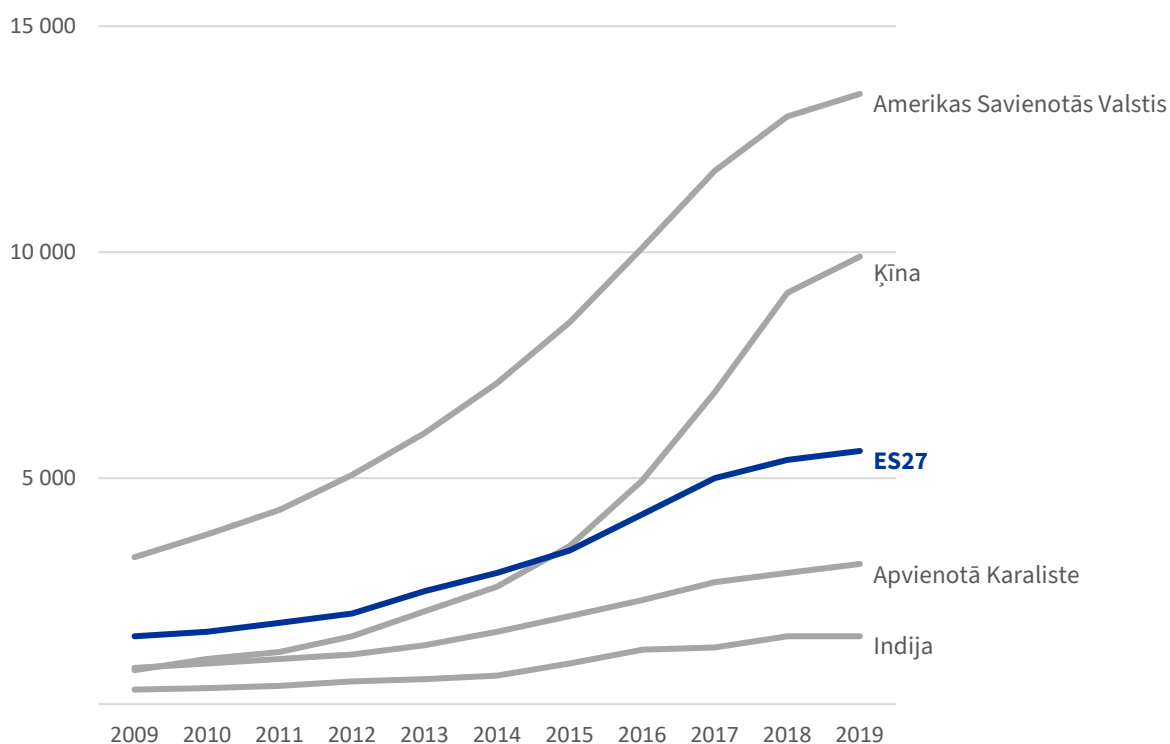

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MI uzņēmumi pa valstīm (2020)

MI uzņēmumu izaugsme skaitļos

Datu avoti: Eurostat, Kopīgais pētniecības centrs

Šo publikāciju ir sagatavojis Padomes Ģenerālsekretariāts, un tā ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā neuzliek atbildību ne ES iestādēm, ne dalībvalstīm. Plašāka informācija par Eiropadomi un Padomi ir pieejama tīmekļa vietnē: www.consilium.europa.eu.

© Eiropas Savienība, 2025

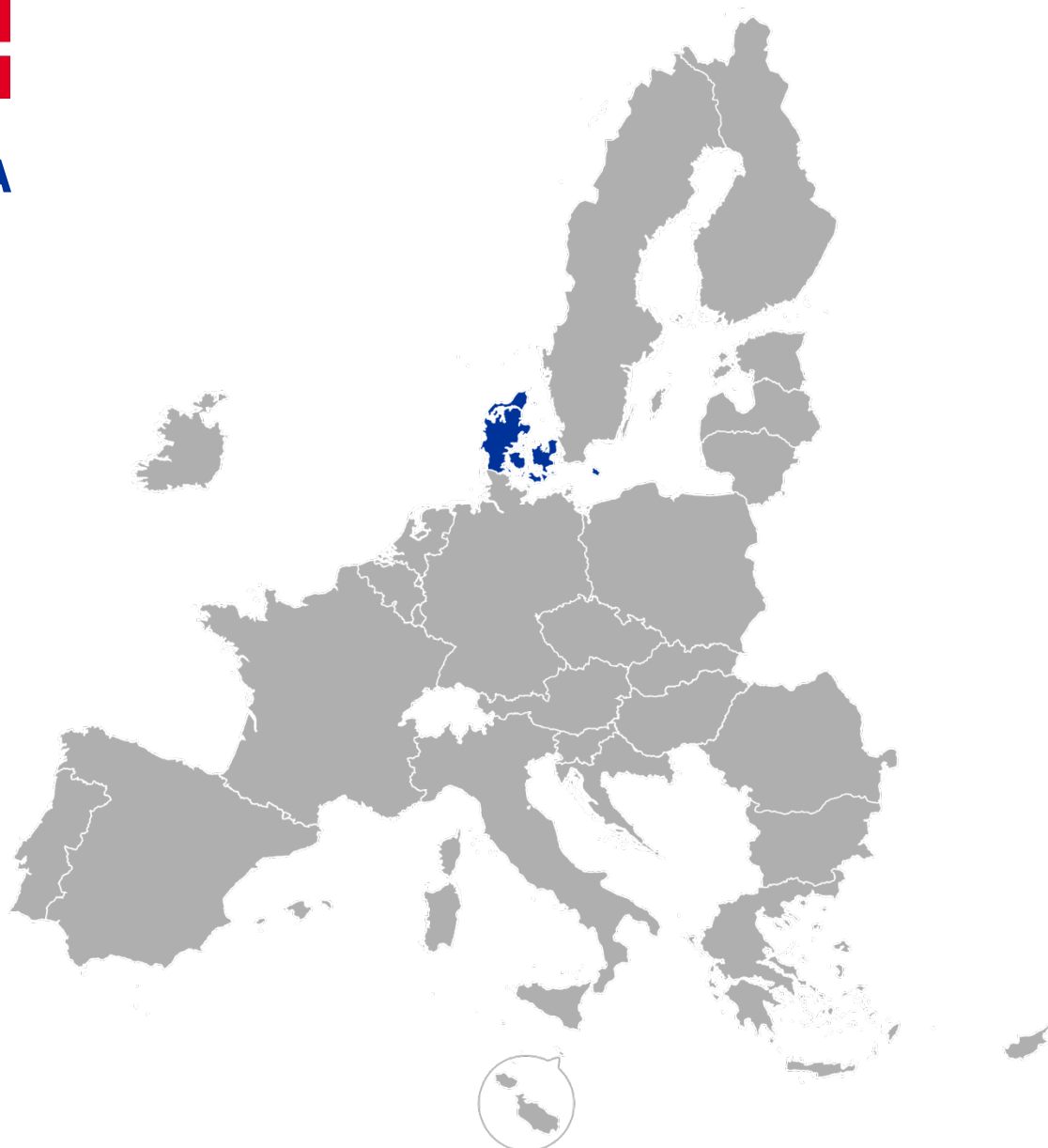
| Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Print	ISBN 978-92-850-0524-5	doi: 10.2860/2079367	QC-01-25-006-LV-C
PDF	ISBN 978-92-850-0523-8	doi: 10.2860/7209878	QC-01-25-006-LV-N

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

DĀNIJA

MINISTRU UZ VIENU DIENU: SARUNAS 27 VALSTU FORMĀTĀ

■ MI satvara ieviešana

Lomu apraksti | **Lietpratēju versija** | LV

**Eiropas Savienības
Padome**

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Eiropas Savienība ir nonākusi krustcelēs savas digitālās nākotnes veidošanā. Digitālās desmitgades stratēģijas ietvaros ES mērķis ir uzņemties vadošo lomu mākslīgā intelekta (MI) jomā, vienlaikus aizsargājot pamattiesības, patērētāju aizsardzību, tirgus konkurētspēju, inovāciju un tehnoloģisko līderību. Šo diskusiju pamatā ir Eiropas Komisijas tiesību akta priekšlikums, kura mērķis ir regulēt MI izstrādi Eiropas Savienībā. Pēc vairākām sarunu kārtām vēl nav izskatīti šādi jautājumi.

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

- A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskā, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES pieņems **uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs.**
- B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem **piesardzīga pieeja, proti, jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības** (sk. II pielikumu).

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām, **izņemot tām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem.**

Darba kārtība

Šodien Padomes darba kārtībā ir Komisijas priekšlikums par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai. Šo regulas projektu jūs apspriedīsiet ar pārējo dalībvalstu pārstāvjiem, un jūsu mērķis ir panākt kompromisu.

Jūsu galvenais mērķis

Padomes kopēja nostāja, kas atspoguļo jūsu intereses. Jūs varat arī apsvērt iespēju atbalstīt tādu kompromisa risinājumu, kas daļēji atspoguļo jūsu intereses.

Jūsu uzdevums

1. Rūpīgi **izlasiet savas grupas informāciju**, kurā izklāstītas jūsu intereses un nostājas.
2. **Daži no jūsu argumentiem sakrīt ar Austrijas, Francijas, Polijas un Rumānijas nostāju.** Apspriedieties ar viņiem, lai noskaidrotu, vai varat sadarboties nolūkā virzīt jūsu kopīgās intereses, ja jums tādas ir.
3. Sagatavojiet **ievadrunu** (ne garāku par 1 minūti) pirmajai oficiālo sarunu kārtai. Izklāstiet savu nostāju par 1. un 2. pantu. Jums var palīdzēt ierāmētais teksta paraugs.
4. Ar ievadrunu uzstājieties tad, kad prezidentvalsts (kas vada sanākumi) jums dod vārdu. Ja piekrītat jau iepriekš paustajām citu valstu nostājām, skaidri to pasakiet.
5. Uzmanīgi uzklausiet pārējo valstu nostājas. Lai varētu izsekot citu valstu nostājām, **aizpildiet 8. un 9. lappusē esošo tabulu.** Būtisks sarunu aspekts ir ieklausīšanās citos un tādu risinājumu rašana, kas der ikvienam.
6. Oficiālo sarunu laikā **izklāstiet savu nostāju un argumentus.** Ja jūsu argumenti ir līdzīgi citu valstu argumentiem, var būt lietderīgi jūsu argumentus izklāstīt kopīgi, lai tiem piešķirtu lielāku svaru.
7. Protams, **lēmums par to, kā beigās balsot, ir jūsu ziņā.** Ņemiet vērā – kad pienāks laiks galīgajam balsojumam par kompromisa priekšlikumu, jums būs jāizlemj: vai nu piekrītat kompromisam, ar kuru jūs, iespējams, neesat 100 % apmierināts, vai arī diskusijas beidzas pavisam bez rezultāta.

Priekšsēdētāja kungs/kundze, komisāra kungs/kundze, kolēģi!

Vispirms es vēlos pateikties Komisijai par šā priekšlikuma izstrādāšanu un prezidentvalstij par tā iekļaušanu šodienas darba kārtībā.

Pirms šodienas sanāksmes mums bija auglīgas apspriedes ar _____.

Mēs uzskatām, ka ir jāpieņem uz spējām/mērķi balstīta riska klasifikācija, jo _____.

Attiecībā uz 1. panta B punktu mēs uzskatām, ka "augsta riska" MI sistēmu izstrādes laikā izstrādātājiem ir jāpieņem elastīga/piesardzīga pieeja, jo _____.

Attiecībā uz 2. pantu tiks/netiks piemēroti daži izņēmumi, jo mēs atbalstām _____.

Mēs esam pārliecināti, ka šodienas sanāksmē mums izdosies vienoties par konstruktīvu kompromisu.

Paldies!

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES izmantos

... uz spējām balstītu riska klasifikāciju: risku nosaka sistēmas tehniskās spējas

... uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs

Pamatojoties uz šo riska klasifikāciju, “augsta riska” MI sistēmām pirms to ieviešanas ir jāveic stingra testēšana.

B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem

... elastīga pieeja: pirms MI modeļa ieviešanas jāveic tā pašnovērtējums

... piesardzīga pieeja: jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības (sk. II pielikumu)

Jūsu argumenti

- Jūs atzinīgi vērtējat Komisijas priekšlikumu un atbalstāt uz mērķi balstītu pieeju kā konstruktīvu pirmo soli, lai risinātu ar MI izstrādi saistītās problēmas. Taču jūs vēlaties iekļaut izglītības nozari. Ja skolas izmanto MI, lai uzraudzītu uzvedību, piešķirtu atzīmes vai prognozētu sniegumu, skolēni var sajusties tā, it kā mašīna tos pastāvīgi novērotu vai novērtētu. Tas var radīt spiedienu vienmēr uzvesties noteiktā veidā pat tad, ja skolēniem vienkārši ir slikta diena. Atšķirībā no skolotāja, kas ir cilvēks, MI bieži trūkst empātijas vai izpratnes par personiskām problēmām.
- MI piedāvā jaunus lēmumu pieņemšanas veidus, un tas rada ētiskas bažas. Tāpēc jūs piekrītat piesardzīgai testēšanas sistēmai, kas veicina atbildības kultūru un ļauj vieglāk atrast radušās problēmas cēloni.
- Turklāt kopējā ES satvarā ir jāatzīst Savienības valodu daudzveidība. Lielākā daļa lielo MI modeļu tiek apmācīti, izmantojot datus no plaši lietotām valodām, piemēram, angļu, franču vai vācu valodas, un tas var novest pie sliktiem rezultātiem mazāk lietotās valodās, piemēram, dāņu valodā.
- **Ja ES nolemtu piešķirt līdzekļus MI izstrādes atbalstam, būtu taisnīgi par prioritāti noteikt atbalstu mazākām valstīm un mazāk lietotām valodām.** Ja tas netiks darīts, MI attīstība var saasināt nevienlīdzību, sniedzot zemākas kvalitātes pakalpojumus mazāk lietotās valodās.

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām

bez izņēmuma

bez izņēmuma, ja vien sistēma nav izstrādāta kā atvērtā pirmkoda sistēma

izņemot gadījumus, kad to izstrādā mazi uzņēmumi un jaunuzņēmumi (un)

izņemot gadījumus, kad to izstrādā militāriem vai aizsardzības mērķiem (un)

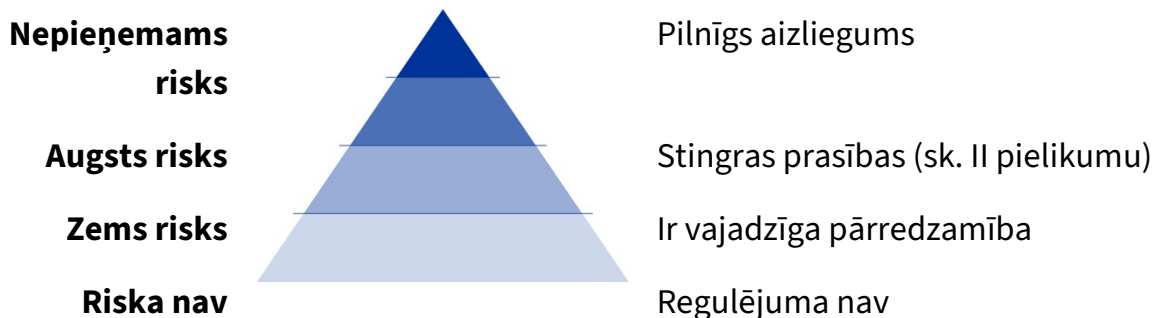

izņemot gadījumus, kad to izstrādā nacionālās drošības, migrācijas vai robežkontroles vajadzībām

Jūsu argumenti

- Jums joprojām ir ārkārtīgi svarīgi, lai jautājumi, kas saistīti ar valsts drošību, militāro jomu vai aizsardzību, paliktu ārpus MI regulējuma darbības jomas. Dalībvalstis ir apņēmušās saglabāt kontroli pār lēmumiem šajās jomās, kas parasti jebkurā gadījumā ir ārpus ES jurisdikcijas. Par to liecina arī tas, ka ES (vēl) nav vienotas ES armijas.
- Turklāt, jūsuprāt, uz MI sistēmām, ko izmanto izlūkdatu vākšanai, kiberaizsardzībai vai kaujaslauka scenārijiem, nevar attiecināt tādas pašas informācijas izpaušanas vai regulatīvās prasības kā uz civilajām sistēmām, jo tas varētu apdraudēt operatīvo noslēpumu, valsts drošības intereses un stratēģisko priekšrocību, kuru šīm sistēmām ir paredzēts sniegt, jo tās ir izstrādātas šādam mērķim.
- Ja šodienas diskusijās jūsu lūgumu nevar pilnībā apmierināt, jūs esat atvērti kompromisam, kurā militārie un valsts drošības mērķi nav izslēgti no regulējuma, bet gan tiek pakļauti prasībām, kas uzskaitītas elastīgajā testēšanas pieejā.
- Jūsu piezīmes:

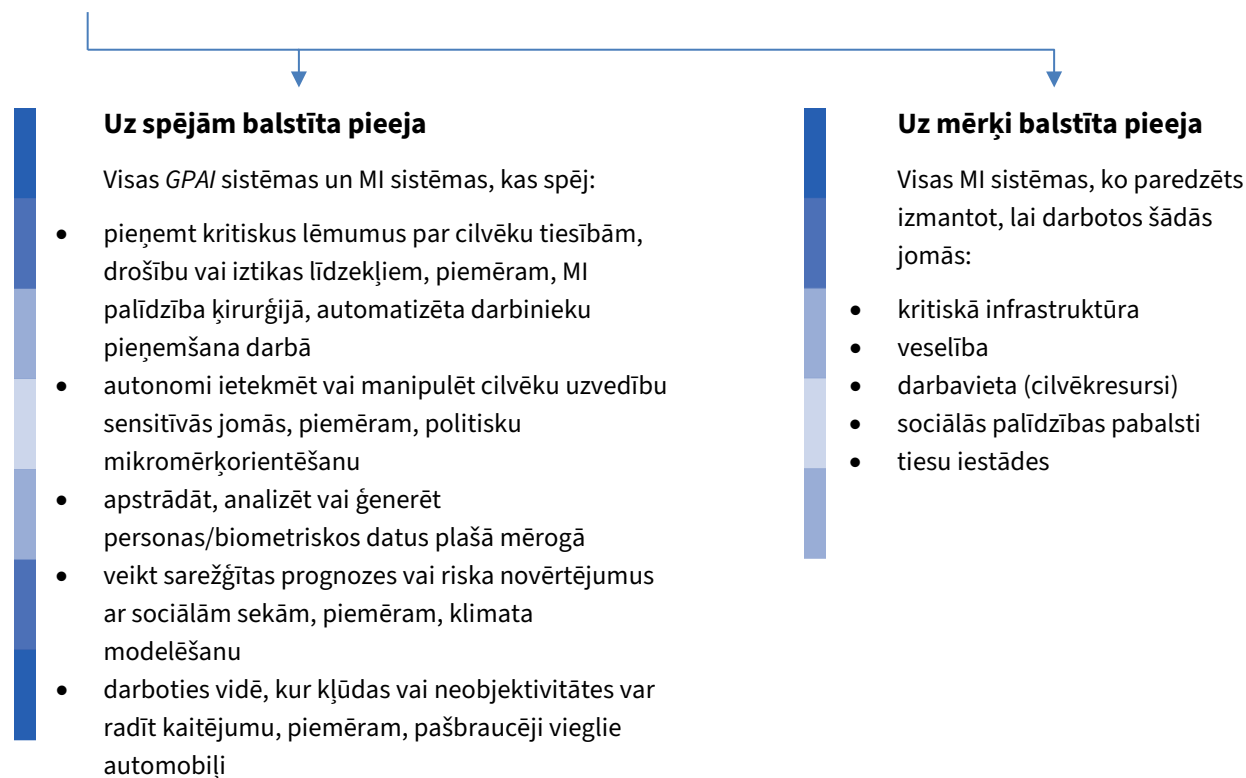
I pielikums. Riska klasifikācija

Nepieņemams risks

- **Sociālās novērtēšanas MI** – reitinga piešķiršana iedzīvotājiem, pamatojoties uz viņu uzvedību
- **Ar MI darbināma masveida novērošana** – biometriskā izsekošana bez piekrišanas
- **Emociju atpazīšana darbavietās/skolās**, lai ietekmētu darba rezultātus
- **Autonomi nāvējoši ieroči**, kas var nogalināt bez cilvēka iejaukšanās
- **Zemapziņas manipulēšanas MI** – cilvēku lēmumu ietekmēšana bez pārredzamības

Augsts risks

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Zems risks

- **MI sistēmas, kas nav klasificētas kā “augsta riska” sistēmas**
- **Sarunboti un virtuālie asistenti** (ja vien lietotāji zina, ka viņi sarunājas ar MI)
- **Ieteikumu algoritmi** – uz MI balstīti ieteikumi sociālajos medijos
- **MI saimnieciskās darbības automatizācijai** – MI, kas automatizē vienkāršus administratīvos uzdevumus

Riska nav

- Ar MI darbināmi attēlu, mūzikas vai mākslas ģeneratori/rediģētāji
- MI zinātniskajā pētniecībā
- MI rotaļlietu un izklaides robotos – ar MI darbināmas rotaļlietas bez reāliem riskiem

II pielikums. Prasības “augsta riska” MI sistēmām

Uzsvars uz juridiskiem un ētikas standartiem:

- riska novērtējums pirms ieviešanas, apzinot paredzamos riskus un iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu
- tiek nodrošināta cilvēka virsvadība, lai novērstu pilnīgu automatizāciju lēmumu pieņemšanā
- datu pārvaldība, lai nodrošinātu objektīvas apmācības datu kopas
- obligātas ārējās revīzijas, tostarp testēšana “smilškastē” cilvēka uzraudzībā
- testēšanas rezultāti tiek izpausti ES regulatoriem
- pēctirgus uzraudzība, lai sekotu darbības rezultātiem

Definīcijas

- **Algoritmi** – soli pa solim izklāstīti norādījumi, ko dators ievēro, lai atrisinātu problēmu vai pieņemtu lēmumu.
- **Mākslīgā intelekta sistēmas** (MI sistēmas) – datorizētas sistēmas, kas MI izmanto tādu uzdevumu veikšanai, kuriem parasti nepieciešams cilvēka intelekts, piemēram, mācīšanās, argumentācija, problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana, uztvere un valodas izpratne.
- **Intelektuālā darbaspēka aizplūšana** – kad kvalificēti darbinieki pamet valsti, lai strādātu ārzemēs.
- **Uzņēmumu migrācija** – kad uzņēmums pārceļ savu darbību uz citu valsti, bieži vien nolūkā uzlabot apstākļus vai pazemināt izmaksas.
- **Dziļās mācīšanās MI** – sistēma, kas mācās no liela datu apjoma, izmantojot neirālos tīklus, piemēram, kā darbojas cilvēka smadzenes. Tā atpazīst modeļus un laika gaitā uzlabojas, neprasot konkrētu programmēšanu.
- **Vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI)** – MI, kas var veikt vairāk nekā vienu uzdevumu, piemēram, *ChatGPT*, *Google Gemini*.
- **Atvērtais pirmkods** – programmatūra, kuras kods ir brīvi pieejams ikvienam nolūkā to apskatīt, izmantot un pārveidot.
- **Uz noteikumiem balstīts MI** – MI sistēma, kas pieņem lēmumus, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem noteikumiem un loģiku. Piemēram, “Ja notiek X, tad jādara Y”.
- **Testēšana “smilškastē”** – testēšana izolētā vidē, piemēram, pašbraucējs MI tiek testēts simulētā pilsētā, pirms tas brauc pa reāliem ceļiem.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Austrija					
Beļģija					
Bulgārija					
Horvātija					
Kipra					
Čehija					
Dānija	uz mērķi balstīta	piesardzīga	finansiāls atbalsts	militārie/aizsardzības mērķi + valsts drošība	
Igaunija					
Somija					
Francija					
Vācija					
Grieķija					
Ungārija					
Īrija					

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi.
Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Itālija					
Latvija					
Lietuva					
Luksemburga					
Malta					
Nīderlande					
Polija					
Portugāle					
Rumānija					
Slovākija					
Slovēnija					
Spānija					
Zviedrija					
Komisija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	

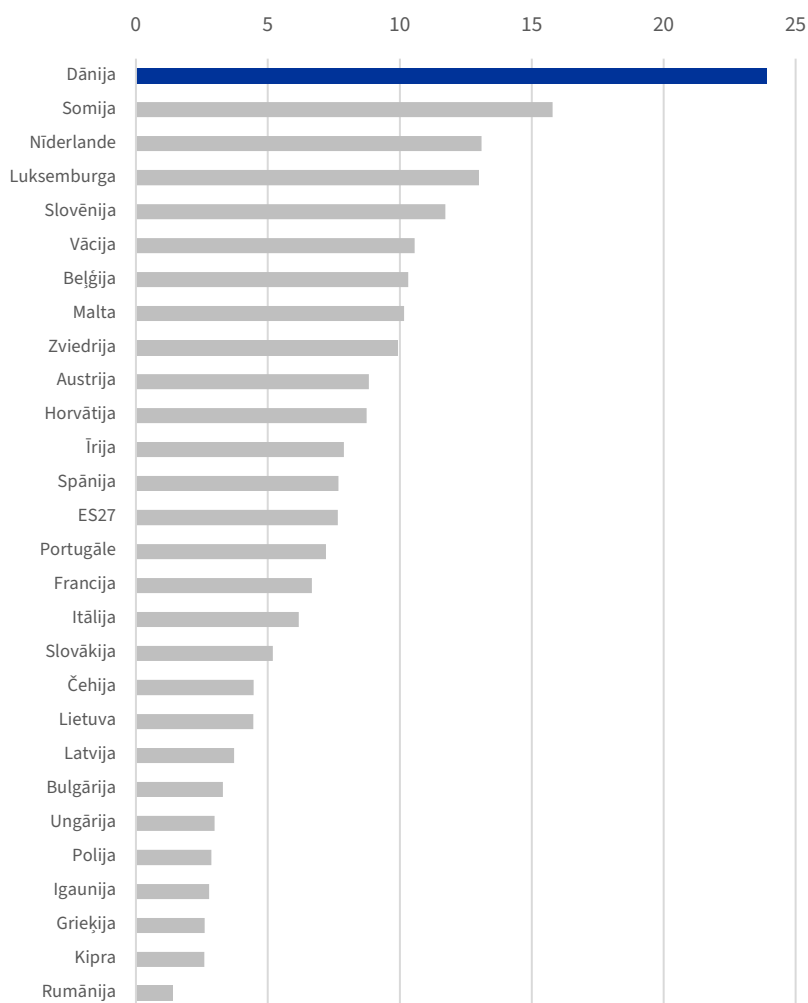
Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Vispārīga informācija

Nemiet vērā – **sarunas notiek 2023. gadā!**

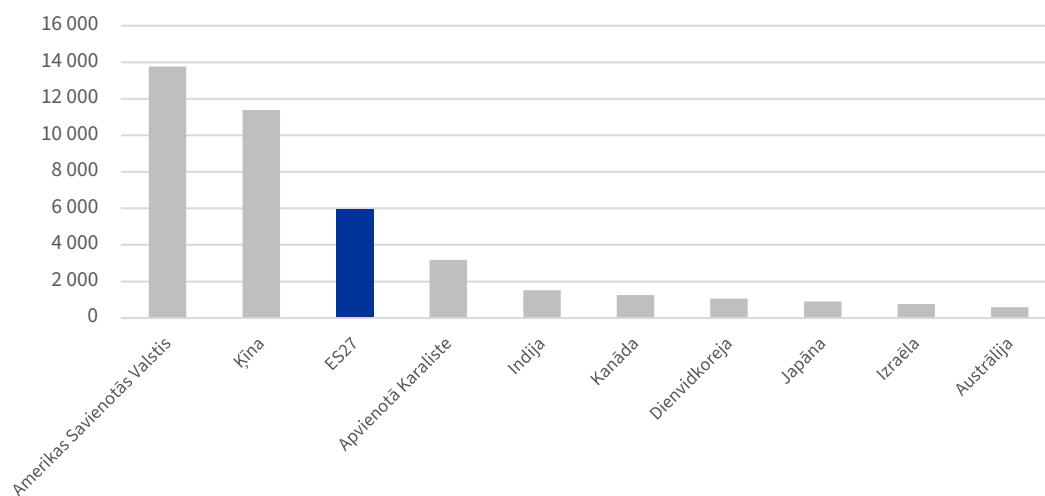
	Eiropas Savienība	Dānija
Iedzīvotāji	447 695 350	5 932 654
IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	38 150	63 290
Bezdarba līmenis	6,1 %	5,1 %
To uzņēmumu procentuālā daļa, kuri izmanto MI tehnoloģiju	8 %	15,2 %
To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir padziļinātas digitālās prasmes	27,3 %	39,4 %

To uzņēmumu procentuālā daļa, kuros ir vairāk nekā 10 darbinieku, kas izmanto vismaz vienu MI tehnoloģiju (2021)

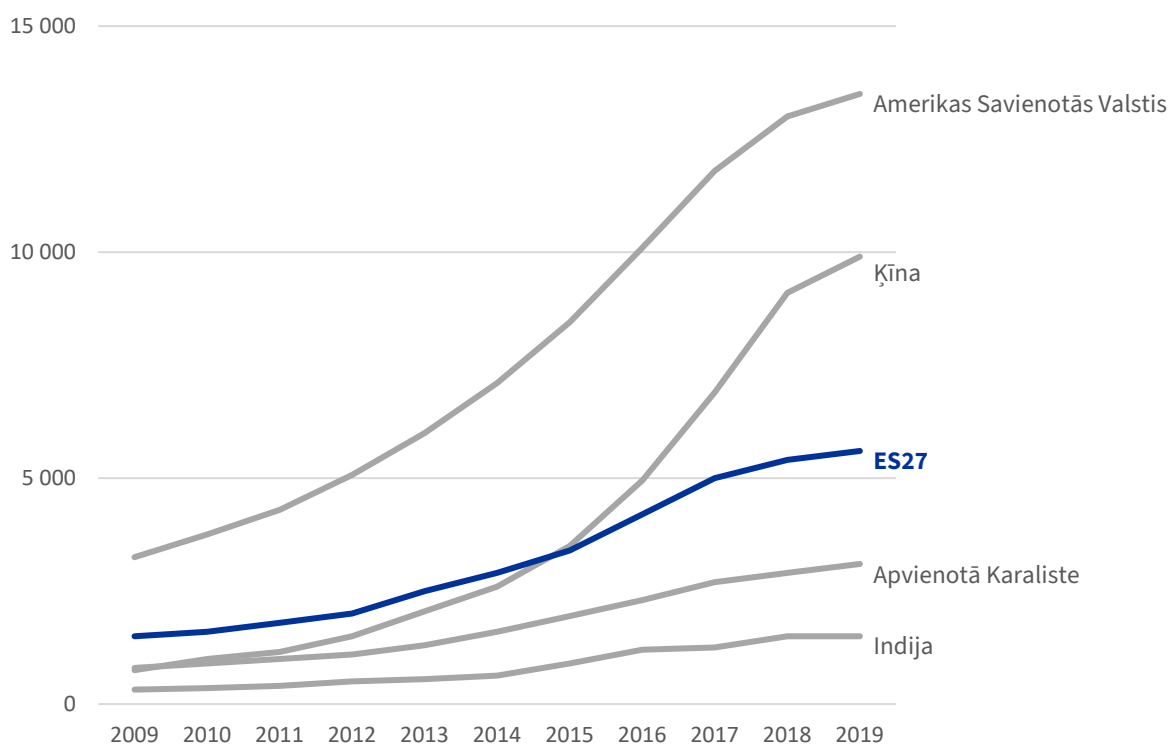

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MI uzņēmumi pa valstīm (2020)

MI uzņēmumu izaugsme skaitļos

Datu avoti: Eurostat, Kopīgais pētniecības centrs

Šo publikāciju ir sagatavojis Padomes Ģenerālsēkretariāts, un tā ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā neuzliek atbildību ne ES iestādēm, ne dalībvalstīm. Plašāka informācija par Eiropadomi un Padomi ir pieejama tīmekļa vietnē: www.consilium.europa.eu.

© Eiropas Savienība, 2025

| Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Print
PDF

ISBN 978-92-850-0524-5
ISBN 978-92-850-0523-8

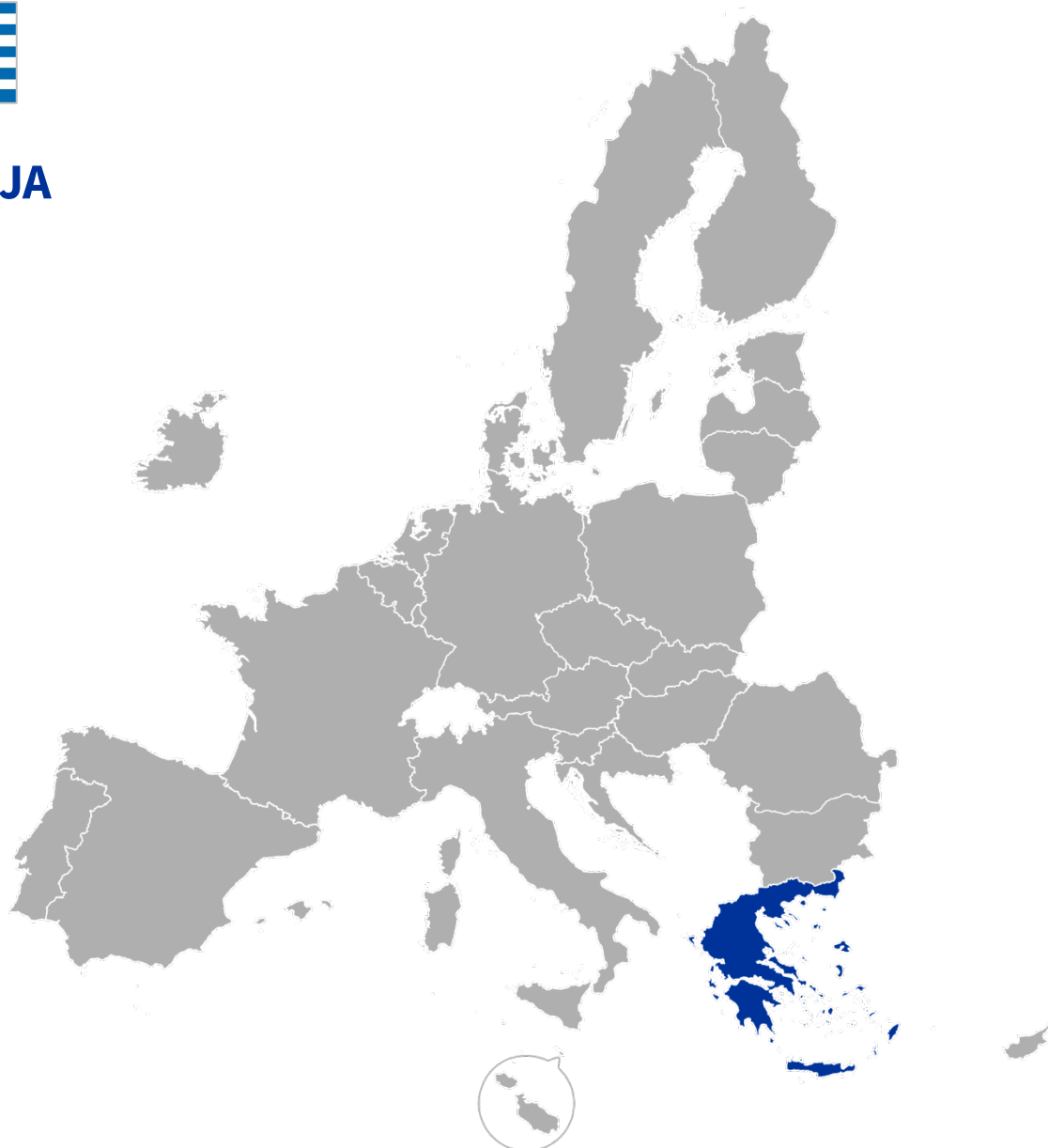
doi: 10.2860/2079367
doi: 10.2860/7209878

QC-01-25-006-LV-C
QC-01-25-006-LV-N

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

GRIEĶIJA

MINISTRS UZ VIENU DIENU: SARUNAS 27 VALSTU FORMĀTĀ

■ MI satvara ieviešana

Lomu apraksti | **Lietpratēju versija** | LV

**Eiropas Savienības
Padome**

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Eiropas Savienība ir nonākusi krustcelēs savas digitālās nākotnes veidošanā. Digitālās desmitgades stratēģijas ietvaros ES mērķis ir uzņemties vadošo lomu mākslīgā intelekta (MI) jomā, vienlaikus aizsargājot pamattiesības, patērētāju aizsardzību, tirgus konkurētspēju, inovāciju un tehnoloģisko līderību. Šo diskusiju pamatā ir Eiropas Komisijas tiesību akta priekšlikums, kura mērķis ir regulēt MI izstrādi Eiropas Savienībā. Pēc vairākām sarunu kārtām vēl nav izskatīti šādi jautājumi.

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

- A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskā, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES pieņems **uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs.**
- B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem **piesardzīga pieeja, proti, jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības** (sk. II pielikumu).

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām, **izņemot tām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem.**

GRIEĶIJA

Darba kārtība

Šodien Padomes darba kārtībā ir Komisijas priekšlikums par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai. Šo regulas projektu jūs apspriedīsiet ar pārējo dalībvalstu pārstāvjiem, un jūsu mērķis ir panākt kompromisu.

Jūsu galvenais mērķis

Padomes kopēja nostāja, kas atspoguļo jūsu intereses. Jūs varat arī apsvērt iespēju atbalstīt tādu kompromisa risinājumu, kas daļēji atspoguļo jūsu intereses.

Jūsu uzdevums

1. Rūpīgi **izlasiet savas grupas informāciju**, kurā izklāstītas jūsu intereses un nostājas.
2. **Daži no jūsu argumentiem sakrīt ar Beļģijas, Kipras, Spānijas un Vācijas nostāju.** Apspriedieties ar viņiem, lai noskaidrotu, vai varat sadarboties nolūkā virzīt jūsu kopīgās intereses, ja jums tādas ir.
3. Sagatavojiet **ievadrunu** (ne garāku par 1 minūti) pirmajai oficiālo sarunu kārtai. Izklāstiet savu nostāju par 1. un 2. pantu. Jums var palīdzēt ierāmētais teksta paraugs.
4. Ar ievadrunu uzstājieties tad, kad prezidentvalsts (kas vada sanākumi) jums dod vārdu. Ja piekrītat jau iepriekš paustajām citu valstu nostājām, skaidri to pasakiet.
5. Uzmanīgi uzklausiet pārējo valstu nostājas. Lai varētu izsekot citu valstu nostājām, **aizpildiet 8. un 9. lappusē esošo tabulu.** Būtisks sarunu aspekts ir ieklausīšanās citos un tādu risinājumu rašana, kas der ikvienam.
6. Oficiālo sarunu laikā **izklāstiet savu nostāju un argumentus.** Ja jūsu argumenti ir līdzīgi citu valstu argumentiem, var būt lietderīgi jūsu argumentus izklāstīt kopīgi, lai tiem piešķirtu lielāku svaru.
7. Protams, **lēmums par to, kā beigās balsot, ir jūsu ziņā.** Ņemiet vērā – kad pienāks laiks galīgajam balsojumam par kompromisa priekšlikumu, jums būs jāizlemj: vai nu piekrītat kompromisam, ar kuru jūs, iespējams, neesat 100 % apmierināts, vai arī diskusijas beidzas pavisam bez rezultāta.

Priekšsēdētāja kungs/kundze, komisāra kungs/kundze, kolēģi!

Vispirms es vēlos pateikties Komisijai par šā priekšlikuma izstrādāšanu un prezidentvalstij par tā iekļaušanu šodienas darba kārtībā.

Pirms šodienas sanāksmes mums bija auglīgas apspriedes ar _____.

Mēs uzskatām, ka ir jāpieņem uz spējām/mērķi balstīta riska klasifikācija, jo _____.

Attiecībā uz 1. panta B punktu mēs uzskatām, ka "augsta riska" MI sistēmu izstrādes laikā izstrādātājiem ir jāpieņem elastīga/piesardzīga pieeja, jo _____.

Attiecībā uz 2. pantu tiks/netiks piemēroti daži izņēmumi, jo mēs atbalstām _____.

Mēs esam pārliecināti, ka šodienas sanāksmē mums izdosies vienoties par konstruktīvu kompromisu.

Paldies!

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES izmantos

... uz spējām balstītu riska klasifikāciju: risku nosaka sistēmas tehniskās spējas

... uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs

Pamatojoties uz šo riska klasifikāciju, “augsta riska” MI sistēmām pirms to ieviešanas ir jāveic stingra testēšana.

B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem

... elastīga pieeja: pirms MI modeļa ieviešanas jāveic tā pašnovērtējums

... piesardzīga pieeja: jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības (sk. II pielikumu)

Jūsu argumenti

- Jūsu valsts mērķis ir veicināt uz tehnoloģijām balstītu nākotni, kas rosina inovāciju un attīstību, no kurām ieguvēji ir visi un kuras balstās uz Eiropas pamatvērtībām. Lai nepieļautu, ka MI negatīvi ietekmē demokrātiskos procesus, jūs atbalstāt uz spējām balstītu pieeju, kurā tiek uzskatīts, ka jebkurai MI sistēmai ir augsts risks, ja tā spēj “manipulēt cilvēku uzvedību”, tostarp vēlēšanu kontekstā.
- Jūs stingri atbalstāt piesardzīgu testēšanas pieeju. Jums vissvarīgākais elements ir “regulatīvās smilškastis”, kas liek izstrādātājiem testēt MI sistēmas ar nelielām lietotāju grupām un valsts uzraudzībā. Tas nodrošina drošu eksperimentēšanu un samazina jebkādu iespējamo kaitējumu.
- Jūs esat īpaši nobažīties par neobjektīva MI radīto iespējamo apdraudējumu: pētījumos ir konstatēts, ka lielākajās sejas atpazīšanas sistēmās ir daudz augstāks kļūdu īpatsvars, kad identificē cilvēkus ar tumšāku ādas toni un sievietes, jo īpaši tumšādainas sievietes. Šādu kļūdu izcelsme vēlāk tika izsekota līdz apmācības datu kopām, kurās dominēja baltu vīriešu sejas, bieži izraisot identifikācijas kļūdas.
- Šodien atrast kopsaucēju var būt grūti. **Vajadzības gadījumā kā kompromisu varētu ierosināt papildu klauzulu: pārskatīšanu pēc trīs gadiem.** Šajā pārskatīšanā būtu jāiekļauj pilsoniskās sabiedrības, privātā sektora, rūpniecības un valstu valdību pārstāvji.

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām

bez izņēmuma

bez izņēmuma, ja vien sistēma nav izstrādāta kā atvērtā pirmkoda sistēma

izņemot gadījumus, kad to izstrādā mazi uzņēmumi un jaunuzņēmumi (un)

izņemot gadījumus, kad to izstrādā militāriem vai aizsardzības mērķiem (un)

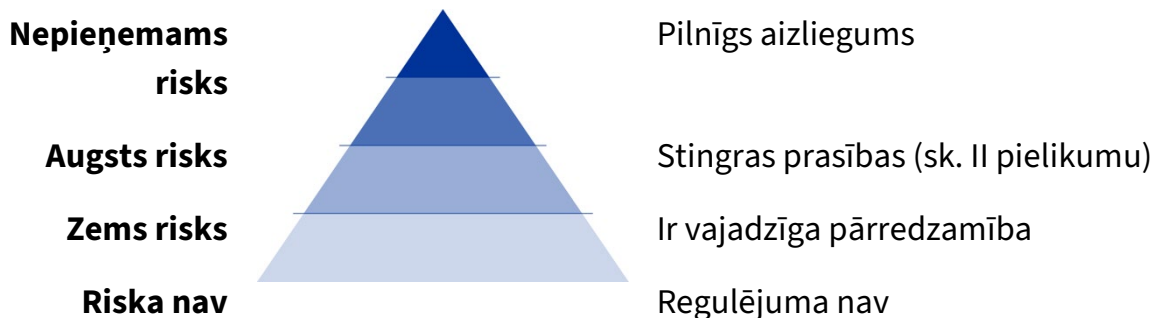

izņemot gadījumus, kad to izstrādā nacionālās drošības, migrācijas vai robežkontroles vajadzībām

Jūsu argumenti

- Jums joprojām ir ārkārtīgi svarīgi, lai jautājumi, kas saistīti ar valsts drošību, militāro jomu vai aizsardzību, paliktu ārpus MI regulējuma darbības jomas. Dalībvalstis ir apņēmušās saglabāt kontroli pār lēmumiem šajās jomās, kas parasti jebkurā gadījumā ir ārpus ES jurisdikcijas. Grieķijai kā Šengenas zonas robežvalstij ir izšķiroša nozīme ES ārējo robežu pārvaldībā. Tomēr pašlaik ieviestās sistēmas ir novecojušas un neefektīvas, radot smagu operatīvo un humanitāro slogu valsts iestādēm.
- Tāpēc Grieķija uzskata, ka MI modeļi ir līdzeklis robežu operāciju modernizācijai un racionalizēšanai, uzlabojot identifikācijas, reģistrācijas un lietu pārvaldības procesus, vienlaikus atbalstot arī ātrāku un precīzāku lēmumu pieņemšanu. Ņemot vērā steidzamo nepieciešamību pārvaldīt lielo ieceļotāju skaitu, Grieķijai ir vajadzīga elastīga un savlaicīga MI sistēmu ieviešana, lai atbalstītu ātrākas un efektīvākas darbības.
- Jūsu piezīmes:

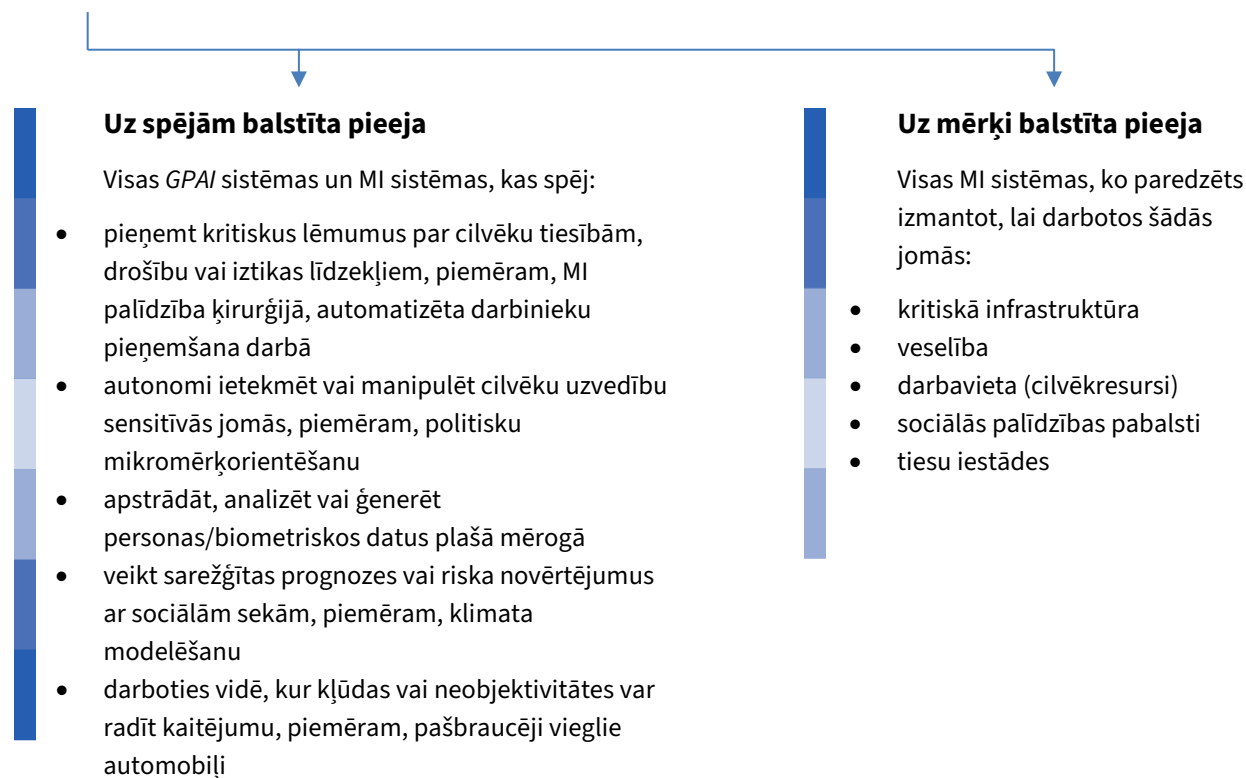
I pielikums. Riska klasifikācija

Nepieņemams risks

- **Sociālās novērtēšanas MI** – reitinga piešķiršana iedzīvotājiem, pamatojoties uz viņu uzvedību
- **Ar MI darbināma masveida novērošana** – biometriskā izsekošana bez piekrišanas
- **Emociju atpazīšana darbavietās/skolās**, lai ietekmētu darba rezultātus
- **Autonomi nāvējoši ieroči**, kas var nogalināt bez cilvēka iejaukšanās
- **Zemapziņas manipulēšanas MI** – cilvēku lēmumu ietekmēšana bez pārredzamības

Augsts risks

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Zems risks

- **MI sistēmas, kas nav klasificētas kā “augsta riska” sistēmas**
- **Sarunboti un virtuālie asistenti** (ja vien lietotāji zina, ka viņi sarunājas ar MI)
- **Ieteikumu algoritmi** – uz MI balstīti ieteikumi sociālajos medijos
- **MI saimnieciskās darbības automatizācijai** – MI, kas automatizē vienkāršus administratīvos uzdevumus

Riska nav

- Ar MI darbināmi attēlu, mūzikas vai mākslas ģeneratori/rediģētāji
- MI zinātniskajā pētniecībā
- MI rotaļlietu un izklaides robotos – ar MI darbināmas rotaļlietas bez reāliem riskiem

II pielikums. Prasības “augsta riska” MI sistēmām

Uzsvars uz juridiskiem un ētikas standartiem:

- riska novērtējums pirms ieviešanas, apzinot paredzamos riskus un iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu
- tiek nodrošināta cilvēka virsvadība, lai novērstu pilnīgu automatizāciju lēmumu pieņemšanā
- datu pārvaldība, lai nodrošinātu objektīvas apmācības datu kopas
- obligātas ārējās revīzijas, tostarp testēšana “smilškastē” cilvēka uzraudzībā
- testēšanas rezultāti tiek izpausti ES regulatoriem
- pēctirgus uzraudzība, lai sekotu darbības rezultātiem

Definīcijas

- **Algoritmi** – soli pa solim izklāstīti norādījumi, ko dators ievēro, lai atrisinātu problēmu vai pieņemtu lēmumu.
- **Mākslīgā intelekta sistēmas** (MI sistēmas) – datorizētas sistēmas, kas MI izmanto tādu uzdevumu veikšanai, kuriem parasti nepieciešams cilvēka intelekts, piemēram, mācīšanās, argumentācija, problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana, uztvere un valodas izpratne.
- **Intelektuālā darbaspēka aizplūšana** – kad kvalificēti darbinieki pamet valsti, lai strādātu ārzemēs.
- **Uzņēmumu migrācija** – kad uzņēmums pārceļ savu darbību uz citu valsti, bieži vien nolūkā uzlabot apstākļus vai pazemināt izmaksas.
- **Dziļās mācīšanās MI** – sistēma, kas mācās no liela datu apjoma, izmantojot neirālos tīklus, piemēram, kā darbojas cilvēka smadzenes. Tā atpazīst modeļus un laika gaitā uzlabojas, neprasot konkrētu programmēšanu.
- **Vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI)** – MI, kas var veikt vairāk nekā vienu uzdevumu, piemēram, *ChatGPT*, *Google Gemini*.
- **Atvērtais pirmkods** – programmatūra, kuras kods ir brīvi pieejams ikvienam nolūkā to apskatīt, izmantot un pārveidot.
- **Uz noteikumiem balstīts MI** – MI sistēma, kas pieņem lēmumus, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem noteikumiem un loģiku. Piemēram, “Ja notiek X, tad jādara Y”.
- **Testēšana “smilškastē”** – testēšana izolētā vidē, piemēram, pašbraucējs MI tiek testēts simulētā pilsētā, pirms tas brauc pa reāliem ceļiem.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Austrija					
Beļģija					
Bulgārija					
Horvātija					
Kipra					
Čehija					
Dānija					
Igaunija					
Somija					
Francija					
Vācija					
Grieķija	uz spējām balstīta	piesardzīga	pārskatīt pēc 3 gadiem	militārie/aizsardzības mērķi + valsts drošība	
Ungārija					
Īrija					

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi.
Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Itālija					
Latvija					
Lietuva					
Luksemburga					
Malta					
Nīderlande					
Polija					
Portugāle					
Rumānija					
Slovākija					
Slovēnija					
Spānija					
Zviedrija					
Komisija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	

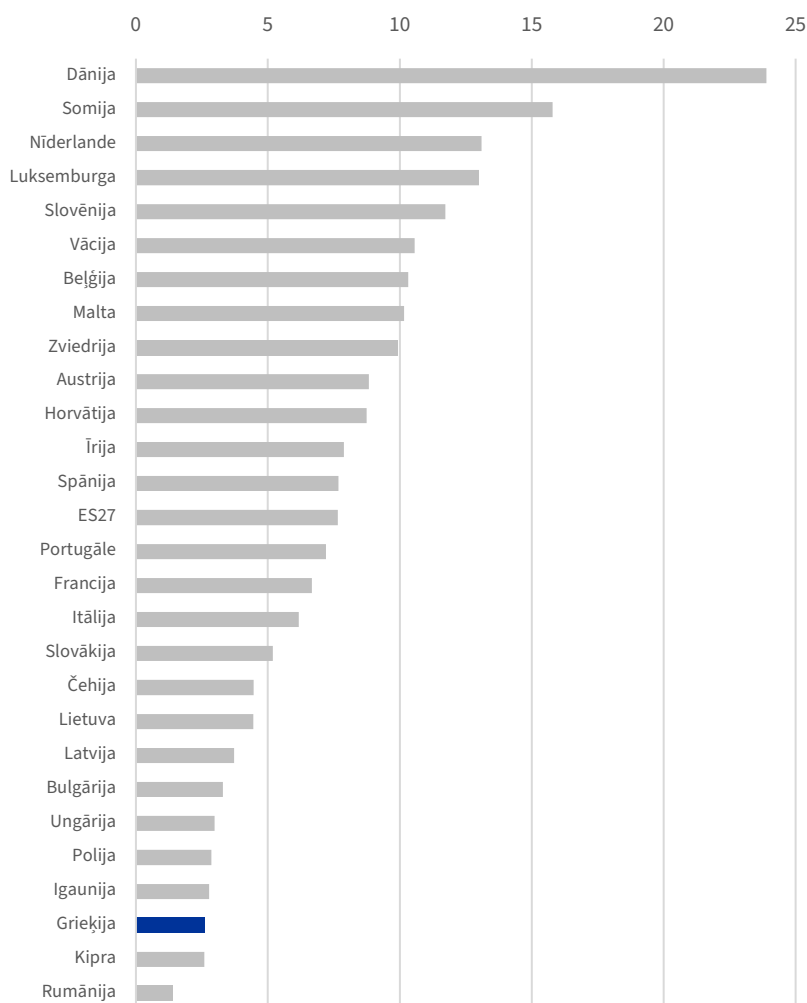
Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Vispārīga informācija

Nemiet vērā – **sarunas notiek 2023. gadā!**

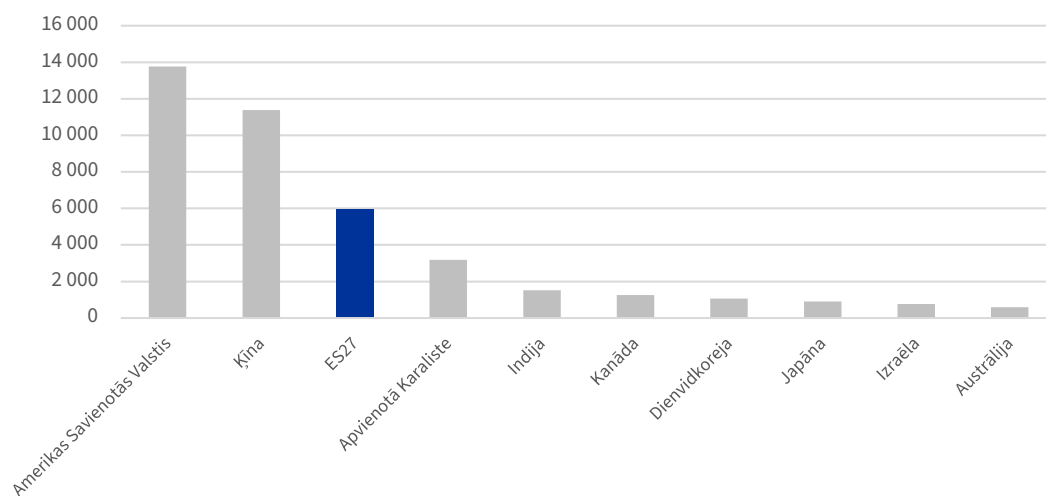
	Eiropas Savienība	Grieķija
Iedzīvotāji	447 695 350	10 413 982
IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	38 150	21 350
Bezdarba līmenis	6,1 %	11,1 %
To uzņēmumu procentuālā daļa, kuri izmanto MI tehnoloģiju	8 %	4 %
To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir padziļinātas digitālās prasmes	27,3 %	20 %

To uzņēmumu procentuālā daļa, kuros ir vairāk nekā 10 darbinieku, kas izmanto vismaz vienu MI tehnoloģiju (2021)

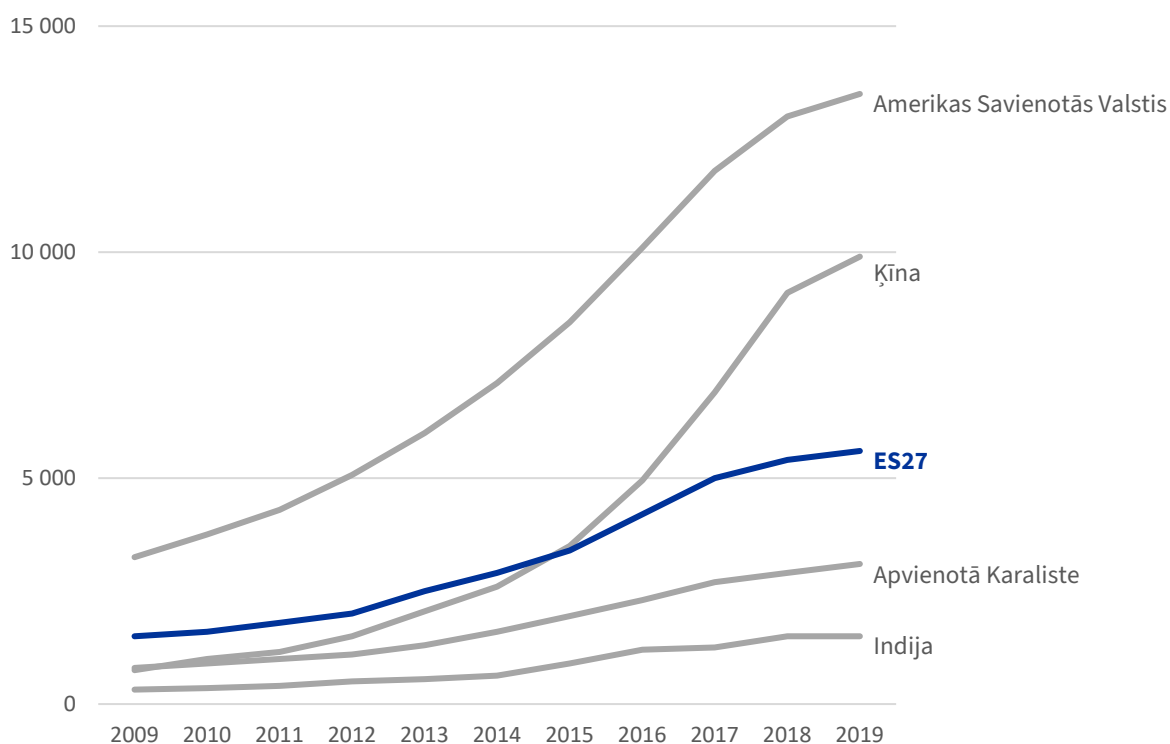

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MI uzņēmumi pa valstīm (2020)

MI uzņēmumu izaugsme skaitļos

Datu avoti: Eurostat, Kopīgais pētniecības centrs

Šo publikāciju ir sagatavojis Padomes Ģenerālsēkretariāts, un tā ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā neuzliek atbildību ne ES iestādēm, ne dalībvalstīm. Plašāka informācija par Eiropadomi un Padomi ir pieejama tīmekļa vietnē: www.consilium.europa.eu

© Eiropas Savienība, 2025

| Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Print
PDF

ISBN 978-92-850-0524-5
ISBN 978-92-850-0523-8

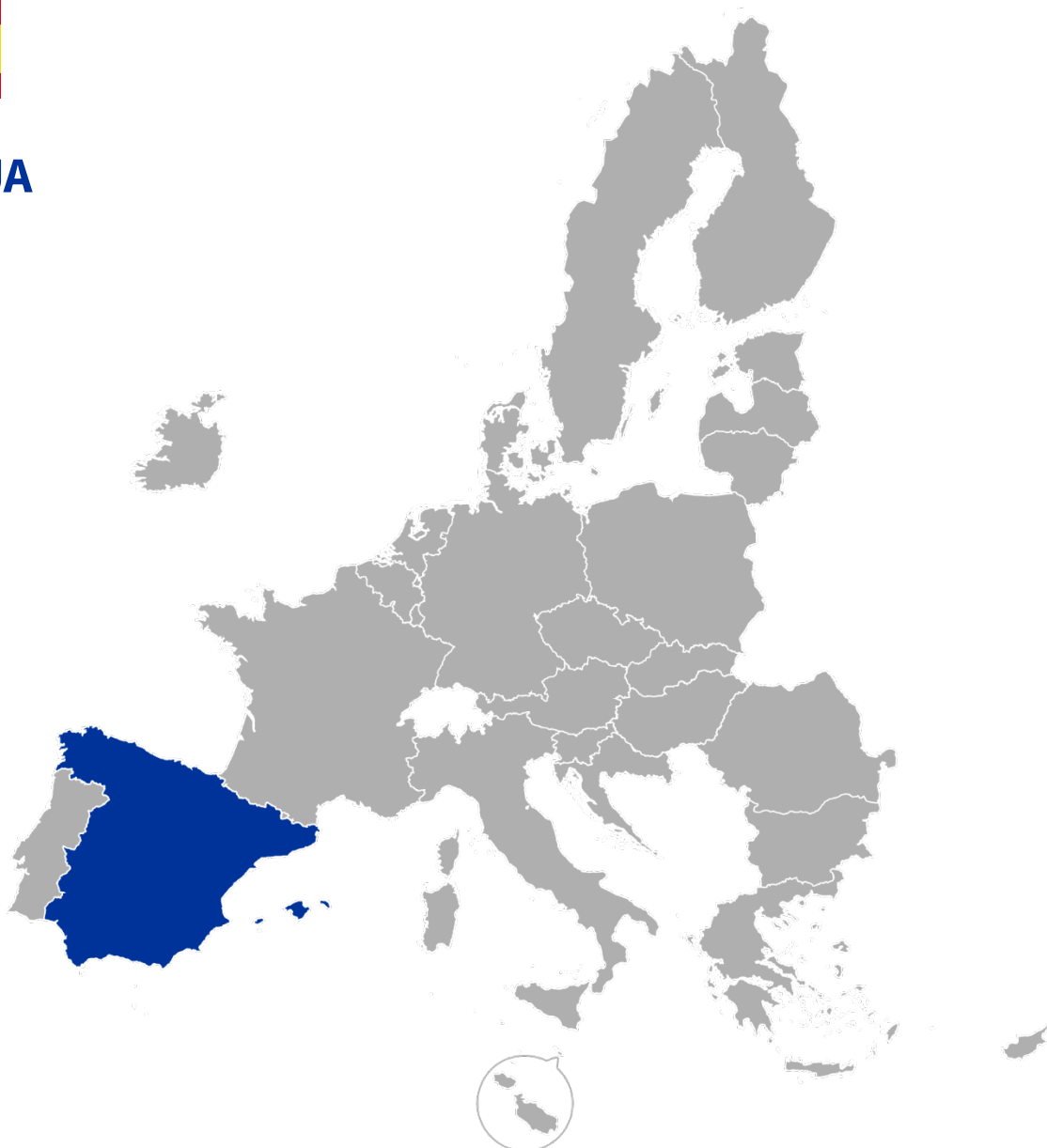
doi: 10.2860/2079367
doi: 10.2860/7209878

QC-01-25-006-LV-C
QC-01-25-006-LV-N

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

SPĀNIJA

MINISTRU UZ VIENU DIENU: SARUNAS 27 VALSTU FORMĀTĀ

■ MI satvara ieviešana

Lomu apraksti | **Lietpratēju versija** | LV

**Eiropas Savienības
Padome**

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Eiropas Savienība ir nonākusi krustcelēs savas digitālās nākotnes veidošanā. Digitālās desmitgades stratēģijas ietvaros ES mērķis ir uzņemties vadošo lomu mākslīgā intelekta (MI) jomā, vienlaikus aizsargājot pamattiesības, patērētāju aizsardzību, tirgus konkurētspēju, inovāciju un tehnoloģisko līderību. Šo diskusiju pamatā ir Eiropas Komisijas tiesību akta priekšlikums, kura mērķis ir regulēt MI izstrādi Eiropas Savienībā. Pēc vairākām sarunu kārtām vēl nav izskatīti šādi jautājumi.

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

- A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskā, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES pieņems **uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs.**
- B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem **piesardzīga pieeja, proti, jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības** (sk. II pielikumu).

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām, **izņemot tām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem.**

SPĀNIJA

Darba kārtība

Šodien Padomes darba kārtībā ir Komisijas priekšlikums par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai. Šo regulas projektu jūs apspriedīsiet ar pārējo dalībvalstu pārstāvjiem, un jūsu mērķis ir panākt kompromisu.

Jūsu galvenais mērķis

Padomes kopēja nostāja, kas atspoguļo jūsu intereses. Jūs varat arī apsvērt iespēju atbalstīt tādu kompromisa risinājumu, kas daļēji atspoguļo jūsu intereses.

Jūsu uzdevums

1. Rūpīgi **izlasiet savas grupas informāciju**, kurā izklāstītas jūsu intereses un nostājas.
2. **Daži no jūsu argumentiem sakrīt ar Beļģijas, Grieķijas, Kipras un Vācijas nostāju.** Apspriedieties ar viņiem, lai noskaidrotu, vai varat sadarboties nolūkā virzīt jūsu kopīgās intereses, ja jums tādas ir.
3. Sagatavojiet **ievadrunu** (ne garāku par 1 minūti) pirmajai oficiālo sarunu kārtai. Izklāstiet savu nostāju par 1. un 2. pantu. Jums var palīdzēt ierāmētais teksta paraugs.
4. Ar ievadrunu uzstājieties tad, kad prezidentvalsts (kas vada sanākumi) jums dod vārdu. Ja piekrītat jau iepriekš paustajām citu valstu nostājām, skaidri to pasakiet.
5. Uzmanīgi uzklausiet pārējo valstu nostājas. Lai varētu izsekot citu valstu nostājām, **aizpildiet 8. un 9. lappusē esošo tabulu.** Būtisks sarunu aspekts ir ieklausīšanās citos un tādu risinājumu rašana, kas der ikvienam.
6. Oficiālo sarunu laikā **izklāstiet savu nostāju un argumentus.** Ja jūsu argumenti ir līdzīgi citu valstu argumentiem, var būt lietderīgi jūsu argumentus izklāstīt kopīgi, lai tiem piešķirtu lielāku svaru.
7. Protams, **lēmums par to, kā beigās balsot, ir jūsu ziņā.** Ņemiet vērā – kad pienāks laiks galīgajam balsojumam par kompromisa priekšlikumu, jums būs jāizlemj: vai nu piekrītat kompromisam, ar kuru jūs, iespējams, neesat 100 % apmierināts, vai arī diskusijas beidzas pavisam bez rezultāta.

Priekšsēdētāja kungs/kundze, komisāra kungs/kundze, kolēģi!

Vispirms es vēlos pateikties Komisijai par šā priekšlikuma izstrādāšanu un prezidentvalstij par tā iekļaušanu šodienas darba kārtībā.

Pirms šodienas sanāksmes mums bija auglīgas apspriedes ar _____.

Mēs uzskatām, ka ir jāpieņem uz spējām/mērķi balstīta riska klasifikācija, jo _____.

Attiecībā uz 1. panta B punktu mēs uzskatām, ka "augsta riska" MI sistēmu izstrādes laikā izstrādātājiem ir jāpieņem elastīga/piesardzīga pieeja, jo _____.

Attiecībā uz 2. pantu tiks/netiks piemēroti daži izņēmumi, jo mēs atbalstām _____.

Mēs esam pārliecināti, ka šodienas sanāksmē mums izdosies vienoties par konstruktīvu kompromisu.

Paldies!

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES izmantos

... uz spējām balstītu riska klasifikāciju: risku nosaka sistēmas tehniskās spējas

... uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs

Pamatojoties uz šo riska klasifikāciju, “augsta riska” MI sistēmām pirms to ieviešanas ir jāveic stingra testēšana.

B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem

... elastīga pieeja: pirms MI modeļa ieviešanas jāveic tā pašnovērtējums

... piesardzīga pieeja: jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības (sk. II pielikumu)

Jūsu argumenti

- Jūsu valsts par prioritāti izvirza cilvēktiesības un pilsoniskās brīvības kā taisnīgas un drošas sabiedrības pamatu. Lai gan jūs atbalstāt valsts investīcijas uzņēmumu un universitāšu izstrādātā MI, arī turpmāk galvenā uzmanība ir jāpievērš ētiskajiem apsvērumiem. Jūsu galvenais mērķis šodien ir strādāt pie tāda satvara, kas novērš pat vismazāko MI radītā kaitējuma, piemēram, maldinošas informācijas, risku. Jūs zināt, ka tas ir vērienīgs mērķis, bet, jūsuprāt, tas ir nepieciešams.
- Jūs stingri iebilstat pret Komisijas ierosināto uz mērķi balstīto pieeju. Piemēram, ja MI sistēma, kas izstrādāta radošajai nozarei mūzikas radīšanai, rada arī bīstami skaļas skaņas, piemēram, skaņas lielgabals, tā joprojām varētu radīt kaitējumu, neraugoties uz to, ka tā tiek klasificēta kā zema riska sistēma. Koncentrēšanās tikai uz deklarēto nodomu, vienlaikus ignorējot tehniskās spējas, ir bezatbildīgi un bīstami.
- Attiecībā uz izstrādātāja pienākumiem – tā kā MI vēl ir agrīnā posmā, jūs uzskatāt, ka visatbildīgāk būtu ieviest stingras testēšanas prasības. Ja laika gaitā izstrādātāji mācās no savām kļūdām, uzņēmumi vairāk apzinās neobjektivitātes riskus un tehnoloģijas pilnveidojas, jūs esat gatavi apspriest iespējamās atkāpes. Tomēr jūs uzskatāt, ka šobrīd ir ļoti svarīgi rīkoties piesardzīgi un ieviest stingrus aizsardzības pasākumus.

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām

bez izņēmuma

bez izņēmuma, ja vien sistēma nav izstrādāta kā atvērtā pirmkoda sistēma

izņemot gadījumus, kad to izstrādā mazi uzņēmumi un jaunuzņēmumi (un)

izņemot gadījumus, kad to izstrādā militāriem vai aizsardzības mērķiem (un)

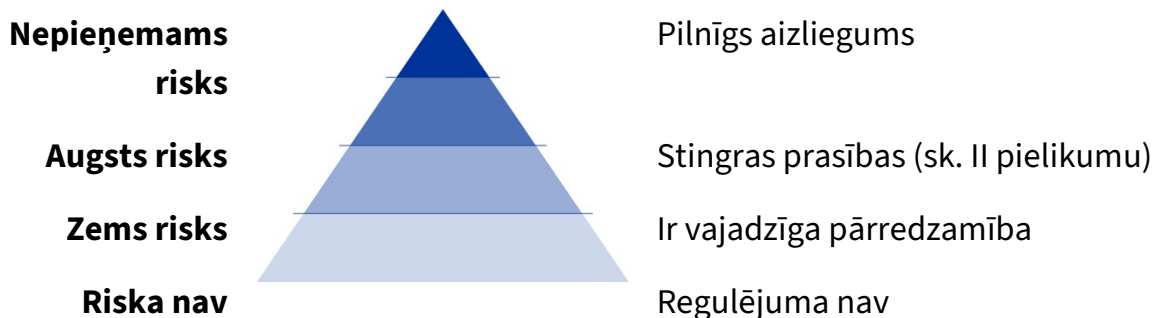

izņemot gadījumus, kad to izstrādā nacionālās drošības, migrācijas vai robežkontroles vajadzībām

Jūsu argumenti

- Jūsu valdībai ir stingra apņēmība attiecībā uz pilsoniskajām brīvībām. Tajā pašā laikā jūs atbalstāt divējādu pieeju MI regulējumam – tādu, kas nodrošina spēcīgu aizsardzību civilajā telpā, vienlaikus nodrošinot lielāku elastību aizsardzībai un valsts drošībai. Valsts drošība ir būtiska, lai saglabātu tās brīvības, uz kurām balstās pilsoniskās brīvības, un MI var būt būtiska nozīme sabiedrības aizsardzībā. Šo iemeslu dēļ jūs iestājaties par to, lai izslēgtu MI izmantošanu militārām, aizsardzības un valsts drošības vajadzībām.
- Tomēr šīm nozarēm būtu jāizstrādā atsevišķa, mērķim atbilstoša regulatīvā pieeja, lai nodrošinātu, ka MI tiek izstrādāts atbildīgi, taču pilnīgas pārredzamības prasību noteikšana varētu apdraudēt operatīvo noslēpumu, palēnināt ieviešanu un samazināt efektivitāti dinamiskā vai augsta riska vidē.
- Tādi gadījumi kā Spānijas *VioGén* sistēma, ko izmanto, lai novērtētu vardarbības ģimenē risku, atklāj briesmas, ko rada nepārredzams MI ar ierobežotu pārraudzību, – daži cietušie tika nepareizi klasificēti kā zema riska situācijās esoši un vēlāk traģiski tika nogalināti. Šīs neveiksmes norāda uz nepieciešamību pēc atbildīgas MI izstrādes, jo īpaši drošības jomā, bet tām nevajadzētu attaisnot pārmērīgu regulējumu. Tā vietā ES būtu jāveicina atbildības kultūra, jo īpaši MI izstrādē drošības lietojumiem.
- Jūsu piezīmes:

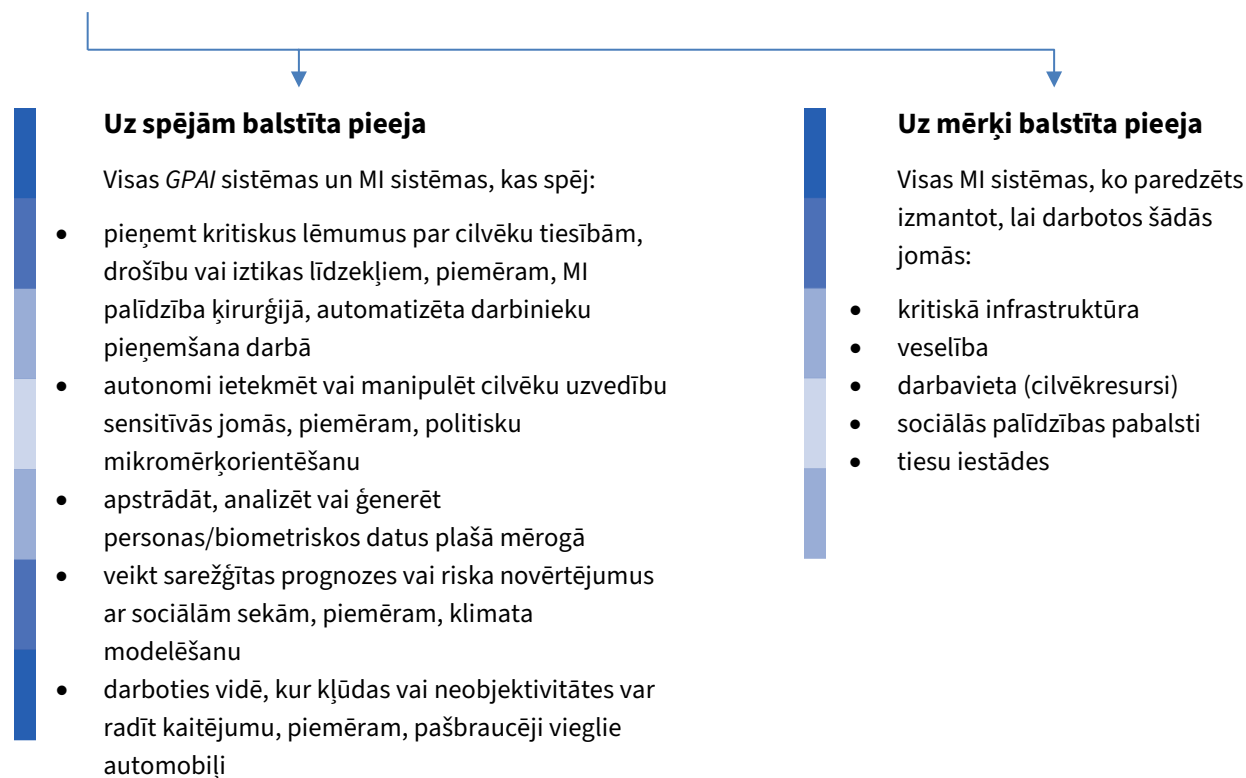
I pielikums. Riska klasifikācija

Nepieņemams risks

- **Sociālās novērtēšanas MI** – reitinga piešķiršana iedzīvotājiem, pamatojoties uz viņu uzvedību
- **Ar MI darbināma masveida novērošana** – biometriskā izsekošana bez piekrišanas
- **Emociju atpazīšana darbavietās/skolās**, lai ietekmētu darba rezultātus
- **Autonomi nāvējoši ieroči**, kas var nogalināt bez cilvēka iejaukšanās
- **Zemapziņas manipulēšanas MI** – cilvēku lēmumu ietekmēšana bez pārredzamības

Augsts risks

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī neregulāri atspoguļot faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Zems risks

- **MI sistēmas, kas nav klasificētas kā “augsta riska” sistēmas**
- **Sarunboti un virtuālie asistenti** (ja vien lietotāji zina, ka viņi sarunājas ar MI)
- **Ieteikumu algoritmi** – uz MI balstīti ieteikumi sociālajos medijos
- **MI saimnieciskās darbības automatizācijai** – MI, kas automatizē vienkāršus administratīvos uzdevumus

Riska nav

- Ar MI darbināmi attēlu, mūzikas vai mākslas ģeneratori/rediģētāji
- MI zinātniskajā pētniecībā
- MI rotaļlietu un izklaides robotos – ar MI darbināmas rotaļlietas bez reāliem riskiem

II pielikums. Prasības “augsta riska” MI sistēmām

Uzsvars uz juridiskiem un ētikas standartiem:

- riska novērtējums pirms ieviešanas, apzinot paredzamos riskus un iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu
- tiek nodrošināta cilvēka virsvadība, lai novērstu pilnīgu automatizāciju lēmumu pieņemšanā
- datu pārvaldība, lai nodrošinātu objektīvas apmācības datu kopas
- obligātas ārējās revīzijas, tostarp testēšana “smilškastē” cilvēka uzraudzībā
- testēšanas rezultāti tiek izpausti ES regulatoriem
- pēctirgus uzraudzība, lai sekotu darbības rezultātiem

Definīcijas

- **Algoritmi** – soli pa solim izklāstīti norādījumi, ko dators ievēro, lai atrisinātu problēmu vai pieņemtu lēmumu.
- **Mākslīgā intelekta sistēmas** (MI sistēmas) – datorizētas sistēmas, kas MI izmanto tādu uzdevumu veikšanai, kuriem parasti nepieciešams cilvēka intelekts, piemēram, mācīšanās, argumentācija, problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana, uztvere un valodas izpratne.
- **Intelektuālā darbaspēka aizplūšana** – kad kvalificēti darbinieki pamet valsti, lai strādātu ārzemēs.
- **Uzņēmumu migrācija** – kad uzņēmums pārceļ savu darbību uz citu valsti, bieži vien nolūkā uzlabot apstākļus vai pazemināt izmaksas.
- **Dziļās mācīšanās MI** – sistēma, kas mācās no liela datu apjoma, izmantojot neirālos tīklus, piemēram, kā darbojas cilvēka smadzenes. Tā atpazīst modeļus un laika gaitā uzlabojas, neprasot konkrētu programmēšanu.
- **Vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI)** – MI, kas var veikt vairāk nekā vienu uzdevumu, piemēram, *ChatGPT*, *Google Gemini*.
- **Atvērtais pirmkods** – programmatūra, kuras kods ir brīvi pieejams ikvienam nolūkā to apskatīt, izmantot un pārveidot.
- **Uz noteikumiem balstīts MI** – MI sistēma, kas pieņem lēmumus, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem noteikumiem un loģiku. Piemēram, “Ja notiek X, tad jādara Y”.
- **Testēšana “smilškastē”** – testēšana izolētā vidē, piemēram, pašbraucējs MI tiek testēts simulētā pilsētā, pirms tas brauc pa reāliem ceļiem.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Austrija					
Beļģija					
Bulgārija					
Horvātija					
Kipra					
Čehija					
Dānija					
Igaunija					
Somija					
Francija					
Vācija					
Grieķija					
Ungārija					
Īrija					

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Itālija					
Latvija					
Lietuva					
Luksemburga					
Malta					
Nīderlande					
Polija					
Portugāle					
Rumānija					
Slovākija					
Slovēnija					
Spānija	uz spējām balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi + valsts drošība	
Zviedrija					
Komisija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	

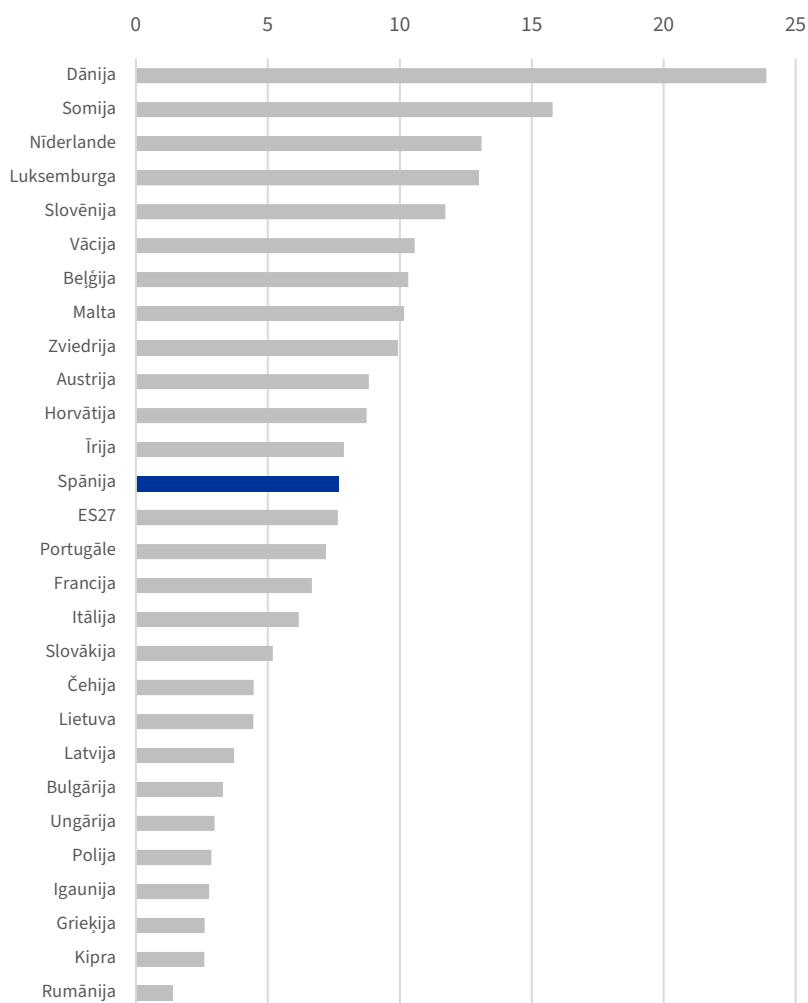
Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Vispārīga informācija

Nemiet vērā – **sarunas notiek 2023. gadā!**

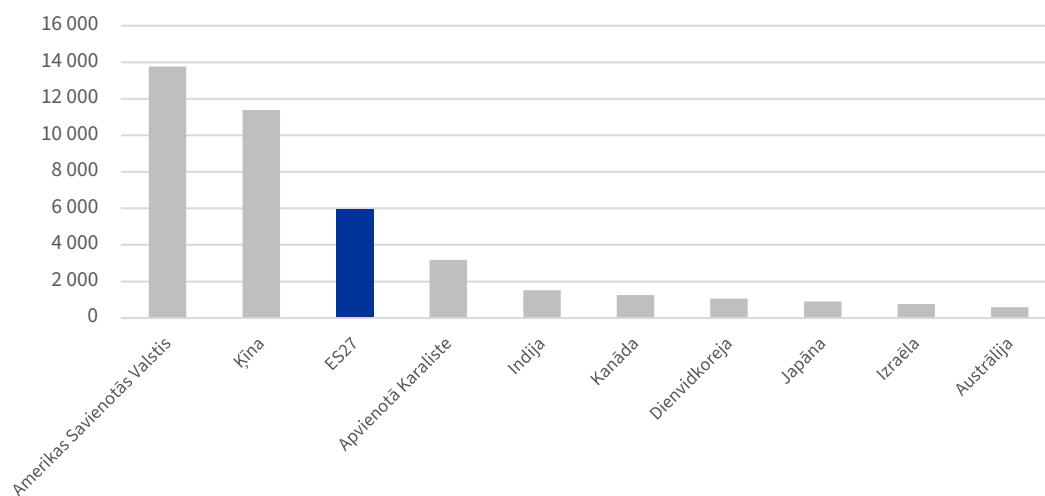
	Eiropas Savienība	Spānija
Iedzīvotāji	447 695 350	48 085 361
IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	38 150	30 970
Bezdarba līmenis	6,1 %	12,2 %
To uzņēmumu procentuālā daļa, kuri izmanto MI tehnoloģiju	8 %	9,2 %
To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir padziļinātas digitālās prasmes	27,3 %	38,7 %

To uzņēmumu procentuālā daļa, kuros ir vairāk nekā 10 darbinieku, kas izmanto vismaz vienu MI tehnoloģiju (2021)

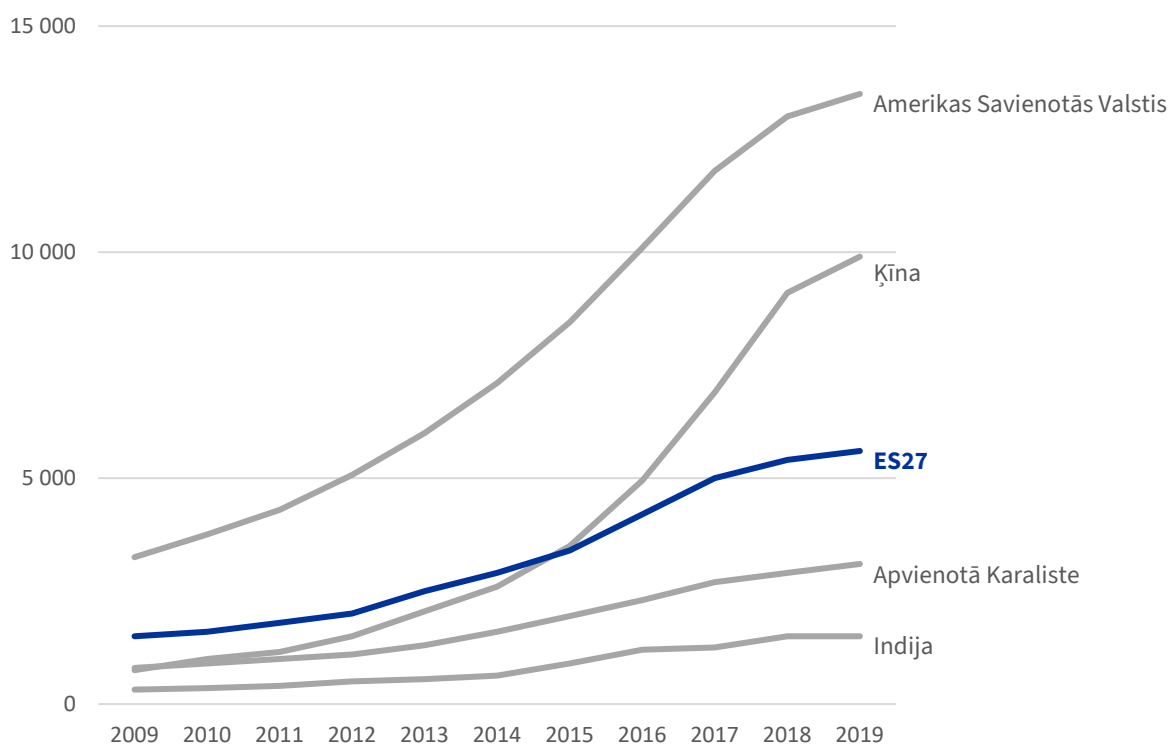

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MI uzņēmumi pa valstīm (2020)

MI uzņēmumu izaugsme skaitļos

Datu avoti: Eurostat, Kopīgais pētniecības centrs

Šo publikāciju ir sagatavojis Padomes Ģenerālsēkretariāts, un tā ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā neuzliek atbildību ne ES iestādēm, ne dalībvalstīm. Plašāka informācija par Eiropadomi un Padomi ir pieejama tīmekļa vietnē: www.consilium.europa.eu.

© Eiropas Savienība, 2025

| Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Print
PDF

ISBN 978-92-850-0524-5
ISBN 978-92-850-0523-8

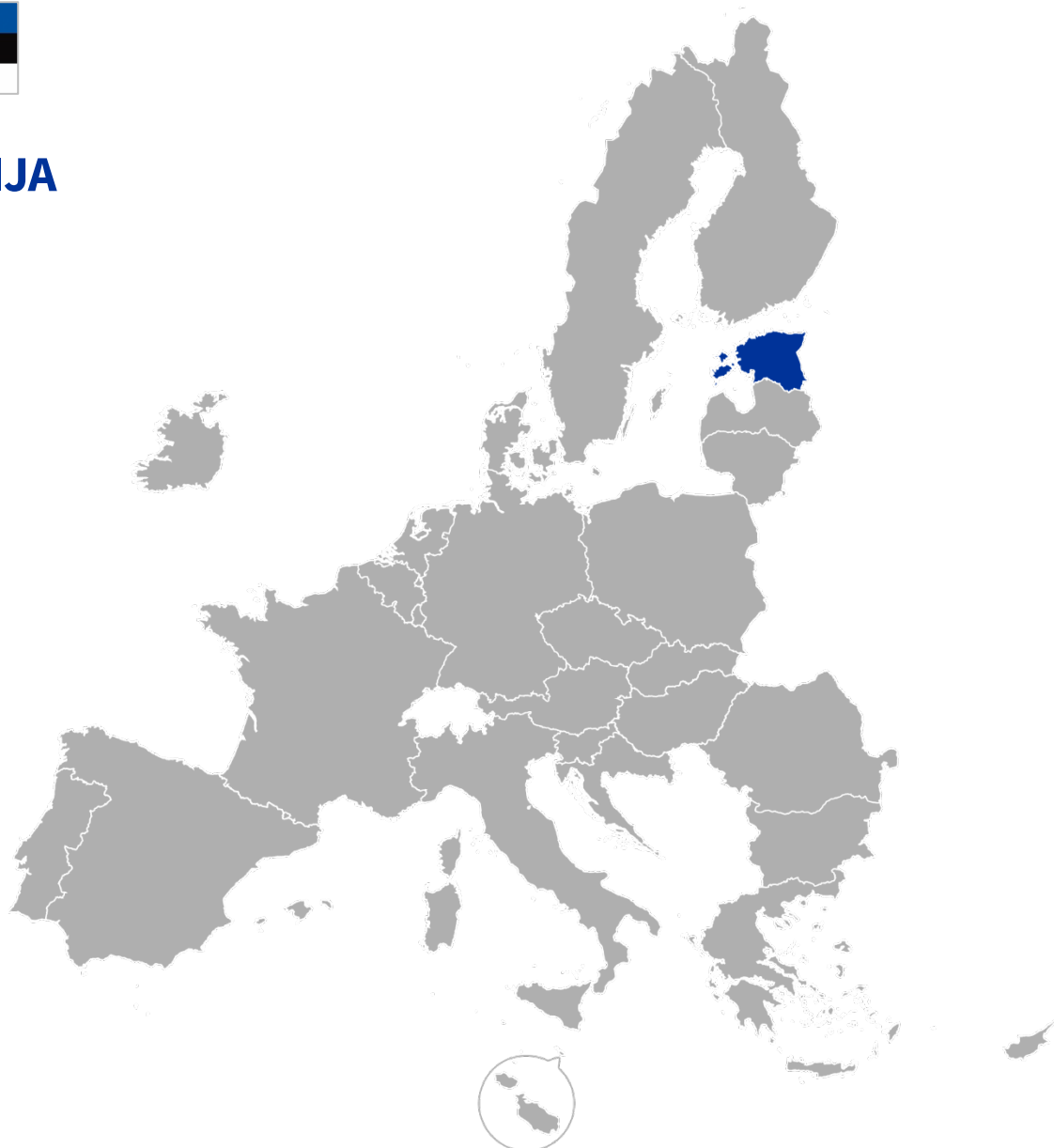
doi: 10.2860/2079367
doi: 10.2860/7209878

QC-01-25-006-LV-C
QC-01-25-006-LV-N

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

IGAUNIJA

MINISTRS UZ VIENU DIENU: SARUNAS 27 VALSTU FORMĀTĀ

■ **MI satvara ieviešana**

Lomu apraksti | **Lietpratēju versija** | LV

**Eiropas Savienības
Padome**

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Eiropas Savienība ir nonākusi krustcelēs savas digitālās nākotnes veidošanā. Digitālās desmitgades stratēģijas ietvaros ES mērķis ir uzņemties vadošo lomu mākslīgā intelekta (MI) jomā, vienlaikus aizsargājot pamattiesības, patērētāju aizsardzību, tirgus konkurētspēju, inovāciju un tehnoloģisko līderību. Šo diskusiju pamatā ir Eiropas Komisijas tiesību akta priekšlikums, kura mērķis ir regulēt MI izstrādi Eiropas Savienībā. Pēc vairākām sarunu kārtām vēl nav izskatīti šādi jautājumi.

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

- A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskā, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES pieņems **uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs.**
- B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem **piesardzīga pieeja, proti, jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības** (sk. II pielikumu).

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām, **izņemot tām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem.**

Darba kārtība

Šodien Padomes darba kārtībā ir Komisijas priekšlikums par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai. Šo regulas projektu jūs apspriedīsiet ar pārējo dalībvalstu pārstāvjiem, un jūsu mērķis ir panākt kompromisu.

Jūsu galvenais mērķis

Padomes kopēja nostāja, kas atspoguļo jūsu intereses. Jūs varat arī apsvērt iespēju atbalstīt tādu kompromisa risinājumu, kas daļēji atspoguļo jūsu intereses.

Jūsu uzdevums

1. Rūpīgi **izlasiet savas grupas informāciju**, kurā izklāstītas jūsu intereses un nostājas.
2. **Daži no jūsu argumentiem sakrīt ar Čehijas, Latvijas, Lietuvas un Ungārijas nostāju.** Apspriedieties ar viņiem, lai noskaidrotu, vai varat sadarboties nolūkā virzīt jūsu kopīgās intereses, ja jums tādas ir.
3. Sagatavojiet **ievadrunu** (ne garāku par 1 minūti) pirmajai oficiālo sarunu kārtai. Izklāstiet savu nostāju par 1. un 2. pantu. Jums var palīdzēt ierāmētais teksta paraugs.
4. Ar ievadrunu uzstājieties tad, kad prezidentvalsts (kas vada sanākumi) jums dod vārdu. Ja piekrītat jau iepriekš paustajām citu valstu nostājām, skaidri to pasakiet.
5. Uzmanīgi uzklausiet pārējo valstu nostājas. Lai varētu izsekot citu valstu nostājām, **aizpildiet 8. un 9. lappusē esošo tabulu.** Būtisks sarunu aspekts ir ieklausīšanās citos un tādu risinājumu rašana, kas der ikvienam.
6. Oficiālo sarunu laikā **izklāstiet savu nostāju un argumentus.** Ja jūsu argumenti ir līdzīgi citu valstu argumentiem, var būt lietderīgi jūsu argumentus izklāstīt kopīgi, lai tiem piešķirtu lielāku svaru.
7. Protams, **lēmums par to, kā beigās balsot, ir jūsu ziņā.** Ņemiet vērā – kad pienāks laiks galīgajam balsojumam par kompromisa priekšlikumu, jums būs jāizlemj: vai nu piekrītat kompromisam, ar kuru jūs, iespējams, neesat 100 % apmierināts, vai arī diskusijas beidzas pavisam bez rezultāta.

Priekšsēdētāja kungs/kundze, komisāra kungs/kundze, kolēģi!

Vispirms es vēlos pateikties Komisijai par šā priekšlikuma izstrādāšanu un prezidentvalstij par tā iekļaušanu šodienas darba kārtībā.

Pirms šodienas sanāksmes mums bija auglīgas apspriedes ar _____.

Mēs uzskatām, ka ir jāpieņem uz spējām/mērķi balstīta riska klasifikācija, jo _____.

Attiecībā uz 1. panta B punktu mēs uzskatām, ka "augsta riska" MI sistēmu izstrādes laikā izstrādātājiem ir jāpieņem elastīga/piesardzīga pieeja, jo _____.

Attiecībā uz 2. pantu tiks/netiks piemēroti daži izņēmumi, jo mēs atbalstām _____.

Mēs esam pārliecināti, ka šodienas sanāksmē mums izdosies vienoties par konstruktīvu kompromisu.

Paldies!

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES izmantos

... uz spējām balstītu riska klasifikāciju: risku nosaka sistēmas tehniskās spējas

... uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs

Pamatojoties uz šo riska klasifikāciju, “augsta riska” MI sistēmām pirms to ieviešanas ir jāveic stingra testēšana.

B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem

... elastīga pieeja: pirms MI modeļa ieviešanas jāveic tā pašnovērtējums

... piesardzīga pieeja: jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības (sk. II pielikumu)

Jūsu argumenti

- Jūsu valsts atbalsta vienotu ES MI regulējumu. Igaunijā, kas ir viena no ES digitalizētākajām valstīm, iedzīvotāji labi pārzina digitālos rīkus – atšķirībā no dažām valstīm, kurās daudzi iedzīvotāji (jo īpaši vecāka gadagājuma cilvēki) ir mazāk pašpārliecināti šajā jomā un neaizsargātāki pret iespējamiem riskiem.
- Jūs uzskatāt, ka Komisijas priekšlikums ir problemātisks: jaunām MI sistēmām jau drīz būs daudz lielākas spējas, un “augsta riska” definēšana, pamatojoties tikai uz pašreizējām tehniskajām iezīmēm, riskē kļūt novecojusi. Tehnoloģijas ierobežošana, pamatojoties uz potenciālajām spējām, arī var kavēt inovāciju. Tādās nozarēs kā veselības aprūpe tas varētu nozīmēt vērtīgu MI risinājumu izslēgšanu, pirms tie pat tiek apsvērti. Jūs dodat priekšroku uz mērķi balstītai pieejai, jo tā dod pētniekiem un izstrādātājiem lielāku brīvību zema riska jomās, vienlaikus nodrošinot noteiktību par testēšanas prasībām un stingrākus aizsardzības pasākumus jomās, kurās riski ir augstāki.
- Jūs atbalstāt elastīgu testēšanas modeli. Uzņēmumi pašsaprotami tiecas izveidot drošus produktus, tāpēc pārmērīgs regulējums nav vajadzīgs. **Jūs uzskatāt, ka ir svarīgi veicināt jaunu MI modeļu testēšanu reālos apstākļos**, jo “smilškastēs” bieži vien nespēj pilnībā atkārtot reālos apstākļus.

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām

bez izņēmuma

bez izņēmuma, ja vien sistēma nav izstrādāta kā atvērtā pirmkoda sistēma

izņemot gadījumus, kad to izstrādā mazi uzņēmumi un jaunuzņēmumi (un)

izņemot gadījumus, kad to izstrādā militāriem vai aizsardzības mērķiem (un)

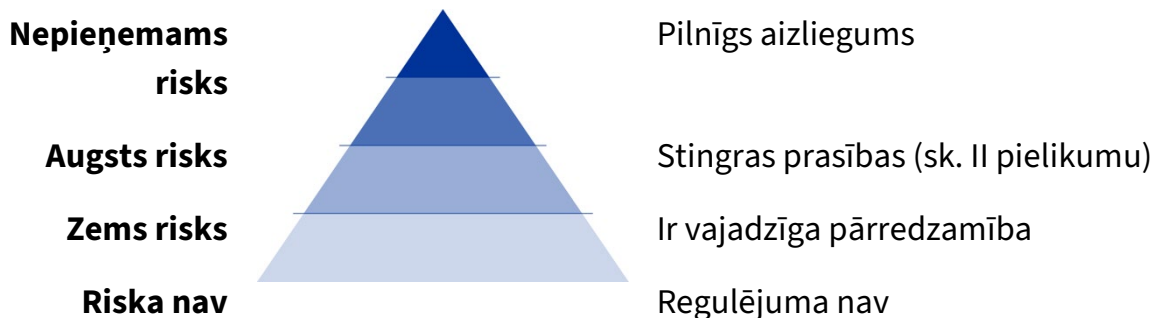

izņemot gadījumus, kad to izstrādā nacionālās drošības, migrācijas vai robežkontroles vajadzībām

Jūsu argumenti

- Jums joprojām ir ārkārtīgi svarīgi, lai jautājumi, kas saistīti ar valsts drošību, militāro jomu vai aizsardzību, paliktu ārpus MI regulējuma darbības jomas. Dalībvalstis ir apņēmušās saglabāt kontroli pār lēmumiem šajās jomās, kas parasti jebkurā gadījumā ir ārpus ES jurisdikcijas. Par to liecina arī tas, ka ES nav vienotu ES militāro spēku.
- Turklāt, jūsprāt, uz MI sistēmām, ko izmanto izlūkdatu vākšanai, kiberaizsardzībai vai kaujaslauka scenārijiem, nevar attiecināt tādas pašas informācijas izpaušanas vai regulatīvās prasības kā uz civilajām sistēmām, jo tas varētu apdraudēt operatīvo noslēpumu, valsts drošības intereses un stratēģisko priekšrocību, kuru šīm sistēmām ir paredzēts sniegt, jo tās ir izstrādātas šādam mērķim.
- Jūsu piezīmes:

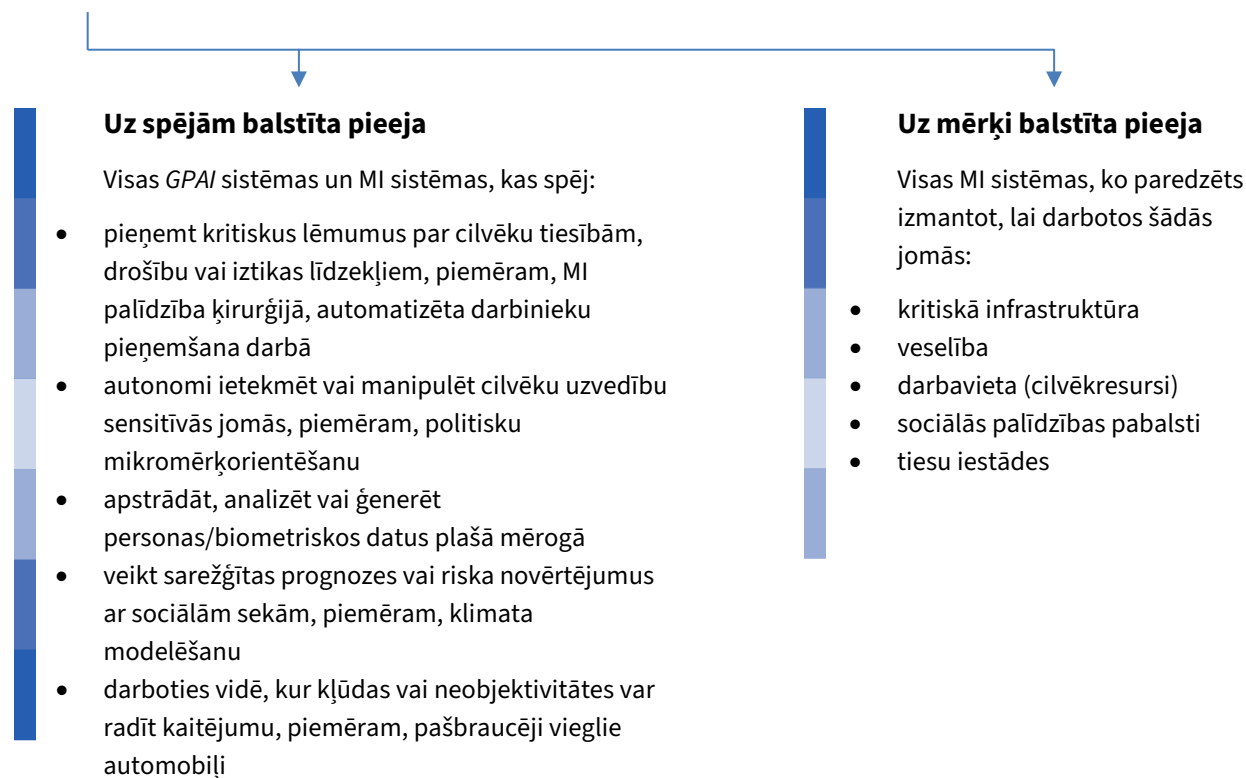
I pielikums. Riska klasifikācija

Nepieņemams risks

- **Sociālās novērtēšanas MI** – reitinga piešķiršana iedzīvotājiem, pamatojoties uz viņu uzvedību
- **Ar MI darbināma masveida novērošana** – biometriskā izsekošana bez piekrišanas
- **Emociju atpazīšana darbavietās/skolās**, lai ietekmētu darba rezultātus
- **Autonomi nāvējoši ieroči**, kas var nogalināt bez cilvēka iejaukšanās
- **Zemapziņas manipulēšanas MI** – cilvēku lēmumu ietekmēšana bez pārredzamības

Augsts risks

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Zems risks

- **MI sistēmas, kas nav klasificētas kā “augsta riska” sistēmas**
- **Sarunboti un virtuālie asistenti** (ja vien lietotāji zina, ka viņi sarunājas ar MI)
- **Ieteikumu algoritmi** – uz MI balstīti ieteikumi sociālajos medijos
- **MI saimnieciskās darbības automatizācijai** – MI, kas automatizē vienkāršus administratīvos uzdevumus

Riska nav

- Ar MI darbināmi attēlu, mūzikas vai mākslas ģeneratori/rediģētāji
- MI zinātniskajā pētniecībā
- MI rotaļlietu un izklaides robotos – ar MI darbināmas rotaļlietas bez reāliem riskiem

II pielikums. Prasības “augsta riska” MI sistēmām

Uzsvars uz juridiskiem un ētikas standartiem:

- riska novērtējums pirms ieviešanas, apzinot paredzamos riskus un iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu
- tiek nodrošināta cilvēka virsvadība, lai novērstu pilnīgu automatizāciju lēmumu pieņemšanā
- datu pārvaldība, lai nodrošinātu objektīvas apmācības datu kopas
- obligātas ārējās revīzijas, tostarp testēšana “smilškastē” cilvēka uzraudzībā
- testēšanas rezultāti tiek izpausti ES regulatoriem
- pēctirgus uzraudzība, lai sekotu darbības rezultātiem

Definīcijas

- **Algoritmi** – soli pa solim izklāstīti norādījumi, ko dators ievēro, lai atrisinātu problēmu vai pieņemtu lēmumu.
- **Mākslīgā intelekta sistēmas** (MI sistēmas) – datorizētas sistēmas, kas MI izmanto tādu uzdevumu veikšanai, kuriem parasti nepieciešams cilvēka intelekts, piemēram, mācīšanās, argumentācija, problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana, uztvere un valodas izpratne.
- **Intelektuālā darbaspēka aizplūšana** – kad kvalificēti darbinieki pamet valsti, lai strādātu ārzemēs.
- **Uzņēmumu migrācija** – kad uzņēmums pārceļ savu darbību uz citu valsti, bieži vien nolūkā uzlabot apstākļus vai pazemināt izmaksas.
- **Dziļās mācīšanās MI** – sistēma, kas mācās no liela datu apjoma, izmantojot neirālos tīklus, piemēram, kā darbojas cilvēka smadzenes. Tā atpazīst modeļus un laika gaitā uzlabojas, neprasot konkrētu programmēšanu.
- **Vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI)** – MI, kas var veikt vairāk nekā vienu uzdevumu, piemēram, *ChatGPT*, *Google Gemini*.
- **Atvērtais pirmkods** – programmatūra, kuras kods ir brīvi pieejams ikvienam nolūkā to apskatīt, izmantot un pārveidot.
- **Uz noteikumiem balstīts MI** – MI sistēma, kas pieņem lēmumus, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem noteikumiem un loģiku. Piemēram, “Ja notiek X, tad jādara Y”.
- **Testēšana “smilškastē”** – testēšana izolētā vidē, piemēram, pašbraucējs MI tiek testēts simulētā pilsētā, pirms tas brauc pa reāliem ceļiem.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Austrija					
Beļģija					
Bulgārija					
Horvātija					
Kipra					
Čehija					
Dānija					
Igaunija	uz mērķi balstīta	elastīga	testēšana reālos apstākļos	militārie/aizsardzības mērķi + valsts drošība	
Somija					
Francija					
Vācija					
Grieķija					
Ungārija					
Īrija					

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Itālija					
Latvija					
Lietuva					
Luksemburga					
Malta					
Nīderlande					
Polija					
Portugāle					
Rumānija					
Slovākija					
Slovēnija					
Spānija					
Zviedrija					
Komisija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	

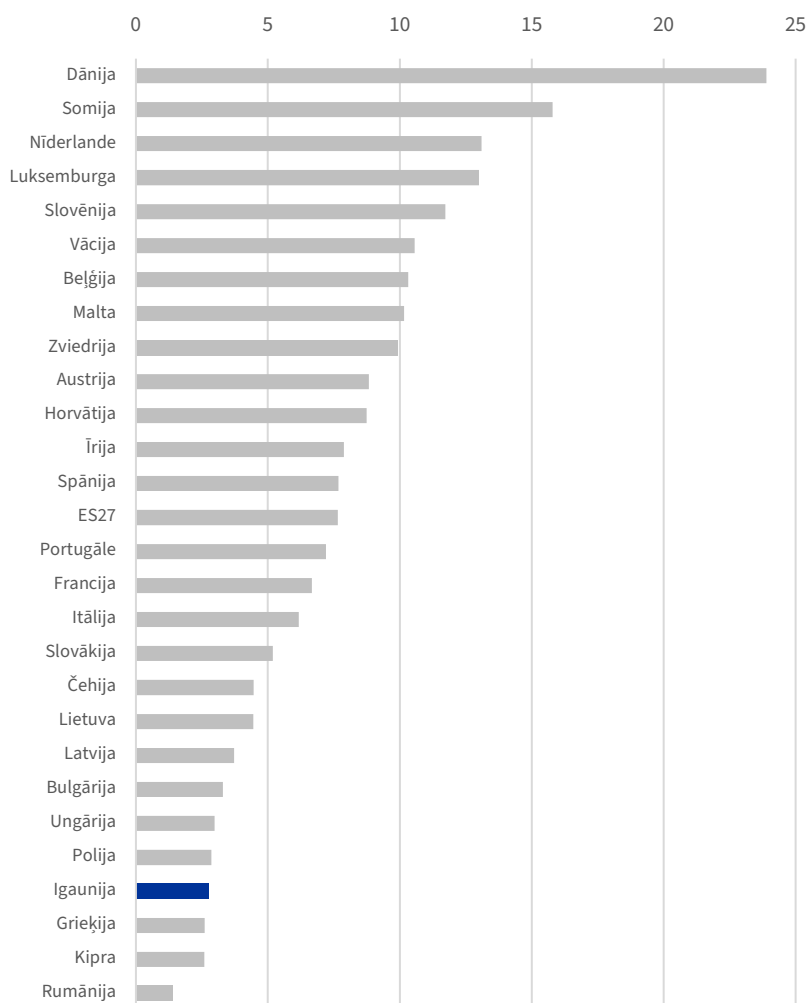
Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Vispārīga informācija

Nemiet vērā – **sarunas notiek 2023. gadā!**

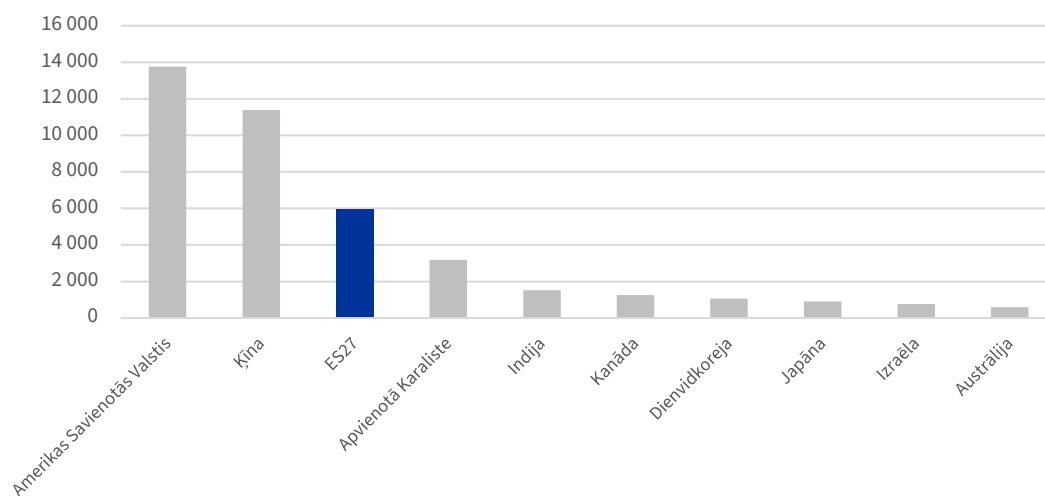
	Eiropas Savienība	Igaunija
Iedzīvotāji	447 695 350	1 365 884
IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	38 150	27 960
Bezdarba līmenis	6,1 %	6,4 %
To uzņēmumu procentuālā daļa, kuri izmanto MI tehnoloģiju	8 %	5,2 %
To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir padziļinātas digitālās prasmes	27,3 %	34,8 %

To uzņēmumu procentuālā daļa, kuros ir vairāk nekā 10 darbinieku, kas izmanto vismaz vienu MI tehnoloģiju (2021)

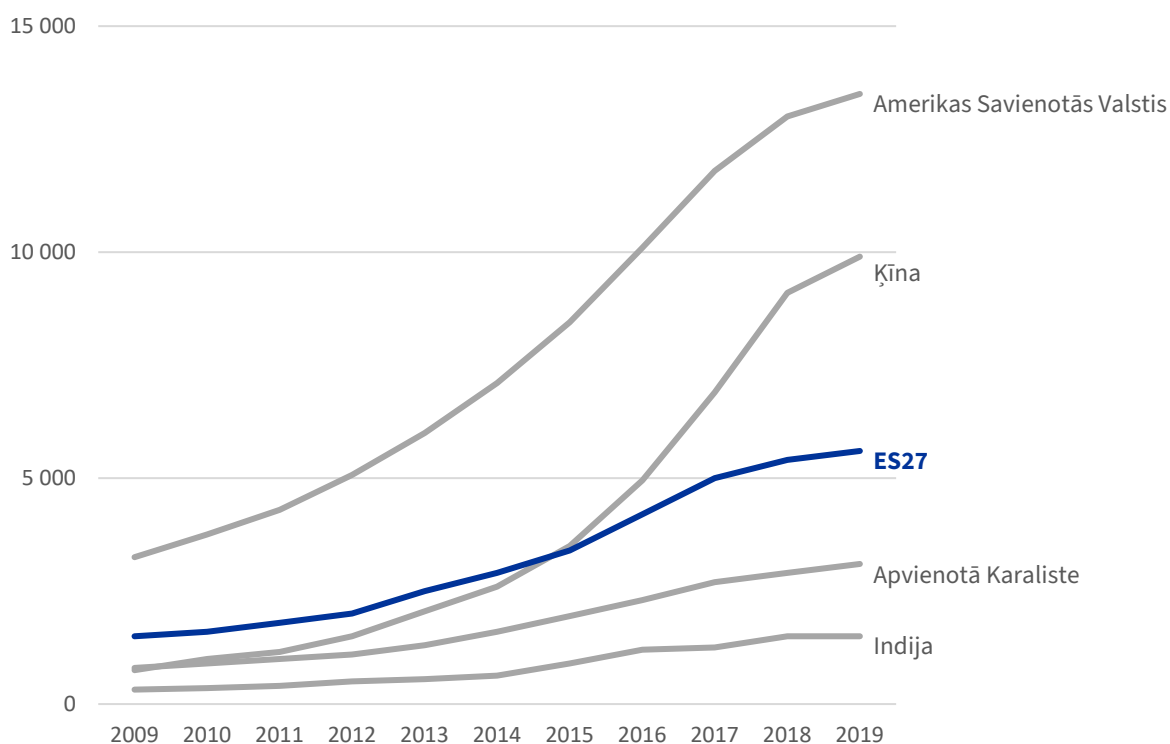

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MI uzņēmumi pa valstīm (2020)

MI uzņēmumu izaugsme skaitļos

Datu avoti: Eurostat, Kopīgais pētniecības centrs

Šo publikāciju ir sagatavojis Padomes Ģenerālsēkretariāts, un tā ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā neuzliek atbildību ne ES iestādēm, ne dalībvalstīm. Plašāka informācija par Eiropadomi un Padomi ir pieejama tīmekļa vietnē: www.consilium.europa.eu

© Eiropas Savienība, 2025

| Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Print
PDF

ISBN 978-92-850-0524-5
ISBN 978-92-850-0523-8

doi: 10.2860/2079367
doi: 10.2860/7209878

QC-01-25-006-LV-C
QC-01-25-006-LV-N

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

SOMIJA

MINISTRS UZ VIENU DIENU: SARUNAS 27 VALSTU FORMĀTĀ

■ MI satvara ieviešana

Lomu apraksti | **Lietpratēju versija** | LV

**Eiropas Savienības
Padome**

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Eiropas Savienība ir nonākusi krustcelēs savas digitālās nākotnes veidošanā. Digitālās desmitgades stratēģijas ietvaros ES mērķis ir uzņemties vadošo lomu mākslīgā intelekta (MI) jomā, vienlaikus aizsargājot pamattiesības, patērētāju aizsardzību, tirgus konkurētspēju, inovāciju un tehnoloģisko līderību. Šo diskusiju pamatā ir Eiropas Komisijas tiesību akta priekšlikums, kura mērķis ir regulēt MI izstrādi Eiropas Savienībā. Pēc vairākām sarunu kārtām vēl nav izskatīti šādi jautājumi.

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

- A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskā, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES pieņems **uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs.**
- B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem **piesardzīga pieeja, proti, jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības** (sk. II pielikumu).

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām, **izņemot tām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem.**

SOMIJA

Darba kārtība

Šodien Padomes darba kārtībā ir Komisijas priekšlikums par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai. Šo regulas projektu jūs apspriedīsiet ar pārējo dalībvalstu pārstāvjiem, un jūsu mērķis ir panākt kompromisu.

Jūsu galvenais mērķis

Padomes kopēja nostāja, kas atspoguļo jūsu intereses. Jūs varat arī apsvērt iespēju atbalstīt tādu kompromisa risinājumu, kas daļēji atspoguļo jūsu intereses.

Jūsu uzdevums

1. Rūpīgi **izlasiet savas grupas informāciju**, kurā izklāstītas jūsu intereses un nostājas.
2. **Daži no jūsu argumentiem sakrīt ar Īrijas, Portugāles un Zviedrijas nostāju.** Apspriedieties ar viņiem, lai noskaidrotu, vai varat sadarboties nolūkā virzīt jūsu kopīgās intereses, ja jums tādas ir.
3. Sagatavojiet **ievadrunu** (ne garāku par 1 minūti) pirmajai oficiālo sarunu kārtai. Izklāstiet savu nostāju par 1. un 2. pantu. Jums var palīdzēt ierāmētais teksta paraugs.
4. Ar ievadrunu uzstājieties tad, kad prezidentvalsts (kas vada sanākumi) jums dod vārdu. Ja piekrītat jau iepriekš paustajām citu valstu nostājām, skaidri to pasakiet.
5. Uzmanīgi uzklausiet pārējo valstu nostājas. Lai varētu izsekot citu valstu nostājām, **aizpildiet 8. un 9. lappusē esošo tabulu.** Būtisks sarunu aspekts ir ieklausīšanās citos un tādu risinājumu rašana, kas der ikvienam.
6. Oficiālo sarunu laikā **izklāstiet savu nostāju un argumentus.** Ja jūsu argumenti ir līdzīgi citu valstu argumentiem, var būt lietderīgi jūsu argumentus izklāstīt kopīgi, lai tiem piešķirtu lielāku svaru.
7. Protams, **lēmums par to, kā beigās balsot, ir jūsu ziņā.** Ņemiet vērā – kad pienāks laiks galīgajam balsojumam par kompromisa priekšlikumu, jums būs jāizlemj: vai nu piekrītat kompromisam, ar kuru jūs, iespējams, neesat 100 % apmierināts, vai arī diskusijas beidzas pavisam bez rezultāta.

Priekšsēdētāja kungs/kundze, komisāra kungs/kundze, kolēģi!

Vispirms es vēlos pateikties Komisijai par šā priekšlikuma izstrādāšanu un prezidentvalstij par tā iekļaušanu šodienas darba kārtībā.

Pirms šodienas sanāksmes mums bija auglīgas apspriedes ar _____.

Mēs uzskatām, ka ir jāpieņem uz spējām/mērķi balstīta riska klasifikācija, jo _____.

Attiecībā uz 1. panta B punktu mēs uzskatām, ka "augsta riska" MI sistēmu izstrādes laikā izstrādātājiem ir jāpieņem elastīga/piesardzīga pieeja, jo _____.

Attiecībā uz 2. pantu tiks/netiks piemēroti daži izņēmumi, jo mēs atbalstām _____.

Mēs esam pārliecināti, ka šodienas sanāksmē mums izdosies vienoties par konstruktīvu kompromisu.

Paldies!

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES izmantos

... uz spējām balstītu riska klasifikāciju: risku nosaka sistēmas tehniskās spējas

... uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs

Pamatojoties uz šo riska klasifikāciju, “augsta riska” MI sistēmām pirms to ieviešanas ir jāveic stingra testēšana.

B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem

... elastīga pieeja: pirms MI modeļa ieviešanas jāveic tā pašnovērtējums

... piesardzīga pieeja: jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības (sk. II pielikumu)

Jūsu argumenti

- Jūsu valsts ir viena no ES līderiem MI jomā, un tās mērķis ir kļūt par uzticamu, drošu un inovatīvu digitālās ekonomikas līderi. Sabiedrības atbalsts ir spēcīgs, daļēji tāpēc, ka iedzīvotājiem ir brīvi pieejama sabiedrības izglītošana par MI.
- Jūs atbalstāt ES regulatīvo pieeju, kas ir balstīta uz mērķi un kurā galvenā uzmanība pievērsta tam, kā MI tiek izmantots, nevis tā tehniskajām iezīmēm. Tādējādi MI netiek apzīmēts kā pēc būtības bīstams un par prioritāti tiek noteikta reālā ietekme, kas, jūsuprāt, ir labākais veids, kā aizsargāt iedzīvotājus.
- Jūs uzskatāt, ka priekšlikumā būtu jāuzsver ES atbalsts inovācijai, izmantojot elastīgu pieeju, tostarp veicot MI testēšanu reālos apstākļos publisko iestāžu uzraudzībā. Ir vēlams mudināt dalībvalstis izveidot “regulatīvās smilškastēs”, taču to padarīšana par obligātām varētu izraisīt risku, ka tiek atturētas ārvalstu investīcijas.
- Jūs cerat šodien vienoties par ES MI akta galīgo tekstu, kas būs vadmotīvs uzticamai MI izstrādei Eiropā, taču stingri iebilstat pret integrētu pārskatīšanu pēc dažiem gadiem, jo tas apdraudētu regulējuma stabilitāti un investoru uzticēšanos. **Ja saglabājas neskaidrības, lietderīgāk būtu atlikt balsošanu**, nevis preventīvi plānot noteikumu pārrakstīšanu.

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām

bez izņēmuma

bez izņēmuma, ja vien sistēma nav izstrādāta kā atvērtā pirmkoda sistēma

izņemot gadījumus, kad to izstrādā mazi uzņēmumi un jaunuzņēmumi (un)

izņemot gadījumus, kad to izstrādā militāriem vai aizsardzības mērķiem (un)

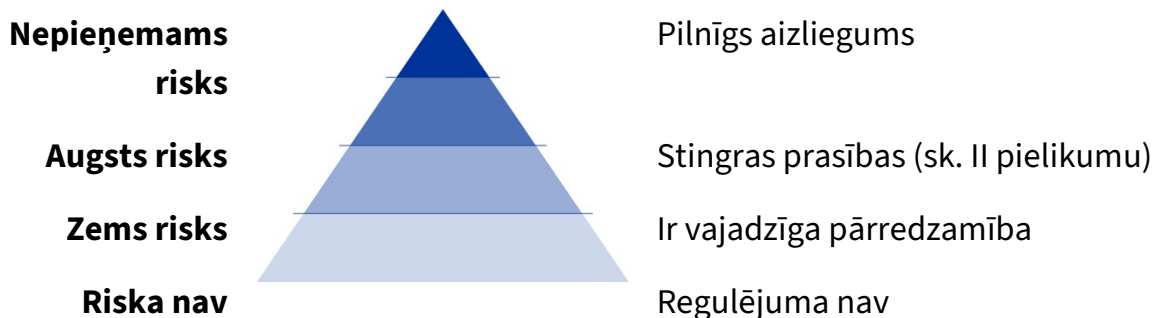

izņemot gadījumus, kad to izstrādā nacionālās drošības, migrācijas vai robežkontroles vajadzībām

Jūsu argumenti

- Līdz šim ES ir atpalikusi globālajā MI attīstībā. Jaunuzņēmumu izslēgšana varētu palīdzēt izveidot dinamisku ekosistēmu. Jaunuzņēmumiem trūkst juridisko, finansiālo un administratīvo spēju, lai ievērotu tādus pašus noteikumus kā lielajiem tehnoloģiju uzņēmumiem. Stingras atbilstības pieprasīšana varētu kavēt inovāciju agrīnā posmā.
- Ja jums neizdosies pārliecināt pietiekami daudz dalībvalstu pieņemt 1. pantā paredzētās elastīgas testēšanas prasības, jūs vēlaties nodrošināt, ka jaunuzņēmumiem tiek piešķirtas dažas atkāpes no šīm prasībām. Tādējādi tiem nebūs uzreiz jāsaskaras ar pilnīgas atbilstības nodrošināšanas slogu (ja tas tiks panākts 1. pantā), bet tie varēs darboties eksperimentālā vidē.
- Jūsu piezīmes:

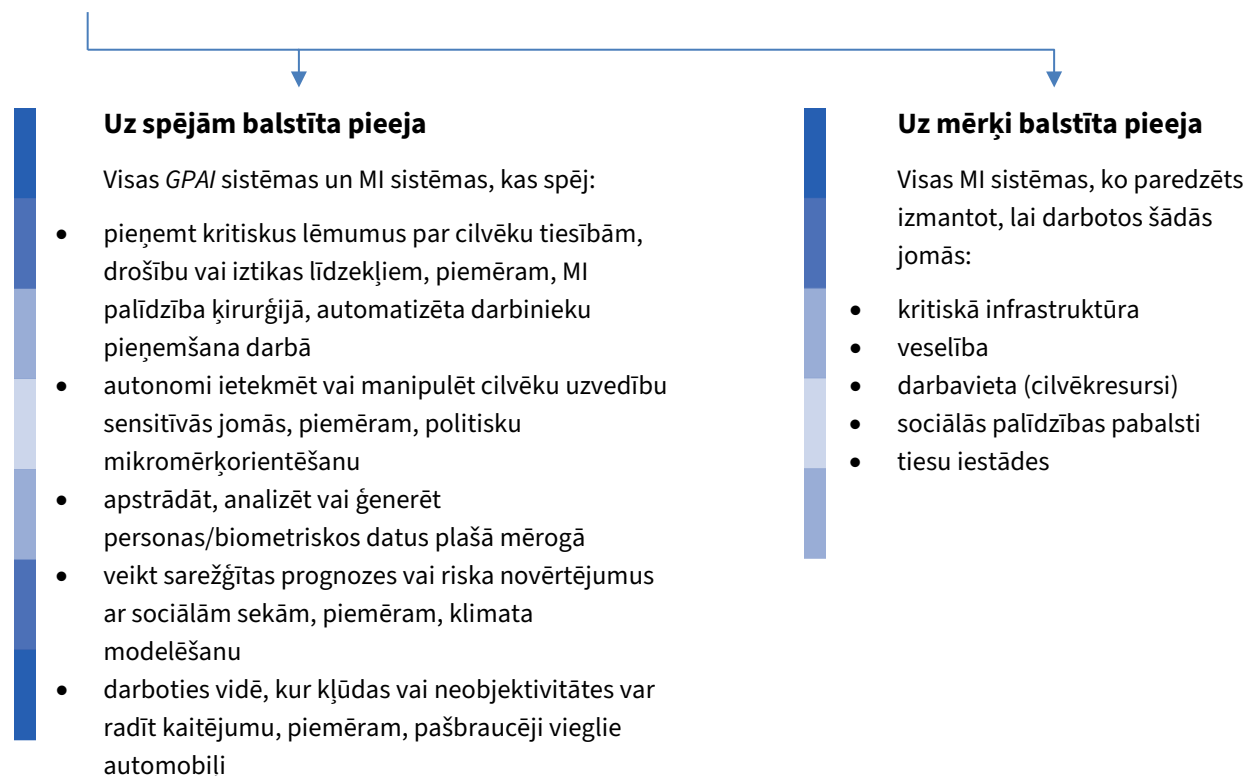
I pielikums. Riska klasifikācija

Nepieņemams risks

- **Sociālās novērtēšanas MI** – reitinga piešķiršana iedzīvotājiem, pamatojoties uz viņu uzvedību
- **Ar MI darbināma masveida novērošana** – biometriskā izsekošana bez piekrišanas
- **Emociju atpazīšana darbavietās/skolās**, lai ietekmētu darba rezultātus
- **Autonomi nāvējoši ieroči**, kas var nogalināt bez cilvēka iejaukšanās
- **Zemapziņas manipulēšanas MI** – cilvēku lēmumu ietekmēšana bez pārredzamības

Augsts risks

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Zems risks

- **MI sistēmas, kas nav klasificētas kā “augsta riska” sistēmas**
- **Sarunboti un virtuālie asistenti** (ja vien lietotāji zina, ka viņi sarunājas ar MI)
- **Ieteikumu algoritmi** – uz MI balstīti ieteikumi sociālajos medijos
- **MI saimnieciskās darbības automatizācijai** – MI, kas automatizē vienkāršus administratīvos uzdevumus

Riska nav

- Ar MI darbināmi attēlu, mūzikas vai mākslas ģeneratori/rediģētāji
- MI zinātniskajā pētniecībā
- MI rotaļlietu un izklaides robotos – ar MI darbināmas rotaļlietas bez reāliem riskiem

II pielikums. Prasības “augsta riska” MI sistēmām

Uzsvars uz juridiskiem un ētikas standartiem:

- riska novērtējums pirms ieviešanas, apzinot paredzamos riskus un iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu
- tiek nodrošināta cilvēka virsvadība, lai novērstu pilnīgu automatizāciju lēmumu pieņemšanā
- datu pārvaldība, lai nodrošinātu objektīvas apmācības datu kopas
- obligātas ārējās revīzijas, tostarp testēšana “smilškastē” cilvēka uzraudzībā
- testēšanas rezultāti tiek izpausti ES regulatoriem
- pēctirgus uzraudzība, lai sekotu darbības rezultātiem

Definīcijas

- **Algoritmi** – soli pa solim izklāstīti norādījumi, ko dators ievēro, lai atrisinātu problēmu vai pieņemtu lēmumu.
- **Mākslīgā intelekta sistēmas** (MI sistēmas) – datorizētas sistēmas, kas MI izmanto tādu uzdevumu veikšanai, kuriem parasti nepieciešams cilvēka intelekts, piemēram, mācīšanās, argumentācija, problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana, uztvere un valodas izpratne.
- **Intelektuālā darbaspēka aizplūšana** – kad kvalificēti darbinieki pamet valsti, lai strādātu ārzemēs.
- **Uzņēmumu migrācija** – kad uzņēmums pārceļ savu darbību uz citu valsti, bieži vien nolūkā uzlabot apstākļus vai pazemināt izmaksas.
- **Dziļās mācīšanās MI** – sistēma, kas mācās no liela datu apjoma, izmantojot neirālos tīklus, piemēram, kā darbojas cilvēka smadzenes. Tā atpazīst modeļus un laika gaitā uzlabojas, neprasot konkrētu programmēšanu.
- **Vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI)** – MI, kas var veikt vairāk nekā vienu uzdevumu, piemēram, *ChatGPT*, *Google Gemini*.
- **Atvērtais pirmkods** – programmatūra, kuras kods ir brīvi pieejams ikvienam nolūkā to apskatīt, izmantot un pārveidot.
- **Uz noteikumiem balstīts MI** – MI sistēma, kas pieņem lēmumus, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem noteikumiem un loģiku. Piemēram, “Ja notiek X, tad jādara Y”.
- **Testēšana “smilškastē”** – testēšana izolētā vidē, piemēram, pašbraucējs MI tiek testēts simulētā pilsētā, pirms tas brauc pa reāliem ceļiem.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Austrija					
Beļģija					
Bulgārija					
Horvātija					
Kipra					
Čehija					
Dānija					
Igaunija					
Somija	uz mērķi balstīta	elastīga	atlikt balsošanu	jaunuzņēmumi	
Francija					
Vācija					
Grieķija					
Ungārija					
Īrija					

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Itālija					
Latvija					
Lietuva					
Luksemburga					
Malta					
Nīderlande					
Polija					
Portugāle					
Rumānija					
Slovākija					
Slovēnija					
Spānija					
Zviedrija					
Komisija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	

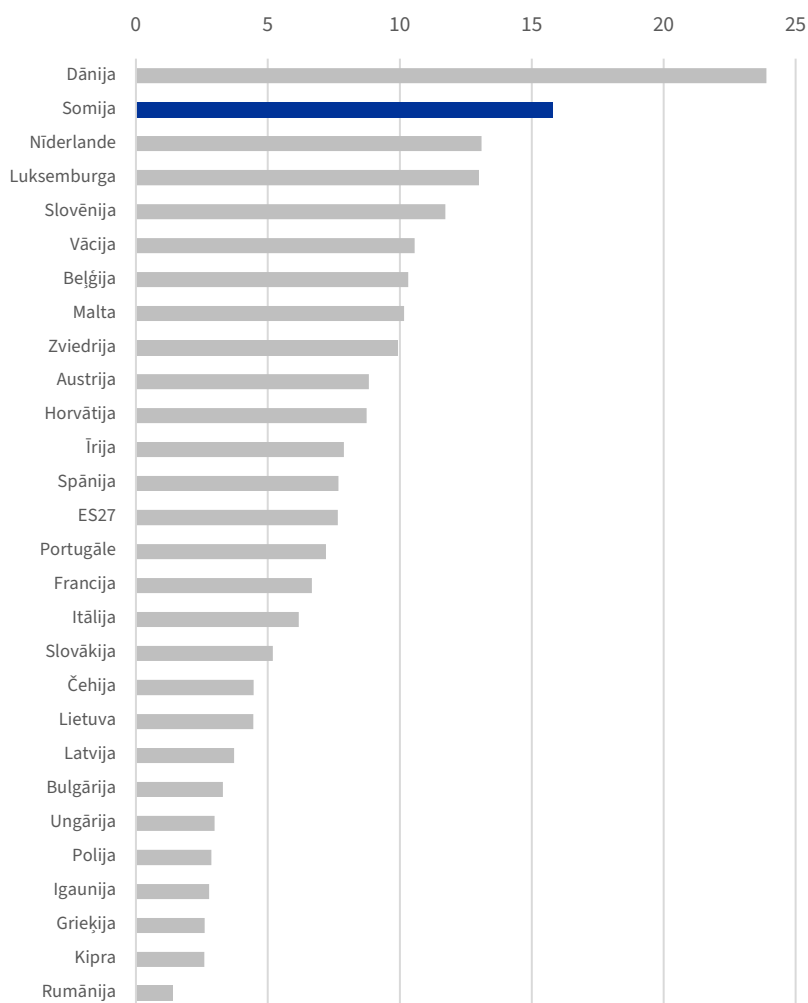
Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Vispārīga informācija

Nemiet vērā – **sarunas notiek 2023. gadā!**

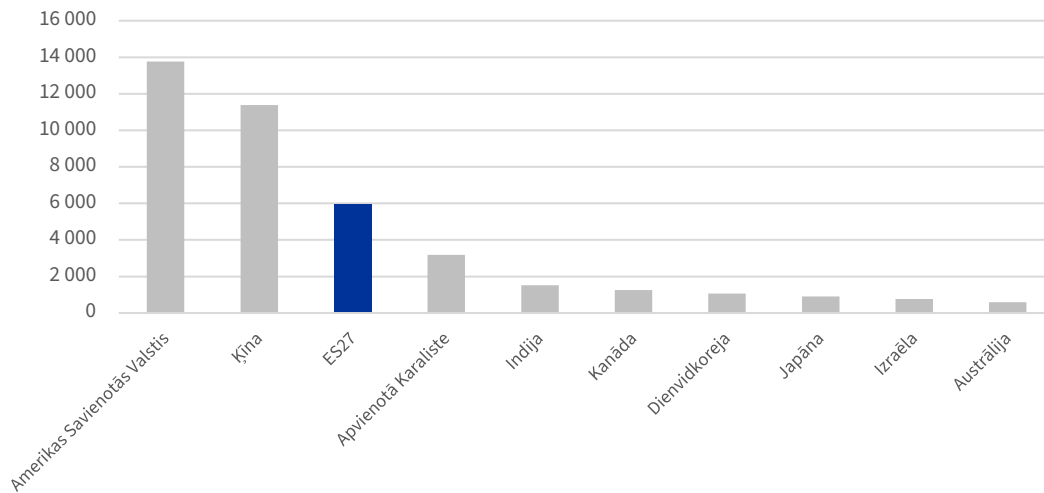
	Eiropas Savienība	Somija
Iedzīvotāji	447 695 350	5 563 970
IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	38 150	48 910
Bezdarba līmenis	6,1 %	7,2 %
To uzņēmumu procentuālā daļa, kuri izmanto MI tehnoloģiju	8 %	15,1 %
To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir padziļinātas digitālās prasmes	27,3 %	53,6 %

To uzņēmumu procentuālā daļa, kuros ir vairāk nekā 10 darbinieku, kas izmanto vismaz vienu MI tehnoloģiju (2021)

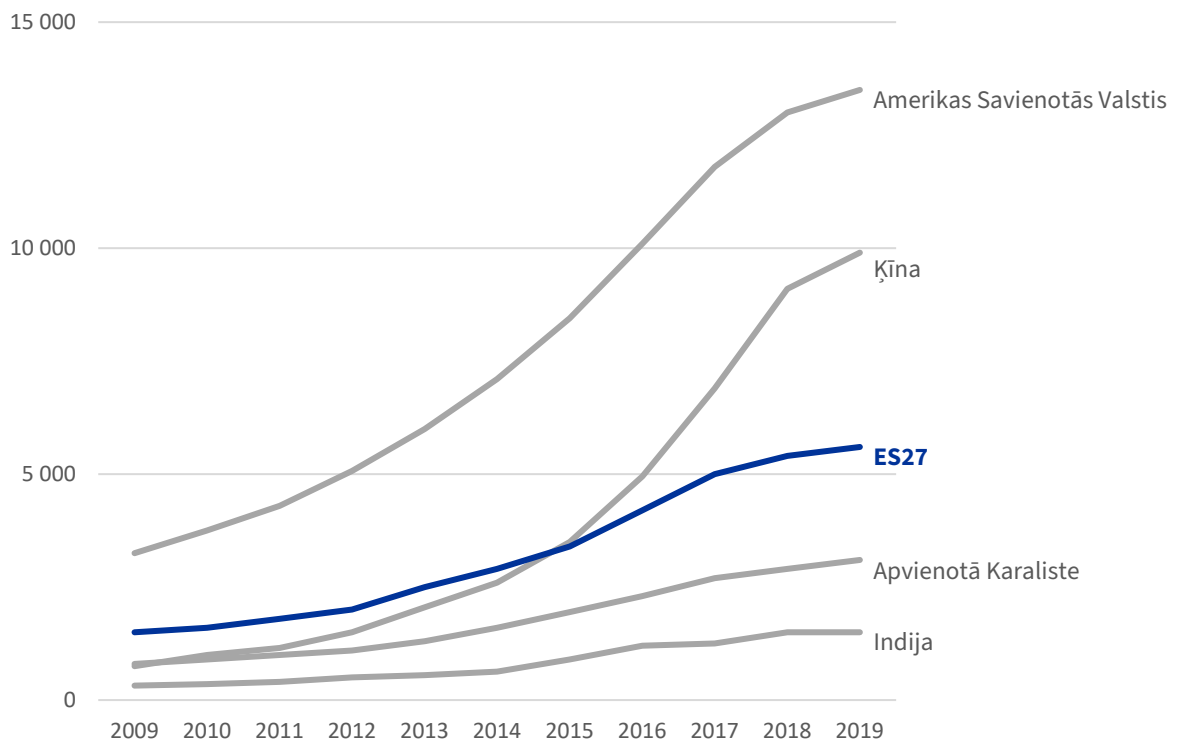

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MI uzņēmumi pa valstīm (2020)

MI uzņēmumu izaugsme skaitļos

Datu avoti: Eurostat, Kopīgais pētniecības centrs

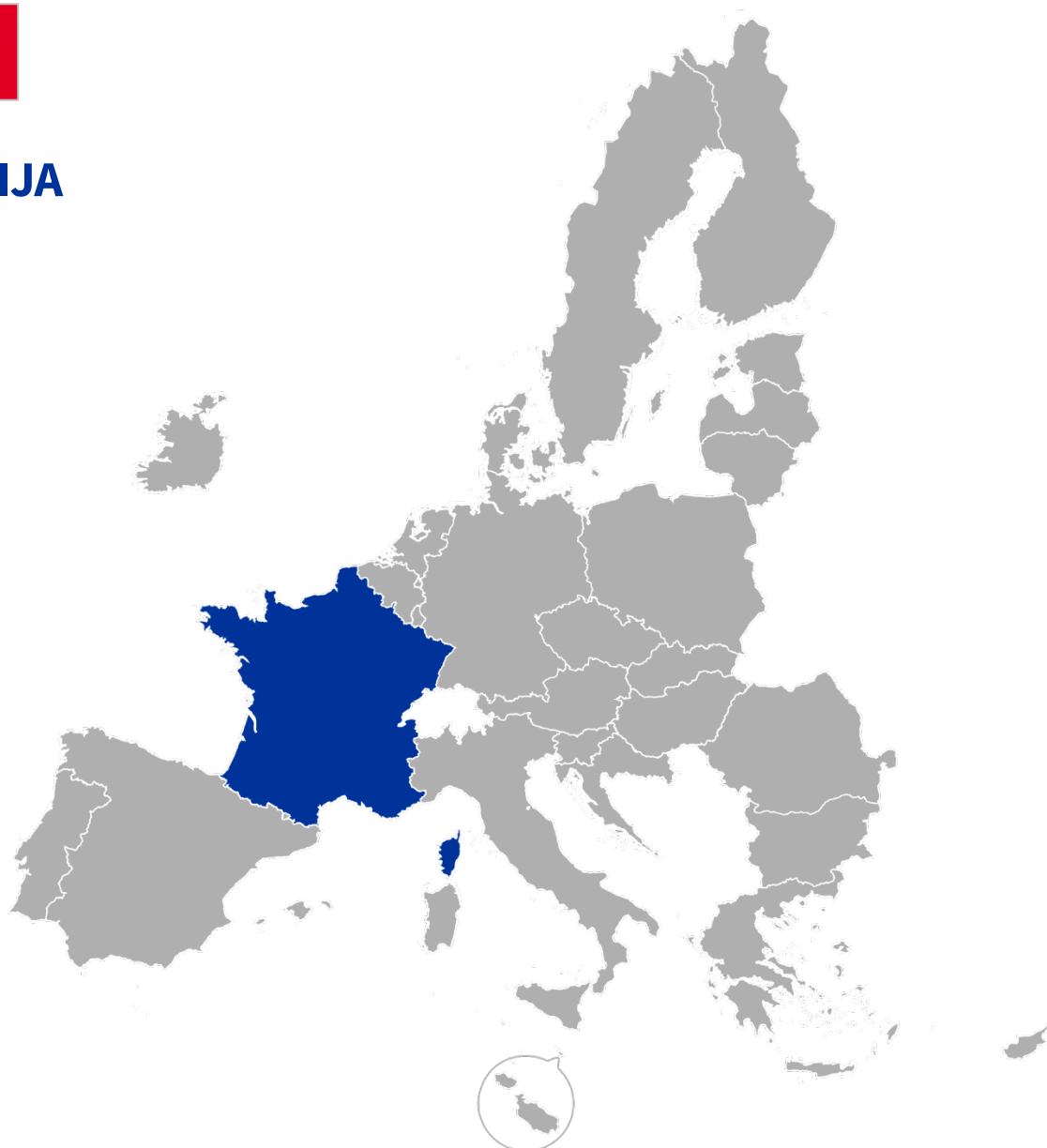
Šo publikāciju ir sagatavojis Padomes Ģenerālsēkretariāts, un tā ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā neuzliek atbildību ne ES iestādēm, ne dalībvalstīm. Plašāka informācija par Eiropadomi un Padomi ir pieejama tīmekļa vietnē: www.consilium.europa.eu
© Eiropas Savienība, 2025 | Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Print	ISBN 978-92-850-0524-5	doi: 10.2860/2079367	QC-01-25-006-LV-C
PDF	ISBN 978-92-850-0523-8	doi: 10.2860/7209878	QC-01-25-006-LV-N

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

FRANCIJA

MINISTRU UZ VIENU DIENU: SARUNAS 27 VALSTU FORMĀTĀ

■ MI satvara ieviešana

Lomu apraksti | **Lietpratēju versija** | LV

Eiropas Savienības
Padome

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Eiropas Savienība ir nonākusi krustcelēs savas digitālās nākotnes veidošanā. Digitālās desmitgades stratēģijas ietvaros ES mērķis ir uzņemties vadošo lomu mākslīgā intelekta (MI) jomā, vienlaikus aizsargājot pamattiesības, patērētāju aizsardzību, tirgus konkurētspēju, inovāciju un tehnoloģisko līderību. Šo diskusiju pamatā ir Eiropas Komisijas tiesību akta priekšlikums, kura mērķis ir regulēt MI izstrādi Eiropas Savienībā. Pēc vairākām sarunu kārtām vēl nav izskatīti šādi jautājumi.

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

- A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskā, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES pieņems **uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs.**
- B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem **piesardzīga pieeja, proti, jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības** (sk. II pielikumu).

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām, **izņemot tām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem.**

FRANCIJA

Darba kārtība

Šodien Padomes darba kārtībā ir Komisijas priekšlikums par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai. Šo regulas projektu jūs apspriedīsiet ar pārējo dalībvalstu pārstāvjiem, un jūsu mērķis ir panākt kompromisu.

Jūsu galvenais mērķis

Padomes kopēja nostāja, kas atspoguļo jūsu intereses. Jūs varat arī apsvērt iespēju atbalstīt tādu kompromisa risinājumu, kas daļēji atspoguļo jūsu intereses.

Jūsu uzdevums

1. Rūpīgi **izlasiet savas grupas informāciju**, kurā izklāstītas jūsu intereses un nostājas.
2. **Daži no jūsu argumentiem sakrīt ar Austrijas, Dānijas, Polijas un Rumānijas nostāju.** Apspriedieties ar viņiem, lai noskaidrotu, vai varat sadarboties nolūkā virzīt jūsu kopīgās intereses, ja jums tādas ir.
3. Sagatavojiet **ievadrunu** (ne garāku par 1 minūti) pirmajai oficiālo sarunu kārtai. Izklāstiet savu nostāju par 1. un 2. pantu. Jums var palīdzēt ierāmētais teksta paraugs.
4. Ar ievadrunu uzstājieties tad, kad prezidentvalsts (kas vada sanākumi) jums dod vārdu. Ja piekrītat jau iepriekš paustajām citu valstu nostājām, skaidri to pasakiet.
5. Uzmanīgi uzklausiet pārējo valstu nostājas. Lai varētu izsekot citu valstu nostājām, **aizpildiet 8. un 9. lappusē esošo tabulu.** Būtisks sarunu aspekts ir ieklausīšanās citos un tādu risinājumu rašana, kas der ikvienam.
6. Oficiālo sarunu laikā **izklāstiet savu nostāju un argumentus.** Ja jūsu argumenti ir līdzīgi citu valstu argumentiem, var būt lietderīgi jūsu argumentus izklāstīt kopīgi, lai tiem piešķirtu lielāku svaru.
7. Protams, **lēmums par to, kā beigās balsot, ir jūsu ziņā.** Ņemiet vērā – kad pienāks laiks galīgajam balsojumam par kompromisa priekšlikumu, jums būs jāizlemj: vai nu piekrītat kompromisam, ar kuru jūs, iespējams, neesat 100 % apmierināts, vai arī diskusijas beidzas pavisam bez rezultāta.

Priekšsēdētāja kungs/kundze, komisāra kungs/kundze, kolēģi!

Vispirms es vēlos pateikties Komisijai par šā priekšlikuma izstrādāšanu un prezidentvalstij par tā iekļaušanu šodienas darba kārtībā.

Pirms šodienas sanāksmes mums bija auglīgas apspriedes ar _____.

Mēs uzskatām, ka ir jāpieņem uz spējām/mērķi balstīta riska klasifikācija, jo _____.

Attiecībā uz 1. panta B punktu mēs uzskatām, ka "augsta riska" MI sistēmu izstrādes laikā izstrādātājiem ir jāpieņem elastīga/piesardzīga pieeja, jo _____.

Attiecībā uz 2. pantu tiks/netiks piemēroti daži izņēmumi, jo mēs atbalstām _____.

Mēs esam pārliecināti, ka šodienas sanāksmē mums izdosies vienoties par konstruktīvu kompromisu.

Paldies!

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES izmantos

... uz spējām balstītu riska klasifikāciju: risku nosaka sistēmas tehniskās spējas

... uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs

Pamatojoties uz šo riska klasifikāciju, “augsta riska” MI sistēmām pirms to ieviešanas ir jāveic stingra testēšana.

B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem

... elastīga pieeja: pirms MI modeļa ieviešanas jāveic tā pašnovērtējums

... piesardzīga pieeja: jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības (sk. II pielikumu)

Jūsu argumenti

- Jūsu valdībai jau ir valsts MI stratēģija “MI cilvēcei”, kurā atspoguļota jūsu galvenā prioritāte – cilvēkcentrēta izstrāde.
- Eiropas Komisijas priekšlikums nāk īstajā laikā. Globālajās debatēs par MI ir steidzami vajadzīga Eiropas nostāja, lai veicinātu ētisku un atbildīgu izstrādi. Līdz šim MI ir virzījies uz priekšu lielā mērā nepārbaudīts, taču, lai gan pastāv riski, MI nevajadzētu demonizēt. Tas joprojām ir spēcīgs inovācijas un izaugsmes virzītājspēks.
- Lai gan jūs atbalstāt uz mērķi balstītu pieeju, jo tā sniedz skaidrību investoriem, **saraksts būtu jāpaplašina, iekļaujot tajā izglītības jomu**. MI kļūdas studentu klasificēšanā vai atzīmju piešķiršanā var izraisīt diskrimināciju un pastiprināt nevienlīdzību. Taisnīga piekļuve izglītībai ir būtiska, lai apkarotu strukturālo diskrimināciju.
- Jūs no pieredzes zināt, ka regulatīvie stimuli ir noderīgi, tomēr bez publiskā finansējuma inovatīvas idejas var izzust, izraisot intelektuālā darbaspēka aizplūšanu un uzņēmumu migrāciju. ES ir ne tikai jāpieņem satvars, bet arī jāaņem veikt ievērojamas publiskās investīcijas MI izstrādē.

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām

bez izņēmuma

bez izņēmuma, ja vien sistēma nav izstrādāta kā atvērtā pirmkoda sistēma

izņemot gadījumus, kad to izstrādā mazi uzņēmumi un jaunuzņēmumi (un)

izņemot gadījumus, kad to izstrādā militāriem vai aizsardzības mērķiem (un)

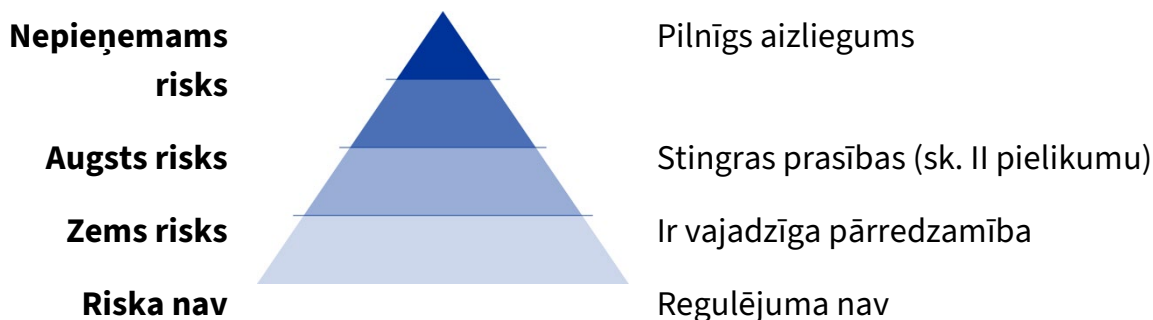

izņemot gadījumus, kad to izstrādā nacionālās drošības, migrācijas vai robežkontroles vajadzībām

Jūsu argumenti

- Jūsu valdībai ir stingra apņēmība attiecībā uz pilsoniskajām brīvībām. Tajā pašā laikā jūs atbalstāt divējādu pieeju MI regulējumam – tādu, kas nodrošina spēcīgu aizsardzību civilajā telpā, vienlaikus aizsardzībai un valsts drošībai nodrošinot elastīgākus standartus. Valsts drošība ir būtiska, lai saglabātu tās brīvības, uz kurām balstās pilsoniskās brīvības, un MI var būt būtiska nozīme, lai demokrātisku sabiedrību aizsargātu no jauniem apdraudējumiem.
- Tāpēc jūs iestājaties par to, lai no šīs regulas izslēgtu MI izmantošanu militārām, aizsardzības un valsts drošības vajadzībām un izstrādātu vēl vienu regulu par MI piemērošanu šajās nozarēs. Lai gan joprojām ir ļoti svarīgi, lai MI tiktu izstrādāts atbildīgi, pilnīgas pārredzamības pieprasīšana attiecībā uz MI izmantošanu aizsardzības jomā varētu apdraudēt operatīvo noslēpumu, aizkavēt ieviešanu un samazināt efektivitāti strauji mainīgā vai naidīgā vidē.
- Turklāt jūs uzskatāt – ir skaidri jānorāda, ka stingras testēšanas prasības, ko piemēro visām MI sistēmām, attiecas arī uz MI, ko importē no trešām valstīm. Jūs ierosināt mainīt formulējumu uz “Regulas 1. pantā izklāstītie noteikumi attiecas uz visām MI sistēmām, kas ieviestas ES, ...”.
- Jūsu piezīmes:

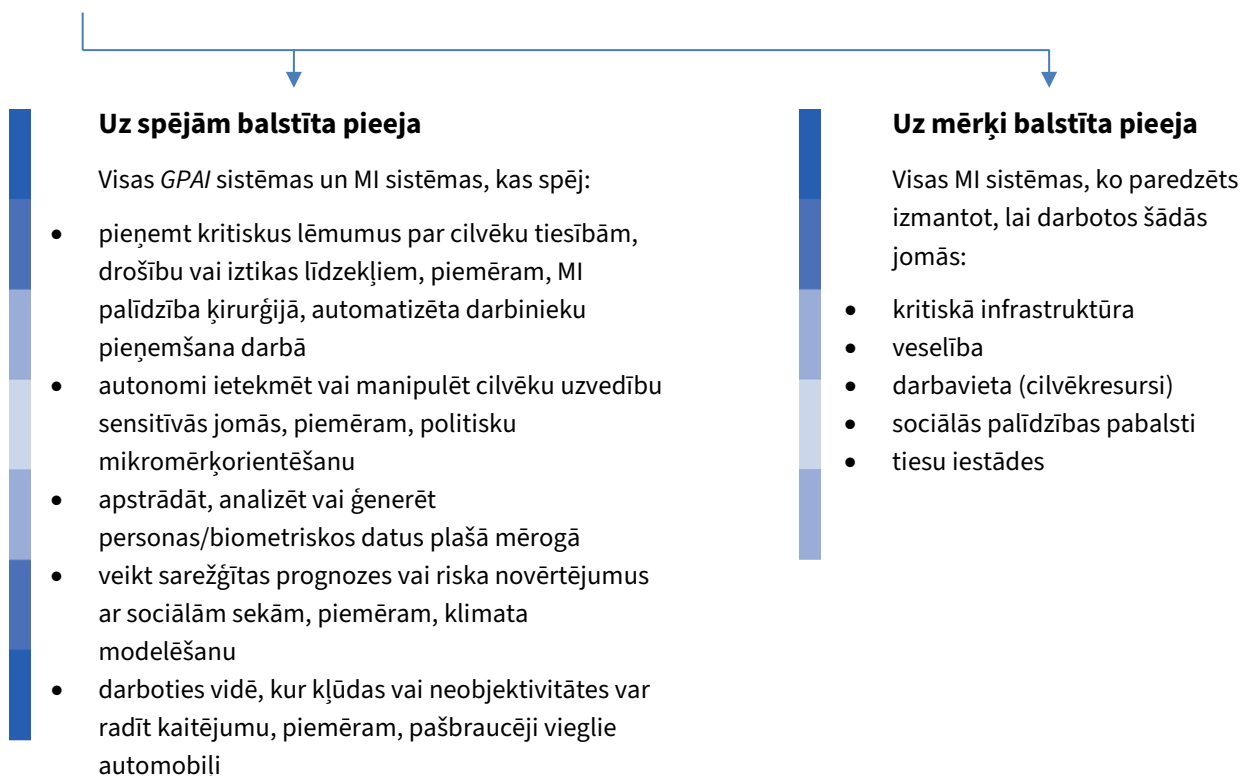
I pielikums. Riska klasifikācija

Nepieņemams risks

- **Sociālās novērtēšanas MI** – reitinga piešķiršana iedzīvotājiem, pamatojoties uz viņu uzvedību
- **Ar MI darbināma masveida novērošana** – biometriskā izsekošana bez piekrišanas
- **Emociju atpazīšana darbavietās/skolās**, lai ietekmētu darba rezultātus
- **Autonomi nāvējoši ieroči**, kas var nogalināt bez cilvēka iejaukšanās
- **Zemapziņas manipulēšanas MI** – cilvēku lēmumu ietekmēšana bez pārredzamības

Augsts risks

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Zems risks

- **MI sistēmas, kas nav klasificētas kā “augsta riska” sistēmas**
- **Sarunboti un virtuālie asistenti** (ja vien lietotāji zina, ka viņi sarunājas ar MI)
- **Ieteikumu algoritmi** – uz MI balstīti ieteikumi sociālajos medijos
- **MI saimnieciskās darbības automatizācijai** – MI, kas automatizē vienkāršus administratīvos uzdevumus

Riska nav

- Ar MI darbināmi attēlu, mūzikas vai mākslas ģeneratori/rediģētāji
- MI zinātniskajā pētniecībā
- MI rotaļlietu un izklaides robotos – ar MI darbināmas rotaļlietas bez reāliem riskiem

II pielikums. Prasības “augsta riska” MI sistēmām

Uzsvars uz juridiskiem un ētikas standartiem:

- riska novērtējums pirms ieviešanas, apzinot paredzamos riskus un iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu
- tiek nodrošināta cilvēka virsvadība, lai novērstu pilnīgu automatizāciju lēmumu pieņemšanā
- datu pārvaldība, lai nodrošinātu objektīvas apmācības datu kopas
- obligātas ārējās revīzijas, tostarp testēšana “smilškastē” cilvēka uzraudzībā
- testēšanas rezultāti tiek izpausti ES regulatoriem
- pēctirgus uzraudzība, lai sekotu darbības rezultātiem

Definīcijas

- **Algoritmi** – soli pa solim izklāstīti norādījumi, ko dators ievēro, lai atrisinātu problēmu vai pieņemtu lēmumu.
- **Mākslīgā intelekta sistēmas** (MI sistēmas) – datorizētas sistēmas, kas MI izmanto tādu uzdevumu veikšanai, kuriem parasti nepieciešams cilvēka intelekts, piemēram, mācīšanās, argumentācija, problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana, uztvere un valodas izpratne.
- **Intelektuālā darbaspēka aizplūšana** – kad kvalificēti darbinieki pamet valsti, lai strādātu ārzemēs.
- **Uzņēmumu migrācija** – kad uzņēmums pārceļ savu darbību uz citu valsti, bieži vien nolūkā uzlabot apstākļus vai pazemināt izmaksas.
- **Dziļās mācīšanās MI** – sistēma, kas mācās no liela datu apjoma, izmantojot neirālos tīklus, piemēram, kā darbojas cilvēka smadzenes. Tā atpazīst modeļus un laika gaitā uzlabojas, neprasot konkrētu programmēšanu.
- **Vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI)** – MI, kas var veikt vairāk nekā vienu uzdevumu, piemēram, *ChatGPT*, *Google Gemini*.
- **Atvērtais pirmkods** – programmatūra, kuras kods ir brīvi pieejams ikvienam nolūkā to apskatīt, izmantot un pārveidot.
- **Uz noteikumiem balstīts MI** – MI sistēma, kas pieņem lēmumus, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem noteikumiem un loģiku. Piemēram, “Ja notiek X, tad jādara Y”.
- **Testēšana “smilškastē”** – testēšana izolētā vidē, piemēram, pašbraucējs MI tiek testēts simulētā pilsētā, pirms tas brauc pa reāliem ceļiem.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Austrija					
Beļģija					
Bulgārija					
Horvātija					
Kipra					
Čehija					
Dānija					
Igaunija					
Somija					
Francija	uz mērķi balstīta	piesardzīga	iekļaut izglītības jomu	militārie/aizsardzības mērķi + valsts drošība	
Vācija					
Grieķija					
Ungārija					
Īrija					

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Itālija					
Latvija					
Lietuva					
Luksemburga					
Malta					
Nīderlande					
Polija					
Portugāle					
Rumānija					
Slovākija					
Slovēnija					
Spānija					
Zviedrija					
Komisija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	

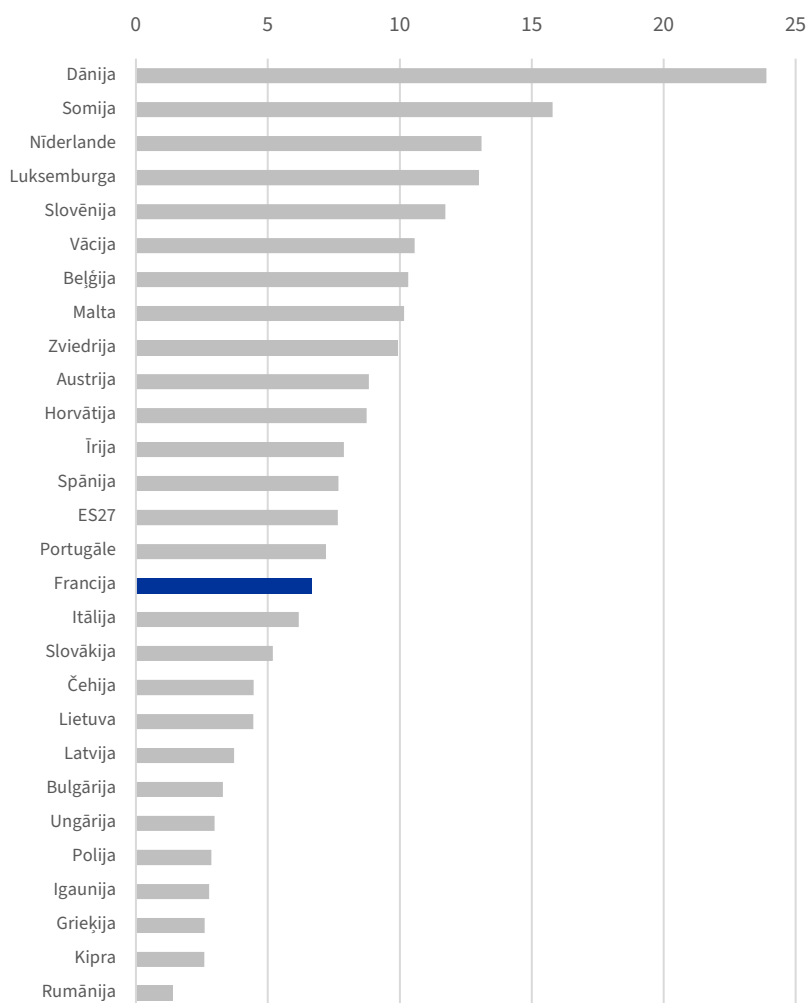
Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Vispārīga informācija

Nemiet vērā – **sarunas notiek 2023. gadā!**

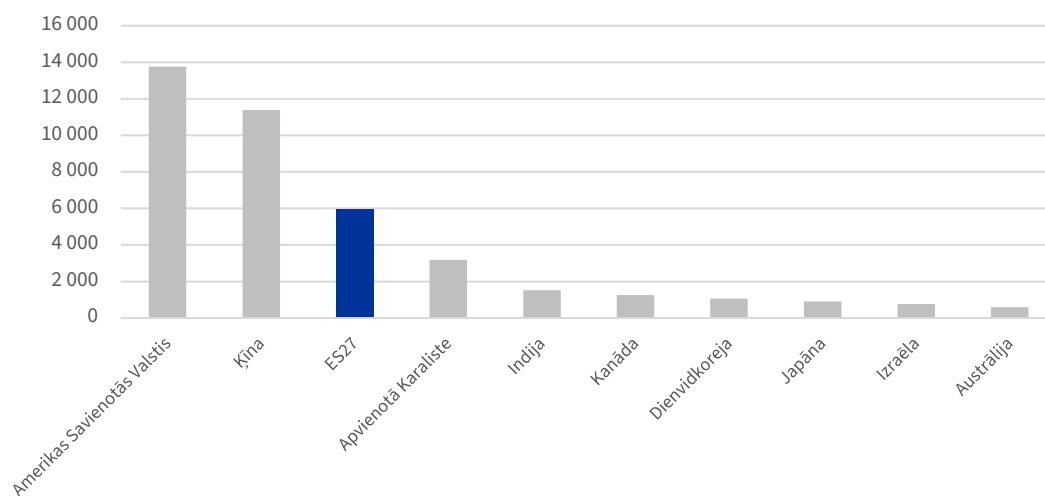
	Eiropas Savienība	Francija
Iedzīvotāji	447 695 350	68 277 210
IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	38 150	41 330
Bezdarba līmenis	6,1 %	7,3 %
To uzņēmumu procentuālā daļa, kuri izmanto MI tehnoloģiju	8 %	5,9 %
To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir padziļinātas digitālās prasmes	27,3 %	30,3 %

To uzņēmumu procentuālā daļa, kuros ir vairāk nekā 10 darbinieku, kas izmanto vismaz vienu MI tehnoloģiju (2021)

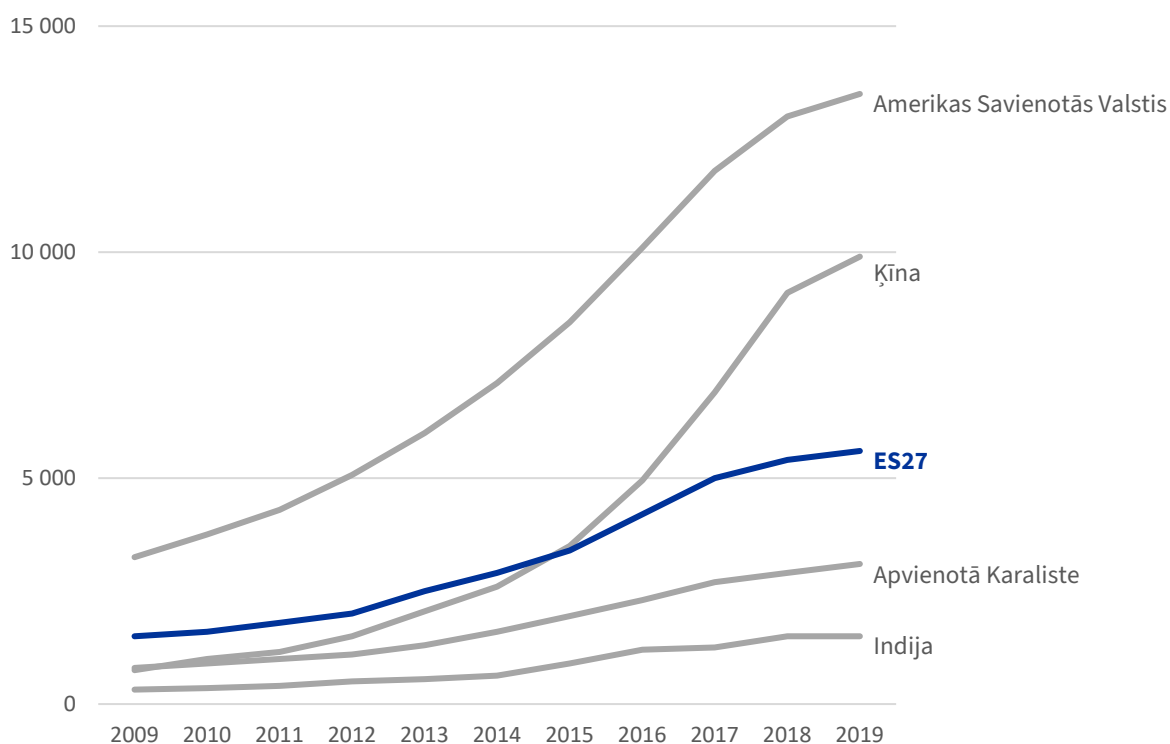

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MI uzņēmumi pa valstīm (2020)

MI uzņēmumu izaugsme skaitļos

Datu avoti: Eurostat, Kopīgais pētniecības centrs

Šo publikāciju ir sagatavojis Padomes Ģenerālsēkretariāts, un tā ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā neuzliek atbildību ne ES iestādēm, ne dalībvalstīm. Plašāka informācija par Eiropadomi un Padomi ir pieejama tīmekļa vietnē: www.consilium.europa.eu.

© Eiropas Savienība, 2025

| Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Print
PDF

ISBN 978-92-850-0524-5
ISBN 978-92-850-0523-8

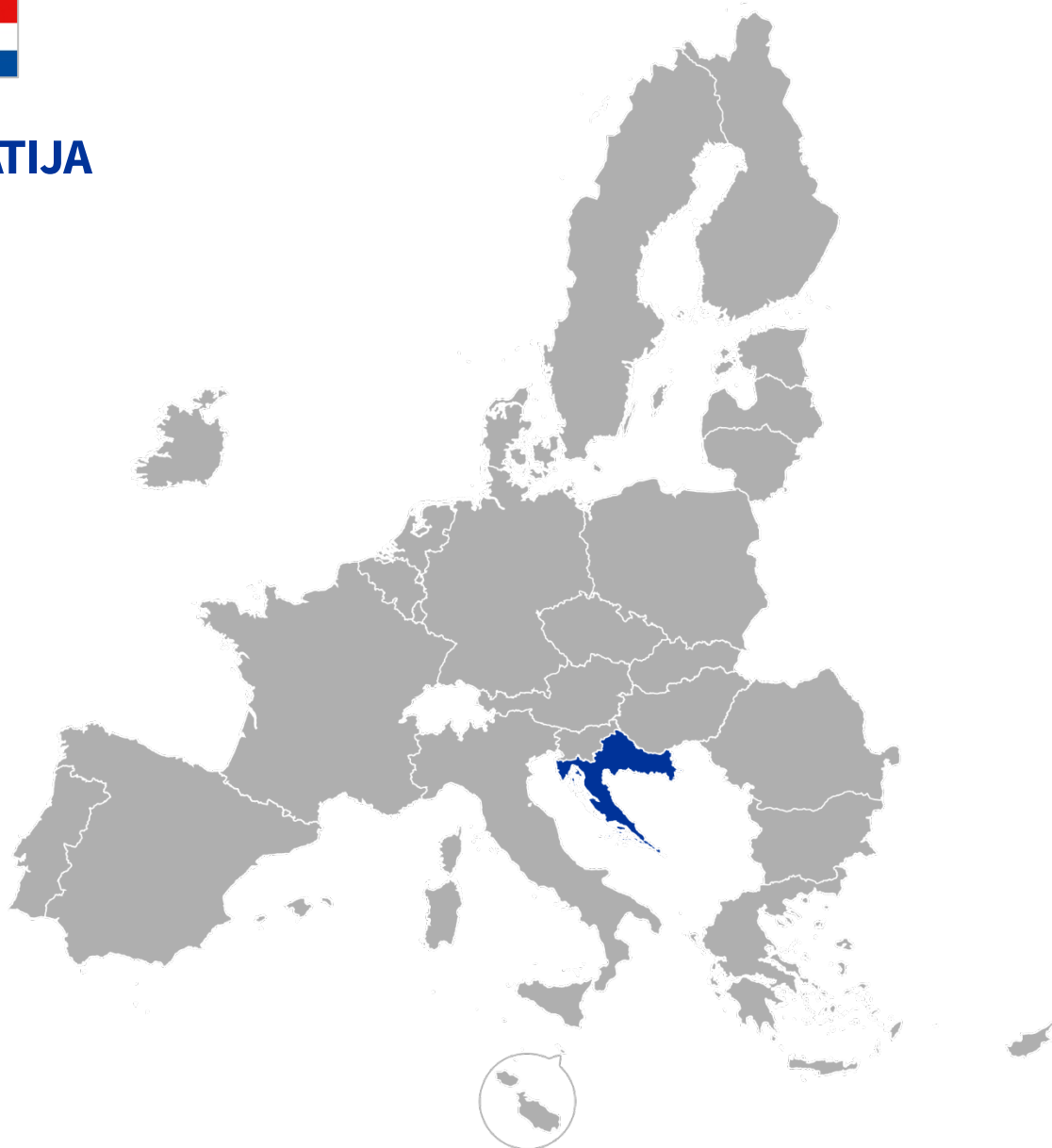
doi: 10.2860/2079367
doi: 10.2860/7209878

QC-01-25-006-LV-C
QC-01-25-006-LV-N

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

HORVĀTIJA

MINISTRS UZ VIENU DIENU: SARUNAS 27 VALSTU FORMĀTĀ

■ MI satvara ieviešana

Lomu apraksti | **Lietpratēju versija** | LV

Eiropas Savienības
Padome

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Eiropas Savienība ir nonākusi krustcelēs savas digitālās nākotnes veidošanā. Digitālās desmitgades stratēģijas ietvaros ES mērķis ir uzņemties vadošo lomu mākslīgā intelekta (MI) jomā, vienlaikus aizsargājot pamattiesības, patērētāju aizsardzību, tirgus konkurētspēju, inovāciju un tehnoloģisko līderību. Šo diskusiju pamatā ir Eiropas Komisijas tiesību akta priekšlikums, kura mērķis ir regulēt MI izstrādi Eiropas Savienībā. Pēc vairākām sarunu kārtām vēl nav izskatīti šādi jautājumi.

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

- A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES pieņems **uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs.**
- B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem **piesardzīga pieeja, proti, jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības** (sk. II pielikumu).

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām, **izņemot tām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem.**

Darba kārtība

Šodien Padomes darba kārtībā ir Komisijas priekšlikums par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai. Šo regulas projektu jūs apspriedīsiet ar pārējo dalībvalstu pārstāvjiem, un jūsu mērķis ir panākt kompromisu.

Jūsu galvenais mērķis

Padomes kopēja nostāja, kas atspoguļo jūsu intereses. Jūs varat arī apsvērt iespēju atbalstīt tādu kompromisa risinājumu, kas daļēji atspoguļo jūsu intereses.

Jūsu uzdevums

1. Rūpīgi **izlasiet savas grupas informāciju**, kurā izklāstītas jūsu intereses un nostājas.
2. **Daži no jūsu argumentiem sakrīt ar Itālijas, Nīderlandes un Slovēnijas nostāju.** Apspriedieties ar viņiem, lai noskaidrotu, vai varat sadarboties nolūkā virzīt jūsu kopīgās intereses, ja jums tādas ir.
3. Sagatavojiet **ievadrunu** (ne garāku par 1 minūti) pirmajai oficiālo sarunu kārtai. Izklāstiet savu nostāju par 1. un 2. pantu. Jums var palīdzēt ierāmētais teksta paraugs.
4. Ar ievadrunu uzstājieties tad, kad prezidentvalsts (kas vada sanākumi) jums dod vārdu. Ja piekrītat jau iepriekš paustajām citu valstu nostājām, skaidri to pasakiet.
5. Uzmanīgi uzklausiet pārējo valstu nostājas. Lai varētu izsekot citu valstu nostājām, **aizpildiet 8. un 9. lappusē esošo tabulu.** Būtisks sarunu aspekts ir ieklausīšanās citos un tādu risinājumu rašana, kas der ikvienam.
6. Oficiālo sarunu laikā **izklāstiet savu nostāju un argumentus.** Ja jūsu argumenti ir līdzīgi citu valstu argumentiem, var būt lietderīgi jūsu argumentus izklāstīt kopīgi, lai tiem piešķirtu lielāku svaru.
7. Protams, **lēmums par to, kā beigās balsot, ir jūsu ziņā.** Ņemiet vērā – kad pienāks laiks galīgajam balsojumam par kompromisa priekšlikumu, jums būs jāizlemj: vai nu piekrītat kompromisam, ar kuru jūs, iespējams, neesat 100 % apmierināts, vai arī diskusijas beidzas pavisam bez rezultāta.

Priekšsēdētāja kungs/kundze, komisāra kungs/kundze, kolēģi!

Vispirms es vēlos pateikties Komisijai par šā priekšlikuma izstrādāšanu un prezidentvalstij par tā iekļaušanu šodienas darba kārtībā.

Pirms šodienas sanāksmes mums bija auglīgas apspriedes ar _____.

Mēs uzskatām, ka ir jāpieņem uz spējām/mērķi balstīta riska klasifikācija, jo _____.

Attiecībā uz 1. panta B punktu mēs uzskatām, ka "augsta riska" MI sistēmu izstrādes laikā izstrādātājiem ir jāpieņem elastīga/piesardzīga pieeja, jo _____.

Attiecībā uz 2. pantu tiks/netiks piemēroti daži izņēmumi, jo mēs atbalstām _____.

Mēs esam pārliecināti, ka šodienas sanāksmē mums izdosies vienoties par konstruktīvu kompromisu.

Paldies!

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES izmantos

... uz spējām balstītu riska klasifikāciju: risku nosaka sistēmas tehniskās spējas

... uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs

Pamatojoties uz šo riska klasifikāciju, “augsta riska” MI sistēmām pirms to ieviešanas ir jāveic stingra testēšana.

B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem

... elastīga pieeja: pirms MI modeļa ieviešanas jāveic tā pašnovērtējums

... piesardzīga pieeja: jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības (sk. II pielikumu)

Jūsu argumenti

- Jaunuzņēmumu skaits Horvātijā strauji pieaug, un uzņēmējdarbības padomdevēji prognozē, ka MI virzīta automatizācija līdz 2025. gadam varētu veidot līdz 16 % no IKP, galvenokārt pateicoties ražīguma pieaugumam. Līdz 52 % darba stundu varētu būt automatizētas. Lai gan tas ir pozitīvi ekonomikas izaugsmei, tas arī rada bažas par iespējamo bezdarbu ražošanas nozarē.
- Jūs atbalstāt Komisijas uz mērķi balstīto pieeju MI klasifikācijai, jo tā reāli atspoguļo ar kontekstu saistītos riskus, piemēram, sejas atpazīšanu tālruņa atbloķēšanai salīdzinājumā ar tās izmantošanu masveida novērošanā.
- Tomēr jūs uzskatāt, ka pārredzamībai ir izšķiroša nozīme: visām MI sistēmām neatkarīgi no riska līmeņa būtu skaidri jāinformē lietotāji par šo sistēmu mērķi. Tas nodrošina pārskatatbildību un aizsargā iedzīvotāju tiesības.
- Jūs arī atbalstāt stingrus izstrādes standartus, taču uzskatāt, ka pašreizējās “risku novērtēšanas” pamatnostādnes ir pārāk neskaidras. Jūs iestājaties par to, lai nolūkā aizsargāt neaizsargātas grupas augsta riska MI tiktu veikts obligāts ietekmes uz cilvēktiesībām novērtējums (HRIA), kas izstrādāts, apspriežoties ar skartajām kopienām.

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām

bez izņēmuma

bez izņēmuma, ja vien sistēma nav izstrādāta kā atvērtā pirmkoda sistēma

izņemot gadījumus, kad to izstrādā mazi uzņēmumi un jaunuzņēmumi (un)

izņemot gadījumus, kad to izstrādā militāriem vai aizsardzības mērķiem (un)

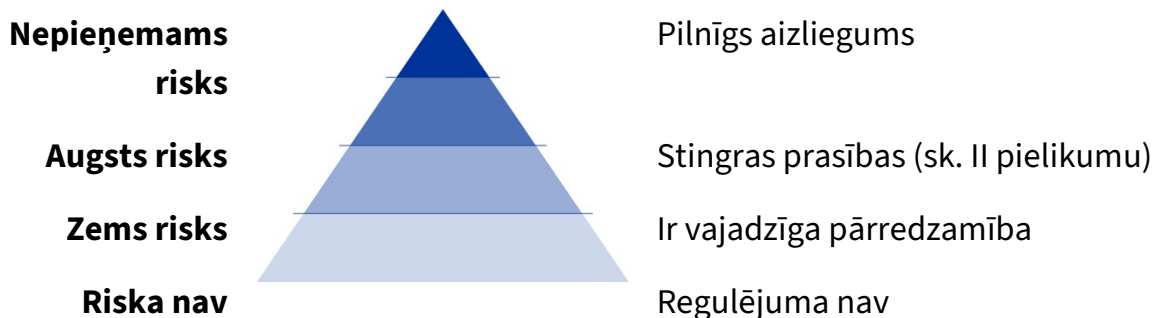

izņemot gadījumus, kad to izstrādā nacionālās drošības, migrācijas vai robežkontroles vajadzībām

Jūsu argumenti

- Jūsprāt, ES MI aktam būtu jākalpo par MI izstrādes katalizatoru visās ES dalībvalstīs. Dažās valstīs ar lielu kapitālu ir spēcīgi MI uzņēmumi, savukārt citas valstis joprojām cenšas izveidot savas jaunuzņēmumu ekosistēmas. Jaunuzņēmumu ideja ir radīt kaut ko revolucionāru īsā laikā un ar ierobežotu piekļuvi kapitālam. Tas ir gandrīz neiespējami, ja pastāv ievērojams administratīvais slogs.
- Tāpēc jūs vēlētos, lai jaunuzņēmumiem (kuri nodarbina mazāk nekā 10 darbiniekus un kuru gada apgrozījums ir mazāks par 2 miljoniem EUR) tiktu piemērots atbrīvojums no ES MI regulas.
- Ja nevarat pārliecināt pietiekamu skaitu citu dalībvalstu atbalstīt savu nostāju, jūs uzskatītu, ka papildu ES resursi jaunuzņēmumiem ir labs kompromiss. Tādējādi tos neaizkavētu regulas radītie administratīvie un budžeta ierobežojumi.
- Jūsu piezīmes:

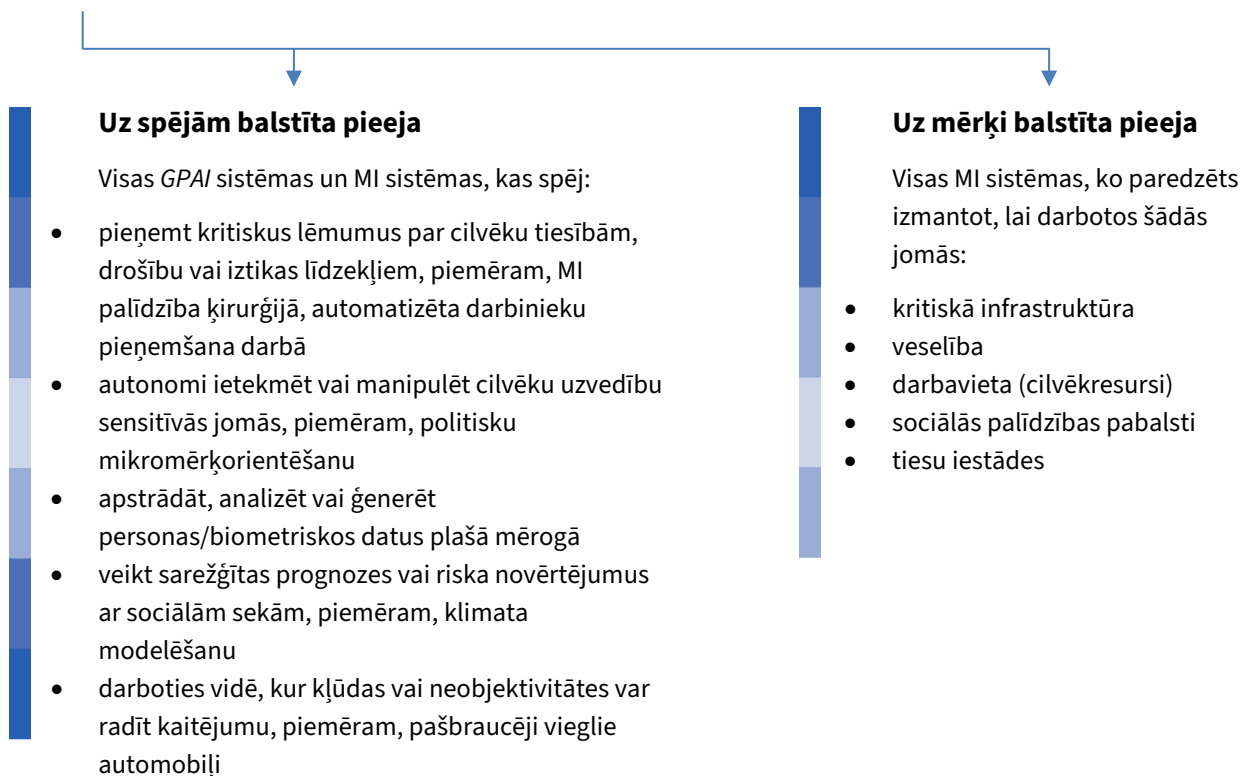
I pielikums. Riska klasifikācija

Nepieņemams risks

- **Sociālās novērtēšanas MI** – reitinga piešķiršana iedzīvotājiem, pamatojoties uz viņu uzvedību
- **Ar MI darbināma masveida novērošana** – biometriskā izsekošana bez piekrišanas
- **Emociju atpazīšana darbavietās/skolās**, lai ietekmētu darba rezultātus
- **Autonomi nāvējoši ieroči**, kas var nogalināt bez cilvēka iejaukšanās
- **Zemapziņas manipulēšanas MI** – cilvēku lēmumu ietekmēšana bez pārredzamības

Augsts risks

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Zems risks

- **MI sistēmas, kas nav klasificētas kā “augsta riska” sistēmas**
- **Sarunboti un virtuālie asistenti** (ja vien lietotāji zina, ka viņi sarunājas ar MI)
- **Ieteikumu algoritmi** – uz MI balstīti ieteikumi sociālajos medijos
- **MI saimnieciskās darbības automatizācijai** – MI, kas automatizē vienkāršus administratīvos uzdevumus

Riska nav

- Ar MI darbināmi attēlu, mūzikas vai mākslas ģeneratori/rediģētāji
- MI zinātniskajā pētniecībā
- MI rotaļlietu un izklaides robotos – ar MI darbināmas rotaļlietas bez reāliem riskiem

II pielikums. Prasības “augsta riska” MI sistēmām

Uzsvars uz juridiskiem un ētikas standartiem:

- riska novērtējums pirms ieviešanas, apzinot paredzamos riskus un iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu
- tiek nodrošināta cilvēka virsvadība, lai novērstu pilnīgu automatizāciju lēmumu pieņemšanā
- datu pārvaldība, lai nodrošinātu objektīvas apmācības datu kopas
- obligātas ārējās revīzijas, tostarp testēšana “smilškastē” cilvēka uzraudzībā
- testēšanas rezultāti tiek izpausti ES regulatoriem
- pēctirgus uzraudzība, lai sekotu darbības rezultātiem

Definīcijas

- **Algoritmi** – soli pa solim izklāstīti norādījumi, ko dators ievēro, lai atrisinātu problēmu vai pieņemtu lēmumu.
- **Mākslīgā intelekta sistēmas** (MI sistēmas) – datorizētas sistēmas, kas MI izmanto tādu uzdevumu veikšanai, kuriem parasti nepieciešams cilvēka intelekts, piemēram, mācīšanās, argumentācija, problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana, uztvere un valodas izpratne.
- **Intelektuālā darbaspēka aizplūšana** – kad kvalificēti darbinieki pamet valsti, lai strādātu ārzemēs.
- **Uzņēmumu migrācija** – kad uzņēmums pārceļ savu darbību uz citu valsti, bieži vien nolūkā uzlabot apstākļus vai pazemināt izmaksas.
- **Dziļās mācīšanās MI** – sistēma, kas mācās no liela datu apjoma, izmantojot neirālos tīklus, piemēram, kā darbojas cilvēka smadzenes. Tā atpazīst modeļus un laika gaitā uzlabojas, neprasot konkrētu programmēšanu.
- **Vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI)** – MI, kas var veikt vairāk nekā vienu uzdevumu, piemēram, *ChatGPT*, *Google Gemini*.
- **Atvērtais pirmkods** – programmatūra, kuras kods ir brīvi pieejams ikvienam nolūkā to apskatīt, izmantot un pārveidot.
- **Uz noteikumiem balstīts MI** – MI sistēma, kas pieņem lēmumus, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem noteikumiem un loģiku. Piemēram, “Ja notiek X, tad jādara Y”.
- **Testēšana “smilškastē”** – testēšana izolētā vidē, piemēram, pašbraucējs MI tiek testēts simulētā pilsētā, pirms tas brauc pa reāliem ceļiem.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Austrija					
Beļģija					
Bulgārija					
Horvātija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		jaunuzņēmumi	
Kipra					
Čehija					
Dānija					
Igaunija					
Somija					
Francija					
Vācija					
Grieķija					
Ungārija					
Īrija					

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Itālija					
Latvija					
Lietuva					
Luksemburga					
Malta					
Nīderlande					
Polija					
Portugāle					
Rumānija					
Slovākija					
Slovēnija					
Spānija					
Zviedrija					
Komisija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	

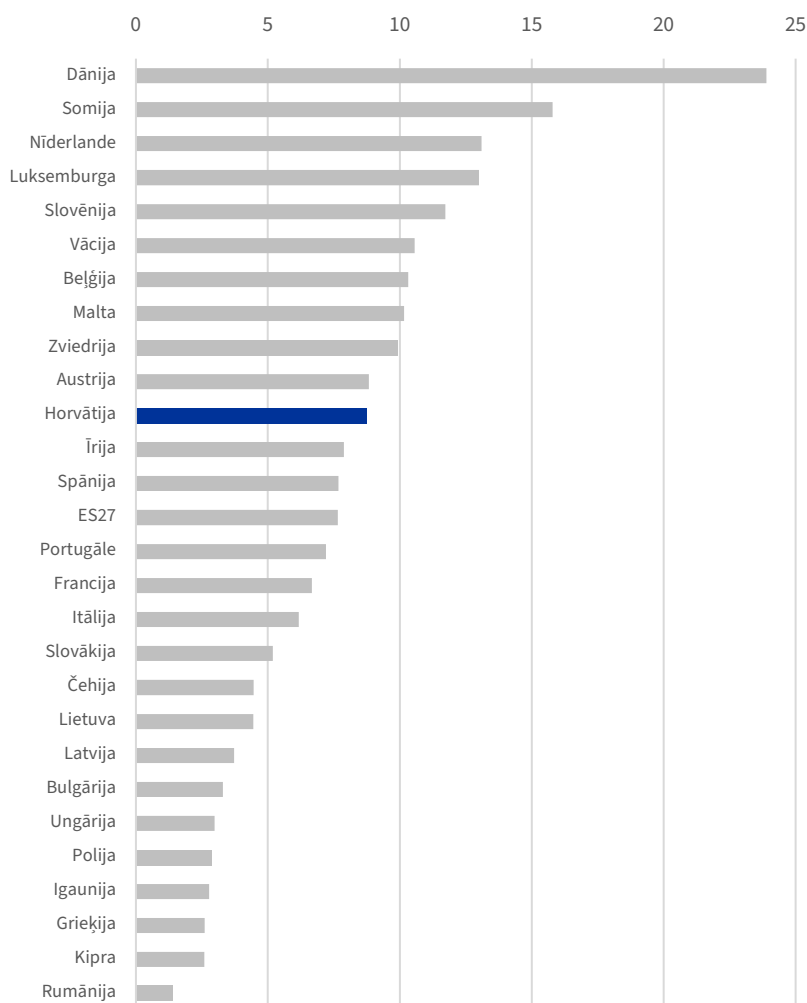
Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Vispārīga informācija

Nemiet vērā – **sarunas notiek 2023. gadā!**

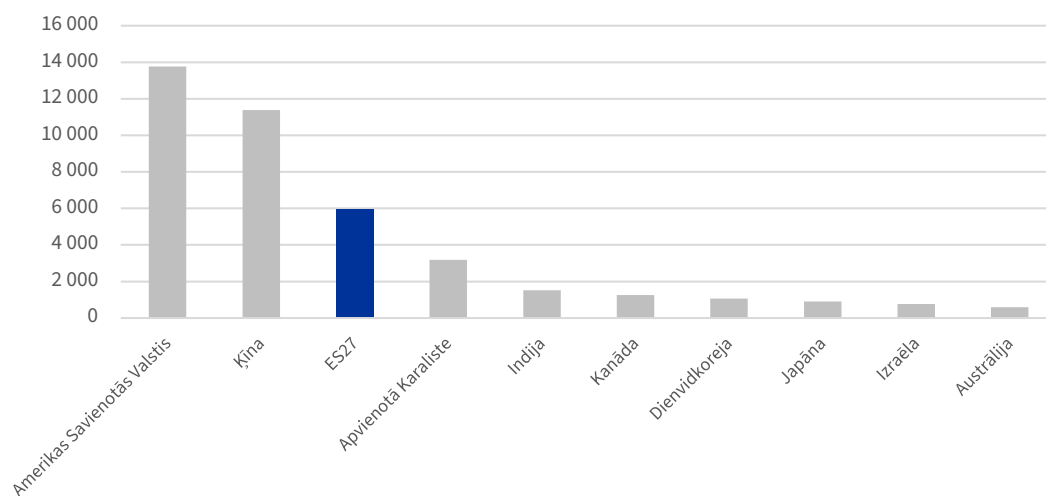
	Eiropas Savienība	Horvātija
Iedzīvotāji	447 695 350	3 850 894
IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	38 150	19 800
Bezdarba līmenis	6,1 %	6,1 %
To uzņēmumu procentuālā daļa, kuri izmanto MI tehnoloģiju	8 %	7,9 %
To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir padziļinātas digitālās prasmes	27,3 %	25 %

To uzņēmumu procentuālā daļa, kuros ir vairāk nekā 10 darbinieku, kas izmanto vismaz vienu MI tehnoloģiju (2021)

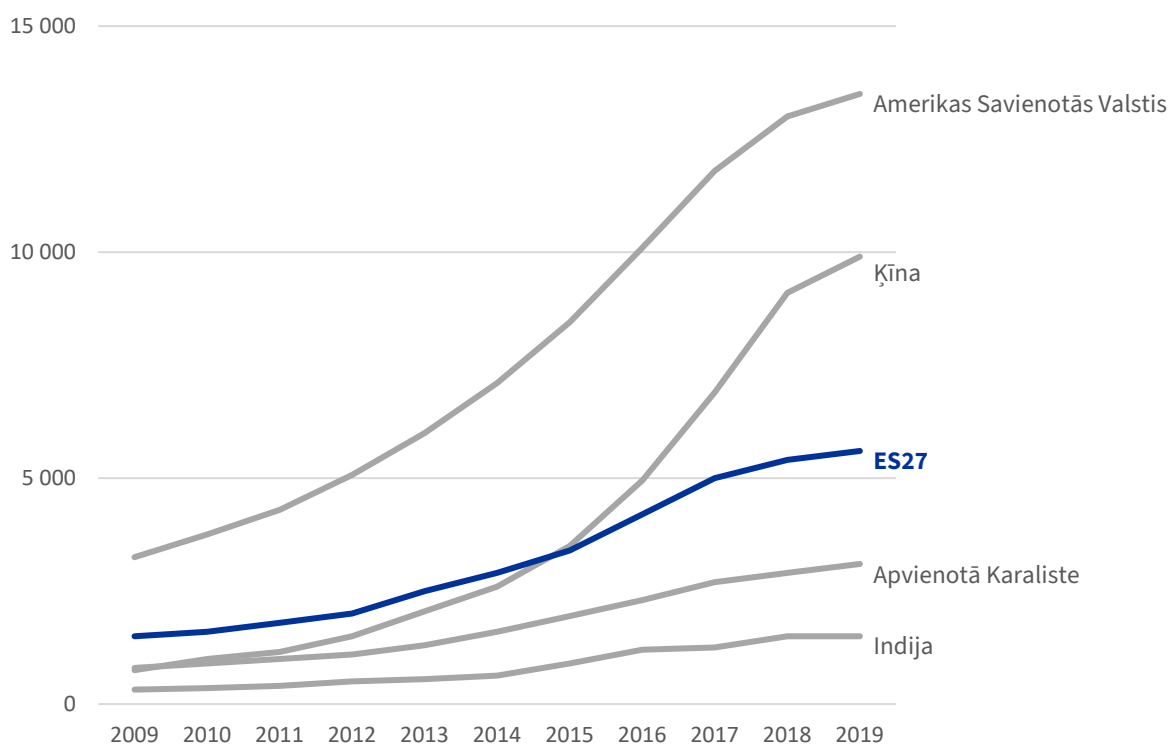

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MI uzņēmumi pa valstīm (2020)

MI uzņēmumu izaugsme skaitļos

Datu avoti: Eurostat, Kopīgais pētniecības centrs

Šo publikāciju ir sagatavojis Padomes Ģenerālsekretariāts, un tā ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā neuzliek atbildību ne ES iestādēm, ne dalībvalstīm. Plašāka informācija par Eiropadomi un Padomi ir pieejama tīmekļa vietnē: www.consilium.europa.eu

© Eiropas Savienība, 2025

| Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Print
PDF

ISBN 978-92-850-0524-5
ISBN 978-92-850-0523-8

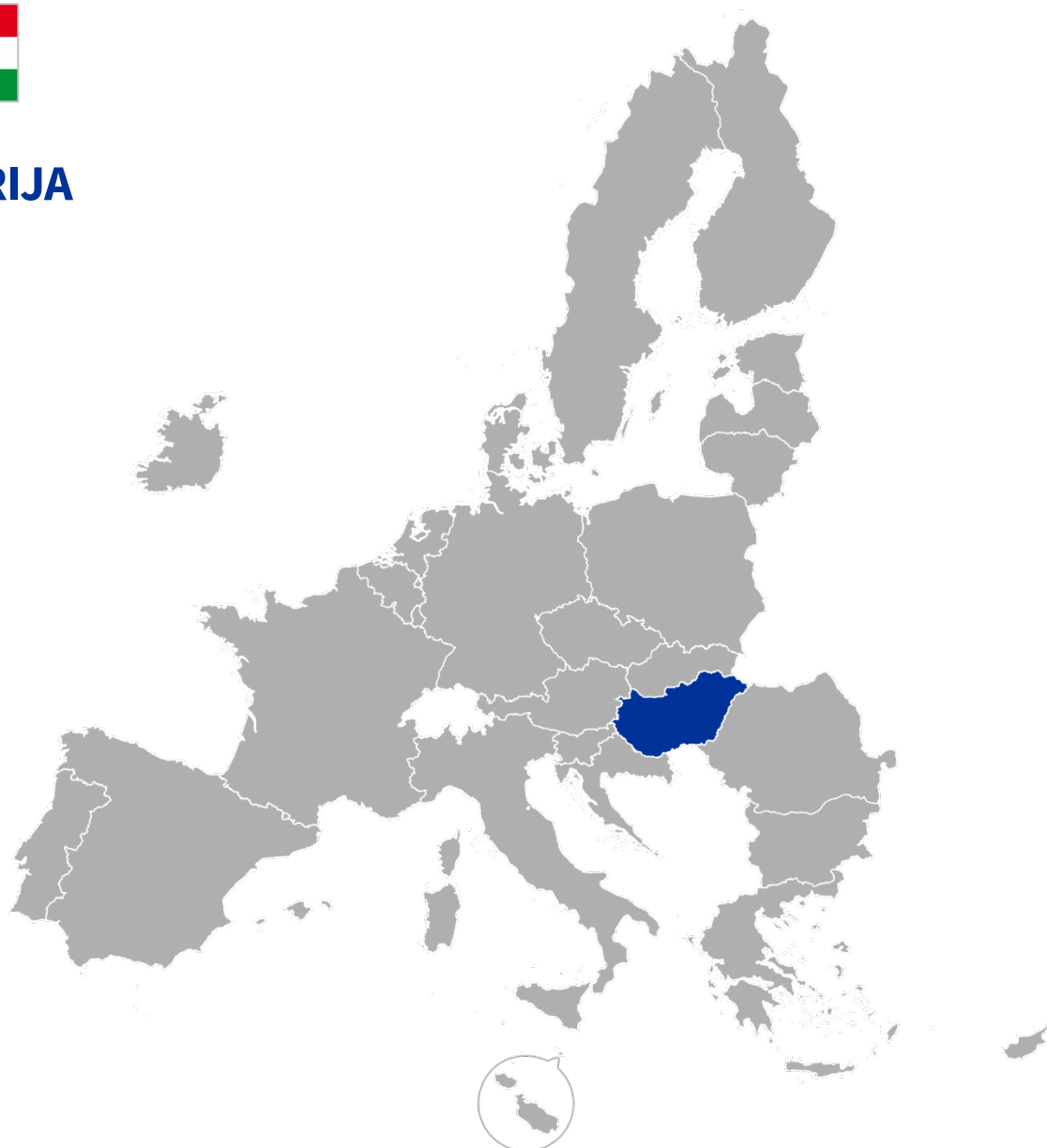
doi: 10.2860/2079367
doi: 10.2860/7209878

QC-01-25-006-LV-C
QC-01-25-006-LV-N

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

UNGĀRIJA

MINISTRS UZ VIENU DIENU: SARUNAS 27 VALSTU FORMĀTĀ

■ **MI satvara ieviešana**

Lomu apraksti | **Lietpratēju versija** | LV

Eiropas Savienības
Padome

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Eiropas Savienība ir nonākusi krustcelēs savas digitālās nākotnes veidošanā. Digitālās desmitgades stratēģijas ietvaros ES mērķis ir uzņemties vadošo lomu mākslīgā intelekta (MI) jomā, vienlaikus aizsargājot pamattiesības, patērētāju aizsardzību, tirgus konkurētspēju, inovāciju un tehnoloģisko līderību. Šo diskusiju pamatā ir Eiropas Komisijas tiesību akta priekšlikums, kura mērķis ir regulēt MI izstrādi Eiropas Savienībā. Pēc vairākām sarunu kārtām vēl nav izskatīti šādi jautājumi.

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

- A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskā, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES pieņems **uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs.**
- B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem **piesardzīga pieeja, proti, jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības** (sk. II pielikumu).

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām, **izņemot tām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem.**

Darba kārtība

Šodien Padomes darba kārtībā ir Komisijas priekšlikums par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai. Šo regulas projektu jūs apspriedīsiet ar pārējo dalībvalstu pārstāvjiem, un jūsu mērķis ir panākt kompromisu.

Jūsu galvenais mērķis

Padomes kopēja nostāja, kas atspoguļo jūsu intereses. Jūs varat arī apsvērt iespēju atbalstīt tādu kompromisa risinājumu, kas daļēji atspoguļo jūsu intereses.

Jūsu uzdevums

1. Rūpīgi **izlasiet savas grupas informāciju**, kurā izklāstītas jūsu intereses un nostājas.
2. **Daži no jūsu argumentiem sakrīt ar Čehijas, Igaunijas, Latvijas un Lietuvas nostāju.** Apspriedieties ar viņiem, lai noskaidrotu, vai varat sadarboties nolūkā virzīt jūsu kopīgās intereses, ja jums tādas ir.
3. Sagatavojiet **ievadrunu** (ne garāku par 1 minūti) pirmajai oficiālo sarunu kārtai. Izklāstiet savu nostāju par 1. un 2. pantu. Jums var palīdzēt ierāmētais teksta paraugs.
4. Ar ievadrunu uzstājieties tad, kad prezidentvalsts (kas vada sanākumi) jums dod vārdu. Ja piekrītat jau iepriekš paustajām citu valstu nostājām, skaidri to pasakiet.
5. Uzmanīgi uzklausiet pārējo valstu nostājas. Lai varētu izsekot citu valstu nostājām, **aizpildiet 8. un 9. lappusē esošo tabulu.** Būtisks sarunu aspekts ir ieklausīšanās citos un tādu risinājumu rašana, kas der ikvienam.
6. Oficiālo sarunu laikā **izklāstiet savu nostāju un argumentus.** Ja jūsu argumenti ir līdzīgi citu valstu argumentiem, var būt lietderīgi jūsu argumentus izklāstīt kopīgi, lai tiem piešķirtu lielāku svaru.
7. Protams, **lēmums par to, kā beigās balsot, ir jūsu ziņā.** Ņemiet vērā – kad pienāks laiks galīgajam balsojumam par kompromisa priekšlikumu, jums būs jāizlemj: vai nu piekrītat kompromisam, ar kuru jūs, iespējams, neesat 100 % apmierināts, vai arī diskusijas beidzas pavisam bez rezultāta.

Priekšsēdētāja kungs/kundze, komisāra kungs/kundze, kolēģi!

Vispirms es vēlos pateikties Komisijai par šā priekšlikuma izstrādāšanu un prezidentvalstij par tā iekļaušanu šodienas darba kārtībā.

Pirms šodienas sanāksmes mums bija auglīgas apspriedes ar _____.

Mēs uzskatām, ka ir jāpieņem uz spējām/mērķi balstīta riska klasifikācija, jo _____.

Attiecībā uz 1. panta B punktu mēs uzskatām, ka "augsta riska" MI sistēmu izstrādes laikā izstrādātājiem ir jāpieņem elastīga/piesardzīga pieeja, jo _____.

Attiecībā uz 2. pantu tiks/netiks piemēroti daži izņēmumi, jo mēs atbalstām _____.

Mēs esam pārliecināti, ka šodienas sanāksmē mums izdosies vienoties par konstruktīvu kompromisu.

Paldies!

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES izmantos

... uz spējām balstītu riska klasifikāciju: risku nosaka sistēmas tehniskās spējas

... uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs

Pamatojoties uz šo riska klasifikāciju, “augsta riska” MI sistēmām pirms to ieviešanas ir jāveic stingra testēšana.

B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem

... elastīga pieeja: pirms MI modeļa ieviešanas jāveic tā pašnovērtējums

... piesardzīga pieeja: jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības (sk. II pielikumu)

Jūsu argumenti

- Jūsu valdība nesen ir izstrādājusi valsts MI stratēģiju. Viens no tās pīlāriem ir sagatavot sabiedrību MI radīto neizbēgamo pārmaiņu efektīvai pārvaldībai un ļaut jūsu rūpniecībai un universitātēm izmantot tehnoloģijas priekšrocības.
- Jūs uzskatāt, ka MI ieviešanas līmeņa pieaugums varētu radīt ievērojamu pievienoto vērtību valsts IKP; tie būtu resursi, kas ir steidzami vajadzīgi investīcijām publiskajā infrastruktūrā.
- Attiecībā uz “augsta riska” MI modeļu klasificēšanu uz spējām balstīta pieeja ir piemērotāka nekā Komisijas ierosinātā uz mērķiem balstīta pieeja. Ja viena un tā pati MI sistēma vienā kontekstā tiek uzskatīta par zema riska sistēmu un citā kontekstā – par augsta riska sistēmu, tas var radīt apjukumu un juridisku nenoteiktību lietotājiem, izstrādātājiem un investoriem.
- Jūs uzskatāt, ka Eiropas Savienībai ir liela nozīme godīgas konkurences nodrošināšanā, lai gan Eiropas, gan Ungārijas uzņēmumi saglabātu konkurētspēju iekšējā tirgū un globālajās vērtības ķēdēs. Ungārija tiecas kļūt par pievilcīgu galamērķi ārvalstu investīcijām. Tāpēc jūs atbalstāt regulējumu, kas nosaka tikai minimālās prasības vai standartus, lai izvairītos no tā, ka izstrādātājiem tiek radīts liels izmaksu slogs.

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām

bez izņēmuma

bez izņēmuma, ja vien sistēma nav izstrādāta kā atvērtā pirmkoda sistēma

izņemot gadījumus, kad to izstrādā mazi uzņēmumi un jaunuzņēmumi (un)

izņemot gadījumus, kad to izstrādā militāriem vai aizsardzības mērķiem (un)

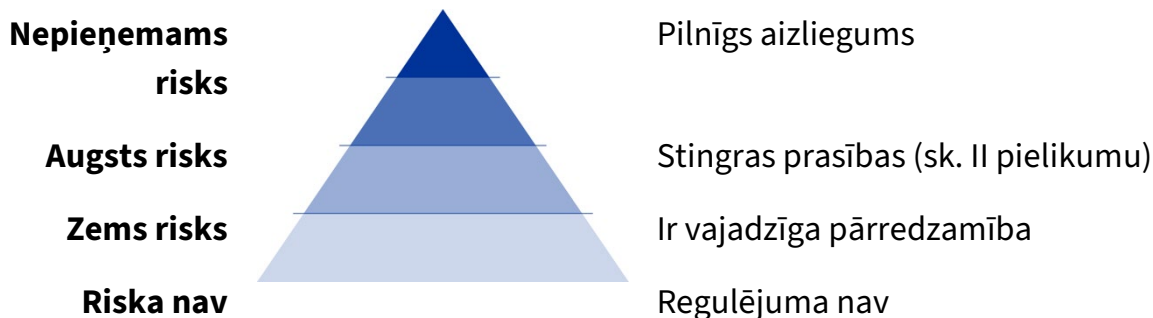

izņemot gadījumus, kad to izstrādā nacionālās drošības, migrācijas vai robežkontroles vajadzībām

Jūsu argumenti

- Jūs iestājaties par to, lai no MI regulējuma izslēgtu militārus un ar aizsardzību saistītus lietojumus, uzsverot, ka pārmērīgs regulējums šajā jomā varētu kavēt MI tehnoloģiju ātru ieviešanu konfliktu zonās vai krīzes reaģēšanas laikā. Ņemot vērā pašreizējo reģionālo nestabilitāti, elastībai ir izšķiroša nozīme šādu tehnoloģiju izmantošanā.
- Ungārija kā valsts, kurai ir kopīga robeža ar Ukrainu – valsti, kurā pašlaik notiek karš ar Krieviju, – ir dziļi nobažījusies par valsts un tās iedzīvotāju drošību. Turklāt Ungārija kā Šengenas robežvalsts saskaras ar ievērojamām problēmām saistībā ar pieaugošo migrācijas plūsmu pārvaldību, jo īpaši pie tās dienvidu robežas.
- Ņemot vērā šo spiedienu, Ungārija cenšas panākt lielāku izpratni un atbalstu no citām ES dalībvalstīm saistībā ar tās unikālajām ģeopolitiskajām un drošības problēmām.
- Lai gan dažas valstis ir nobažījušās par riskiem, ko rada importētas MI sistēmas, jo īpaši no Ķīnas, jūs uzskatāt, ka daudzas no šīm bažām ir politiski motivētas, nevis balstītas uz reāliem draudiem. Ungārijai ir bijusi pozitīva pieredze sadarbībā ar Ķīnu tehnoloģiju jomā, un, jūsuprāt, ES varētu būt ieguvēja, ja tiktu novērsts saspīlējums ar Ķīnu tirdzniecības jomā.
- Jūsu piezīmes:

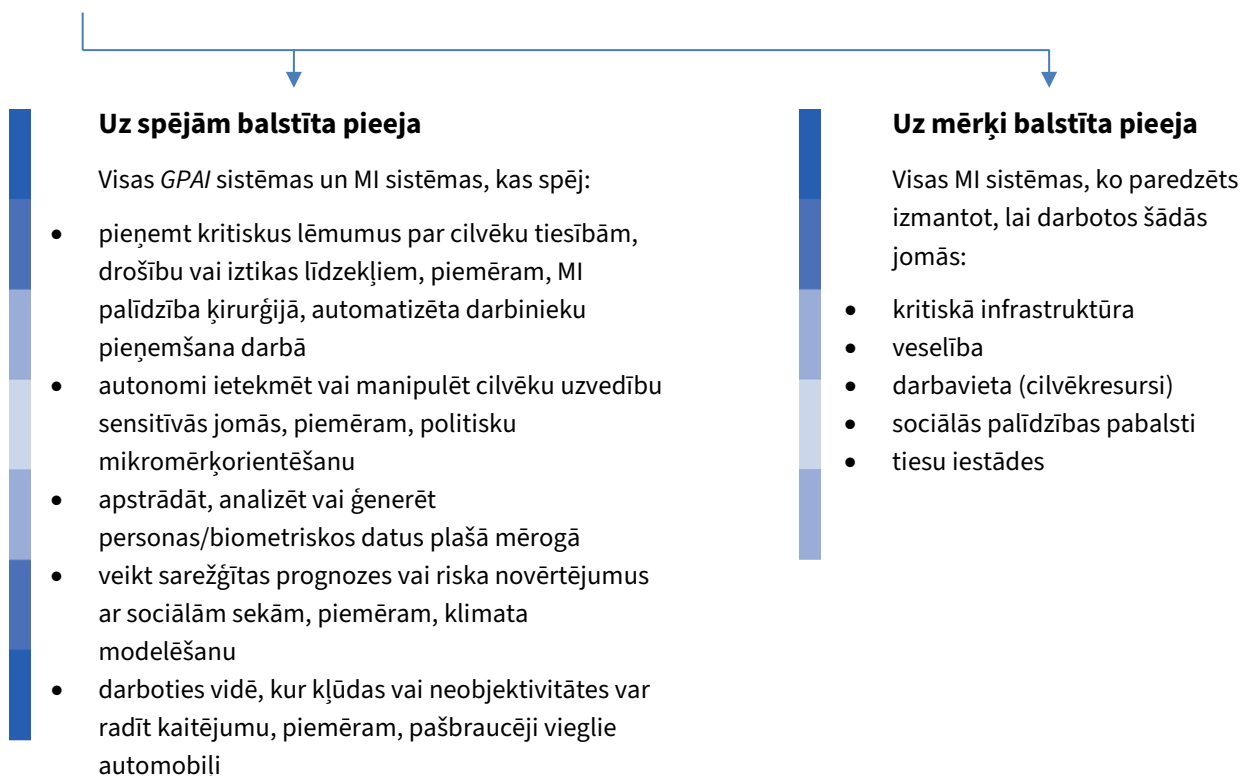
I pielikums. Riska klasifikācija

Nepieņemams risks

- **Sociālās novērtēšanas MI** – reitinga piešķiršana iedzīvotājiem, pamatojoties uz viņu uzvedību
- **Ar MI darbināma masveida novērošana** – biometriskā izsekošana bez piekrišanas
- **Emociju atpazīšana darbavietās/skolās**, lai ietekmētu darba rezultātus
- **Autonomi nāvējoši ieroči**, kas var nogalināt bez cilvēka iejaukšanās
- **Zemapziņas manipulēšanas MI** – cilvēku lēmumu ietekmēšana bez pārredzamības

Augsts risks

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Zems risks

- **MI sistēmas, kas nav klasificētas kā “augsta riska” sistēmas**
- **Sarunboti un virtuālie asistenti** (ja vien lietotāji zina, ka viņi sarunājas ar MI)
- **Ieteikumu algoritmi** – uz MI balstīti ieteikumi sociālajos medijos
- **MI saimnieciskās darbības automatizācijai** – MI, kas automatizē vienkāršus administratīvos uzdevumus

Riska nav

- Ar MI darbināmi attēlu, mūzikas vai mākslas ģeneratori/rediģētāji
- MI zinātniskajā pētniecībā
- MI rotaļlietu un izklaides robotos – ar MI darbināmas rotaļlietas bez reāliem riskiem

II pielikums. Prasības “augsta riska” MI sistēmām

Uzsvars uz juridiskiem un ētikas standartiem:

- riska novērtējums pirms ieviešanas, apzinot paredzamos riskus un iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu
- tiek nodrošināta cilvēka virsvadība, lai novērstu pilnīgu automatizāciju lēmumu pieņemšanā
- datu pārvaldība, lai nodrošinātu objektīvas apmācības datu kopas
- obligātas ārējās revīzijas, tostarp testēšana “smilškastē” cilvēka uzraudzībā
- testēšanas rezultāti tiek izpausti ES regulatoriem
- pēctirgus uzraudzība, lai sekotu darbības rezultātiem

Definīcijas

- **Algoritmi** – soli pa solim izklāstīti norādījumi, ko dators ievēro, lai atrisinātu problēmu vai pieņemtu lēmumu.
- **Mākslīgā intelekta sistēmas** (MI sistēmas) – datorizētas sistēmas, kas MI izmanto tādu uzdevumu veikšanai, kuriem parasti nepieciešams cilvēka intelekts, piemēram, mācīšanās, argumentācija, problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana, uztvere un valodas izpratne.
- **Intelektuālā darbaspēka aizplūšana** – kad kvalificēti darbinieki pamet valsti, lai strādātu ārzemēs.
- **Uzņēmumu migrācija** – kad uzņēmums pārceļ savu darbību uz citu valsti, bieži vien nolūkā uzlabot apstākļus vai pazemināt izmaksas.
- **Dziļās mācīšanās MI** – sistēma, kas mācās no liela datu apjoma, izmantojot neirālos tīklus, piemēram, kā darbojas cilvēka smadzenes. Tā atpazīst modeļus un laika gaitā uzlabojas, neprasot konkrētu programmēšanu.
- **Vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI)** – MI, kas var veikt vairāk nekā vienu uzdevumu, piemēram, *ChatGPT*, *Google Gemini*.
- **Atvērtais pirmkods** – programmatūra, kuras kods ir brīvi pieejams ikvienam nolūkā to apskatīt, izmantot un pārveidot.
- **Uz noteikumiem balstīts MI** – MI sistēma, kas pieņem lēmumus, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem noteikumiem un loģiku. Piemēram, “Ja notiek X, tad jādara Y”.
- **Testēšana “smilškastē”** – testēšana izolētā vidē, piemēram, pašbraucējs MI tiek testēts simulētā pilsētā, pirms tas brauc pa reāliem ceļiem.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Austrija					
Beļģija					
Bulgārija					
Horvātija					
Kipra					
Čehija					
Dānija					
Igaunija					
Somija					
Francija					
Vācija					
Grieķija					
Ungārija	uz spējām balstīta	elastīga		militārie/aizsardzības mērķi	
Īrija					

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Itālija					
Latvija					
Lietuva					
Luksemburga					
Malta					
Nīderlande					
Polija					
Portugāle					
Rumānija					
Slovākija					
Slovēnija					
Spānija					
Zviedrija					
Komisija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	

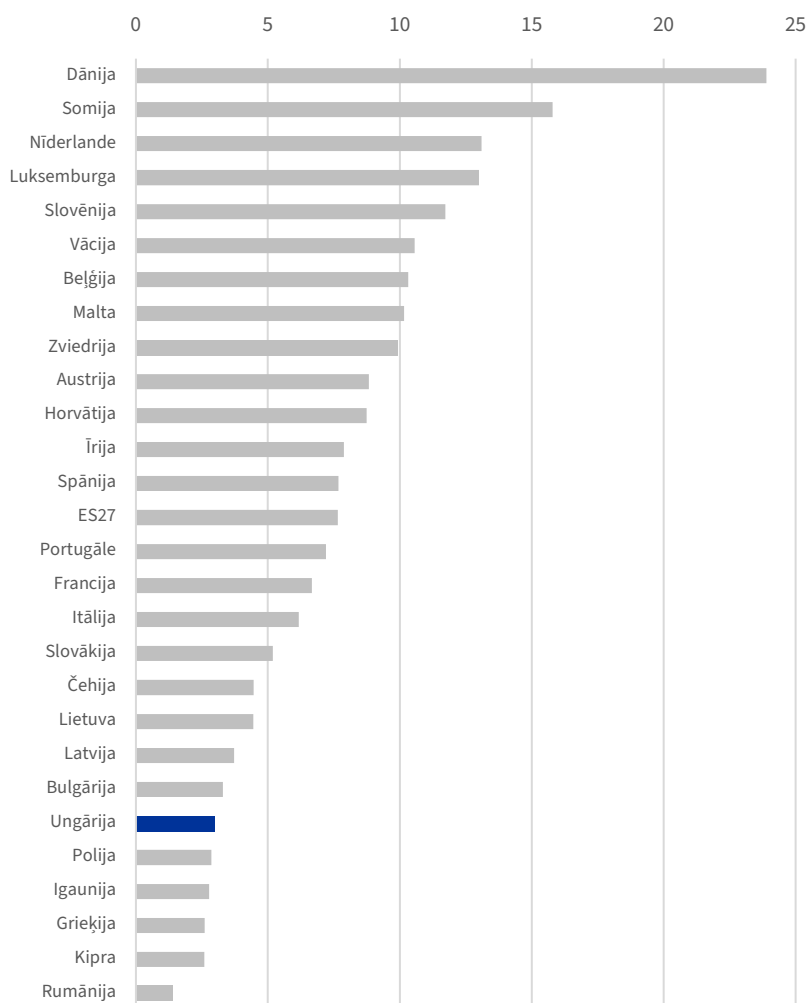
Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Vispārīga informācija

Nemiet vērā – **sarunas notiek 2023. gadā!**

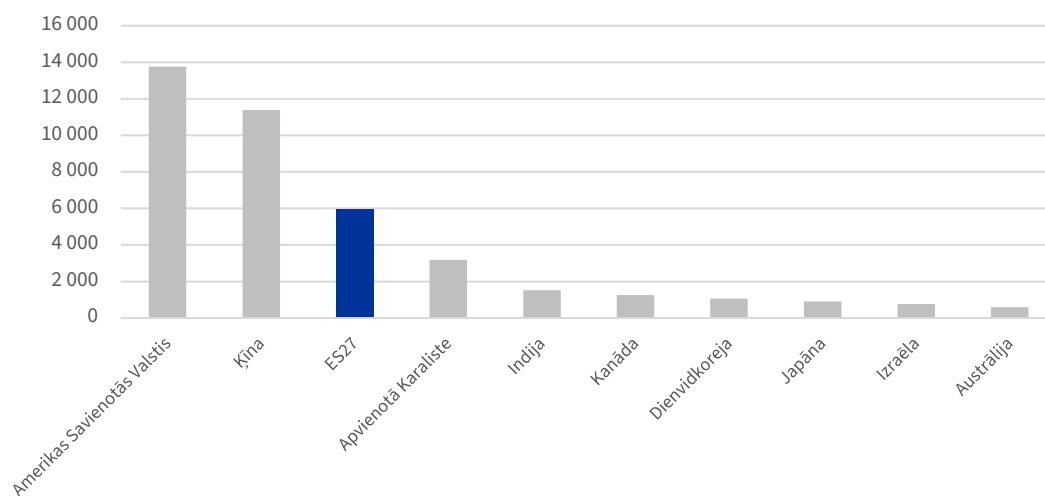
	Eiropas Savienība	Ungārija
Iedzīvotāji	447 695 350	9 599 744
IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	38 150	20 630
Bezdarba līmenis	6,1 %	4,1 %
To uzņēmumu procentuālā daļa, kuri izmanto MI tehnoloģiju	8 %	3,7 %
To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir padziļinātas digitālās prasmes	27,3 %	28,1 %

To uzņēmumu procentuālā daļa, kuros ir vairāk nekā 10 darbinieku, kas izmanto vismaz vienu MI tehnoloģiju (2021)

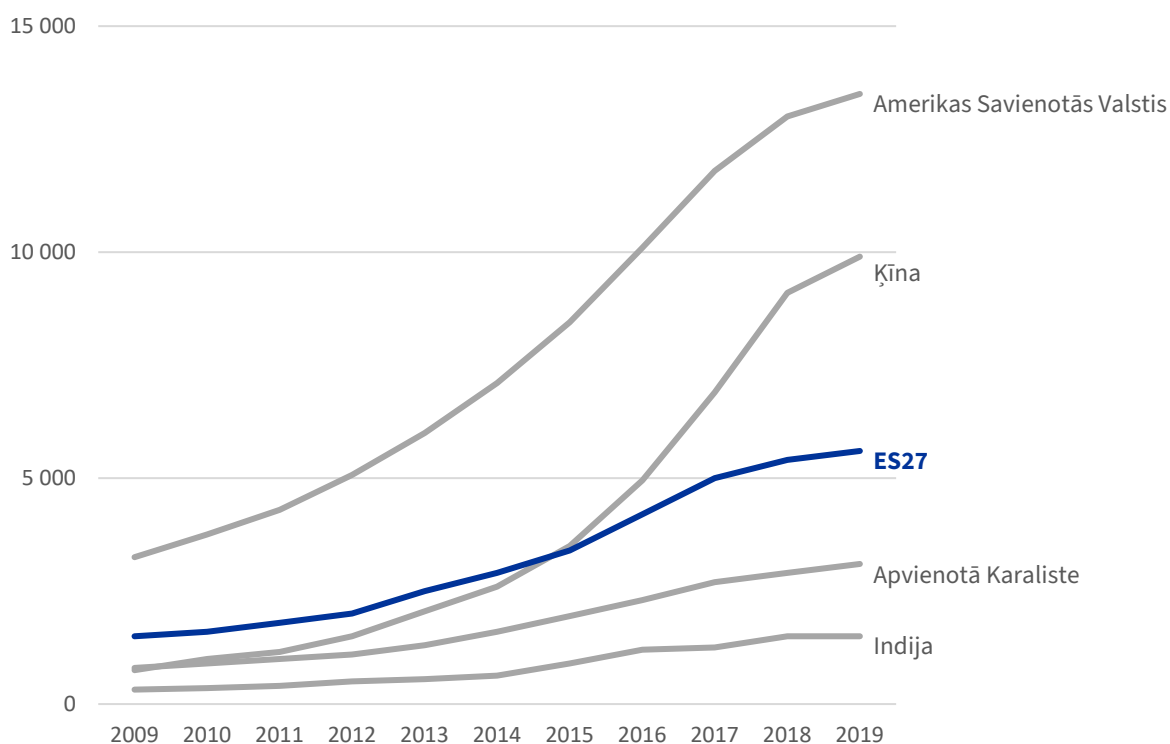

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MI uzņēmumi pa valstīm (2020)

MI uzņēmumu izaugsme skaitļos

Datu avoti: Eurostat, Kopīgais pētniecības centrs

Šo publikāciju ir sagatavojis Padomes Ģenerālsēkretariāts, un tā ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā neuzliek atbildību ne ES iestādēm, ne dalībvalstīm. Plašāka informācija par Eiropadomi un Padomi ir pieejama tīmekļa vietnē: www.consilium.europa.eu.

© Eiropas Savienība, 2025

| Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Print
PDF

ISBN 978-92-850-0524-5
ISBN 978-92-850-0523-8

doi: 10.2860/2079367
doi: 10.2860/7209878

QC-01-25-006-LV-C
QC-01-25-006-LV-N

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

ĪRIJA

MINISTRS UZ VIENU DIENU: SARUNAS 27 VALSTU FORMĀTĀ

■ MI satvara ieviešana

Lomu apraksti | **Lietpratēju versija** | LV

Eiropas Savienības
Padome

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Eiropas Savienība ir nonākusi krustcelēs savas digitālās nākotnes veidošanā. Digitālās desmitgades stratēģijas ietvaros ES mērķis ir uzņemties vadošo lomu mākslīgā intelekta (MI) jomā, vienlaikus aizsargājot pamattiesības, patērētāju aizsardzību, tirgus konkurētspēju, inovāciju un tehnoloģisko līderību. Šo diskusiju pamatā ir Eiropas Komisijas tiesību akta priekšlikums, kura mērķis ir regulēt MI izstrādi Eiropas Savienībā. Pēc vairākām sarunu kārtām vēl nav izskatīti šādi jautājumi.

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

- A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskā, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES pieņems **uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs.**
- B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem **piesardzīga pieeja, proti, jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības** (sk. II pielikumu).

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām, **izņemot tām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem.**

Darba kārtība

Šodien Padomes darba kārtībā ir Komisijas priekšlikums par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai. Šo regulas projektu jūs apspriedīsiet ar pārējo dalībvalstu pārstāvjiem, un jūsu mērķis ir panākt kompromisu.

Jūsu galvenais mērķis

Padomes kopēja nostāja, kas atspoguļo jūsu intereses. Jūs varat arī apsvērt iespēju atbalstīt tādu kompromisa risinājumu, kas daļēji atspoguļo jūsu intereses.

Jūsu uzdevums

1. Rūpīgi **izlasiet savas grupas informāciju**, kurā izklāstītas jūsu intereses un nostājas.
2. **Daži no jūsu argumentiem sakrīt ar Portugāles, Somijas un Zviedrijas nostāju.** Apspriedieties ar viņiem, lai noskaidrotu, vai varat sadarboties nolūkā virzīt jūsu kopīgās intereses, ja jums tādas ir.
3. Sagatavojiet **ievadrunu** (ne garāku par 1 minūti) pirmajai oficiālo sarunu kārtai. Izklāstiet savu nostāju par 1. un 2. pantu. Jums var palīdzēt ierāmētais teksta paraugs.
4. Ar ievadrunu uzstājieties tad, kad prezidentvalsts (kas vada sanākumi) jums dod vārdu. Ja piekrītat jau iepriekš paustajām citu valstu nostājām, skaidri to pasakiet.
5. Uzmanīgi uzklausiet pārējo valstu nostājas. Lai varētu izsekot citu valstu nostājām, **aizpildiet 8. un 9. lappusē esošo tabulu.** Būtisks sarunu aspekts ir ieklausīšanās citos un tādu risinājumu rašana, kas der ikvienam.
6. Oficiālo sarunu laikā **izklāstiet savu nostāju un argumentus.** Ja jūsu argumenti ir līdzīgi citu valstu argumentiem, var būt lietderīgi jūsu argumentus izklāstīt kopīgi, lai tiem piešķirtu lielāku svaru.
7. Protams, **lēmums par to, kā beigās balsot, ir jūsu ziņā.** Ņemiet vērā – kad pienāks laiks galīgajam balsojumam par kompromisa priekšlikumu, jums būs jāizlemj: vai nu piekrītat kompromisam, ar kuru jūs, iespējams, neesat 100 % apmierināts, vai arī diskusijas beidzas pavisam bez rezultāta.

Priekšsēdētāja kungs/kundze, komisāra kungs/kundze, kolēģi!

Vispirms es vēlos pateikties Komisijai par šā priekšlikuma izstrādāšanu un prezidentvalstij par tā iekļaušanu šodienas darba kārtībā.

Pirms šodienas sanāksmes mums bija auglīgas apspriedes ar _____.

Mēs uzskatām, ka ir jāpieņem uz spējām/mērķi balstīta riska klasifikācija, jo _____.

Attiecībā uz 1. panta B punktu mēs uzskatām, ka "augsta riska" MI sistēmu izstrādes laikā izstrādātājiem ir jāpieņem elastīga/piesardzīga pieeja, jo _____.

Attiecībā uz 2. pantu tiks/netiks piemēroti daži izņēmumi, jo mēs atbalstām _____.

Mēs esam pārliecināti, ka šodienas sanāksmē mums izdosies vienoties par konstruktīvu kompromisu.

Paldies!

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES izmantos

... uz spējām balstītu riska klasifikāciju: risku nosaka sistēmas tehniskās spējas

... uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs

Pamatojoties uz šo riska klasifikāciju, “augsta riska” MI sistēmām pirms to ieviešanas ir jāveic stingra testēšana.

B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem

... elastīga pieeja: pirms MI modeļa ieviešanas jāveic tā pašnovērtējums

... piesardzīga pieeja: jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības (sk. II pielikumu)

Jūsu argumenti

- Jūsu valstī atrodas *OpenAI*, *Google* un *Meta* ES galvenās mītnes. Saglabāt šo uzņēmumu atrašanos Īrijā atbilst jūsu valsts interesēm un nāk par labu ES kopumā.
- Jūs esat gandarīti par Komisijas priekšlikumu ieviest vienotu ES satvaru MI jomā. Jūs uzskatāt, ka tas ir svarīgs, jo raída pareizo signālu, parādot pasaulei, ka ES ir gatava būt atbildīgs spēks MI jomā. Tāpēc jūs atbalstāt Komisijas ierosināto uz mērķi balstīto pieeju. Pretstatā pieejai, kas balstīta uz spējām, ar šo pieeju pastāv mazāks risks, ka tā varētu būt pretrunā spēkā esošajām prasībām citos nozaru regulējumos.
- Attiecībā uz prasībām izstrādātājiem **jūs uzsverat, ka ir vajadzīga elastība: regulējumam ir jānodrošina investoru iesaiste, vienlaikus garantējot pārskatatbildību.**
- Jūs arī uzsverat to, ka daudzi MI riski rodas pēc tā ieviešanas, tāpēc nepārtraukta uzraudzība ir efektīvāka nekā ienākšanas tirgū aizkavēšana, balstoties uz hipotētiskiem riskiem.

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām

bez izņēmuma

bez izņēmuma, ja vien sistēma nav izstrādāta kā atvērtā pirmkoda sistēma

izņemot gadījumus, kad to izstrādā mazi uzņēmumi un jaunuzņēmumi (un)

izņemot gadījumus, kad to izstrādā militāriem vai aizsardzības mērķiem (un)

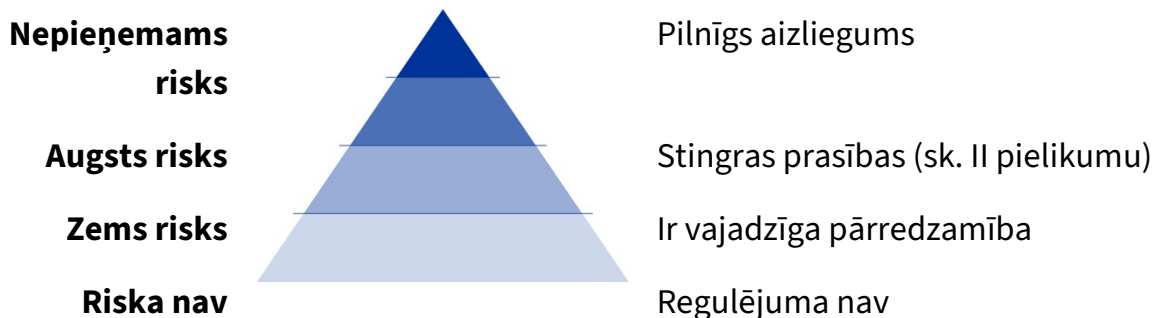

izņemot gadījumus, kad to izstrādā nacionālās drošības, migrācijas vai robežkontroles vajadzībām

Jūsu argumenti

- Jūs uzskatāt, ka MI un digitālajai revolūcijai ir jāveicina arī dzimumu līdztiesība Eiropas Savienībā. Sievietes ir nepietiekami pārstāvētas gandrīz visās jomās un līmeņos ar pētniecību un inovāciju saistītās nozarēs. Jūs uzsverat, ka ir būtiski aktīvi atbalstīt viņu iesaisti MI veidošanā.
- Jaunuzņēmumi nodrošina unikālu iespēju. Atšķirībā no lieliem tehnoloģiju uzņēmumiem tajos bieži vien ir mazākas dzimumu atšķirības, un tie nodrošina pieejamākus ceļus sievietēm un nenoteikta dzimuma personām MI jomā. Ir arī pierādīts, ka komandas ar daudzveidīgu sastāvu veido mazāk neobjektīvu un ētiskāku MI, kas ES būtu jāveicina.
- Jaunuzņēmumi pēc savas būtības cenšas inovācijas ieviest ātri un ar ierobežotiem resursiem. Liels administratīvais slogs var apslāpēt šo potenciālu, jo īpaši mazām komandām, kas mēģina ielauzties kādā jomā.
- Tāpēc jūs atbalstāt domu, ka uz maziem jaunuzņēmumiem (kuros ir mazāk nekā 10 darbinieku un kuru apgrozījums ir mazāks par 2 miljoniem EUR) būtu jāattiecinā izņēmums no ES MI regulējuma pilna apmēra.
- Jūsu piezīmes:

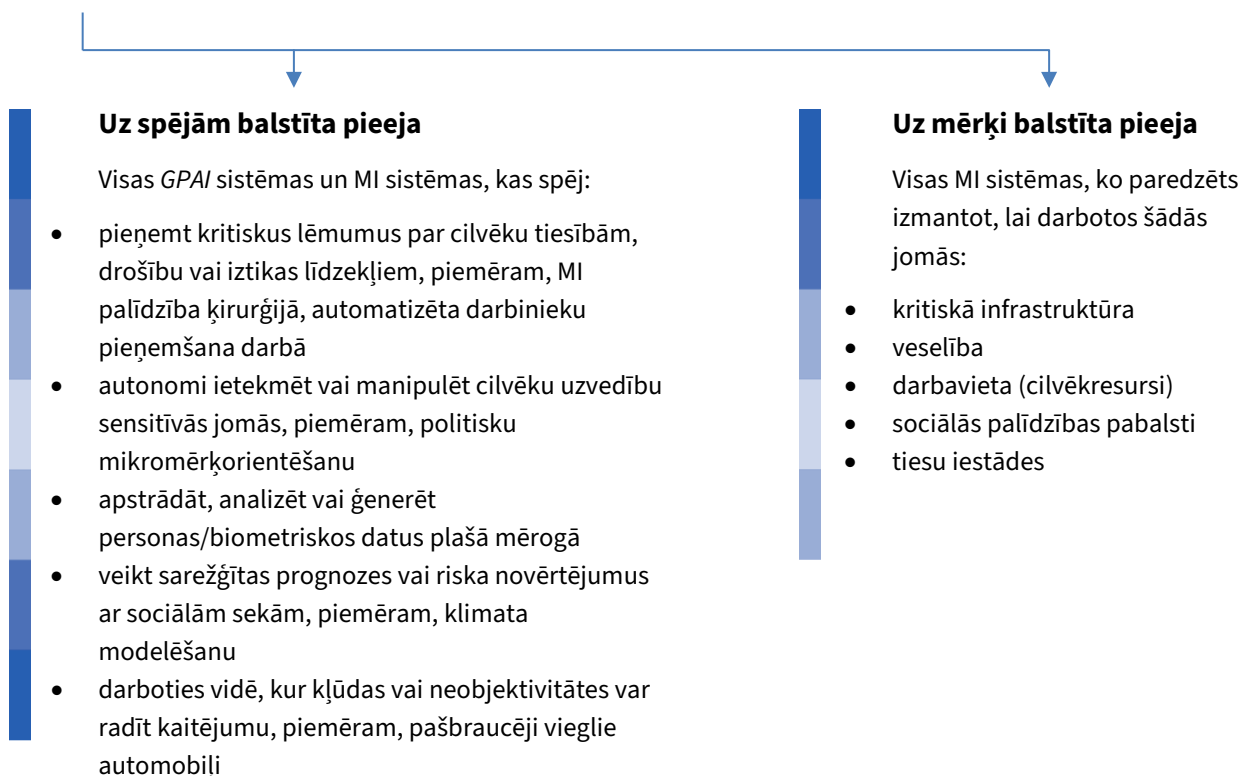
I pielikums. Riska klasifikācija

Nepieņemams risks

- **Sociālās novērtēšanas MI** – reitinga piešķiršana iedzīvotājiem, pamatojoties uz viņu uzvedību
- **Ar MI darbināma masveida novērošana** – biometriskā izsekošana bez piekrišanas
- **Emociju atpazīšana darbavietās/skolās**, lai ietekmētu darba rezultātus
- **Autonomi nāvējoši ieroči**, kas var nogalināt bez cilvēka iejaukšanās
- **Zemapziņas manipulēšanas MI** – cilvēku lēmumu ietekmēšana bez pārredzamības

Augsts risks

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Zems risks

- **MI sistēmas, kas nav klasificētas kā “augsta riska” sistēmas**
- **Sarunboti un virtuālie asistenti** (ja vien lietotāji zina, ka viņi sarunājas ar MI)
- **Ieteikumu algoritmi** – uz MI balstīti ieteikumi sociālajos medijos
- **MI saimnieciskās darbības automatizācijai** – MI, kas automatizē vienkāršus administratīvos uzdevumus

Riska nav

- Ar MI darbināmi attēlu, mūzikas vai mākslas ģeneratori/rediģētāji
- MI zinātniskajā pētniecībā
- MI rotaļlietu un izklaides robotos – ar MI darbināmas rotaļlietas bez reāliem riskiem

II pielikums. Prasības “augsta riska” MI sistēmām

Uzsvars uz juridiskiem un ētikas standartiem:

- riska novērtējums pirms ieviešanas, apzinot paredzamos riskus un iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu
- tiek nodrošināta cilvēka virsvadība, lai novērstu pilnīgu automatizāciju lēmumu pieņemšanā
- datu pārvaldība, lai nodrošinātu objektīvas apmācības datu kopas
- obligātas ārējās revīzijas, tostarp testēšana “smilškastē” cilvēka uzraudzībā
- testēšanas rezultāti tiek izpausti ES regulatoriem
- pēctirgus uzraudzība, lai sekotu darbības rezultātiem

Definīcijas

- **Algoritmi** – soli pa solim izklāstīti norādījumi, ko dators ievēro, lai atrisinātu problēmu vai pieņemtu lēmumu.
- **Mākslīgā intelekta sistēmas** (MI sistēmas) – datorizētas sistēmas, kas MI izmanto tādu uzdevumu veikšanai, kuriem parasti nepieciešams cilvēka intelekts, piemēram, mācīšanās, argumentācija, problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana, uztvere un valodas izpratne.
- **Intelektuālā darbaspēka aizplūšana** – kad kvalificēti darbinieki pamet valsti, lai strādātu ārzemēs.
- **Uzņēmumu migrācija** – kad uzņēmums pārceļ savu darbību uz citu valsti, bieži vien nolūkā uzlabot apstākļus vai pazemināt izmaksas.
- **Dziļās mācīšanās MI** – sistēma, kas mācās no liela datu apjoma, izmantojot neirālos tīklus, piemēram, kā darbojas cilvēka smadzenes. Tā atpazīst modeļus un laika gaitā uzlabojas, neprasot konkrētu programmēšanu.
- **Vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI)** – MI, kas var veikt vairāk nekā vienu uzdevumu, piemēram, *ChatGPT*, *Google Gemini*.
- **Atvērtais pirmkods** – programmatūra, kuras kods ir brīvi pieejams ikvienam nolūkā to apskatīt, izmantot un pārveidot.
- **Uz noteikumiem balstīts MI** – MI sistēma, kas pieņem lēmumus, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem noteikumiem un loģiku. Piemēram, “Ja notiek X, tad jādara Y”.
- **Testēšana “smilškastē”** – testēšana izolētā vidē, piemēram, pašbraucējs MI tiek testēts simulētā pilsētā, pirms tas brauc pa reāliem ceļiem.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Austrija					
Beļģija					
Bulgārija					
Horvātija					
Kipra					
Čehija					
Dānija					
Igaunija					
Somija					
Francija					
Vācija					
Grieķija					
Ungārija					
Īrija	uz mērķi balstīta	elastīga	elastība attiecībā uz testēšanu	jaunuzņēmumi	

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Itālija					
Latvija					
Lietuva					
Luksemburga					
Malta					
Nīderlande					
Polija					
Portugāle					
Rumānija					
Slovākija					
Slovēnija					
Spānija					
Zviedrija					
Komisija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	

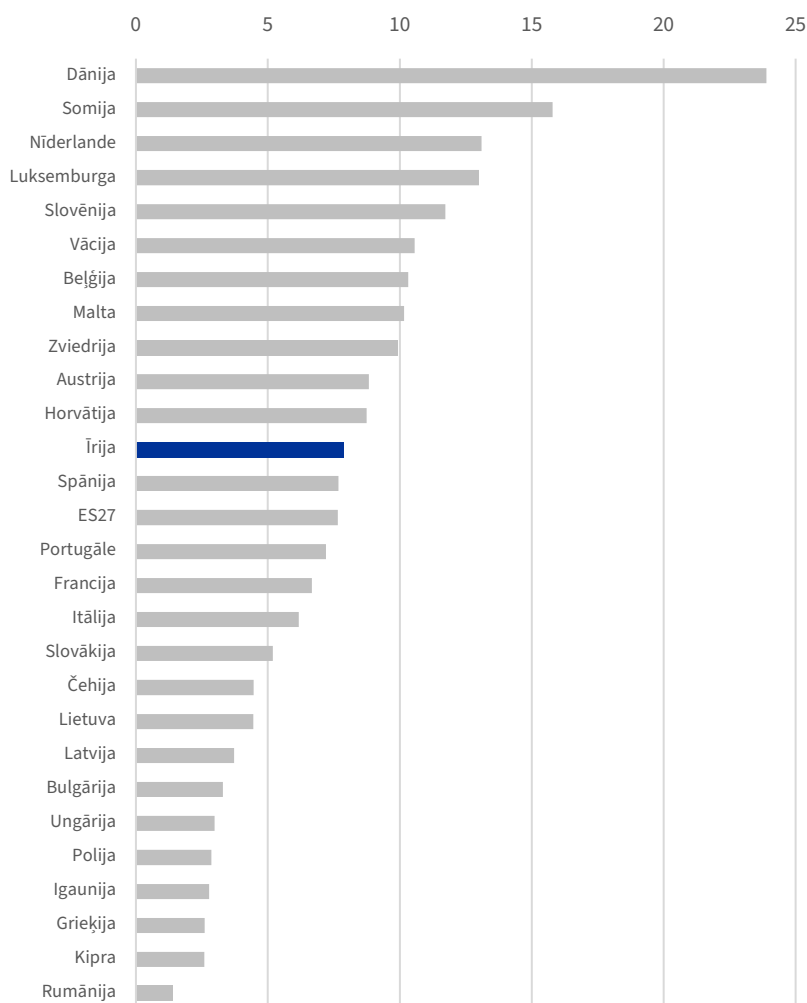
Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Vispārīga informācija

Nemiet vērā – **sarunas notiek 2023. gadā!**

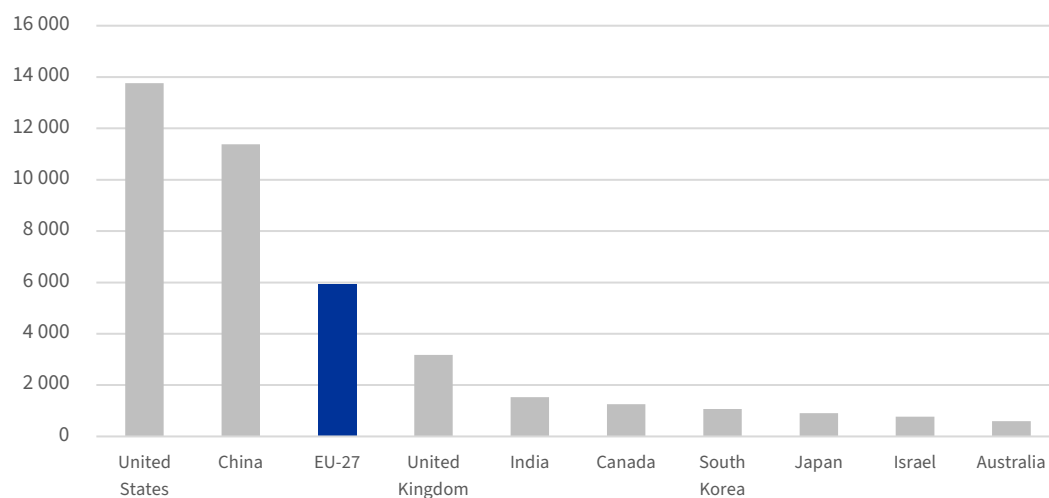
	Eiropas Savienība	Īrija
Iedzīvotāji	447 695 350	5 271 395
IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	38 150	96 290
Bezdarba līmenis	6,1 %	4,3 %
To uzņēmumu procentuālā daļa, kuri izmanto MI tehnoloģiju	8 %	8 %
To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir padziļinātas digitālās prasmes	27,3 %	43,8 %

To uzņēmumu procentuālā daļa, kuros ir vairāk nekā 10 darbinieku, kas izmanto vismaz vienu MI tehnoloģiju (2021)

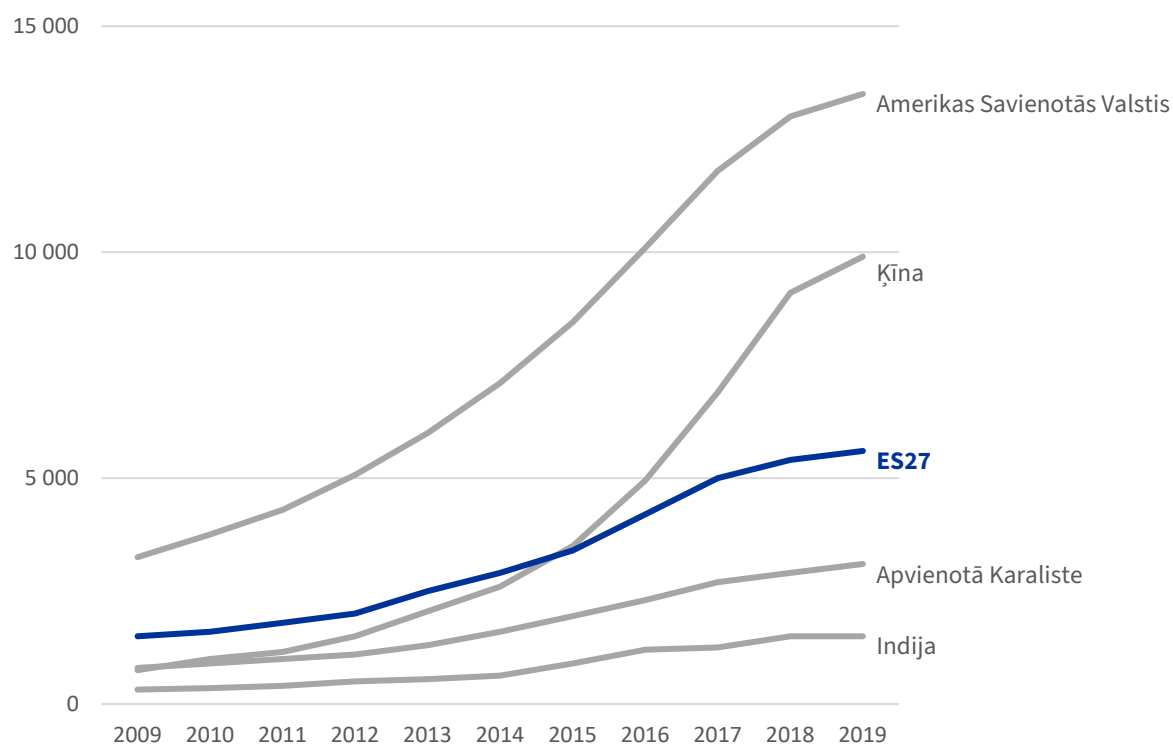

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MI uzņēmumi pa valstīm (2020)

MI uzņēmumu izaugsme skaitļos

Datu avoti: Eurostat, Kopīgais pētniecības centrs

Šo publikāciju ir sagatavojis Padomes Ģenerālsēkretariāts, un tā ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā neuzliek atbildību ne ES iestādēm, ne dalībvalstīm. Plašāka informācija par Eiropadomi un Padomi ir pieejama tīmekļa vietnē: www.consilium.europa.eu.

© Eiropas Savienība, 2025

| Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Print	ISBN 978-92-850-0524-5	doi: 10.2860/2079367	QC-01-25-006-LV-C
PDF	ISBN 978-92-850-0523-8	doi: 10.2860/7209878	QC-01-25-006-LV-N

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

ITĀLIJA

MINISTRS UZ VIENU DIENU: SARUNAS 27 VALSTU FORMĀTĀ

■ **MI satvara ieviešana**

Lomu apraksti | **Lietpratēju versija** | LV

Eiropas Savienības
Padome

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Eiropas Savienība ir nonākusi krustcelēs savas digitālās nākotnes veidošanā. Digitālās desmitgades stratēģijas ietvaros ES mērķis ir uzņemties vadošo lomu mākslīgā intelekta (MI) jomā, vienlaikus aizsargājot pamattiesības, patērētāju aizsardzību, tirgus konkurētspēju, inovāciju un tehnoloģisko līderību. Šo diskusiju pamatā ir Eiropas Komisijas tiesību akta priekšlikums, kura mērķis ir regulēt MI izstrādi Eiropas Savienībā. Pēc vairākām sarunu kārtām vēl nav izskatīti šādi jautājumi.

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

- A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskā, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES pieņems **uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs.**
- B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem **piesardzīga pieeja, proti, jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības** (sk. II pielikumu).

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām, **izņemot tām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem.**

ITĀLIJA

Darba kārtība

Šodien Padomes darba kārtībā ir Komisijas priekšlikums par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai. Šo regulas projektu jūs apspriedīsiet ar pārējo dalībvalstu pārstāvjiem, un jūsu mērķis ir panākt kompromisu.

Jūsu galvenais mērķis

Padomes kopēja nostāja, kas atspoguļo jūsu intereses. Jūs varat arī apsvērt iespēju atbalstīt tādu kompromisa risinājumu, kas daļēji atspoguļo jūsu intereses.

Jūsu uzdevums

1. Rūpīgi **izlasiet savas grupas informāciju**, kurā izklāstītas jūsu intereses un nostājas.
2. **Daži no jūsu argumentiem sakrīt ar Horvātijas, Nīderlandes un Slovēnijas nostāju.** Apspriedieties ar viņiem, lai noskaidrotu, vai varat sadarboties nolūkā virzīt jūsu kopīgās intereses, ja jums tādas ir.
3. Sagatavojiet **ievadrunu** (ne garāku par 1 minūti) pirmajai oficiālo sarunu kārtai. Izklāstiet savu nostāju par 1. un 2. pantu. Jums var palīdzēt ierāmētais teksta paraugs.
4. Ar ievadrunu uzstājieties tad, kad prezidentvalsts (kas vada sanākumi) jums dod vārdu. Ja piekrītat jau iepriekš paustajām citu valstu nostājām, skaidri to pasakiet.
5. Uzmanīgi uzklausiet pārējo valstu nostājas. Lai varētu izsekot citu valstu nostājām, **aizpildiet 8. un 9. lappusē esošo tabulu.** Būtisks sarunu aspekts ir ieklausīšanās citos un tādu risinājumu rašana, kas der ikvienam.
6. Oficiālo sarunu laikā **izklāstiet savu nostāju un argumentus.** Ja jūsu argumenti ir līdzīgi citu valstu argumentiem, var būt lietderīgi jūsu argumentus izklāstīt kopīgi, lai tiem piešķirtu lielāku svaru.
7. Protams, **lēmums par to, kā beigās balsot, ir jūsu ziņā.** Ņemiet vērā – kad pienāks laiks galīgajam balsojumam par kompromisa priekšlikumu, jums būs jāizlemj: vai nu piekrītat kompromisam, ar kuru jūs, iespējams, neesat 100 % apmierināts, vai arī diskusijas beidzas pavisam bez rezultāta.

Priekšsēdētāja kungs/kundze, komisāra kungs/kundze, kolēģi!

Vispirms es vēlos pateikties Komisijai par šā priekšlikuma izstrādāšanu un prezidentvalstij par tā iekļaušanu šodienas darba kārtībā.

Pirms šodienas sanāksmes mums bija auglīgas apspriedes ar _____.

Mēs uzskatām, ka ir jāpieņem uz spējām/mērķi balstīta riska klasifikācija, jo _____.

Attiecībā uz 1. panta B punktu mēs uzskatām, ka "augsta riska" MI sistēmu izstrādes laikā izstrādātājiem ir jāpieņem elastīga/piesardzīga pieeja, jo _____.

Attiecībā uz 2. pantu tiks/netiks piemēroti daži izņēmumi, jo mēs atbalstām _____.

Mēs esam pārliecināti, ka šodienas sanāksmē mums izdosies vienoties par konstruktīvu kompromisu.

Paldies!

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES izmantos

... uz spējām balstītu riska klasifikāciju: risku nosaka sistēmas tehniskās spējas

... uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs

Pamatojoties uz šo riska klasifikāciju, “augsta riska” MI sistēmām pirms to ieviešanas ir jāveic stingra testēšana.

B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem

... elastīga pieeja: pirms MI modeļa ieviešanas jāveic tā pašnovērtējums

... piesardzīga pieeja: jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības (sk. II pielikumu)

Jūsu argumenti

- Jūsu valsts valdība uzskata, ka MI regulējums būtu jānosaka Eiropas līmenī, jo valsts noteikumi apdraudētu ES konkurētspēju un stratēģisko autonomiju.
- Saskaņā ar Itālijas Konstitūcijas 3. pantu (“Visiem iedzīvotājiem ir vienlīdzīga cieņa sabiedrības acīs un tie ir vienlīdzīgi likuma priekšā”) un ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem MI ir jāveicina iekļautība, ilgtspēja un cilvēktiesības, tādējādi kalpojot gan cilvēkiem, gan planētai.
- Jūs uzskatāt, ka uz mērķi balstīta pieeja ir problemātiska, jo tā var radīt neatbilstības nozaru starpā: piemēram, MI, kas palīdz ķirurģijā, un MI, kas piešķir slimnīcu palātas, tiek klasificēts kā augsta riska, neraugoties uz atšķirīgajiem ietekmes līmeņiem. Uz spējām balstīta pieeja labāk atspoguļo reālās pasaules apdraudējumus, taču jūs atbalstāt regulāru riska saraksta atjaunināšanu, lai atspoguļotu MI spēju attīstību.
- Jūs arī dodat priekšroku piesardzīgai testēšanas sistēmai ne tikai drošības, bet arī ilgtspējas apsvērumu dēļ: MI izstrāde ir darbietilpīga un energoietilpīga, un lielo valodu modeļu apmācībai ir vajadzīgi simtiem megavatstundu elektroenerģijas. Līdz ar to neregulēta mēģinājumu un kļūdu pieeja palielina vidiskās izmaksas. Stingrāks regulējums var nedaudz palēnināt izstrādi, bet ilgtermiņā radīt drošāku, efektīvāku un uzticamāku MI.

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām

bez izņēmuma

bez izņēmuma, ja vien sistēma nav izstrādāta kā atvērtā pirmkoda sistēma

izņemot gadījumus, kad to izstrādā mazi uzņēmumi un jaunuzņēmumi (un)

izņemot gadījumus, kad to izstrādā militāriem vai aizsardzības mērķiem (un)

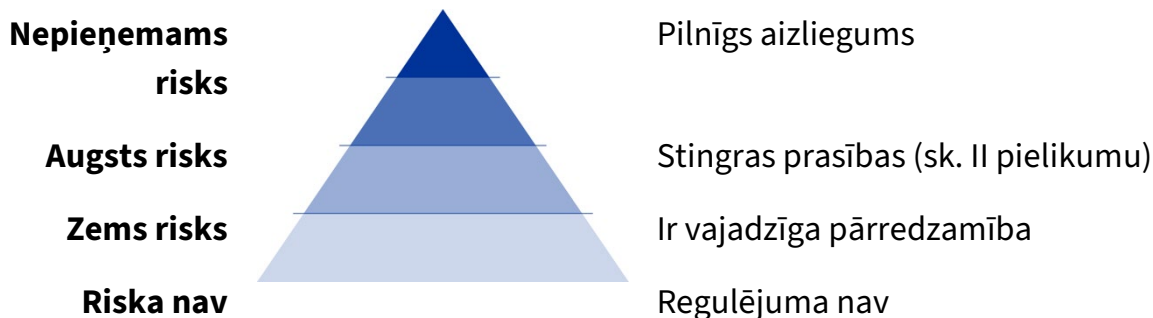

izņemot gadījumus, kad to izstrādā nacionālās drošības, migrācijas vai robežkontroles vajadzībām

Jūsu argumenti

- Jūsaprāt, ES MI aktam būtu jākalpo par MI izstrādes katalizatoru visās ES dalībvalstīs. Jaunuzņēmumi ir būtisks inovācijas virzītājspēks, tāpēc MI aktam nevajadzētu radīt pārmērīgu slogu MI jaunuzņēmumiem – stingras testēšanas prasības var pārsniegt jaunuzņēmumu finansiālās un administratīvās spējas.
- Ja ar 1. pantu tiks izveidota piesardzīga testēšanas sistēma augsta riska MI modeļiem, ko jūs atbalstāt, jūs piedāvājat piemērot izņēmumu jaunuzņēmumiem, kuros ir mazāk nekā 20 darbinieku un kuru apgrozījums ir mazāks par 4 miljoniem EUR. Tā vietā dalībvalstīm būtu jāpieņem “elastīga pieeja”. Jūs uzskatāt, ka tas ir līdzsvarots kompromiss, un vēlaties vadīt sarunas par to.
- Jūsu piezīmes:

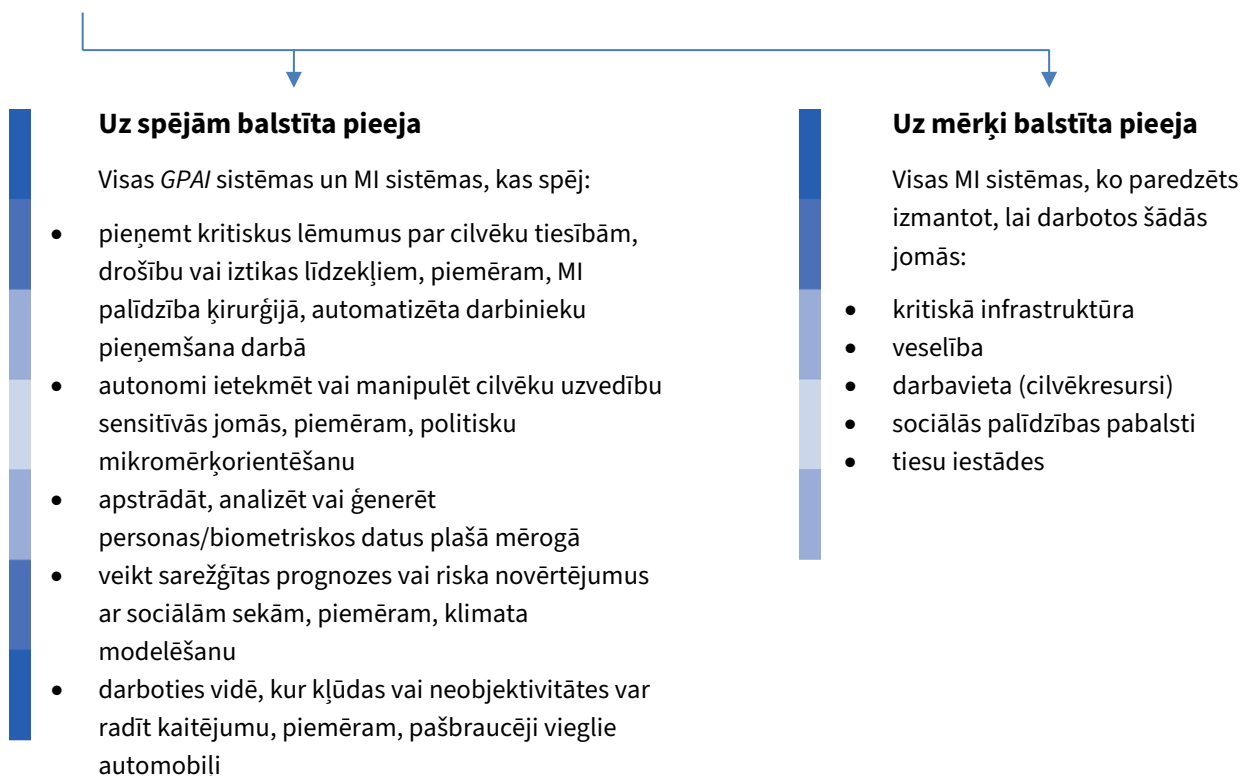
I pielikums. Riska klasifikācija

Nepieņemams risks

- **Sociālās novērtēšanas MI** – reitinga piešķiršana iedzīvotājiem, pamatojoties uz viņu uzvedību
- **Ar MI darbināma masveida novērošana** – biometriskā izsekošana bez piekrišanas
- **Emociju atpazīšana darbavietās/skolās**, lai ietekmētu darba rezultātus
- **Autonomi nāvējoši ieroči**, kas var nogalināt bez cilvēka iejaukšanās
- **Zemapziņas manipulēšanas MI** – cilvēku lēmumu ietekmēšana bez pārredzamības

Augsts risks

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Zems risks

- **MI sistēmas, kas nav klasificētas kā “augsta riska” sistēmas**
- **Sarunboti un virtuālie asistenti** (ja vien lietotāji zina, ka viņi sarunājas ar MI)
- **Ieteikumu algoritmi** – uz MI balstīti ieteikumi sociālajos medijos
- **MI saimnieciskās darbības automatizācijai** – MI, kas automatizē vienkāršus administratīvos uzdevumus

Riska nav

- Ar MI darbināmi attēlu, mūzikas vai mākslas ģeneratori/rediģētāji
- MI zinātniskajā pētniecībā
- MI rotaļlietu un izklaides robotos – ar MI darbināmas rotaļlietas bez reāliem riskiem

II pielikums. Prasības “augsta riska” MI sistēmām

Uzsvars uz juridiskiem un ētikas standartiem:

- riska novērtējums pirms ieviešanas, apzinot paredzamos riskus un iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu
- tiek nodrošināta cilvēka virsvadība, lai novērstu pilnīgu automatizāciju lēmumu pieņemšanā
- datu pārvaldība, lai nodrošinātu objektīvas apmācības datu kopas
- obligātas ārējās revīzijas, tostarp testēšana “smilškastē” cilvēka uzraudzībā
- testēšanas rezultāti tiek izpausti ES regulatoriem
- pēctirgus uzraudzība, lai sekotu darbības rezultātiem

Definīcijas

- **Algoritmi** – soli pa solim izklāstīti norādījumi, ko dators ievēro, lai atrisinātu problēmu vai pieņemtu lēmumu.
- **Mākslīgā intelekta sistēmas** (MI sistēmas) – datorizētas sistēmas, kas MI izmanto tādu uzdevumu veikšanai, kuriem parasti nepieciešams cilvēka intelekts, piemēram, mācīšanās, argumentācija, problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana, uztvere un valodas izpratne.
- **Intelektuālā darbaspēka aizplūšana** – kad kvalificēti darbinieki pamet valsti, lai strādātu ārzemēs.
- **Uzņēmumu migrācija** – kad uzņēmums pārceļ savu darbību uz citu valsti, bieži vien nolūkā uzlabot apstākļus vai pazemināt izmaksas.
- **Dziļās mācīšanās MI** – sistēma, kas mācās no liela datu apjoma, izmantojot neirālos tīklus, piemēram, kā darbojas cilvēka smadzenes. Tā atpazīst modeļus un laika gaitā uzlabojas, neprasot konkrētu programmēšanu.
- **Vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI)** – MI, kas var veikt vairāk nekā vienu uzdevumu, piemēram, *ChatGPT*, *Google Gemini*.
- **Atvērtais pirmkods** – programmatūra, kuras kods ir brīvi pieejams ikvienam nolūkā to apskatīt, izmantot un pārveidot.
- **Uz noteikumiem balstīts MI** – MI sistēma, kas pieņem lēmumus, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem noteikumiem un loģiku. Piemēram, “Ja notiek X, tad jādara Y”.
- **Testēšana “smilškastē”** – testēšana izolētā vidē, piemēram, pašbraucējs MI tiek testēts simulētā pilsētā, pirms tas brauc pa reāliem ceļiem.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Austrija					
Beļģija					
Bulgārija					
Horvātija					
Kipra					
Čehija					
Dānija					
Igaunija					
Somija					
Francija					
Vācija					
Grieķija					
Ungārija					
Īrija					

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Itālija	uz spējām balstīta	piesardzīga		jaunuzņēmumi	
Latvija					
Lietuva					
Luksemburga					
Malta					
Nīderlande					
Polija					
Portugāle					
Rumānija					
Slovākija					
Slovēnija					
Spānija					
Zviedrija					
Komisija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	

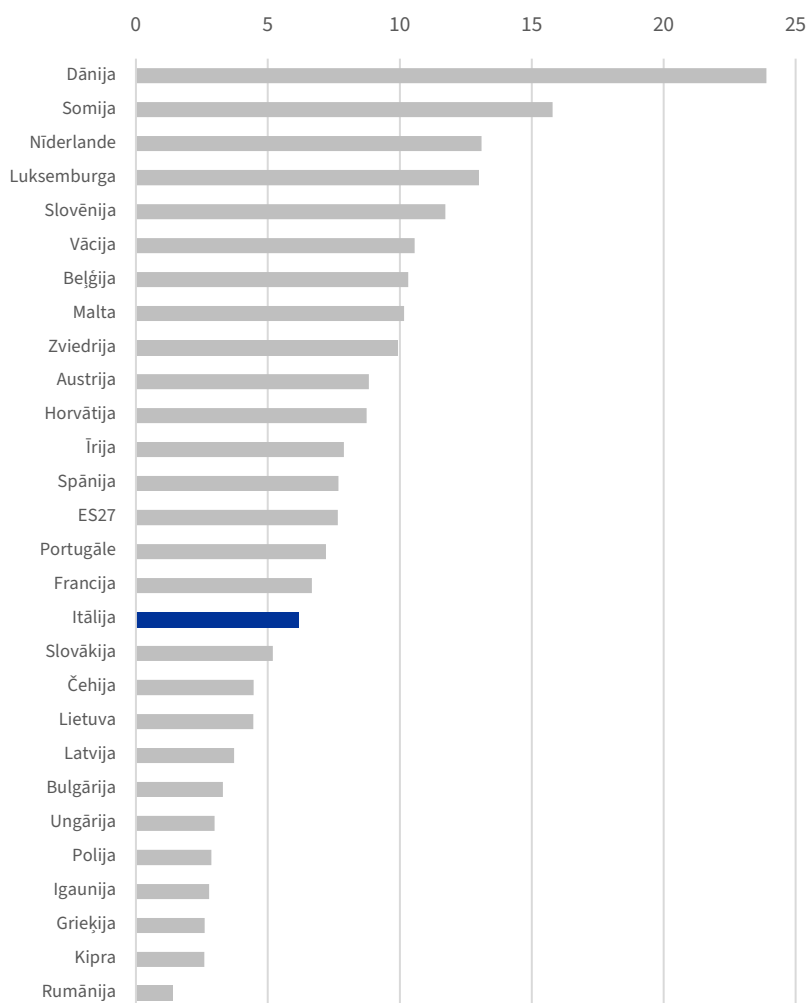
Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Vispārīga informācija

Nemiet vērā – **sarunas notiek 2023. gadā!**

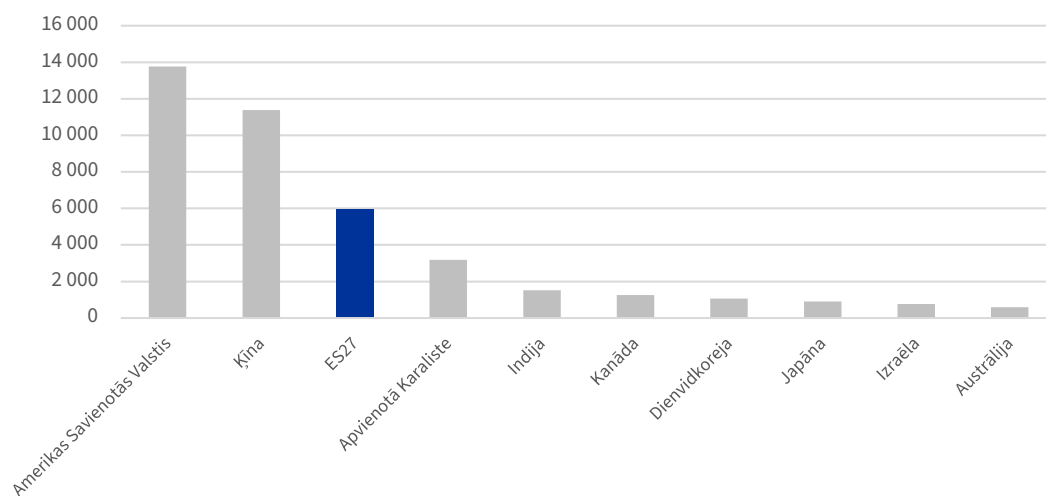
	Eiropas Savienība	Itālija
Iedzīvotāji	447 695 350	58 997 201
IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	38 150	36 130
Bezdarba līmenis	6,1 %	7,7 %
To uzņēmumu procentuālā daļa, kuri izmanto MI tehnoloģiju	8 %	5,1 %
To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir padziļinātas digitālās prasmes	27,3 %	22,2 %

To uzņēmumu procentuālā daļa, kuros ir vairāk nekā 10 darbinieku, kas izmanto vismaz vienu MI tehnoloģiju (2021)

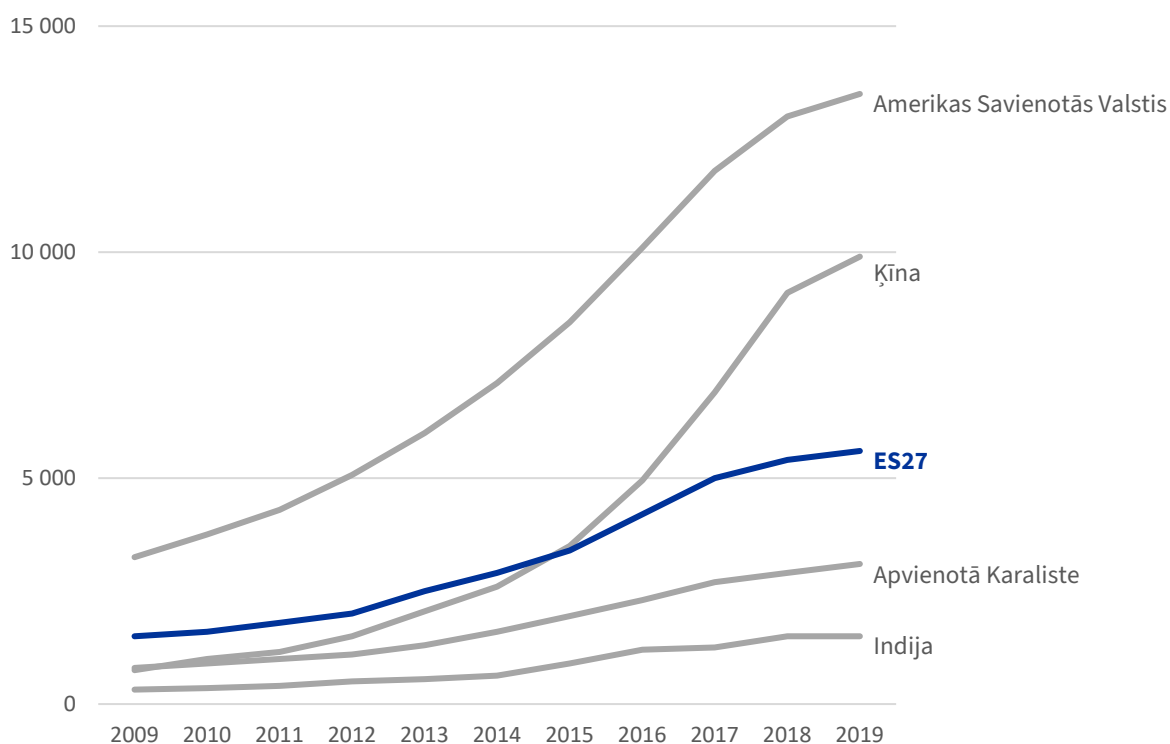

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MI uzņēmumi pa valstīm (2020)

MI uzņēmumu izaugsme skaitļos

Datu avoti: Eurostat, Kopīgais pētniecības centrs

Šo publikāciju ir sagatavojis Padomes Ģenerālsēkretariāts, un tā ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā neuzliek atbildību ne ES iestādēm, ne dalībvalstīm. Plašāka informācija par Eiropadomi un Padomi ir pieejama tīmekļa vietnē: www.consilium.europa.eu.

© Eiropas Savienība, 2025

| Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Print
PDF

ISBN 978-92-850-0524-5
ISBN 978-92-850-0523-8

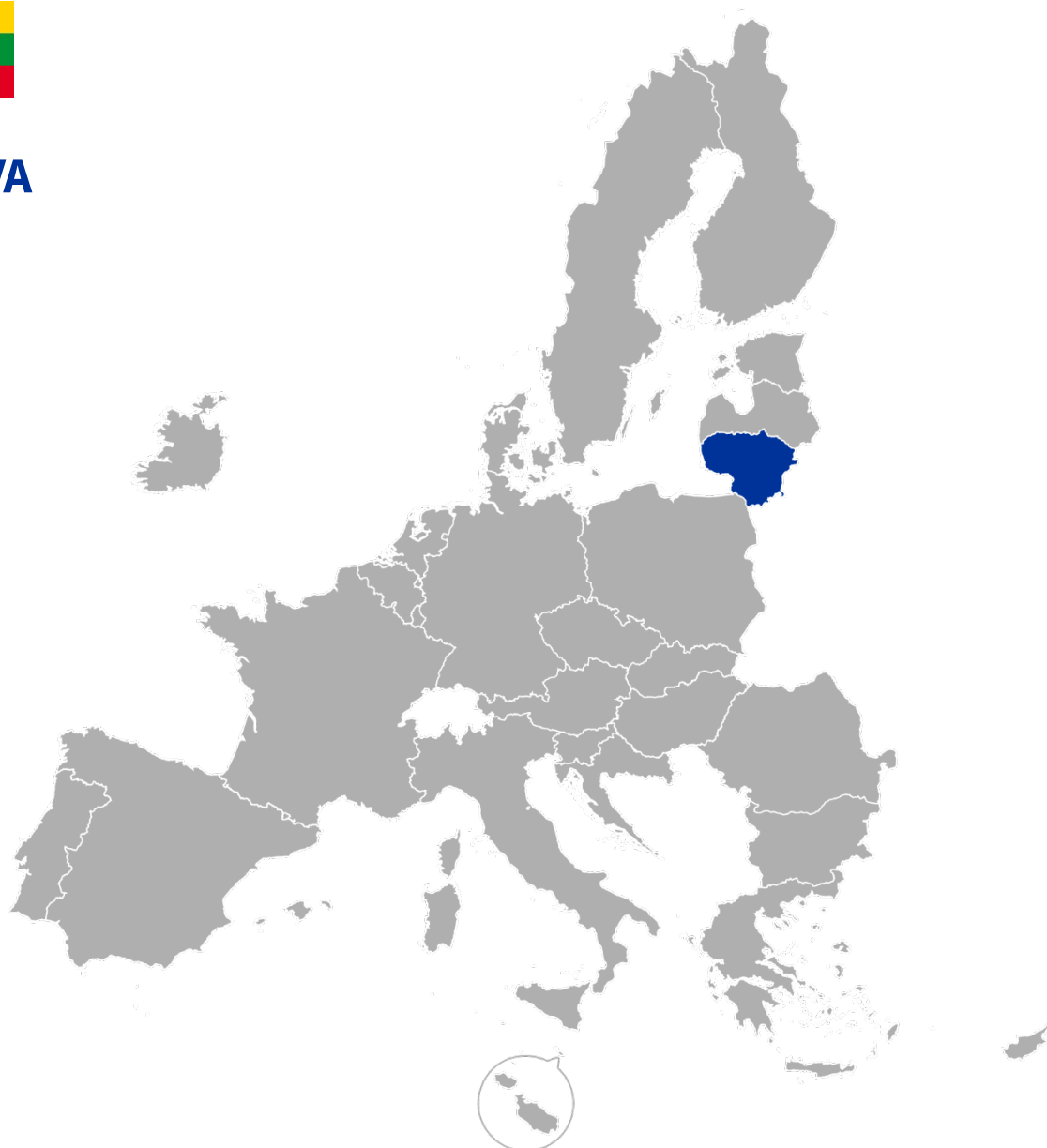
doi: 10.2860/2079367
doi: 10.2860/7209878

QC-01-25-006-LV-C
QC-01-25-006-LV-N

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

LIETUVA

MINISTRS UZ VIENU DIENU: SARUNAS 27 VALSTU FORMĀTĀ

■ MI satvara ieviešana

Lomu apraksti | **Lietpratēju versija** | LV

Eiropas Savienības
Padome

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Eiropas Savienība ir nonākusi krustcelēs savas digitālās nākotnes veidošanā. Digitālās desmitgades stratēģijas ietvaros ES mērķis ir uzņemties vadošo lomu mākslīgā intelekta (MI) jomā, vienlaikus aizsargājot pamattiesības, patērētāju aizsardzību, tirgus konkurētspēju, inovāciju un tehnoloģisko līderību. Šo diskusiju pamatā ir Eiropas Komisijas tiesību akta priekšlikums, kura mērķis ir regulēt MI izstrādi Eiropas Savienībā. Pēc vairākām sarunu kārtām vēl nav izskatīti šādi jautājumi.

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

- A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskā, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES pieņems **uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs.**
- B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem **piesardzīga pieeja, proti, jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības** (sk. II pielikumu).

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām, **izņemot tām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem.**

Darba kārtība

Šodien Padomes darba kārtībā ir Komisijas priekšlikums par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai. Šo regulas projektu jūs apspriedīsiet ar pārējo dalībvalstu pārstāvjiem, un jūsu mērķis ir panākt kompromisu.

Jūsu galvenais mērķis

Padomes kopēja nostāja, kas atspoguļo jūsu intereses. Jūs varat arī apsvērt iespēju atbalstīt tādu kompromisa risinājumu, kas daļēji atspoguļo jūsu intereses.

Jūsu uzdevums

1. Rūpīgi **izlasiet savas grupas informāciju**, kurā izklāstītas jūsu intereses un nostājas.
2. **Daži no jūsu argumentiem sakrīt ar Čehijas, Igaunijas, Latvijas un Ungārijas nostāju.** Apspriedieties ar viņiem, lai noskaidrotu, vai varat sadarboties nolūkā virzīt jūsu kopīgās intereses, ja jums tādas ir.
3. Sagatavojiet **ievadrunu** (ne garāku par 1 minūti) pirmajai oficiālo sarunu kārtai. Izklāstiet savu nostāju par 1. un 2. pantu. Jums var palīdzēt ierāmētais teksta paraugs.
4. Ar ievadrunu uzstājieties tad, kad prezidentvalsts (kas vada sanākumi) jums dod vārdu. Ja piekrītat jau iepriekš paustajām citu valstu nostājām, skaidri to pasakiet.
5. Uzmanīgi uzklausiet pārējo valstu nostājas. Lai varētu izsekot citu valstu nostājām, **aizpildiet 8. un 9. lappusē esošo tabulu.** Būtisks sarunu aspekts ir ieklausīšanās citos un tādu risinājumu rašana, kas der ikvienam.
6. Oficiālo sarunu laikā **izklāstiet savu nostāju un argumentus.** Ja jūsu argumenti ir līdzīgi citu valstu argumentiem, var būt lietderīgi jūsu argumentus izklāstīt kopīgi, lai tiem piešķirtu lielāku svaru.
7. Protams, **lēmums par to, kā beigās balsot, ir jūsu ziņā.** Ņemiet vērā – kad pienāks laiks galīgajam balsojumam par kompromisa priekšlikumu, jums būs jāizlemj: vai nu piekrītat kompromisam, ar kuru jūs, iespējams, neesat 100 % apmierināts, vai arī diskusijas beidzas pavisam bez rezultāta.

Priekšsēdētāja kungs/kundze, komisāra kungs/kundze, kolēģi!

Vispirms es vēlos pateikties Komisijai par šā priekšlikuma izstrādāšanu un prezidentvalstij par tā iekļaušanu šodienas darba kārtībā.

Pirms šodienas sanāksmes mums bija auglīgas apspriedes ar _____.

Mēs uzskatām, ka ir jāpieņem uz spējām/mērķi balstīta riska klasifikācija, jo _____.

Attiecībā uz 1. panta B punktu mēs uzskatām, ka "augsta riska" MI sistēmu izstrādes laikā izstrādātājiem ir jāpieņem elastīga/piesardzīga pieeja, jo _____.

Attiecībā uz 2. pantu tiks/netiks piemēroti daži izņēmumi, jo mēs atbalstām _____.

Mēs esam pārliecināti, ka šodienas sanāksmē mums izdosies vienoties par konstruktīvu kompromisu.

Paldies!

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES izmantos

... uz spējām balstītu riska klasifikāciju: risku nosaka sistēmas tehniskās spējas

... uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs

Pamatojoties uz šo riska klasifikāciju, “augsta riska” MI sistēmām pirms to ieviešanas ir jāveic stingra testēšana.

B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem

... elastīga pieeja: pirms MI modeļa ieviešanas jāveic tā pašnovērtējums

... piesardzīga pieeja: jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības (sk. II pielikumu)

Jūsu argumenti

- Ražošana ir Lietuvas ekonomikas lielākā nozare, kas rada 20,4 % no valsts IKP. Viena no galvenajām problēmām, ar ko tā saskaras, ir zems darba ražīgums – problēma, kuru mākslīgais intelekts var palīdzēt risināt, automatizējot ikdienišķas darbības un optimizējot procesus.
- Tāpēc jūs iestājaties par satvaru, kas brīvi ļauj veikt inovāciju un eksperimentus. Lai gan ir jāizvairās no neparedzētām sekām, jūs uzsverat, ka pat saskaņā ar elastīgo pieeju pašnovērtējumi joprojām ir obligāti, ļaujot izstrādātājiem tos pielāgot tā, lai tie vislabāk atbilstu viņu produktiem.
- Pārāk liels regulējums palēninātu inovāciju un kaitētu Eiropas MI jaunuzņēmumiem, jo obligātas ārējās revīzijas un ilgstoši testēšanas posmi ir dārgi.
- Lai gan dažas dalībvalstis ar cilvēktiesībām saistītu bažu dēļ uzstāj uz stingrākiem noteikumiem, jūs uzskatāt, ka MI var būt arī spēcīgs rīks šo tiesību aizsardzībai. Tas var palīdzēt samazināt neobjektivitāti darbā pieņemšanas, kārtības uzturēšanas un lēmumu pieņemšanas jomā, aizsargāties pret kiberuzbrukumiem un aizsargāt personas datus. Lai gan MI var radīt maldinošu informāciju vai dziļviltojumus, to var arī apmācīt šādu parādību atklāšanai un apkarošanai. ES būtu aktīvi jāatbalsta inovācija MI lietojumos aizsardzības nolūkos.

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām

bez izņēmuma

bez izņēmuma, ja vien sistēma nav izstrādāta kā atvērtā pirmkoda sistēma

izņemot gadījumus, kad to izstrādā mazi uzņēmumi un jaunuzņēmumi (un)

izņemot gadījumus, kad to izstrādā militāriem vai aizsardzības mērķiem (un)

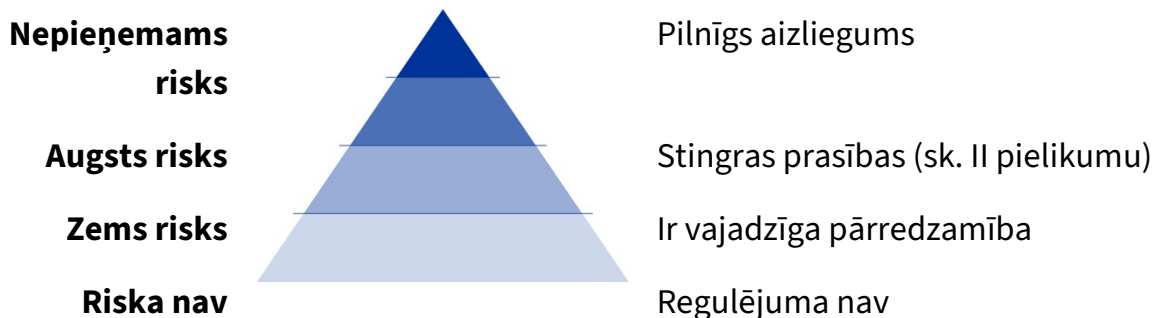

izņemot gadījumus, kad to izstrādā nacionālās drošības, migrācijas vai robežkontroles vajadzībām

Jūsu argumenti

- Lai gan saistībā ar 1. pantu jūs vēlaties panākt mazāk ierobežojumu un lielāku brīvību ieviest jauninājumus, tomēr stingri ticat, ka noteikumi joprojām ir svarīgi. Regulējums ir vislietderīgākais, ja tas attiecas uz visiem. Tas sniedz izstrādātājiem skaidrāku priekšstatu par to, kas tiek sagaidīts, un palīdz ES demonstrēt konsekventu pieeju atbildīgam mākslīgajam intelektam.
- Jau ir brīdinājuma pazīmes: Ķīnā ir izmantota ar MI darbināma sejas un emociju atpazīšanas tehnoloģija, lai vērstos pret uiguru musulmaņu minoritāti, kas noved pie pašcenzūras un daudzu personu aizturēšanu un turēšanu tā dēvētajās “pāraudzināšanas nometnēs”. ASV *Clearview AI* bez piekrišanas izguva miljardiem attēlu no sociālo mediju platformām un pārdeva rīku tādām aģentūrām kā FIB un ICE. Apvienotajā Karalistē Metropoles policijas veiktie klātienē sejas atpazīšanas izmēģinājumi ir uzrādījuši augstu kļūdu īpatsvaru, jo īpaši attiecībā uz tumšādainiem iedzīvotājiem.
- Jūs uzskatāt, ka no šīm problēmām būtu bijis iespējams izvairīties, veicot pienācīgu testēšanu un ieviešot noteikumus, kas attiecas uz visiem – bez izņēmumiem.
- Jūsu piezīmes:

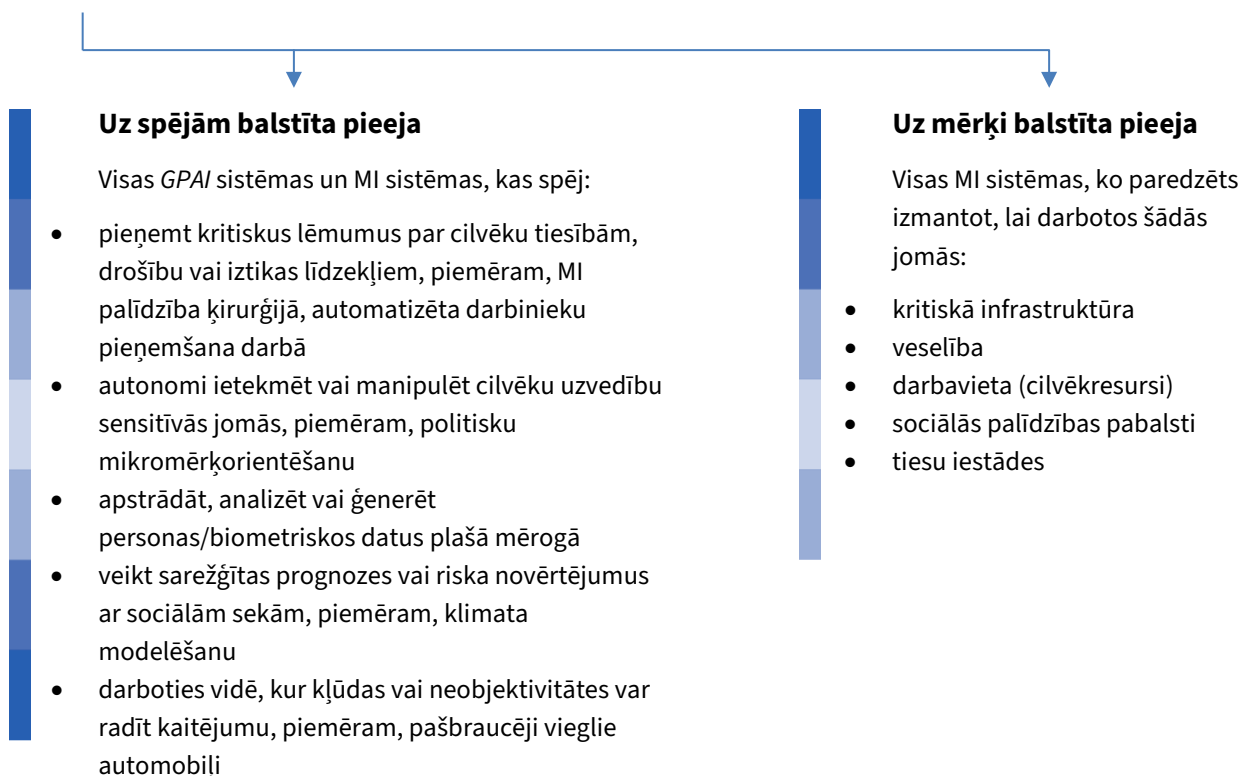
I pielikums. Riska klasifikācija

Nepieņemams risks

- **Sociālās novērtēšanas MI** – reitinga piešķiršana iedzīvotājiem, pamatojoties uz viņu uzvedību
- **Ar MI darbināma masveida novērošana** – biometriskā izsekošana bez piekrišanas
- **Emociju atpazīšana darbavietās/skolās**, lai ietekmētu darba rezultātus
- **Autonomi nāvējoši ieroči**, kas var nogalināt bez cilvēka iejaukšanās
- **Zemapziņas manipulēšanas MI** – cilvēku lēmumu ietekmēšana bez pārredzamības

Augsts risks

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Zems risks

- **MI sistēmas, kas nav klasificētas kā “augsta riska” sistēmas**
- **Sarunboti un virtuālie asistenti** (ja vien lietotāji zina, ka viņi sarunājas ar MI)
- **Ieteikumu algoritmi** – uz MI balstīti ieteikumi sociālajos medijos
- **MI saimnieciskās darbības automatizācijai** – MI, kas automatizē vienkāršus administratīvos uzdevumus

Riska nav

- Ar MI darbināmi attēlu, mūzikas vai mākslas ģeneratori/rediģētāji
- MI zinātniskajā pētniecībā
- MI rotaļlietu un izklaides robotos – ar MI darbināmas rotaļlietas bez reāliem riskiem

II pielikums. Prasības “augsta riska” MI sistēmām

Uzsvars uz juridiskiem un ētikas standartiem:

- riska novērtējums pirms ieviešanas, apzinot paredzamos riskus un iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu
- tiek nodrošināta cilvēka virsvadība, lai novērstu pilnīgu automatizāciju lēmumu pieņemšanā
- datu pārvaldība, lai nodrošinātu objektīvas apmācības datu kopas
- obligātas ārējās revīzijas, tostarp testēšana “smilškastē” cilvēka uzraudzībā
- testēšanas rezultāti tiek izpausti ES regulatoriem
- pēctirgus uzraudzība, lai sekotu darbības rezultātiem

Definīcijas

- **Algoritmi** – soli pa solim izklāstīti norādījumi, ko dators ievēro, lai atrisinātu problēmu vai pieņemtu lēmumu.
- **Mākslīgā intelekta sistēmas** (MI sistēmas) – datorizētas sistēmas, kas MI izmanto tādu uzdevumu veikšanai, kuriem parasti nepieciešams cilvēka intelekts, piemēram, mācīšanās, argumentācija, problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana, uztvere un valodas izpratne.
- **Intelektuālā darbaspēka aizplūšana** – kad kvalificēti darbinieki pamet valsti, lai strādātu ārzemēs.
- **Uzņēmumu migrācija** – kad uzņēmums pārceļ savu darbību uz citu valsti, bieži vien nolūkā uzlabot apstākļus vai pazemināt izmaksas.
- **Dziļās mācīšanās MI** – sistēma, kas mācās no liela datu apjoma, izmantojot neirālos tīklus, piemēram, kā darbojas cilvēka smadzenes. Tā atpazīst modeļus un laika gaitā uzlabojas, neprasot konkrētu programmēšanu.
- **Vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI)** – MI, kas var veikt vairāk nekā vienu uzdevumu, piemēram, *ChatGPT*, *Google Gemini*.
- **Atvērtais pirmkods** – programmatūra, kuras kods ir brīvi pieejams ikvienam nolūkā to apskatīt, izmantot un pārveidot.
- **Uz noteikumiem balstīts MI** – MI sistēma, kas pieņem lēmumus, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem noteikumiem un loģiku. Piemēram, “Ja notiek X, tad jādara Y”.
- **Testēšana “smilškastē”** – testēšana izolētā vidē, piemēram, pašbraucējs MI tiek testēts simulētā pilsētā, pirms tas brauc pa reāliem ceļiem.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Austrija					
Beļģija					
Bulgārija					
Horvātija					
Kipra					
Čehija					
Dānija					
Igaunija					
Somija					
Francija					
Vācija					
Grieķija					
Ungārija					
Īrija					

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Itālija					
Latvija					
Lietuva	uz spējām balstīta	elastīga		bez izņēmuma	
Luksemburga					
Malta					
Nīderlande					
Polija					
Portugāle					
Rumānija					
Slovākija					
Slovēnija					
Spānija					
Zviedrija					
Komisija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	

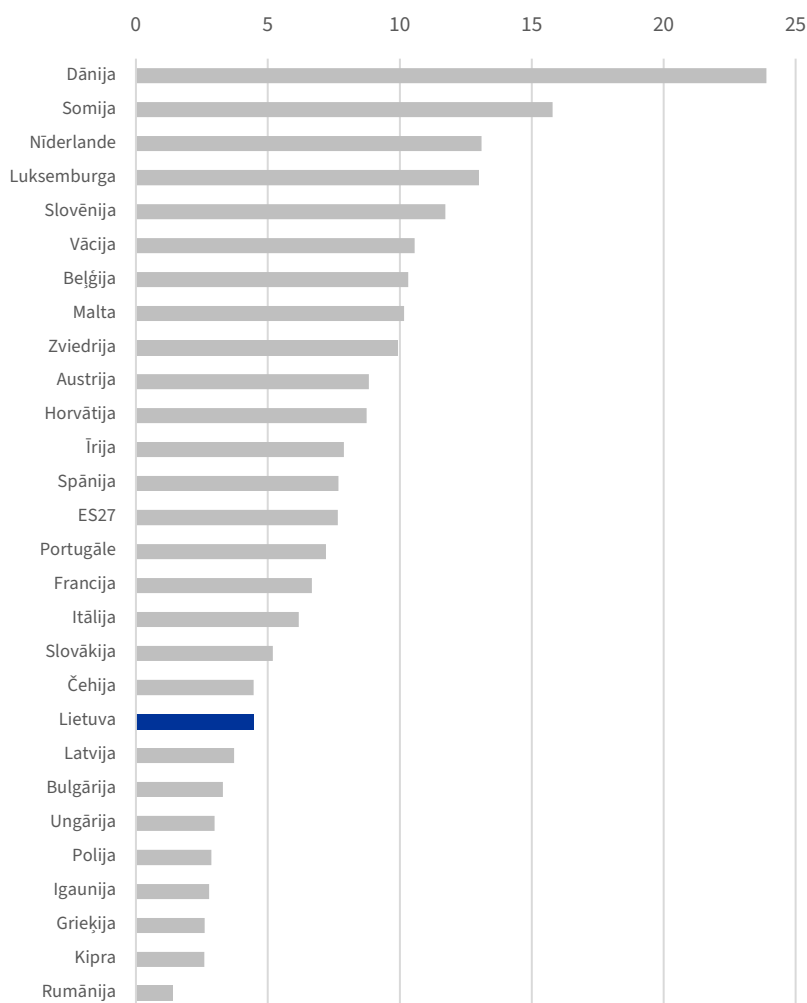
Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Vispārīga informācija

Nemiet vērā – **sarunas notiek 2023. gadā!**

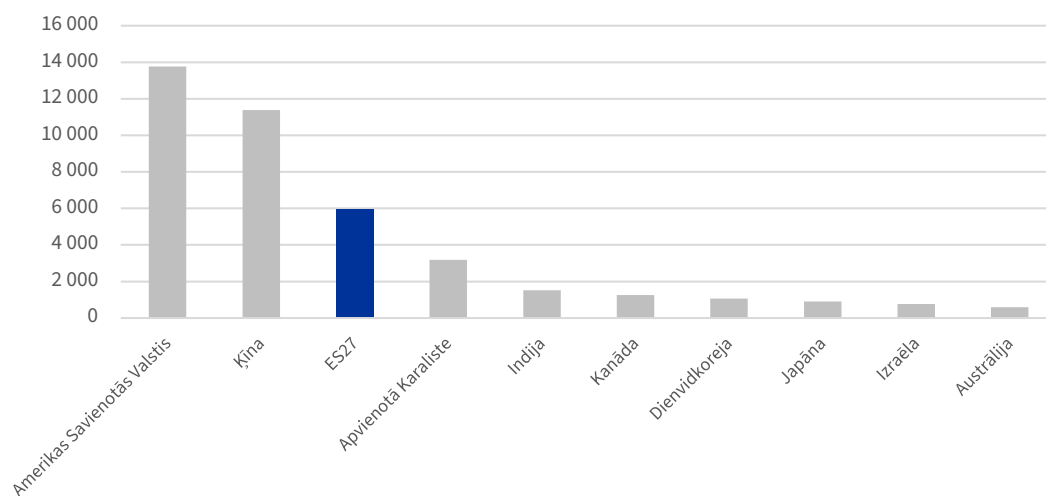
	Eiropas Savienība	Lietuva
Iedzīvotāji	447 695 350	2 857 279
IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	38 150	25 700
Bezdarba līmenis	6,1 %	6,9 %
To uzņēmumu procentuālā daļa, kuri izmanto MI tehnoloģiju	8 %	4,9 %
To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir padziļinātas digitālās prasmes	27,3 %	25,9 %

To uzņēmumu procentuālā daļa, kuros ir vairāk nekā 10 darbinieku, kas izmanto vismaz vienu MI tehnoloģiju (2021)

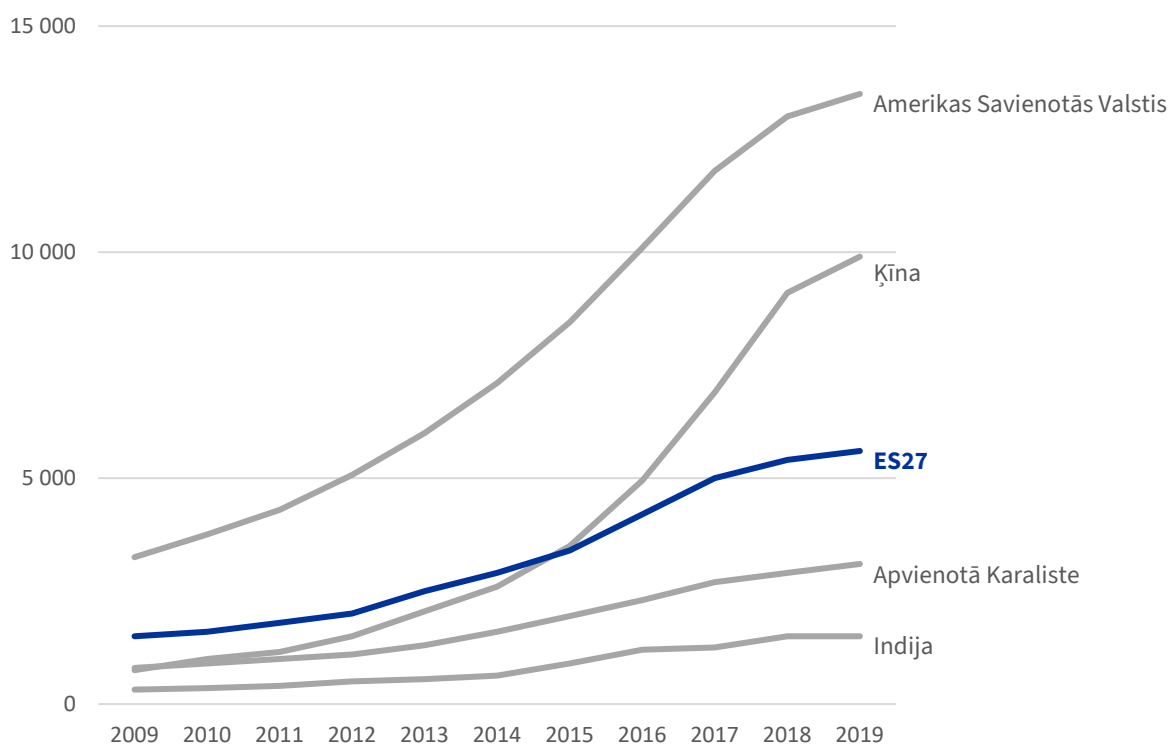

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MI uzņēmumi pa valstīm (2020)

MI uzņēmumu izaugsme skaitļos

Datu avoti: Eurostat, Kopīgais pētniecības centrs

Šo publikāciju ir sagatavojis Padomes Ģenerālsēkretariāts, un tā ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā neuzliek atbildību ne ES iestādēm, ne dalībvalstīm. Plašāka informācija par Eiropadomi un Padomi ir pieejama tīmekļa vietnē: www.consilium.europa.eu.

© Eiropas Savienība, 2025

| Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Print
PDF

ISBN 978-92-850-0524-5
ISBN 978-92-850-0523-8

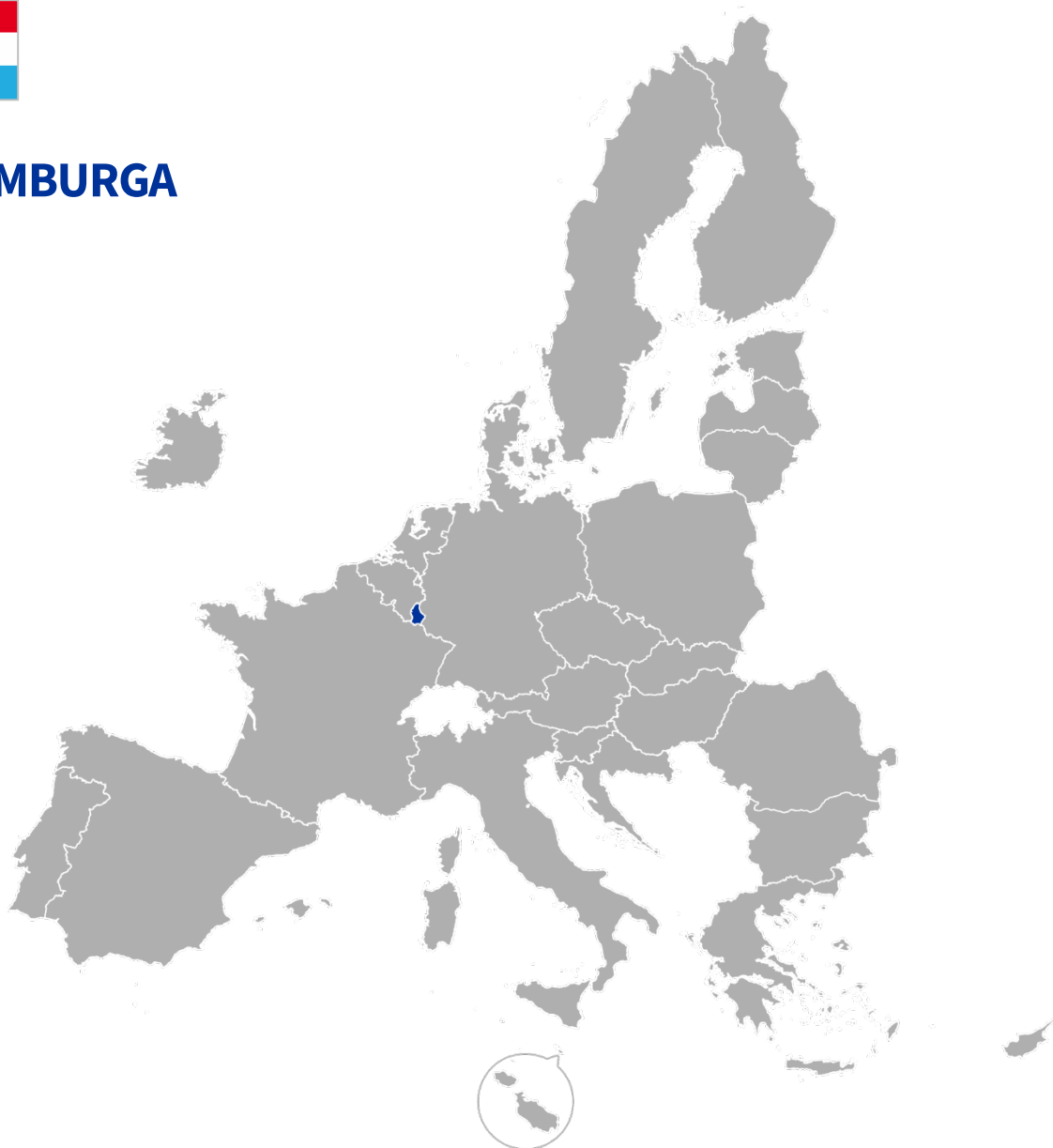
doi: 10.2860/2079367
doi: 10.2860/7209878

QC-01-25-006-LV-C
QC-01-25-006-LV-N

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

LUKSEMBURGA

MINISTRS UZ VIENU DIENU: SARUNAS 27 VALSTU FORMĀTĀ

■ MI satvara ieviešana

Lomu apraksti | **Lietpratēju versija** | LV

Eiropas Savienības
Padome

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Eiropas Savienība ir nonākusi krustcelēs savas digitālās nākotnes veidošanā. Digitālās desmitgades stratēģijas ietvaros ES mērķis ir uzņemties vadošo lomu mākslīgā intelekta (MI) jomā, vienlaikus aizsargājot pamattiesības, patērētāju aizsardzību, tirgus konkurētspēju, inovāciju un tehnoloģisko līderību. Šo diskusiju pamatā ir Eiropas Komisijas tiesību akta priekšlikums, kura mērķis ir regulēt MI izstrādi Eiropas Savienībā. Pēc vairākām sarunu kārtām vēl nav izskatīti šādi jautājumi.

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

- A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskā, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES pieņems **uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs.**
- B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem **piesardzīga pieeja, proti, jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības** (sk. II pielikumu).

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām, **izņemot tām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem.**

LUKSEMBURGA

Darba kārtība

Šodien Padomes darba kārtībā ir Komisijas priekšlikums par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai. Šo regulas projektu jūs apspriedīsiet ar pārējo dalībvalstu pārstāvjiem, un jūsu mērķis ir panākt kompromisu.

Jūsu galvenais mērķis

Padomes kopēja nostāja, kas atspoguļo jūsu intereses. Jūs varat arī apsvērt iespēju atbalstīt tādu kompromisa risinājumu, kas daļēji atspoguļo jūsu intereses.

Jūsu uzdevums

1. Rūpīgi **izlasiet savas grupas informāciju**, kurā izklāstītas jūsu intereses un nostājas.
2. **Daži no jūsu argumentiem sakrīt ar Bulgārijas, Maltas un Slovākijas nostāju.** Apspriedieties ar viņiem, lai noskaidrotu, vai varat sadarboties nolūkā virzīt jūsu kopīgās intereses, ja jums tādas ir.
3. Sagatavojiet **ievadrunu** (ne garāku par 1 minūti) pirmajai oficiālo sarunu kārtai. Izklāstiet savu nostāju par 1. un 2. pantu. Jums var palīdzēt ierāmētais teksta paraugs.
4. Ar ievadrunu uzstājieties tad, kad prezidentvalsts (kas vada sanākumi) jums dod vārdu. Ja piekrītat jau iepriekš paustajām citu valstu nostājām, skaidri to pasakiet.
5. Uzmanīgi uzklausiet pārējo valstu nostājas. Lai varētu izsekot citu valstu nostājām, **aizpildiet 8. un 9. lappusē esošo tabulu.** Būtisks sarunu aspekts ir ieklausīšanās citos un tādu risinājumu rašana, kas der ikvienam.
6. Oficiālo sarunu laikā **izklāstiet savu nostāju un argumentus.** Ja jūsu argumenti ir līdzīgi citu valstu argumentiem, var būt lietderīgi jūsu argumentus izklāstīt kopīgi, lai tiem piešķirtu lielāku svaru.
7. Protams, **lēmums par to, kā beigās balsot, ir jūsu ziņā.** Ņemiet vērā – kad pienāks laiks galīgajam balsojumam par kompromisa priekšlikumu, jums būs jāizlemj: vai nu piekrītat kompromisam, ar kuru jūs, iespējams, neesat 100 % apmierināts, vai arī diskusijas beidzas pavisam bez rezultāta.

Priekšsēdētāja kungs/kundze, komisāra kungs/kundze, kolēģi!

Vispirms es vēlos pateikties Komisijai par šā priekšlikuma izstrādāšanu un prezidentvalstij par tā iekļaušanu šodienas darba kārtībā.

Pirms šodienas sanāksmes mums bija auglīgas apspriedes ar _____.

Mēs uzskatām, ka ir jāpieņem uz spējām/mērķi balstīta riska klasifikācija, jo _____.

Attiecībā uz 1. panta B punktu mēs uzskatām, ka "augsta riska" MI sistēmu izstrādes laikā izstrādātājiem ir jāpieņem elastīga/piesardzīga pieeja, jo _____.

Attiecībā uz 2. pantu tiks/netiks piemēroti daži izņēmumi, jo mēs atbalstām _____.

Mēs esam pārliecināti, ka šodienas sanāksmē mums izdosies vienoties par konstruktīvu kompromisu.

Paldies!

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES izmantos

... uz spējām balstītu riska klasifikāciju: risku nosaka sistēmas tehniskās spējas

... uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs

Pamatojoties uz šo riska klasifikāciju, “augsta riska” MI sistēmām pirms to ieviešanas ir jāveic stingra testēšana.

B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem

... elastīga pieeja: pirms MI modeļa ieviešanas jāveic tā pašnovērtējums

... piesardzīga pieeja: jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības (sk. II pielikumu)

Jūsu argumenti

- Tādas valstis kā Vācija un Spānija tiecas novērst pat vismazāko ar MI saistīto neobjektivitāti, kas, jūsuprāt, nav reāli. Katrs lēmums ietver neobjektivitāti – ja mākslīgais intelekts ir izstrādāts atbildīgi, tas faktiski var samazināt cilvēka neobjektivitāti. Jūs vēlaties virzīt debates reālistiskākā virzienā, kas atspoguļo visu dalībvalstu vajadzības. Ja jums pārmet par MI risku nozīmes mazināšanu, jūs noteikti nepiekrītat; jūs vienkārši par prioritāti nosakāt vissteidzamākos riskus. Šā iemesla dēļ būtiska ir uz mērķi balstīta pieeja.
- Piemēram, MI nedrīkst apdraudēt elektroenerģijas vai interneta sistēmas, kas varētu ietekmēt slimnīcas un apdraudēt dzīvības reģionā un ārpus tā. Uz spējām balstīta pieeja ir pārāk mulsinoša un pieļauj pārāk daudz nepilnību.
- Jūs atbalstāt MI ātrāku izstrādi, tostarp augsta riska nozarēs. Tomēr jūs baidāties, ka jūsu valstij trūkst finansiālo spēju, lai stingru noteikumu vidē pilnībā izmantotu MI radītās iespējas. Tāpēc jūs iestājaties par to, ka būtu jāievieš dažas atkāpes no prasību saraksta (sk. II pielikumu), lai ietvertu iespēju veikt testēšanu reālos apstākļos, ar noteikumu, ka ārējās revīzijas joprojām ir obligātas. Šādā veidā izstrādātāji, pamatojoties uz savām finansiālajām iespējām, var brīvi izvēlēties, kuru testēšanu piemērot.
- Ja ir grūti panākt vienprātību par pieeju, kas balstīta uz mērķi, **jūs esat gatavi piekrist klauzulai par pārskatīšanu pēc trim gadiem.**

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām

bez izņēmuma

bez izņēmuma, ja vien sistēma nav izstrādāta kā atvērtā pirmkoda sistēma

izņemot gadījumus, kad to izstrādā mazi uzņēmumi un jaunuzņēmumi (un)

izņemot gadījumus, kad to izstrādā militāriem vai aizsardzības mērķiem (un)

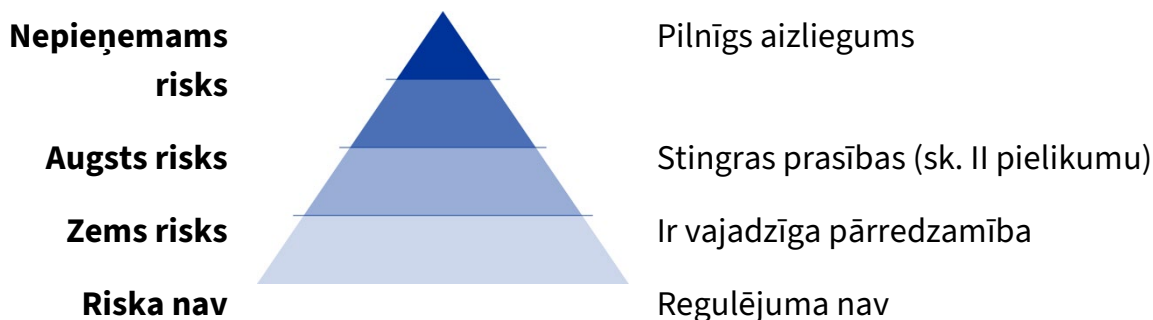

izņemot gadījumus, kad to izstrādā nacionālās drošības, migrācijas vai robežkontroles vajadzībām

Jūsu argumenti

- Jūs uzskatāt, ka MI un digitālajai revolūcijai ir jāveicina arī dzimumu līdztiesība Eiropas Savienībā. Sievietes ir nepietiekami pārstāvētas gandrīz visās jomās un līmeņos ar pētniecību un inovāciju saistītās nozarēs. Jūs uzsverat, ka ir būtiski aktīvi atbalstīt viņu iesaisti MI veidošanā.
- Jaunuzņēmumi nodrošina unikālu iespēju. Atšķirībā no lieliem tehnoloģiju uzņēmumiem tajos bieži vien ir mazākas dzimumu atšķirības, un tie nodrošina pieejamākus ceļus sievietēm un nenoteikta dzimuma personām MI jomā. Ir arī pierādīts, ka komandas ar daudzveidīgu sastāvu veido mazāk neobjektīvu un ētiskāku MI, kas ES būtu jāveicina.
- Jaunuzņēmumi pēc savas būtības cenšas inovācijas ieviest ātri un ar ierobežotiem resursiem. Liels administratīvais slogs var apslāpēt šo potenciālu, jo īpaši mazām komandām, kas mēģina ielauzties kādā jomā.
- Tāpēc jūs atbalstāt domu, ka uz maziem jaunuzņēmumiem (kuros ir mazāk nekā 10 darbinieku un apgrozījums ir mazāks par 2 miljoniem EUR) būtu jāattiecinā izņēmums no ES MI regulējuma pilna apmēra.
- Jūsu piezīmes:

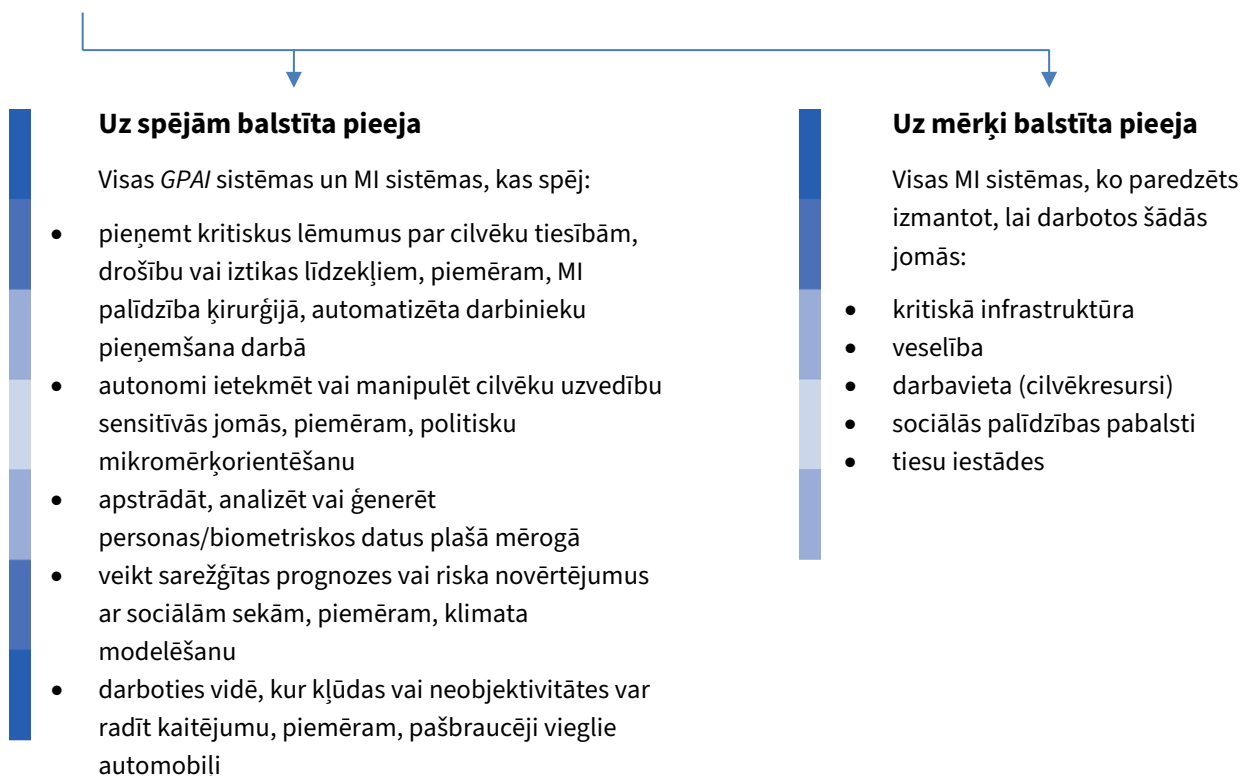
I pielikums. Riska klasifikācija

Nepieņemams risks

- **Sociālās novērtēšanas MI** – reitinga piešķiršana iedzīvotājiem, pamatojoties uz viņu uzvedību
- **Ar MI darbināma masveida novērošana** – biometriskā izsekošana bez piekrišanas
- **Emociju atpazīšana darbavietās/skolās**, lai ietekmētu darba rezultātus
- **Autonomi nāvējoši ieroči**, kas var nogalināt bez cilvēka iejaukšanās
- **Zemapziņas manipulēšanas MI** – cilvēku lēmumu ietekmēšana bez pārredzamības

Augsts risks

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Zems risks

- **MI sistēmas, kas nav klasificētas kā “augsta riska” sistēmas**
- **Sarunboti un virtuālie asistenti** (ja vien lietotāji zina, ka viņi sarunājas ar MI)
- **Ieteikumu algoritmi** – uz MI balstīti ieteikumi sociālajos medijos
- **MI saimnieciskās darbības automatizācijai** – MI, kas automatizē vienkāršus administratīvos uzdevumus

Riska nav

- Ar MI darbināmi attēlu, mūzikas vai mākslas ģeneratori/rediģētāji
- MI zinātniskajā pētniecībā
- MI rotaļlietu un izklaides robotos – ar MI darbināmas rotaļlietas bez reāliem riskiem

II pielikums. Prasības “augsta riska” MI sistēmām

Uzsvars uz juridiskiem un ētikas standartiem:

- riska novērtējums pirms ieviešanas, apzinot paredzamos riskus un iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu
- tiek nodrošināta cilvēka virsvadība, lai novērstu pilnīgu automatizāciju lēmumu pieņemšanā
- datu pārvaldība, lai nodrošinātu objektīvas apmācības datu kopas
- obligātas ārējās revīzijas, tostarp testēšana “smilškastē” cilvēka uzraudzībā
- testēšanas rezultāti tiek izpausti ES regulatoriem
- pēctirgus uzraudzība, lai sekotu darbības rezultātiem

Definīcijas

- **Algoritmi** – soli pa solim izklāstīti norādījumi, ko dators ievēro, lai atrisinātu problēmu vai pieņemtu lēmumu.
- **Mākslīgā intelekta sistēmas** (MI sistēmas) – datorizētas sistēmas, kas MI izmanto tādu uzdevumu veikšanai, kuriem parasti nepieciešams cilvēka intelekts, piemēram, mācīšanās, argumentācija, problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana, uztvere un valodas izpratne.
- **Intelektuālā darbaspēka aizplūšana** – kad kvalificēti darbinieki pamet valsti, lai strādātu ārzemēs.
- **Uzņēmumu migrācija** – kad uzņēmums pārceļ savu darbību uz citu valsti, bieži vien nolūkā uzlabot apstākļus vai pazemināt izmaksas.
- **Dziļās mācīšanās MI** – sistēma, kas mācās no liela datu apjoma, izmantojot neirālos tīklus, piemēram, kā darbojas cilvēka smadzenes. Tā atpazīst modeļus un laika gaitā uzlabojas, neprasot konkrētu programmēšanu.
- **Vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI)** – MI, kas var veikt vairāk nekā vienu uzdevumu, piemēram, *ChatGPT*, *Google Gemini*.
- **Atvērtais pirmkods** – programmatūra, kuras kods ir brīvi pieejams ikvienam nolūkā to apskatīt, izmantot un pārveidot.
- **Uz noteikumiem balstīts MI** – MI sistēma, kas pieņem lēmumus, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem noteikumiem un loģiku. Piemēram, “Ja notiek X, tad jādara Y”.
- **Testēšana “smilškastē”** – testēšana izolētā vidē, piemēram, pašbraucējs MI tiek testēts simulētā pilsētā, pirms tas brauc pa reāliem ceļiem.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Austrija					
Beļģija					
Bulgārija					
Horvātija					
Kipra					
Čehija					
Dānija					
Igaunija					
Somija					
Francija					
Vācija					
Grieķija					
Ungārija					
Īrija					

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Itālija					
Latvija					
Lietuva					
Luksemburga	uz mērķi balstīta	elastīga	pārskatīt pēc 3 gadiem	jaunuzņēmumi	
Malta					
Nīderlande					
Polija					
Portugāle					
Rumānija					
Slovākija					
Slovēnija					
Spānija					
Zviedrija					
Komisija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	

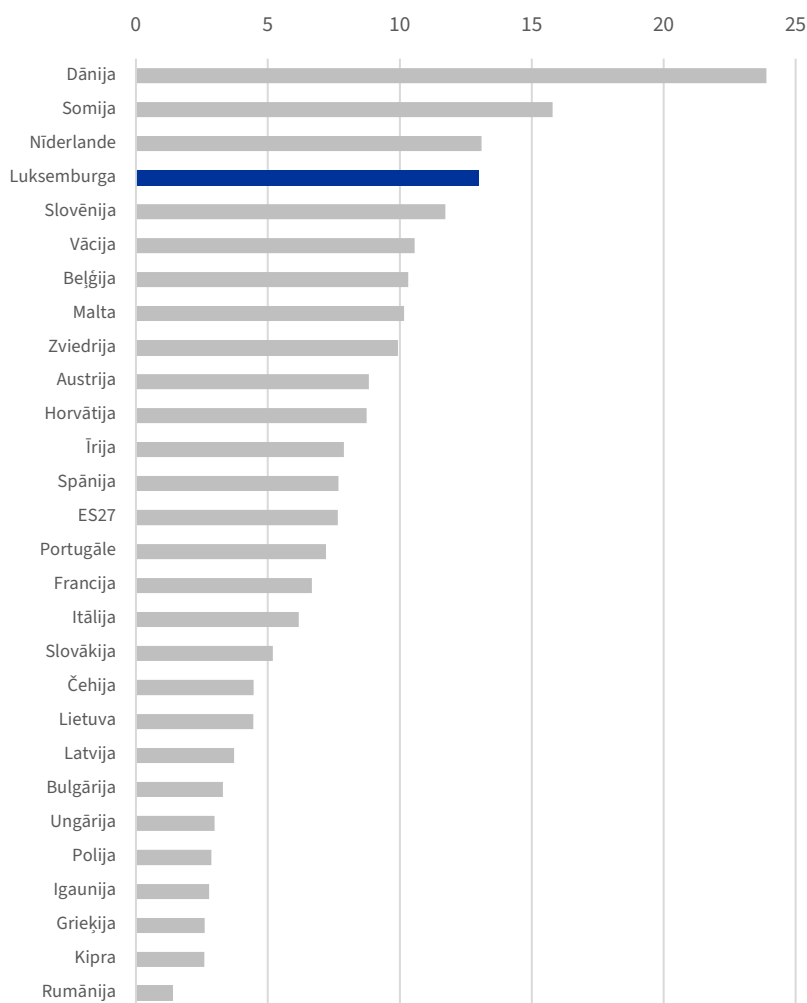
Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Vispārīga informācija

Nemiet vērā – **sarunas notiek 2023. gadā!**

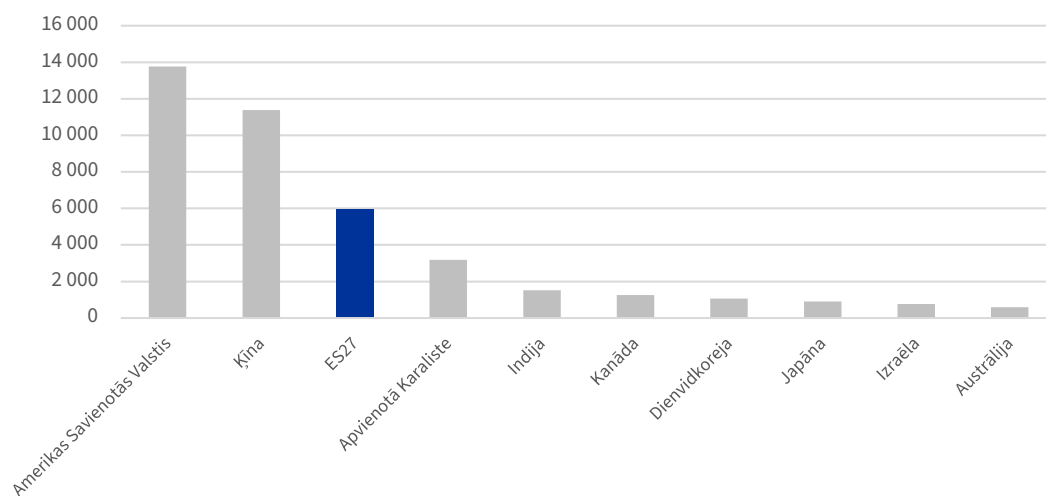
	Eiropas Savienība	Luksemburga
Iedzīvotāji	447 695 350	660 809
IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	38 150	121 290
Bezdarba līmenis	6,1 %	5,2 %
To uzņēmumu procentuālā daļa, kuri izmanto MI tehnoloģiju	8 %	14,5 %
To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir padziļinātas digitālās prasmes	27,3 %	27,9 %

To uzņēmumu procentuālā daļa, kuros ir vairāk nekā 10 darbinieku, kas izmanto vismaz vienu MI tehnoloģiju (2021)

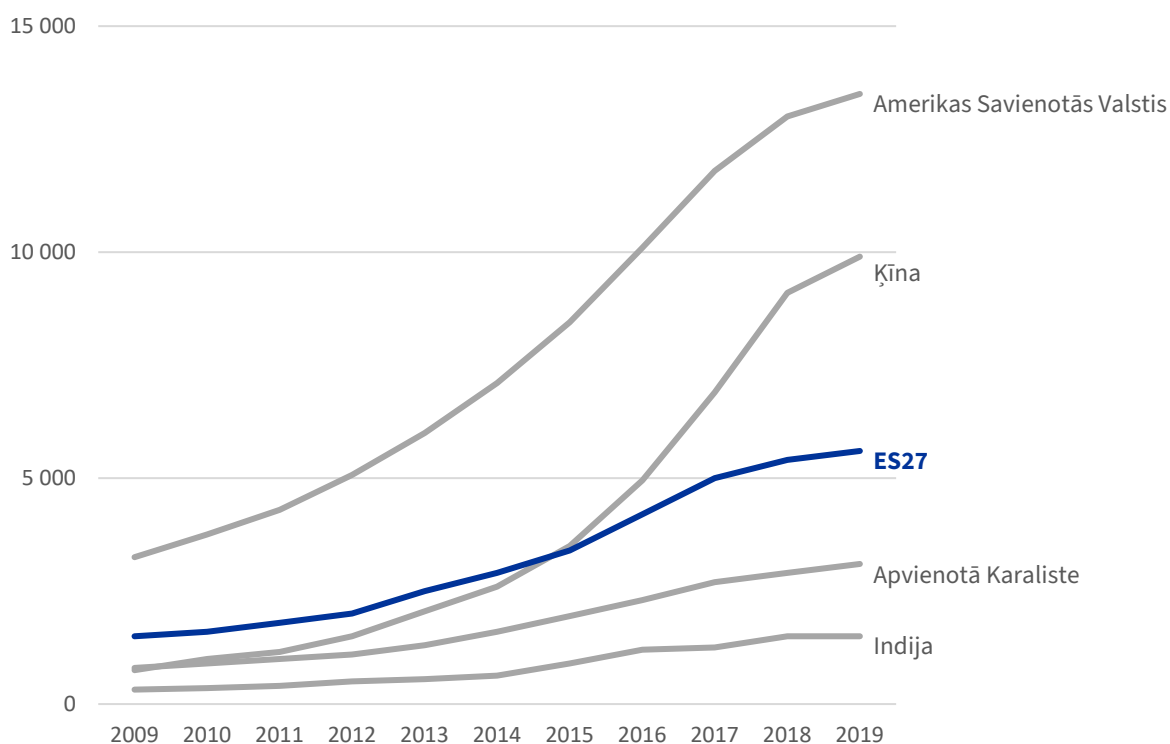

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MI uzņēmumi pa valstīm (2020)

MI uzņēmumu izaugsme skaitļos

Datu avoti: Eurostat, Kopīgais pētniecības centrs

Šo publikāciju ir sagatavojis Padomes Ģenerālsēkretariāts, un tā ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā neuzliek atbildību ne ES iestādēm, ne dalībvalstīm. Plašāka informācija par Eiropadomi un Padomi ir pieejama tīmekļa vietnē: www.consilium.europa.eu

© Eiropas Savienība, 2025

| Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Print
PDF

ISBN 978-92-850-0524-5
ISBN 978-92-850-0523-8

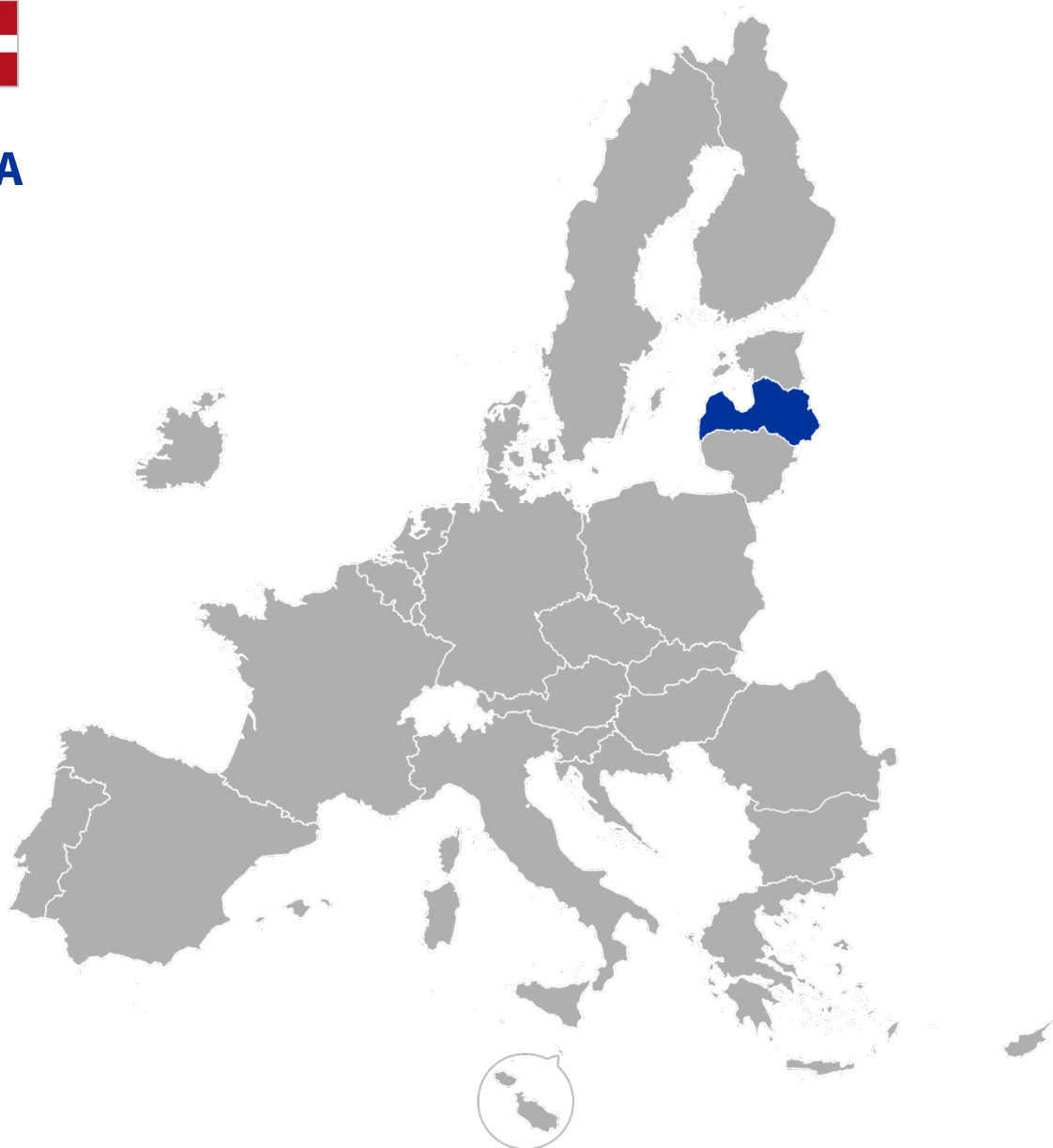
doi: 10.2860/2079367
doi: 10.2860/7209878

QC-01-25-006-LV-C
QC-01-25-006-LV-N

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

LATVIJA

MINISTRS UZ VIENU DIENU: SARUNAS 27 VALSTU FORMĀTĀ

■ MI satvara ieviešana

Lomu apraksti | **Lietpratēju versija** | LV

**Eiropas Savienības
Padome**

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Eiropas Savienība ir nonākusi krustcelēs savas digitālās nākotnes veidošanā. Digitālās desmitgades stratēģijas ietvaros ES mērķis ir uzņemties vadošo lomu mākslīgā intelekta (MI) jomā, vienlaikus aizsargājot pamattiesības, patērētāju aizsardzību, tirgus konkurētspēju, inovāciju un tehnoloģisko līderību. Šo diskusiju pamatā ir Eiropas Komisijas tiesību akta priekšlikums, kura mērķis ir regulēt MI izstrādi Eiropas Savienībā. Pēc vairākām sarunu kārtām vēl nav izskatīti šādi jautājumi.

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

- A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskā, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES pieņems **uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs.**
- B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem **piesardzīga pieeja, proti, jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības** (sk. II pielikumu).

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām, **izņemot tām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem.**

Darba kārtība

Šodien Padomes darba kārtībā ir Komisijas priekšlikums par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai. Šo regulas projektu jūs apspriedīsiet ar pārējo dalībvalstu pārstāvjiem, un jūsu mērķis ir panākt kompromisu.

Jūsu galvenais mērķis

Padomes kopēja nostāja, kas atspoguļo jūsu intereses. Jūs varat arī apsvērt iespēju atbalstīt tādu kompromisa risinājumu, kas daļēji atspoguļo jūsu intereses.

Jūsu uzdevums

1. Rūpīgi **izlasiet savas grupas informāciju**, kurā izklāstītas jūsu intereses un nostājas.
2. **Daži no jūsu argumentiem sakrīt ar Čehijas, Igaunijas, Lietuvas un Ungārijas nostāju.** Apspriedieties ar viņiem, lai noskaidrotu, vai varat sadarboties nolūkā virzīt jūsu kopīgās intereses, ja jums tādas ir.
3. Sagatavojiet **ievadrunu** (ne garāku par 1 minūti) pirmajai oficiālo sarunu kārtai. Izklāstiet savu nostāju par 1. un 2. pantu. Jums var palīdzēt ierāmētais teksta paraugs.
4. Ar ievadrunu uzstājieties tad, kad prezidentvalsts (kas vada sanāksmi) jums dod vārdu. Ja piekrītat jau iepriekš paustajām citu valstu nostājām, skaidri to pasakiet.
5. Uzmanīgi uzklausiet pārējo valstu nostājas. Lai varētu izsekot citu valstu nostājām, **aizpildiet 8. un 9. lappusē esošo tabulu.** Būtisks sarunu aspekts ir ieklausīšanās citos un tādu risinājumu rašana, kas der ikvienam.
6. Oficiālo sarunu laikā **izklāstiet savu nostāju un argumentus.** Ja jūsu argumenti ir līdzīgi citu valstu argumentiem, var būt lietderīgi jūsu argumentus izklāstīt kopīgi, lai tiem piešķirtu lielāku svaru.
7. Protams, **lēmums par to, kā beigās balsot, ir jūsu ziņā.** Ņemiet vērā – kad pienāks laiks galīgajam balsojumam par kompromisa priekšlikumu, jums būs jāizlemj: vai nu piekrītat kompromisam, ar kuru jūs, iespējams, neesat 100 % apmierināts, vai arī diskusijas beidzas pavisam bez rezultāta.

Priekšsēdētāja kungs/kundze, komisāra kungs/kundze, kolēģi!

Vispirms es vēlos pateikties Komisijai par šā priekšlikuma izstrādāšanu un prezidentvalstij par tā iekļaušanu šodienas darba kārtībā.

Pirms šodienas sanāksmes mums bija auglīgas apspriedes ar _____.

Mēs uzskatām, ka ir jāpieņem uz spējām/mērķi balstīta riska klasifikācija, jo _____.

Attiecībā uz 1. panta B punktu mēs uzskatām, ka "augsta riska" MI sistēmu izstrādes laikā izstrādātājiem ir jāpieņem elastīga/piesardzīga pieeja, jo _____.

Attiecībā uz 2. pantu tiks/netiks piemēroti daži izņēmumi, jo mēs atbalstām _____.

Mēs esam pārliecināti, ka šodienas sanāksmē mums izdosies vienoties par konstruktīvu kompromisu.

Paldies!

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES izmantos

... uz spējām balstītu riska klasifikāciju: risku nosaka sistēmas tehniskās spējas

... uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs

Pamatojoties uz šo riska klasifikāciju, “augsta riska” MI sistēmām pirms to ieviešanas ir jāveic stingra testēšana.

B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem

... elastīga pieeja: pirms MI modeļa ieviešanas jāveic tā pašnovērtējums

... piesardzīga pieeja: jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības (sk. II pielikumu)

Jūsu argumenti

- Jūs esat apņēmušies nodrošināt digitālo risinājumu īstenošanu Latvijā. Tas rada jaunas prasības sensitīvas informācijas un digitālās infrastruktūras aizsardzībai, kas ir būtiska svarīgu sabiedrības funkciju saglabāšanai.
- Attiecībā uz “augsta riska” MI modeļu klasificēšanu uz spējām balstīta pieeja ir piemērotāka nekā Komisijas ierosinātā uz mērķiem balstīta pieeja. Ja viena un tā pati MI sistēma vienā kontekstā tiek uzskatīta par zema riska sistēmu un citā kontekstā – par augsta riska sistēmu, tas var radīt apjukumu un juridisku nenoteiktību lietotājiem, izstrādātājiem un investoriem.
- Lai piesaistītu nepieciešamās investīcijas MI jomā, ir ļoti svarīgi izveidot pareizo satvaru. Jūsprāt, tas ir tāds satvars, kas rūpīgi aizsargā pamattiesības, vienlaikus nodrošinot brīvus un elastīgus inovācijas procesus. Ja ES vēlas konkurēt ar MI milžiem, piemēram, ASV un Ķīnu, tai ir jāparāda izcilība. Šāda izcilība nevar vairoties pārāk ierobežojošu noteikumu vidē, kas ierobežo eksperimentus un attīstību. Šo iemeslu dēļ jūs vēlētos ierosināt dažas atkāpes no augsta riska MI sistēmu prasību saraksta (sk. II pielikumu). Jūs uzskatāt, ka **vislabāk būtu atcelt “pēctirgus uzraudzību” kā obligātu prasību**, jo nav skaidrs, ko tieši šis pienākums ietver.

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām

bez izņēmuma

bez izņēmuma, ja vien sistēma nav izstrādāta kā atvērtā pirmkoda sistēma

izņemot gadījumus, kad to izstrādā mazi uzņēmumi un jaunuzņēmumi (un)

izņemot gadījumus, kad to izstrādā militāriem vai aizsardzības mērķiem (un)

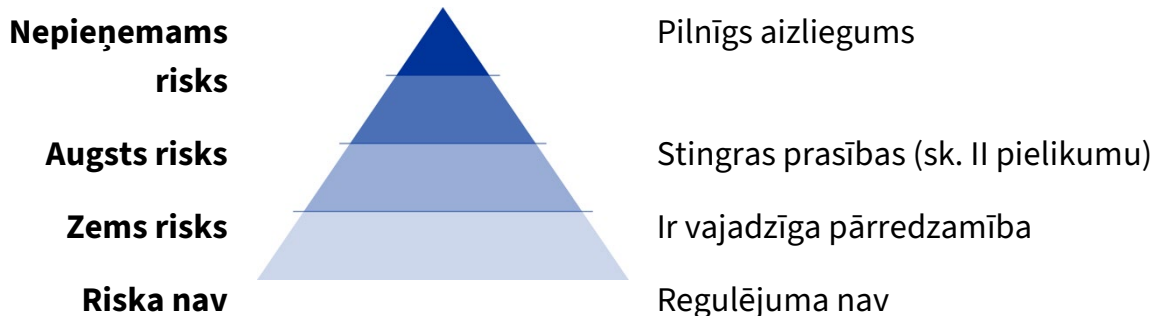

izņemot gadījumus, kad to izstrādā nacionālās drošības, migrācijas vai robežkontroles vajadzībām

Jūsu argumenti

- Kopumā jūs piekrītat tām valstīm, kas iestājas par to, lai nebūtu izņēmumu, tostarp jūsu kaimiņvalstij un spēcīgajam sabiedrotajam Lietuvai. Jūs uzskatāt, ka ir lietderīgi atbalstīt kopīgu Eiropas satvaru MI regulējumam bez nevajadzīgiem izņēmumiem.
- Tomēr kopš Krievijas iebrukuma Ukrainā jūs un pārējās Baltijas valstis esat bijušas ļoti modras saistībā ar iespējamu Krievijas uzbrukumu Eiropas Savienībai. Jums pat ir kopīga robeža ar Krieviju, kuru jūs aizsargājat katru dienu kopīgā darbā ar NATO spēkiem.
- Tāpēc jūs esat gatavi apspriest ierobežotas atkāpes militārām un aizsardzības vajadzībām, bet ne valsts drošībai plašākā nozīmē. Lai gan valsts drošība ir dalībvalstu kompetencē, atstājot to pilnībā ārpus ES regulējuma, pastāv risks, ka tiks radītas nepilnības un regulējuma sadrumstalotība. Minimāla, bāzlinijas ES pieeja visā Savienībā var veicināt konsekveni (un skaidrību izstrādātājiem) un paust saskaņotu nostāju attiecībā uz MI, kas saistīts ar valsts drošību.
- Jūsu piezīmes:

I pielikums. Riska klasifikācija

Nepieņemams risks

- **Sociālās novērtēšanas MI** – reitinga piešķiršana iedzīvotājiem, pamatojoties uz viņu uzvedību
- **Ar MI darbināma masveida novērošana** – biometriskā izsekošana bez piekrišanas
- **Emociju atpazīšana darbavietās/skolās**, lai ietekmētu darba rezultātus
- **Autonomi nāvējoši ieroči**, kas var nogalināt bez cilvēka iejaukšanās
- **Zemapziņas manipulēšanas MI** – cilvēku lēmumu ietekmēšana bez pārredzamības

Augsts risks

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Zems risks

- **MI sistēmas, kas nav klasificētas kā “augsta riska” sistēmas**
- **Sarunboti un virtuālie asistenti** (ja vien lietotāji zina, ka viņi sarunājas ar MI)
- **Ieteikumu algoritmi** – uz MI balstīti ieteikumi sociālajos medijos
- **MI saimnieciskās darbības automatizācijai** – MI, kas automatizē vienkāršus administratīvos uzdevumus

Riska nav

- Ar MI darbināmi attēlu, mūzikas vai mākslas ģeneratori/rediģētāji
- MI zinātniskajā pētniecībā
- MI rotaļlietu un izklaides robotos – ar MI darbināmas rotaļlietas bez reāliem riskiem

II pielikums. Prasības “augsta riska” MI sistēmām

Uzsvars uz juridiskiem un ētikas standartiem:

- riska novērtējums pirms ieviešanas, apzinot paredzamos riskus un iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu
- tiek nodrošināta cilvēka virsvadība, lai novērstu pilnīgu automatizāciju lēmumu pieņemšanā
- datu pārvaldība, lai nodrošinātu objektīvas apmācības datu kopas
- obligātas ārējās revīzijas, tostarp testēšana “smilškastē” cilvēka uzraudzībā
- testēšanas rezultāti tiek izpausti ES regulatoriem
- pēctirgus uzraudzība, lai sekotu darbības rezultātiem

Definīcijas

- **Algoritmi** – soli pa solim izklāstīti norādījumi, ko dators ievēro, lai atrisinātu problēmu vai pieņemtu lēmumu.
- **Mākslīgā intelekta sistēmas** (MI sistēmas) – datorizētas sistēmas, kas MI izmanto tādu uzdevumu veikšanai, kuriem parasti nepieciešams cilvēka intelekts, piemēram, mācīšanās, argumentācija, problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana, uztvere un valodas izpratne.
- **Intelektuālā darbaspēka aizplūšana** – kad kvalificēti darbinieki pamet valsti, lai strādātu ārzemēs.
- **Uzņēmumu migrācija** – kad uzņēmums pārceļ savu darbību uz citu valsti, bieži vien nolūkā uzlabot apstākļus vai pazemināt izmaksas.
- **Dziļās mācīšanās MI** – sistēma, kas mācās no liela datu apjoma, izmantojot neirālos tīklus, piemēram, kā darbojas cilvēka smadzenes. Tā atpazīst modeļus un laika gaitā uzlabojas, neprasot konkrētu programmēšanu.
- **Vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI)** – MI, kas var veikt vairāk nekā vienu uzdevumu, piemēram, *ChatGPT*, *Google Gemini*.
- **Atvērtais pirmkods** – programmatūra, kuras kods ir brīvi pieejams ikvienam nolūkā to apskatīt, izmantot un pārveidot.
- **Uz noteikumiem balstīts MI** – MI sistēma, kas pieņem lēmumus, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem noteikumiem un loģiku. Piemēram, “Ja notiek X, tad jādara Y”.
- **Testēšana “smilškastē”** – testēšana izolētā vidē, piemēram, pašbraucējs MI tiek testēts simulētā pilsētā, pirms tas brauc pa reāliem ceļiem.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Austrija					
Beļģija					
Bulgārija					
Horvātija					
Kipra					
Čehija					
Dānija					
Igaunija					
Somija					
Francija					
Vācija					
Grieķija					
Ungārija					
Īrija					

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Itālija					
Latvija	uz spējām balstīta	elastīga	atcelt pēctirgus uzraudzību	militārie/aizsardzības mērķi	
Lietuva					
Luksemburga					
Malta					
Nīderlande					
Polija					
Portugāle					
Rumānija					
Slovākija					
Slovēnija					
Spānija					
Zviedrija					
Komisija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	

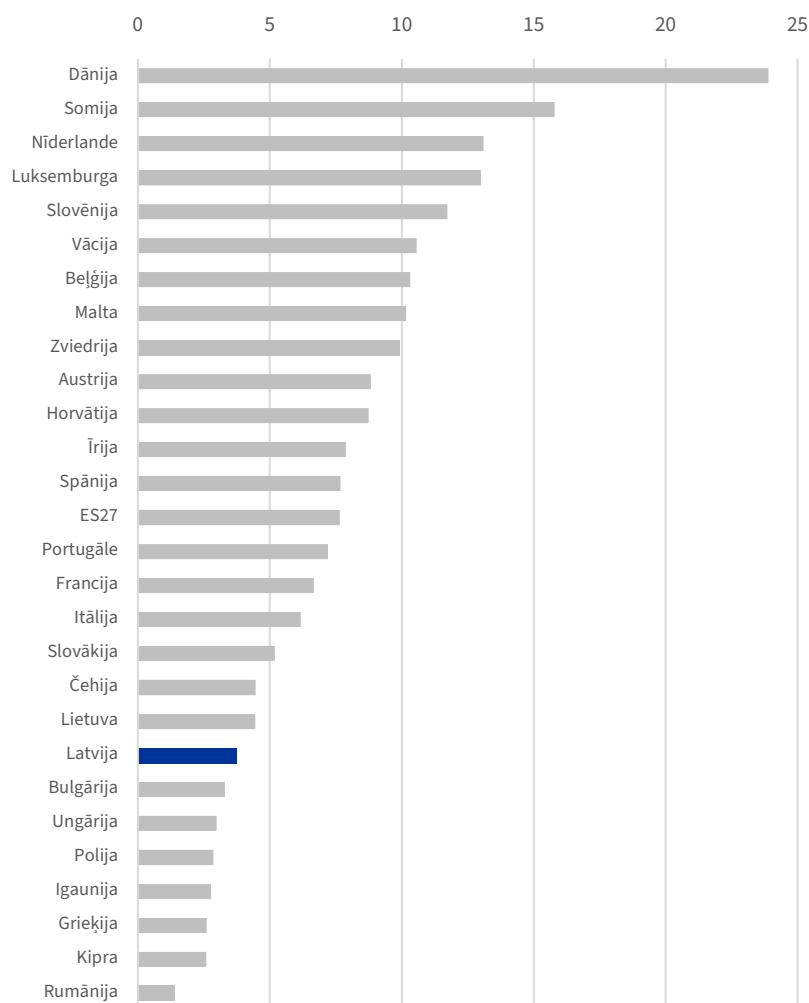
Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Vispārīga informācija

Nemiet vērā – **sarunas notiek 2023. gadā!**

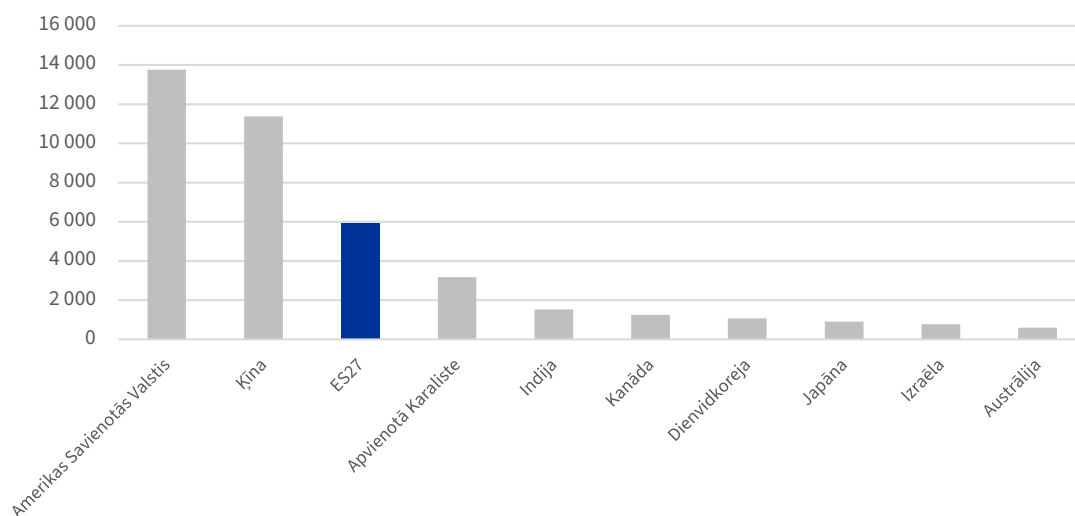
	Eiropas Savienība	Latvija
Iedzīvotāji	447 695 350	1 883 008
IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	38 150	20 930
Bezdarba līmenis	6,1 %	6,5 %
To uzņēmumu procentuālā daļa, kuri izmanto MI tehnoloģiju	8 %	4,5 %
To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir padziļinātas digitālās prasmes	27,3 %	16,6 %

To uzņēmumu procentuālā daļa, kuros ir vairāk nekā 10 darbinieku, kas izmanto vismaz vienu MI tehnoloģiju (2021)

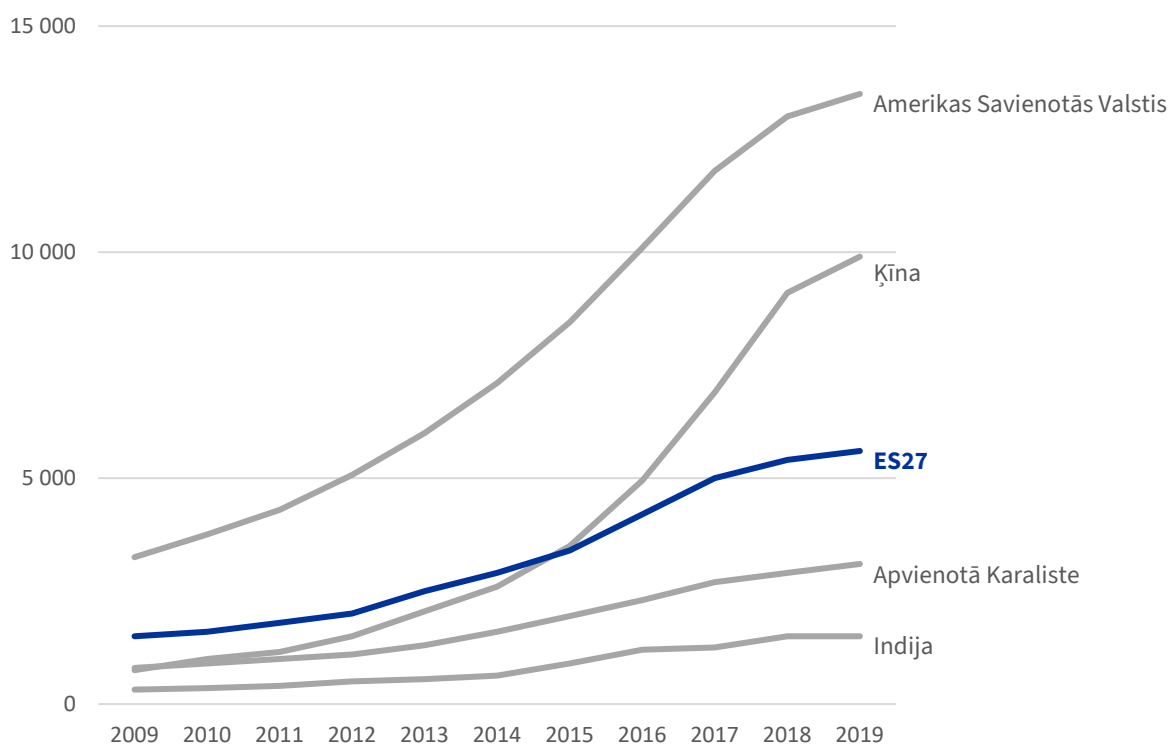

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MI uzņēmumi pa valstīm (2020)

MI uzņēmumu izaugsme skaitļos

Datu avoti: Eurostat, Kopīgais pētniecības centrs

Šo publikāciju ir sagatavojis Padomes Ģenerālsēkretariāts, un tā ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā neuzliek atbildību ne ES iestādēm, ne dalībvalstīm. Plašāka informācija par Eiropadomi un Padomi ir pieejama tīmekļa vietnē: www.consilium.europa.eu.

© Eiropas Savienība, 2025

| Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Print	ISBN 978-92-850-0524-5	doi: 10.2860/2079367	QC-01-25-006-LV-C
PDF	ISBN 978-92-850-0523-8	doi: 10.2860/7209878	QC-01-25-006-LV-N

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MALTA

MINISTRS UZ VIENU DIENU: SARUNAS 27 VALSTU FORMĀTĀ

■ MI satvara ieviešana

Lomu apraksti | **Lietpratēju versija** | LV

Eiropas Savienības
Padome

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Eiropas Savienība ir nonākusi krustcelēs savas digitālās nākotnes veidošanā. Digitālās desmitgades stratēģijas ietvaros ES mērķis ir uzņemties vadošo lomu mākslīgā intelekta (MI) jomā, vienlaikus aizsargājot pamattiesības, patērētāju aizsardzību, tirgus konkurētspēju, inovāciju un tehnoloģisko līderību. Šo diskusiju pamatā ir Eiropas Komisijas tiesību akta priekšlikums, kura mērķis ir regulēt MI izstrādi Eiropas Savienībā. Pēc vairākām sarunu kārtām vēl nav izskatīti šādi jautājumi.

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

- A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES pieņems **uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs.**
- B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem **piesardzīga pieeja, proti, jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības** (sk. II pielikumu).

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām, **izņemot tām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem.**

Darba kārtība

Šodien Padomes darba kārtībā ir Komisijas priekšlikums par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai. Šo regulas projektu jūs apspriedīsiet ar pārējo dalībvalstu pārstāvjiem, un jūsu mērķis ir panākt kompromisu.

Jūsu galvenais mērķis

Padomes kopēja nostāja, kas atspoguļo jūsu intereses. Jūs varat arī apsvērt iespēju atbalstīt tādu kompromisa risinājumu, kas daļēji atspoguļo jūsu intereses.

Jūsu uzdevums

1. Rūpīgi **izlasiet savas grupas informāciju**, kurā izklāstītas jūsu intereses un nostājas.
2. **Daži no jūsu argumentiem sakrīt ar Bulgārijas, Luksemburgas un Slovākijas nostāju.** Apspriedieties ar viņiem, lai noskaidrotu, vai varat sadarboties nolūkā virzīt jūsu kopīgās intereses, ja jums tādas ir.
3. Sagatavojiet **ievadrunu** (ne garāku par 1 minūti) pirmajai oficiālo sarunu kārtai. Izklāstiet savu nostāju par 1. un 2. pantu. Jums var palīdzēt ierāmētais teksta paraugs.
4. Ar ievadrunu uzstājieties tad, kad prezidentvalsts (kas vada sanākumi) jums dod vārdu. Ja piekrītat jau iepriekš paustajām citu valstu nostājām, skaidri to pasakiet.
5. Uzmanīgi uzklausiet pārējo valstu nostājas. Lai varētu izsekot citu valstu nostājām, **aizpildiet 8. un 9. lappusē esošo tabulu.** Būtisks sarunu aspekts ir ieklausīšanās citos un tādu risinājumu rašana, kas der ikvienam.
6. Oficiālo sarunu laikā **izklāstiet savu nostāju un argumentus.** Ja jūsu argumenti ir līdzīgi citu valstu argumentiem, var būt lietderīgi jūsu argumentus izklāstīt kopīgi, lai tiem piešķirtu lielāku svaru.
7. Protams, **lēmums par to, kā beigās balsot, ir jūsu ziņā.** Ņemiet vērā – kad pienāks laiks galīgajam balsojumam par kompromisa priekšlikumu, jums būs jāizlemj: vai nu piekrītat kompromisam, ar kuru jūs, iespējams, neesat 100 % apmierināts, vai arī diskusijas beidzas pavisam bez rezultāta.

Priekšsēdētāja kungs/kundze, komisāra kungs/kundze, kolēģi!

Vispirms es vēlos pateikties Komisijai par šā priekšlikuma izstrādāšanu un prezidentvalstij par tā iekļaušanu šodienas darba kārtībā.

Pirms šodienas sanāksmes mums bija auglīgas apspriedes ar _____.

Mēs uzskatām, ka ir jāpieņem uz spējām/mērķi balstīta riska klasifikācija, jo _____.

Attiecībā uz 1. panta B punktu mēs uzskatām, ka "augsta riska" MI sistēmu izstrādes laikā izstrādātājiem ir jāpieņem elastīga/piesardzīga pieeja, jo _____.

Attiecībā uz 2. pantu tiks/netiks piemēroti daži izņēmumi, jo mēs atbalstām _____.

Mēs esam pārliecināti, ka šodienas sanāksmē mums izdosies vienoties par konstruktīvu kompromisu.

Paldies!

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES izmantos

... uz spējām balstītu riska klasifikāciju: risku nosaka sistēmas tehniskās spējas

... uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs

Pamatojoties uz šo riska klasifikāciju, “augsta riska” MI sistēmām pirms to ieviešanas ir jāveic stingra testēšana.

B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem

... elastīga pieeja: pirms MI modeļa ieviešanas jāveic tā pašnovērtējums

... piesardzīga pieeja: jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības (sk. II pielikumu)

Jūsu argumenti

- Tā kā jūsu valsts ir viena no mazākajām ES dalībvalstīm, kurā ir tikai 550 000 iedzīvotāju, un tā ir salu valsts, tā ir stingri apņēmusies nodrošināt ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi. Jūsu mērķis ir piesaistīt ārvalstu investīcijas un prasmīgus talantus, lai attīstītu stabilu MI nozari, galveno uzmanību pievēršot medicīnai un kritiskajai infrastruktūrai, proti, jomām, kas, paredzams, dos lielu atdevi.
- Jūs atbalstāt Komisijas priekšlikumu par horizontālu MI satvaru un jo īpaši Komisijas ierosināto uz mērķi balstīto riska pārvaldības pieeju, ko uzskatāt par loģisku un piemērotu, jo regulatoriem ir vieglāk novērtēt konkrētus lietojumus, nevis novērtēt modeļa abstraktās spējas.
- Šodien ir ārkārtīgi svarīgi uzsvērt, ka tehnoloģiskās jaunrades jomā ir vajadzīga brīvība – inovācija būtu jāpieņem ar atvērtām rokām, nevis jāapšaubā. Lai to atbalstītu, **ir svarīgi veicināt jaunu MI modeļu testēšanu reālos apstākļos**, jo “smilškastes”, lai gan noderīgas, taču bieži vien nespēj pilnībā atkārtot reālos apstākļus.
- Mazas valstis, piemēram, Malta, saskaras ar unikālām problēmām: ierobežotu talantu klāstu un mazāk resursiem, lai veiktu dārgu testēšanu. Turpretim lielākas valstis, kurām ir liels kapitāls, var vieglāk uzņemties šādu slogu. Tāpēc jūs stingri iebilstat pret pārāk stingrām testēšanas prasībām, kas strukturāli kavētu jūsu valsts mērķus MI izstrādē.

2. pants

Piemērošanas joma

Regulējumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām

bez izņēmuma

bez izņēmuma, ja vien sistēma nav izstrādāta kā atvērtā pirmkoda sistēma

izņemot gadījumus, kad to izstrādā mazi uzņēmumi un jaunuzņēmumi (un)

izņemot gadījumus, kad to izstrādā militāriem vai aizsardzības mērķiem (un)

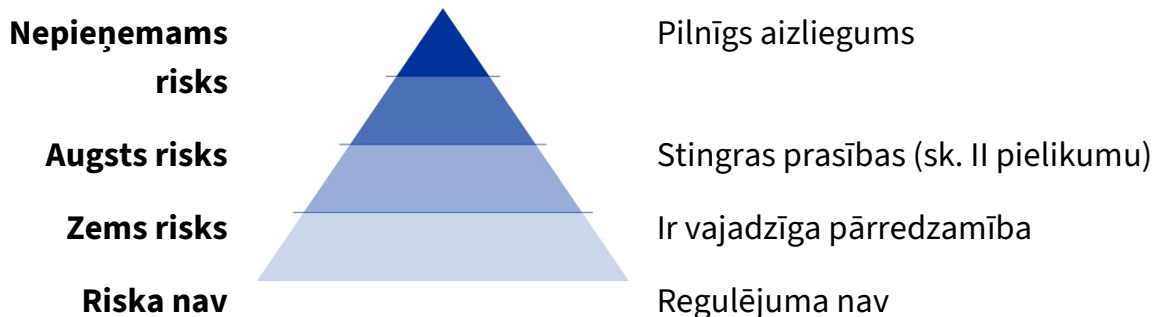

izņemot gadījumus, kad to izstrādā nacionālās drošības, migrācijas vai robežkontroles vajadzībām

Jūsu argumenti

- Jums joprojām ir ārkārtīgi svarīgi, lai jautājumi, kas saistīti ar valsts drošību, militāro jomu vai aizsardzību, paliktu ārpus MI regulējuma darbības jomas. Jo īpaši valsts drošība, kas nav ES kompetencē. Tas ir norādīts Līguma par Eiropas Savienību (LES) 4. panta 2. punktā: “Valsts drošība aizvien ir vienīgi katras dalībvalsts atbildībā”. Ņemot to vērā, nav jēgas ierobežot dalībvalstis attiecībā uz to, kā tās regulē MI lietošanu valsts drošības vajadzībām.
- Bez tam jūs nesaskatāt iemeslu izslēgt jaunuzņēmumus no regulējuma. Tas vien, ka uzņēmums ir mazs, nenozīmē, ka tā tehnoloģijas nevar nodarīt kaitējumu. Turklāt, ja uz tiem attiecas izņēmums, lielie uzņēmumi vienkārši varētu novirzīt riskantos projektus maziem uzņēmumiem un jaunuzņēmumiem, lai izvairītos no testēšanas prasībām. Tā ir nepilnība, ko var apzināti izmantot, un ES būtu jānodrošina, ka tas nenotiek.
- Jūsu piezīmes:

I pielikums. Riska klasifikācija

Nepieņemams risks

- **Sociālās novērtēšanas MI** – reitinga piešķiršana iedzīvotājiem, pamatojoties uz viņu uzvedību
- **Ar MI darbināma masveida novērošana** – biometriskā izsekošana bez piekrišanas
- **Emociju atpazīšana darbavietās/skolās**, lai ietekmētu darba rezultātus
- **Autonomi nāvējoši ieroči**, kas var nogalināt bez cilvēka iejaukšanās
- **Zemapziņas manipulēšanas MI** – cilvēku lēmumu ietekmēšana bez pārredzamības

Augsts risks

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Zems risks

- **MI sistēmas, kas nav klasificētas kā “augsta riska” sistēmas**
- **Sarunboti un virtuālie asistenti** (ja vien lietotāji zina, ka viņi sarunājas ar MI)
- **Ieteikumu algoritmi** – uz MI balstīti ieteikumi sociālajos medijos
- **MI saimnieciskās darbības automatizācijai** – MI, kas automatizē vienkāršus administratīvos uzdevumus

Riska nav

- Ar MI darbināmi attēlu, mūzikas vai mākslas ģeneratori/rediģētāji
- MI zinātniskajā pētniecībā
- MI rotaļlietu un izklaides robotos – ar MI darbināmas rotaļlietas bez reāliem riskiem

II pielikums. Prasības “augsta riska” MI sistēmām

Uzsvars uz juridiskiem un ētikas standartiem:

- riska novērtējums pirms ieviešanas, apzinot paredzamos riskus un iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu
- tiek nodrošināta cilvēka virsvadība, lai novērstu pilnīgu automatizāciju lēmumu pieņemšanā
- datu pārvaldība, lai nodrošinātu objektīvas apmācības datu kopas
- obligātas ārējās revīzijas, tostarp testēšana “smilškastē” cilvēka uzraudzībā
- testēšanas rezultāti tiek izpausti ES regulatoriem
- pēctirgus uzraudzība, lai sekotu darbības rezultātiem

Definīcijas

- **Algoritmi** – soli pa solim izklāstīti norādījumi, ko dators ievēro, lai atrisinātu problēmu vai pieņemtu lēmumu.
- **Mākslīgā intelekta sistēmas** (MI sistēmas) – datorizētas sistēmas, kas MI izmanto tādu uzdevumu veikšanai, kuriem parasti nepieciešams cilvēka intelekts, piemēram, mācīšanās, argumentācija, problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana, uztvere un valodas izpratne.
- **Intelektuālā darbaspēka aizplūšana** – kad kvalificēti darbinieki pamet valsti, lai strādātu ārzemēs.
- **Uzņēmumu migrācija** – kad uzņēmums pārceļ savu darbību uz citu valsti, bieži vien nolūkā uzlabot apstākļus vai pazemināt izmaksas.
- **Dziļās mācīšanās MI** – sistēma, kas mācās no liela datu apjoma, izmantojot neirālos tīklus, piemēram, kā darbojas cilvēka smadzenes. Tā atpazīst modeļus un laika gaitā uzlabojas, neprasot konkrētu programmēšanu.
- **Vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI)** – MI, kas var veikt vairāk nekā vienu uzdevumu, piemēram, *ChatGPT*, *Google Gemini*.
- **Atvērtais pirmkods** – programmatūra, kuras kods ir brīvi pieejams ikvienam nolūkā to apskatīt, izmantot un pārveidot.
- **Uz noteikumiem balstīts MI** – MI sistēma, kas pieņem lēmumus, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem noteikumiem un loģiku. Piemēram, “Ja notiek X, tad jādara Y”.
- **Testēšana “smilškastē”** – testēšana izolētā vidē, piemēram, pašbraucējs MI tiek testēts simulētā pilsētā, pirms tas brauc pa reāliem ceļiem.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Austrija					
Beļģija					
Bulgārija					
Horvātija					
Kipra					
Čehija					
Dānija					
Igaunija					
Somija					
Francija					
Vācija					
Grieķija					
Ungārija					
Īrija					

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Itālija					
Latvija					
Lietuva					
Luksemburga					
Malta	uz mērķi balstīta	elastīga	testēšana reālos apstākļos	valsts drošība	
Nīderlande					
Polija					
Portugāle					
Rumānija					
Slovākija					
Slovēnija					
Spānija					
Zviedrija					
Komisija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	

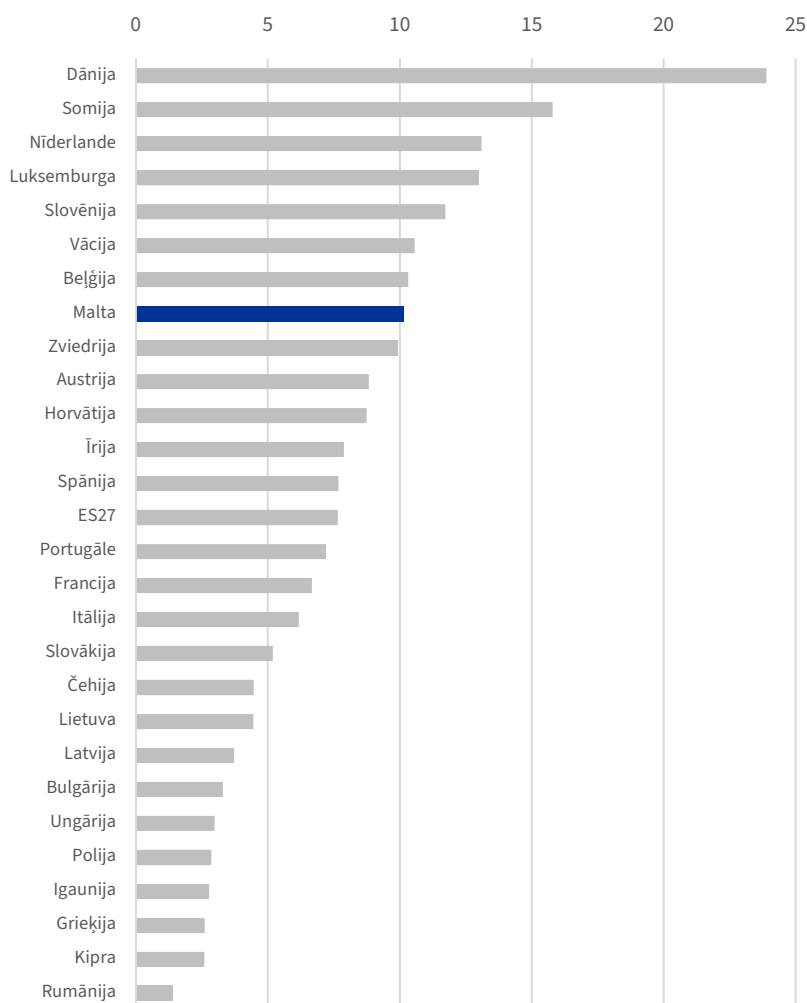
Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Vispārīga informācija

Nemiet vērā – **sarunas notiek 2023. gadā!**

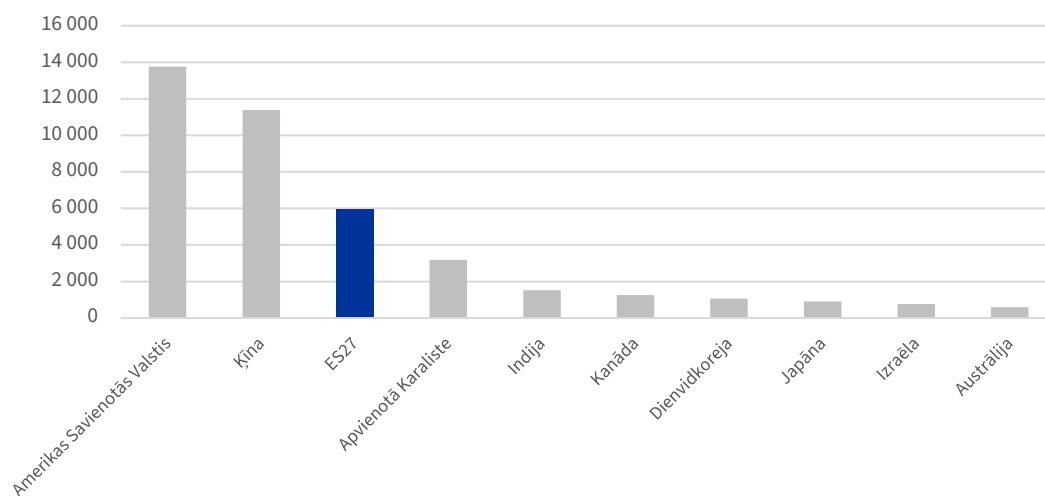
	Eiropas Savienība	Malta
Iedzīvotāji	447 695 350	542 051
IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	38 150	37 110
Bezdarba līmenis	6,1 %	3,5 %
To uzņēmumu procentuālā daļa, kuri izmanto MI tehnoloģiju	8 %	13,2 %
To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir padziļinātas digitālās prasmes	27,3 %	37 %

To uzņēmumu procentuālā daļa, kuros ir vairāk nekā 10 darbinieku, kas izmanto vismaz vienu MI tehnoloģiju (2021)

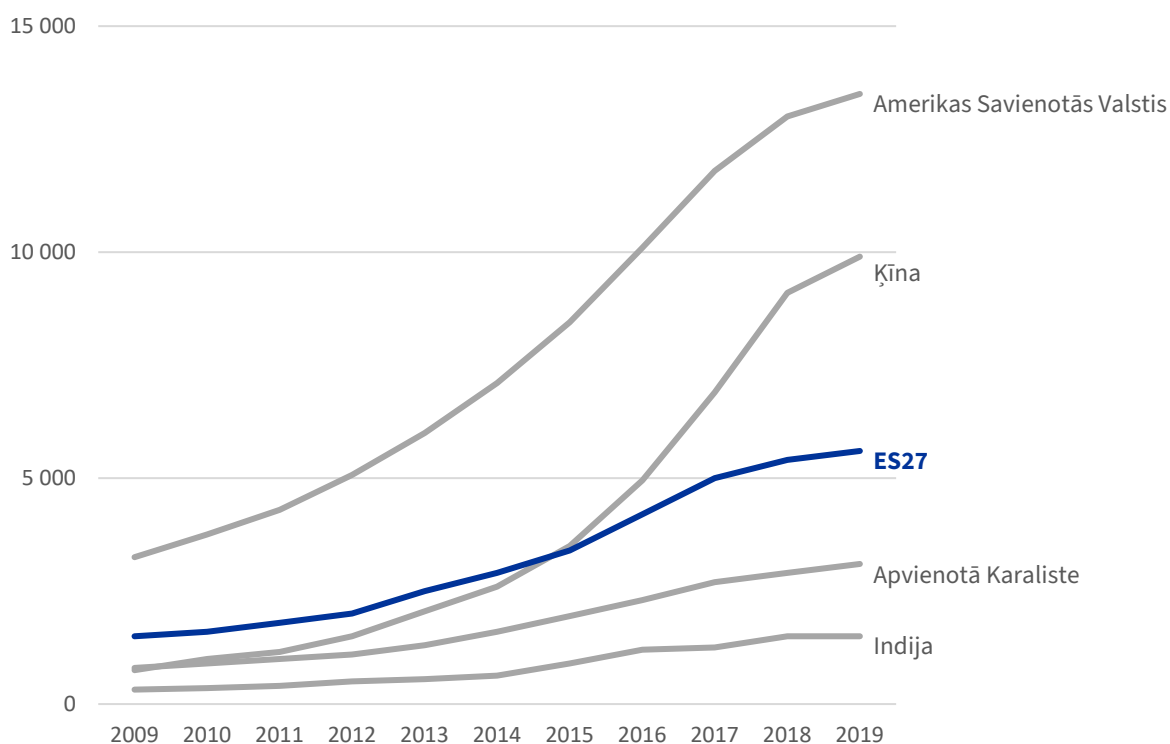

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MI uzņēmumi pa valstīm (2020)

MI uzņēmumu izaugsme skaitļos

Datu avoti: Eurostat, Kopīgais pētniecības centrs

Šo publikāciju ir sagatavojis Padomes Ģenerālsēkretariāts, un tā ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā neuzliek atbildību ne ES iestādēm, ne dalībvalstīm. Plašāka informācija par Eiropadomi un Padomi ir pieejama tīmekļa vietnē: www.consilium.europa.eu.

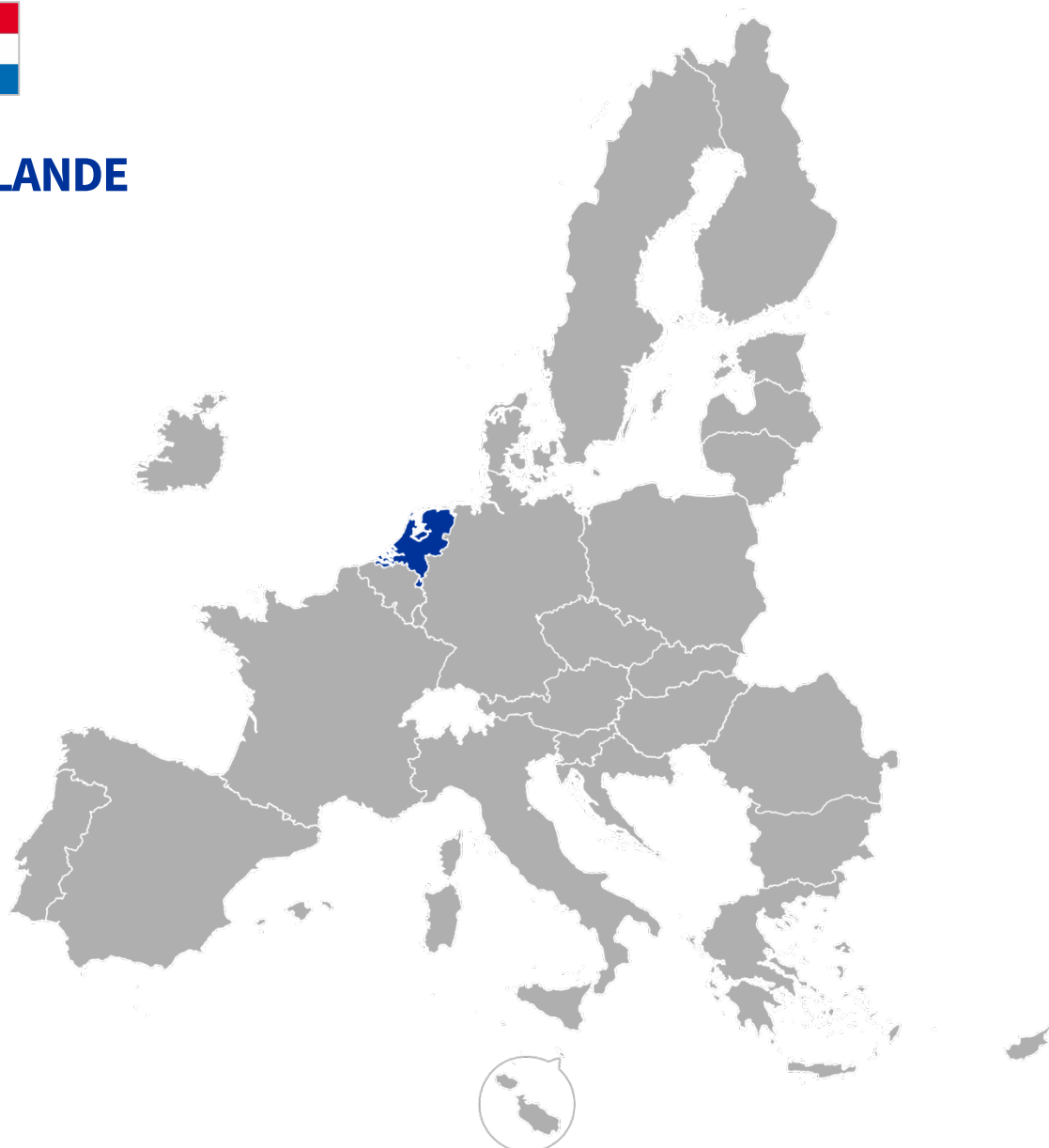
© Eiropas Savienība, 2025 | Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Print	ISBN 978-92-850-0524-5	doi: 10.2860/2079367	QC-01-25-006-LV-C
PDF	ISBN 978-92-850-0523-8	doi: 10.2860/7209878	QC-01-25-006-LV-N

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

NĪDERLANDE

MINISTRS UZ VIENU DIENU: SARUNAS 27 VALSTU FORMĀTĀ

■ MI satvara ieviešana

Lomu apraksti | **Lietpratēju versija** | LV

**Eiropas Savienības
Padome**

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Eiropas Savienība ir nonākusi krustcelēs savas digitālās nākotnes veidošanā. Digitālās desmitgades stratēģijas ietvaros ES mērķis ir uzņemties vadošo lomu mākslīgā intelekta (MI) jomā, vienlaikus aizsargājot pamattiesības, patērētāju aizsardzību, tirgus konkurētspēju, inovāciju un tehnoloģisko līderību. Šo diskusiju pamatā ir Eiropas Komisijas tiesību akta priekšlikums, kura mērķis ir regulēt MI izstrādi Eiropas Savienībā. Pēc vairākām sarunu kārtām vēl nav izskatīti šādi jautājumi.

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

- A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskā, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES pieņems **uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs.**
- B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem **piesardzīga pieeja, proti, jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības** (sk. II pielikumu).

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām, **izņemot tām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem.**

NĪDERLANDE

Darba kārtība

Šodien Padomes darba kārtībā ir Komisijas priekšlikums par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai. Šo regulas projektu jūs apspriedīsiet ar pārējo dalībvalstu pārstāvjiem, un jūsu mērķis ir panākt kompromisu.

Jūsu galvenais mērķis

Padomes kopēja nostāja, kas atspoguļo jūsu intereses. Jūs varat arī apsvērt iespēju atbalstīt tādu kompromisa risinājumu, kas daļēji atspoguļo jūsu intereses.

Jūsu uzdevums

1. Rūpīgi **izlasiet savas grupas informāciju**, kurā izklāstītas jūsu intereses un nostājas.
2. **Daži no jūsu argumentiem sakrīt ar Horvātijas, Itālijas un Slovēnijas nostāju.** Apspriedieties ar viņiem, lai noskaidrotu, vai varat sadarboties nolūkā virzīt jūsu kopīgās intereses, ja jums tādas ir.
3. Sagatavojiet **ievadrunu** (ne garāku par 1 minūti) pirmajai oficiālo sarunu kārtai. Izklāstiet savu nostāju par 1. un 2. pantu. Jums var palīdzēt ierāmētais teksta paraugs.
4. Ar ievadrunu uzstājieties tad, kad prezidentvalsts (kas vada sanākumi) jums dod vārdu. Ja piekrītat jau iepriekš paustajām citu valstu nostājām, skaidri to pasakiet.
5. Uzmanīgi uzklausiet pārējo valstu nostājas. Lai varētu izsekot citu valstu nostājām, **aizpildiet 8. un 9. lappusē esošo tabulu.** Būtisks sarunu aspekts ir ieklausīšanās citos un tādu risinājumu rašana, kas der ikvienam.
6. Oficiālo sarunu laikā **izklāstiet savu nostāju un argumentus.** Ja jūsu argumenti ir līdzīgi citu valstu argumentiem, var būt lietderīgi jūsu argumentus izklāstīt kopīgi, lai tiem piešķirtu lielāku svaru.
7. Protams, **lēmums par to, kā beigās balsot, ir jūsu ziņā.** Ņemiet vērā – kad pienāks laiks galīgajam balsojumam par kompromisa priekšlikumu, jums būs jāizlemj: vai nu piekrītat kompromisam, ar kuru jūs, iespējams, neesat 100 % apmierināts, vai arī diskusijas beidzas pavisam bez rezultāta.

Priekšsēdētāja kungs/kundze, komisāra kungs/kundze, kolēģi!

Vispirms es vēlos pateikties Komisijai par šā priekšlikuma izstrādāšanu un prezidentvalstij par tā iekļaušanu šodienas darba kārtībā.

Pirms šodienas sanāksmes mums bija auglīgas apspriedes ar _____.

Mēs uzskatām, ka ir jāpieņem uz spējām/mērķi balstīta riska klasifikācija, jo _____.

Attiecībā uz 1. panta B punktu mēs uzskatām, ka "augsta riska" MI sistēmu izstrādes laikā izstrādātājiem ir jāpieņem elastīga/piesardzīga pieeja, jo _____.

Attiecībā uz 2. pantu tiks/netiks piemēroti daži izņēmumi, jo mēs atbalstām _____.

Mēs esam pārliecināti, ka šodienas sanāksmē mums izdosies vienoties par konstruktīvu kompromisu.

Paldies!

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES izmantos

... uz spējām balstītu riska klasifikāciju: risku nosaka sistēmas tehniskās spējas

... uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs

Pamatojoties uz šo riska klasifikāciju, “augsta riska” MI sistēmām pirms to ieviešanas ir jāveic stingra testēšana.

B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem

... elastīga pieeja: pirms MI modeļa ieviešanas jāveic tā pašnovērtējums

... piesardzīga pieeja: jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības (sk. II pielikumu)

Jūsu argumenti

- Valsts vērtību un ekonomiskās labklājības saglabāšana ir viena no jūsu valdības galvenajām prioritātēm. Saskaņā ar SVF datiem MI var ietekmēt līdz 60 % darbvietu, kā rezultātā samazināsies darbvietu skaits un palielināsies vajadzība pēc darba ņēmējiem, kas kvalificēti darbam ar MI.
- Nekontrolēts bezdarbs nopietni apdraudētu Nīderlandes ekonomiku, tāpēc jūs stingri atbalstāt piesardzīgu testēšanas sistēmu, lai nodrošinātu, ka augsta riska tehnoloģijas darbojas pareizi un nesagrauj veselas nozares.
- Jūs arī argumentējat, ka ir vajadzīga lielāka MI pratība visā Nīderlandes sabiedrībā, lai cilvēki varētu atpazīt neobjektivitāti vai manipulācijas un izvairīties no aklas uzticēšanās automatizētām sistēmām. Uz spējām balstīta pieeja ir labāk piemērota šim nolūkam, jo tā koncentrējas uz faktiskajiem ļaunprātīgas izmantošanas un manipulācijas riskiem: dažas spējas, piemēram, sejas atpazīšana, pēc savas būtības neatkarīgi no konteksta var tikt vairāk pakļautas ļaunprātīgai izmantošanai vai tās var nedarboties.
- Uz spējām balstīta sistēma novērš šādu tehnoloģiju nepietiekamu regulējumu tikai tāpēc, ka tās tiek izmantotas “zema riska” nozarēs. Piemēram, mazumtirdzniecības MI sistēma, kas seko līdz klientu kustībai, prognozē uzvedību un izmanto sejas atpazīšanu, lai pielāgotu reklāmas pasākumus vai atzīmētu “ļoti vērtīgus” klientus, varētu apiet pārbaudes, ja tiktu izmantots uz nozari balstīts modelis. Tomēr pamatā esošās spējas rada nopietnas bažas par privātumu, profilēšanu un diskrimināciju.

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām

bez izņēmuma

bez izņēmuma, ja vien sistēma nav izstrādāta kā atvērtā pirmkoda sistēma

izņemot gadījumus, kad to izstrādā mazi uzņēmumi un jaunuzņēmumi (un)

izņemot gadījumus, kad to izstrādā militāriem vai aizsardzības mērķiem (un)

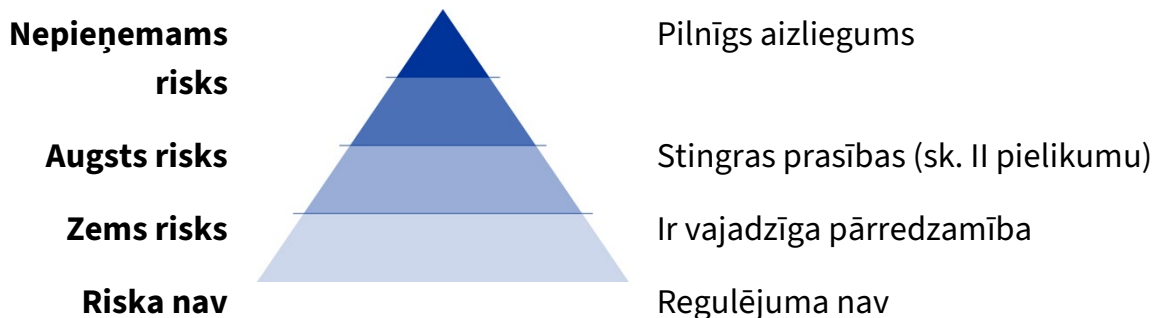

izņemot gadījumus, kad to izstrādā nacionālās drošības, migrācijas vai robežkontroles vajadzībām

Jūsu argumenti

- Lai gan jūs atbalstāt piesardzīgu testēšanas sistēmu attiecībā uz 1. pantu, jūs dodat priekšroku izņēmumiem valsts drošības nolūkos. Valsts drošība nav ES kompetencē. Tas ir norādīts Līguma par Eiropas Savienību (LES) 4. panta 2. punktā: “Valsts drošība aizvien ir vienīgi katras dalībvalsts atbildībā”. Ņemot to vērā, nav jēgas ierobežot dalībvalstis attiecībā uz to, kā tās regulē MI lietošanu valsts drošības vajadzībām.
- Bez tam jūs nesaskatāt iemeslu izslēgt jaunuzņēmumus no regulējuma. Tas vien, ka uzņēmums ir mazs, nenozīmē, ka tā tehnoloģijas nevar nodarīt kaitējumu. Turklāt, ja uz tiem attiecas izņēmums, lielie uzņēmumi vienkārši varētu novirzīt riskantos projektus maziem uzņēmumiem un jaunuzņēmumiem, lai izvairītos no testēšanas prasībām. Tā ir nepilnība, ko var apzināti izmantot, un ES būtu jānodrošina, ka tas nenotiek.
- Jūsu piezīmes:

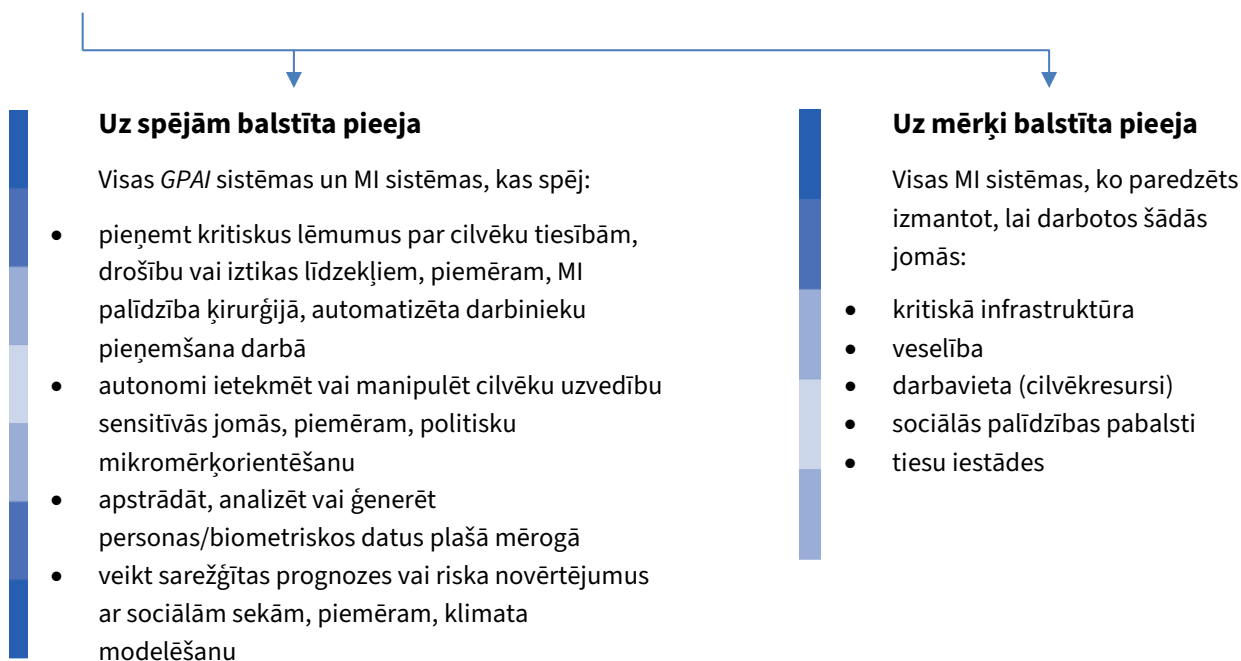
I pielikums. Riska klasifikācija

Nepieņemams risks

- **Sociālās novērtēšanas MI** – reitinga piešķiršana iedzīvotājiem, pamatojoties uz viņu uzvedību
- **Ar MI darbināma masveida novērošana** – biometriskā izsekošana bez piekrišanas
- **Emociju atpazīšana darbavietās/skolās**, lai ietekmētu darba rezultātus
- **Autonomi nāvējoši ieroči**, kas var nogalināt bez cilvēka iejaukšanās
- **Zemapziņas manipulēšanas MI** – cilvēku lēmumu ietekmēšana bez pārredzamības

Augsts risks

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

- darboties vidē, kur kļūdas vai neobjektivitātes var radīt kaitējumu, piemēram, pašbraucēji vieglie automobiļi

Zems risks

- **MI sistēmas, kas nav klasificētas kā “augsta riska” sistēmas**
- **Sarunboti un virtuālie asistenti** (ja vien lietotāji zina, ka viņi sarunājas ar MI)
- **Ieteikumu algoritmi** – uz MI balstīti ieteikumi sociālajos medijos
- **MI saimnieciskās darbības automatizācijai** – MI, kas automatizē vienkāršus administratīvos uzdevumus

Riska nav

- Ar MI darbināmi attēlu, mūzikas vai mākslas ģeneratori/rediģētāji
- MI zinātniskajā pētniecībā
- MI rotaļlietu un izklaides robotos – ar MI darbināmas rotaļlietas bez reāliem riskiem

II pielikums. Prasības “augsta riska” MI sistēmām

Uzsvars uz juridiskiem un ētikas standartiem:

- riska novērtējums pirms ieviešanas, apzinot paredzamos riskus un iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu
- tiek nodrošināta cilvēka virsvadība, lai novērstu pilnīgu automatizāciju lēmumu pieņemšanā
- datu pārvaldība, lai nodrošinātu objektīvas apmācības datu kopas
- obligātas ārējās revīzijas, tostarp testēšana “smilškastē” cilvēka uzraudzībā
- testēšanas rezultāti tiek izpausti ES regulatoriem
- pēctirgus uzraudzība, lai sekotu darbības rezultātiem

Definīcijas

- **Algoritmi** – soli pa solim izklāstīti norādījumi, ko dators ievēro, lai atrisinātu problēmu vai pieņemtu lēmumu.
- **Mākslīgā intelekta sistēmas** (MI sistēmas) – datorizētas sistēmas, kas MI izmanto tādu uzdevumu veikšanai, kuriem parasti nepieciešams cilvēka intelekts, piemēram, mācīšanās, argumentācija, problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana, uztvere un valodas izpratne.
- **Intelektuālā darbaspēka aizplūšana** – kad kvalificēti darbinieki pamet valsti, lai strādātu ārzemēs.
- **Uzņēmumu migrācija** – kad uzņēmums pārceļ savu darbību uz citu valsti, bieži vien nolūkā uzlabot apstākļus vai pazemināt izmaksas.
- **Dziļās mācīšanās MI** – sistēma, kas mācās no liela datu apjoma, izmantojot neirālos tīklus, piemēram, kā darbojas cilvēka smadzenes. Tā atpazīst modeļus un laika gaitā uzlabojas, neprasot konkrētu programmēšanu.
- **Vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI)** – MI, kas var veikt vairāk nekā vienu uzdevumu, piemēram, *ChatGPT*, *Google Gemini*.
- **Atvērtais pirmkods** – programmatūra, kuras kods ir brīvi pieejams ikvienam nolūkā to apskatīt, izmantot un pārveidot.
- **Uz noteikumiem balstīts MI** – MI sistēma, kas pieņem lēmumus, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem noteikumiem un loģiku. Piemēram, “Ja notiek X, tad jādara Y”.
- **Testēšana “smilškastē”** – testēšana izolētā vidē, piemēram, pašbraucējs MI tiek testēts simulētā pilsētā, pirms tas brauc pa reāliem ceļiem.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Austrija					
Beļģija					
Bulgārija					
Horvātija					
Kipra					
Čehija					
Dānija					
Igaunija					
Somija					
Francija					
Vācija					
Grieķija					
Ungārija					
Īrija					

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Itālija					
Latvija					
Lietuva					
Luksemburga					
Malta					
Nīderlande	uz spējām balstīta	piesardzīga		valsts drošība	
Polija					
Portugāle					
Rumānija					
Slovākija					
Slovēnija					
Spānija					
Zviedrija					
Komisija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	

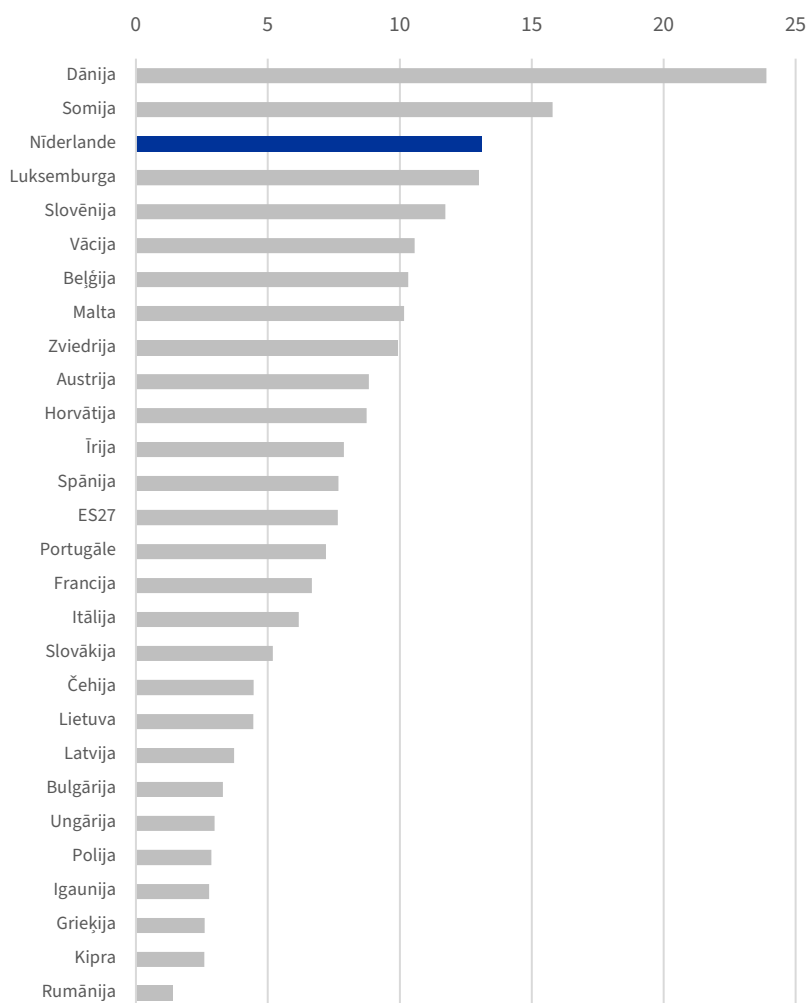
Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Vispārīga informācija

Nemiet vērā – **sarunas notiek 2023. gadā!**

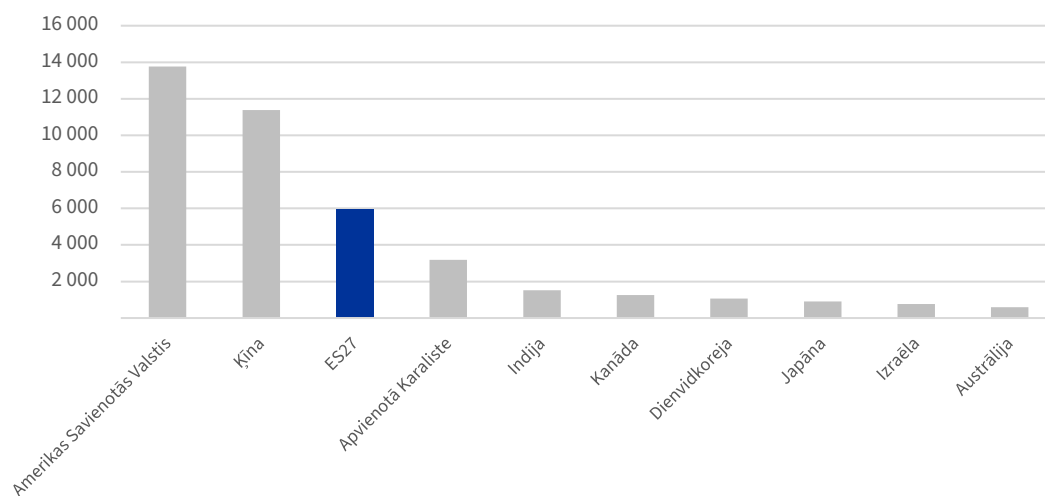
	Eiropas Savienība	Nīderlande
Iedzīvotāji	447 695 350	17 811 291
IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	38 150	59 720
Bezdarba līmenis	6,1 %	3,6 %
To uzņēmumu procentuālā daļa, kuri izmanto MI tehnoloģiju	8 %	14,1 %
To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir padziļinātas digitālās prasmes	27,3 %	54,5 %

To uzņēmumu procentuālā daļa, kuros ir vairāk nekā 10 darbinieku, kas izmanto vismaz vienu MI tehnoloģiju (2021)

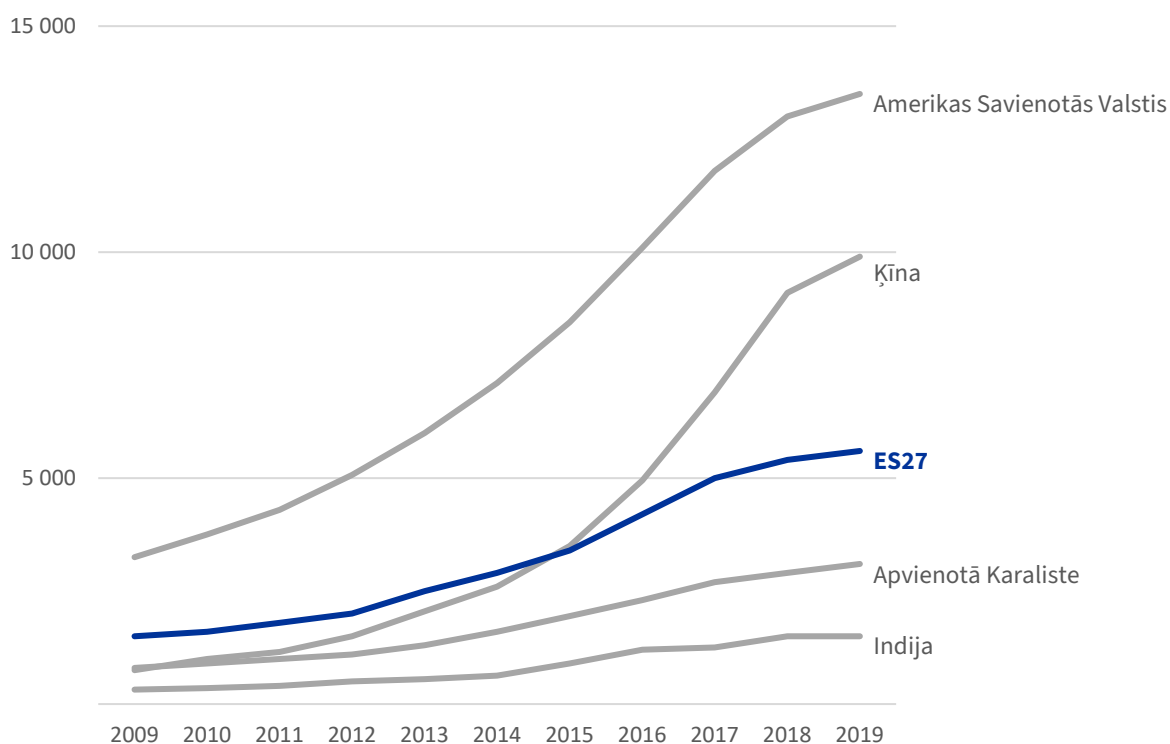

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MI uzņēmumi pa valstīm (2020)

MI uzņēmumu izaugsme skaitļos

Datu avoti: Eurostat, Kopīgais pētniecības centrs

Šo publikāciju ir sagatavojis Padomes Ģenerālsekretariāts, un tā ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā neuzliek atbildību ne ES iestādēm, ne dalībvalstīm. Plašāka informācija par Eiropadomi un Padomi ir pieejama tīmekļa vietnē: www.consilium.europa.eu.

© Eiropas Savienība, 2025

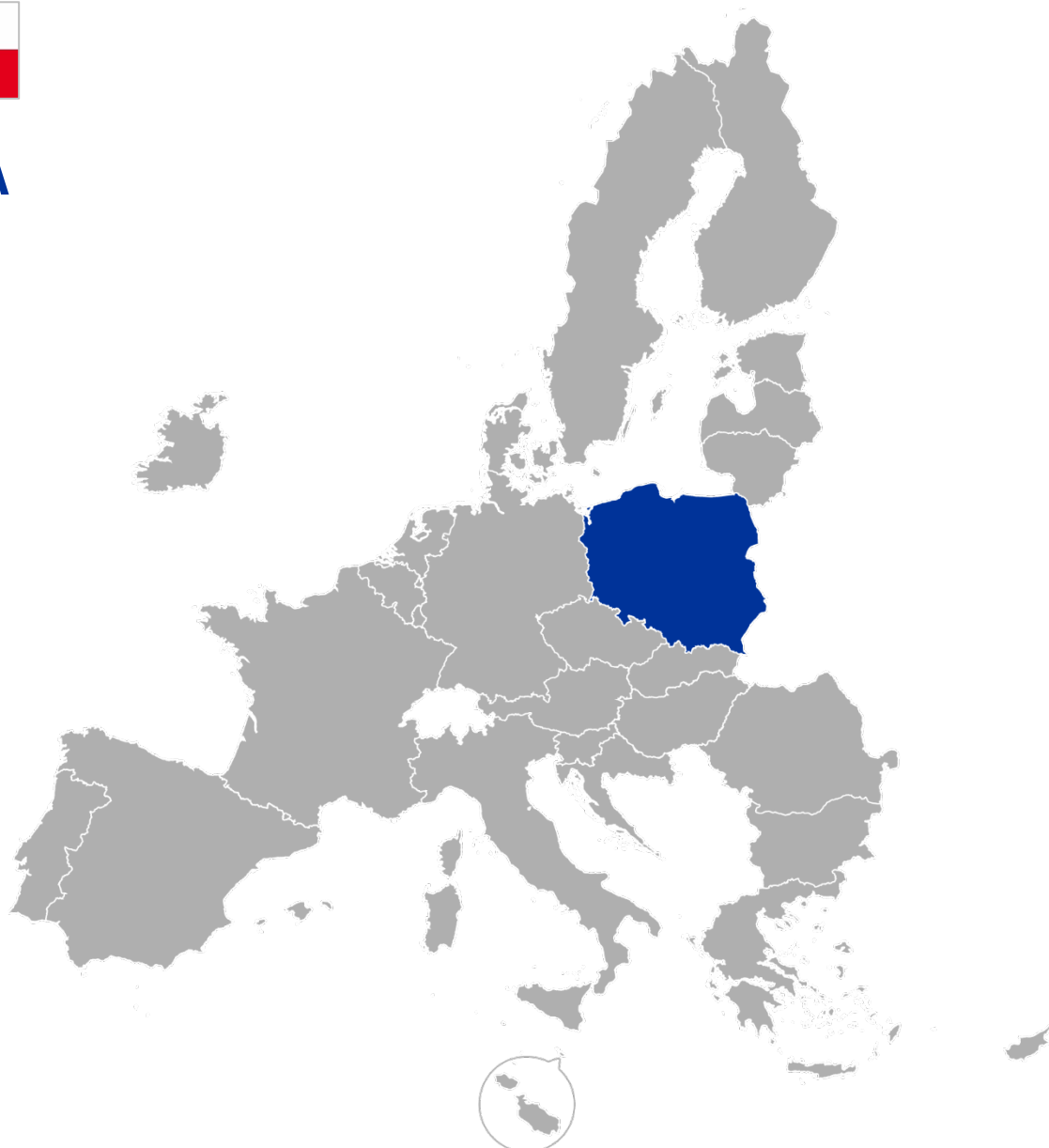
| Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Print ISBN 978-92-850-0524-5 doi: 10.2860/2079367 QC-01-25-006-LV-C
PDF ISBN 978-92-850-0523-8 doi: 10.2860/7209878 QC-01-25-006-LV-N

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

POLIJA

MINISTRU UZ VIENU DIENU: SARUNAS 27 VALSTU FORMĀTĀ

■ **MI satvara ieviešana**

Lomu apraksti | **Lietpratēju versija** | LV

**Eiropas Savienības
Padome**

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Eiropas Savienība ir nonākusi krustcelēs savas digitālās nākotnes veidošanā. Digitālās desmitgades stratēģijas ietvaros ES mērķis ir uzņemties vadošo lomu mākslīgā intelekta (MI) jomā, vienlaikus aizsargājot pamattiesības, patērētāju aizsardzību, tirgus konkurētspēju, inovāciju un tehnoloģisko līderību. Šo diskusiju pamatā ir Eiropas Komisijas tiesību akta priekšlikums, kura mērķis ir regulēt MI izstrādi Eiropas Savienībā. Pēc vairākām sarunu kārtām vēl nav izskatīti šādi jautājumi.

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

- A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskā, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES pieņems **uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs.**
- B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem **piesardzīga pieeja, proti, jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības** (sk. II pielikumu).

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām, **izņemot tām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem.**

Darba kārtība

Šodien Padomes darba kārtībā ir Komisijas priekšlikums par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai. Šo regulas projektu jūs apspriedīsiet ar pārējo dalībvalstu pārstāvjiem, un jūsu mērķis ir panākt kompromisu.

Jūsu galvenais mērķis

Padomes kopēja nostāja, kas atspoguļo jūsu intereses. Jūs varat arī apsvērt iespēju atbalstīt tādu kompromisa risinājumu, kas daļēji atspoguļo jūsu intereses.

Jūsu uzdevums

1. Rūpīgi **izlasiet savas grupas informāciju**, kurā izklāstītas jūsu intereses un nostājas.
2. **Daži no jūsu argumentiem sakrīt ar Austrijas, Dānijas, Francijas un Rumānijas nostāju.** Apspriedieties ar viņiem, lai noskaidrotu, vai varat sadarboties nolūkā virzīt jūsu kopīgās intereses, ja jums tādas ir.
3. Sagatavojiet **ievadrunu** (ne garāku par 1 minūti) pirmajai oficiālo sarunu kārtai. Izklāstiet savu nostāju par 1. un 2. pantu. Jums var palīdzēt ierāmētais teksta paraugs.
4. Ar ievadrunu uzstājieties tad, kad prezidentvalsts (kas vada sanākumi) jums dod vārdu. Ja piekrītat jau iepriekš paustajām citu valstu nostājām, skaidri to pasakiet.
5. Uzmanīgi uzklausiet pārējo valstu nostājas. Lai varētu izsekot citu valstu nostājām, **aizpildiet 8. un 9. lappusē esošo tabulu.** Būtisks sarunu aspekts ir ieklausīšanās citos un tādu risinājumu rašana, kas der ikvienam.
6. Oficiālo sarunu laikā **izklāstiet savu nostāju un argumentus.** Ja jūsu argumenti ir līdzīgi citu valstu argumentiem, var būt lietderīgi jūsu argumentus izklāstīt kopīgi, lai tiem piešķirtu lielāku svaru.
7. Protams, **lēmums par to, kā beigās balsot, ir jūsu ziņā.** Ņemiet vērā – kad pienāks laiks galīgajam balsojumam par kompromisa priekšlikumu, jums būs jāizlemj: vai nu piekrītat kompromisam, ar kuru jūs, iespējams, neesat 100 % apmierināts, vai arī diskusijas beidzas pavisam bez rezultāta.

Priekšsēdētāja kungs/kundze, komisāra kungs/kundze, kolēģi!

Vispirms es vēlos pateikties Komisijai par šā priekšlikuma izstrādāšanu un prezidentvalstij par tā iekļaušanu šodienas darba kārtībā.

Pirms šodienas sanāksmes mums bija auglīgas apspriedes ar _____.

Mēs uzskatām, ka ir jāpieņem uz spējām/mērķi balstīta riska klasifikācija, jo _____.

Attiecībā uz 1. panta B punktu mēs uzskatām, ka "augsta riska" MI sistēmu izstrādes laikā izstrādātājiem ir jāpieņem elastīga/piesardzīga pieeja, jo _____.

Attiecībā uz 2. pantu tiks/netiks piemēroti daži izņēmumi, jo mēs atbalstām _____.

Mēs esam pārliecināti, ka šodienas sanāksmē mums izdosies vienoties par konstruktīvu kompromisu.

Paldies!

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES izmantos

... uz spējām balstītu riska klasifikāciju: risku nosaka sistēmas tehniskās spējas

... uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs

Pamatojoties uz šo riska klasifikāciju, “augsta riska” MI sistēmām pirms to ieviešanas ir jāveic stingra testēšana.

B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem

... elastīga pieeja: pirms MI modeļa ieviešanas jāveic tā pašnovērtējums

... piesardzīga pieeja: jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības (sk. II pielikumu)

Jūsu argumenti

- Polijā pašlaik ir maz globāla mēroga tehnoloģiju gigantu; tas padara MI par nozīmīgu izaugsmes iespēju maziem un vidējiem uzņēmumiem. Jūsu ekonomikā, kuras pamatā ir enerģētika, rūpniecība, lauksaimniecība un loģistika, ir labas iespējas gūt labumu no MI ieviešanas.
- Jūs atbalstāt uz mērķi balstītu pieeju, kas rada skaidrus stimulus: zema riska nozares ir ieguvējas inovācijas elastības ziņā, savukārt augsta riska nozares tiek pakļautas stingriem ES standartiem. Tas stiprinās uzticēšanos Eiropā izstrādātam MI, kas pazīstams visā pasaulē tā kvalitātes un drošuma ziņā.
- Jūs atzīstat, ka MI var izraisīt neobjektivitāti, diskrimināciju un privātuma riskus, jo neviena datu kopa nav pilnībā neitrāla. Piesardzīga pieeja testēšanai nodrošina, ka gadījumos, kad kaitējums ir visvairāk iespējams, piemēro stingrākus noteikumus, tādējādi palīdzot novērst jebkādu nopietnu ietekmi un aizsargāt pamattiesības.

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām

bez izņēmuma

bez izņēmuma, ja vien sistēma nav izstrādāta kā atvērtā pirmkoda sistēma

izņemot gadījumus, kad to izstrādā mazi uzņēmumi un jaunuzņēmumi (un)

izņemot gadījumus, kad to izstrādā militāriem vai aizsardzības mērķiem (un)

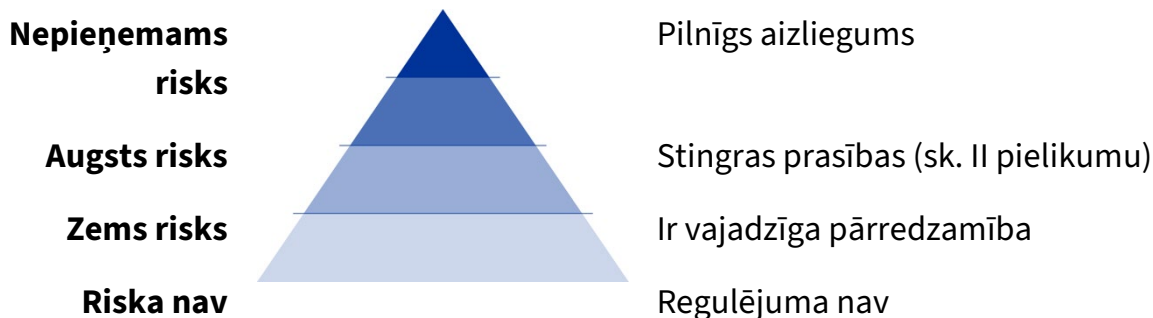

izņemot gadījumus, kad to izstrādā nacionālās drošības, migrācijas vai robežkontroles vajadzībām

Jūsu argumenti

- Jūs iestājaties par to, lai no MI regulējuma izslēgtu militārus un ar aizsardzību saistītus lietojumus, uzsverot, ka pārmērīgs regulējums šajā jomā varētu kavēt MI tehnoloģiju ātru ieviešanu konfliktu zonās vai krīzes reaģēšanas laikā. Ņemot vērā pašreizējo reģionālo nestabilitāti, elastībai ir izšķiroša nozīme šādu tehnoloģiju izmantošanā.
- Polija kā valsts, kurai ir kopīga robeža ar Krieviju, Ukrainu un Baltkrieviju, ir dziļi nobažījusies par valsts un tās iedzīvotāju drošību. Turklāt pie robežas ar Baltkrieviju Polija saskaras ar ievērojamām problēmām saistībā ar pieaugošās bēgļu kustības pārvaldību.
- Ņemot vērā šo spiedienu, Polija cenšas panākt lielāku izpratni un atbalstu no citām ES dalībvalstīm saistībā ar tās unikālajām ģeopolitiskajām un drošības problēmām.
- Jūsu piezīmes:

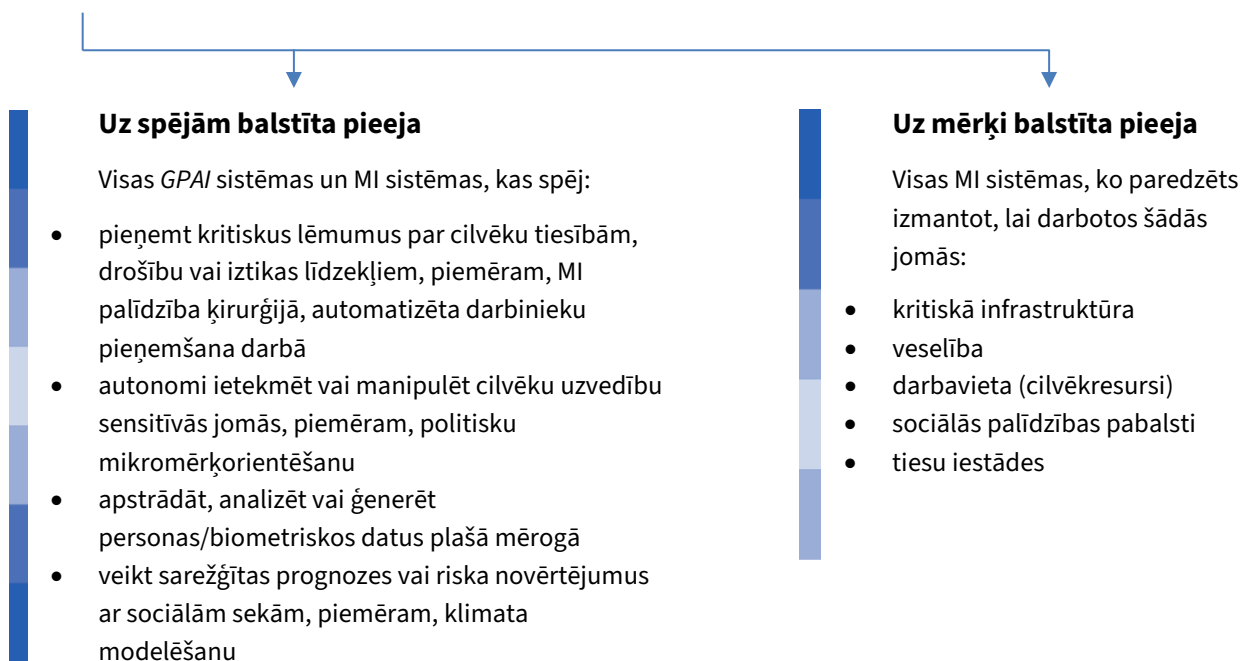
I pielikums. Riska klasifikācija

Nepieņemams risks

- **Sociālās novērtēšanas MI** – reitinga piešķiršana iedzīvotājiem, pamatojoties uz viņu uzvedību
- **Ar MI darbināma masveida novērošana** – biometriskā izsekošana bez piekrišanas
- **Emociju atpazīšana darbavietās/skolās**, lai ietekmētu darba rezultātus
- **Autonomi nāvējoši ieroči**, kas var nogalināt bez cilvēka iejaukšanās
- **Zemapziņas manipulēšanas MI** – cilvēku lēmumu ietekmēšana bez pārredzamības

Augsts risks

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

- darboties vidē, kur kļūdas vai neobjektivitātes var radīt kaitējumu, piemēram, pašbraucēji vieglie automobiļi

Zems risks

- **MI sistēmas, kas nav klasificētas kā “augsta riska” sistēmas**
- **Sarunboti un virtuālie asistenti** (ja vien lietotāji zina, ka viņi sarunājas ar MI)
- **Ieteikumu algoritmi** – uz MI balstīti ieteikumi sociālajos medijos
- **MI saimnieciskās darbības automatizācijai** – MI, kas automatizē vienkāršus administratīvos uzdevumus

Riska nav

- Ar MI darbināmi attēlu, mūzikas vai mākslas ģeneratori/rediģētāji
- MI zinātniskajā pētniecībā
- MI rotaļlietu un izklaides robotos – ar MI darbināmas rotaļlietas bez reāliem riskiem

II pielikums. Prasības “augsta riska” MI sistēmām

Uzsvars uz juridiskiem un ētikas standartiem:

- riska novērtējums pirms ieviešanas, apzinot paredzamos riskus un iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu
- tiek nodrošināta cilvēka virsvadība, lai novērstu pilnīgu automatizāciju lēmumu pieņemšanā
- datu pārvaldība, lai nodrošinātu objektīvas apmācības datu kopas
- obligātas ārējās revīzijas, tostarp testēšana “smilškastē” cilvēka uzraudzībā
- testēšanas rezultāti tiek izpausti ES regulatoriem
- pēctirgus uzraudzība, lai sekotu darbības rezultātiem

Definīcijas

- **Algoritmi** – soli pa solim izklāstīti norādījumi, ko dators ievēro, lai atrisinātu problēmu vai pieņemtu lēmumu.
- **Mākslīgā intelekta sistēmas** (MI sistēmas) – datorizētas sistēmas, kas MI izmanto tādu uzdevumu veikšanai, kuriem parasti nepieciešams cilvēka intelekts, piemēram, mācīšanās, argumentācija, problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana, uztvere un valodas izpratne.
- **Intelektuālā darbaspēka aizplūšana** – kad kvalificēti darbinieki pamet valsti, lai strādātu ārzemēs.
- **Uzņēmumu migrācija** – kad uzņēmums pārceļ savu darbību uz citu valsti, bieži vien nolūkā uzlabot apstākļus vai pazemināt izmaksas.
- **Dziļās mācīšanās MI** – sistēma, kas mācās no liela datu apjoma, izmantojot neirālos tīklus, piemēram, kā darbojas cilvēka smadzenes. Tā atpazīst modeļus un laika gaitā uzlabojas, neprasot konkrētu programmēšanu.
- **Vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI)** – MI, kas var veikt vairāk nekā vienu uzdevumu, piemēram, *ChatGPT*, *Google Gemini*.
- **Atvērtais pirmkods** – programmatūra, kuras kods ir brīvi pieejams ikvienam nolūkā to apskatīt, izmantot un pārveidot.
- **Uz noteikumiem balstīts MI** – MI sistēma, kas pieņem lēmumus, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem noteikumiem un loģiku. Piemēram, “Ja notiek X, tad jādara Y”.
- **Testēšana “smilškastē”** – testēšana izolētā vidē, piemēram, pašbraucējs MI tiek testēts simulētā pilsētā, pirms tas brauc pa reāliem ceļiem.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Austrija					
Beļģija					
Bulgārija					
Horvātija					
Kipra					
Čehija					
Dānija					
Igaunija					
Somija					
Francija					
Vācija					
Grieķija					
Ungārija					
Īrija					

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Itālija					
Latvija					
Lietuva					
Luksemburga					
Malta					
Nīderlande					
Polija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	
Portugāle					
Rumānija					
Slovākija					
Slovēnija					
Spānija					
Zviedrija					
Komisija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	

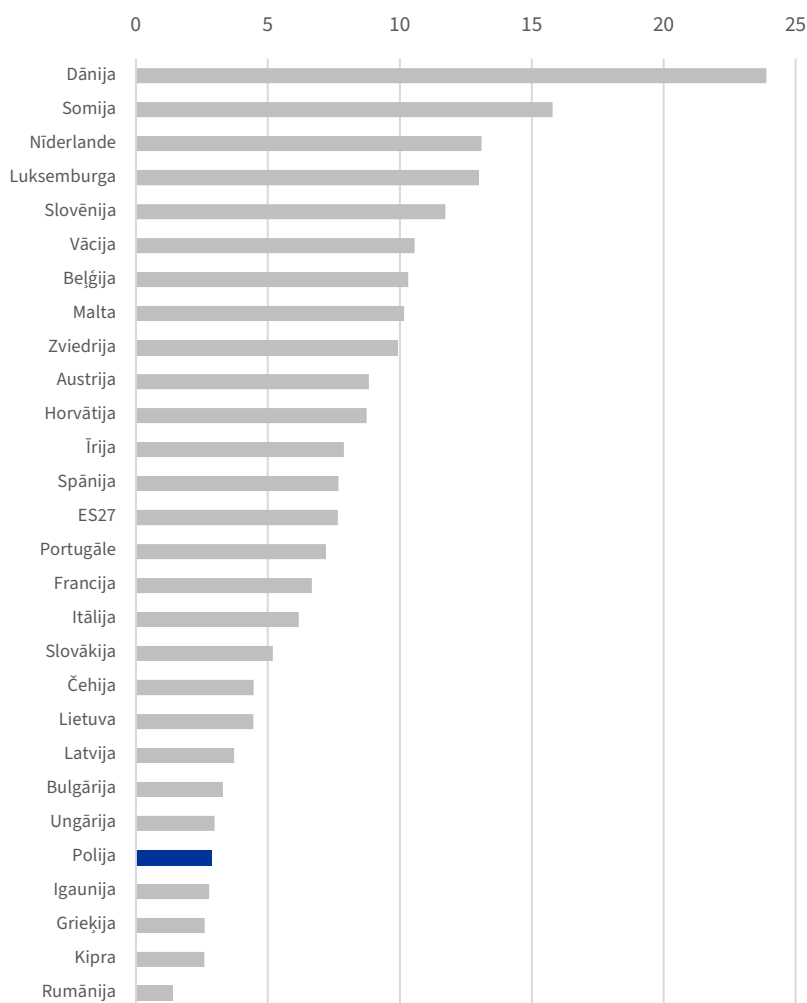
Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Vispārīga informācija

Nemiet vērā – **sarunas notiek 2023. gadā!**

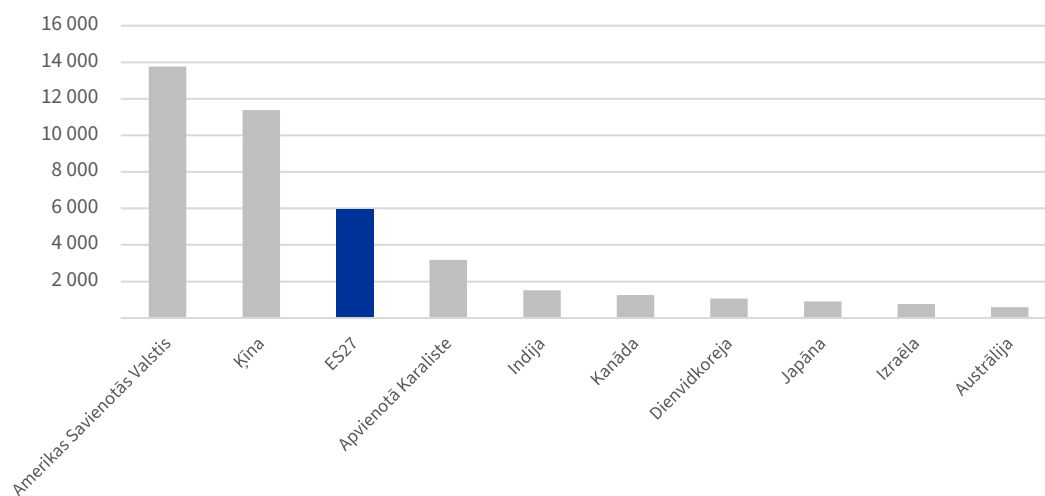
	Eiropas Savienība	Polija
Iedzīvotāji	447 695 350	36 753 736
IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	38 150	19 980
Bezdarba līmenis	6,1 %	2,8 %
To uzņēmumu procentuālā daļa, kuri izmanto MI tehnoloģiju	8 %	3,7 %
To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir padziļinātas digitālās prasmes	27,3 %	20,1 %

To uzņēmumu procentuālā daļa, kuros ir vairāk nekā 10 darbinieku, kas izmanto vismaz vienu MI tehnoloģiju (2021)

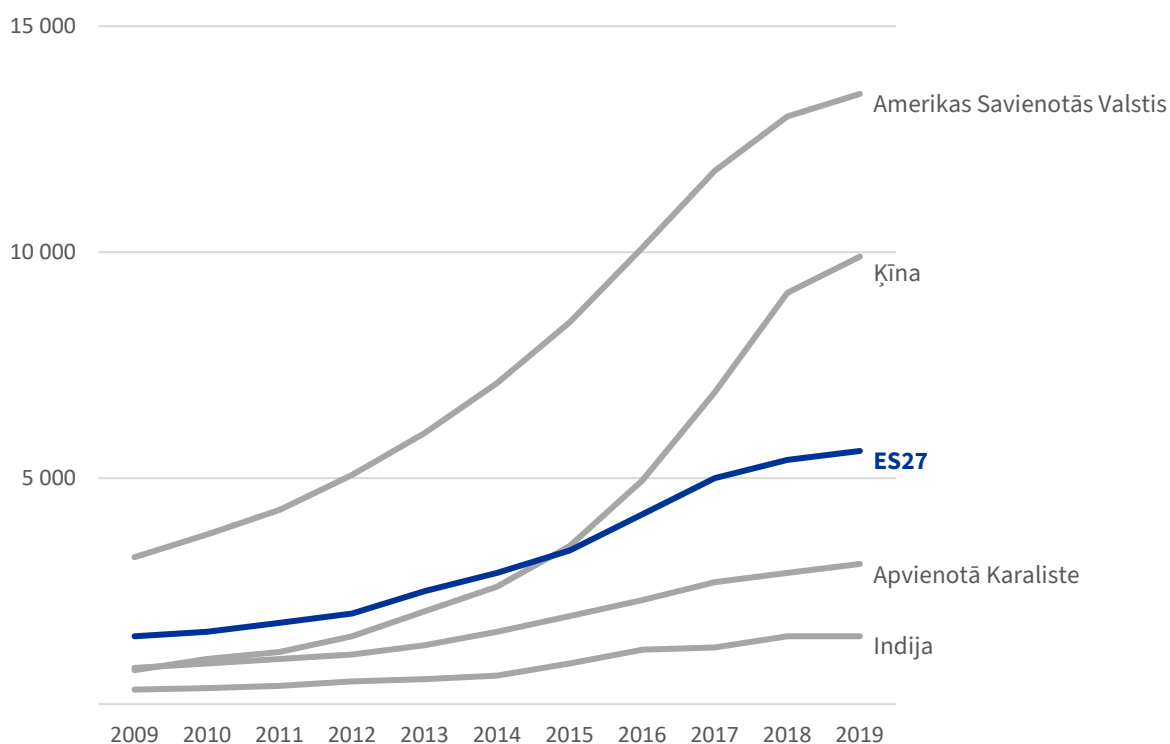

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MI uzņēmumi pa valstīm (2020)

MI uzņēmumu izaugsme skaitļos

Datu avoti: Eurostat, Kopīgais pētniecības centrs

Šo publikāciju ir sagatavojis Padomes Ģenerālsēkretariāts, un tā ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā neuzliek atbildību ne ES iestādēm, ne dalībvalstīm. Plašāka informācija par Eiropadomi un Padomi ir pieejama tīmekļa vietnē: www.consilium.europa.eu.

© Eiropas Savienība, 2025

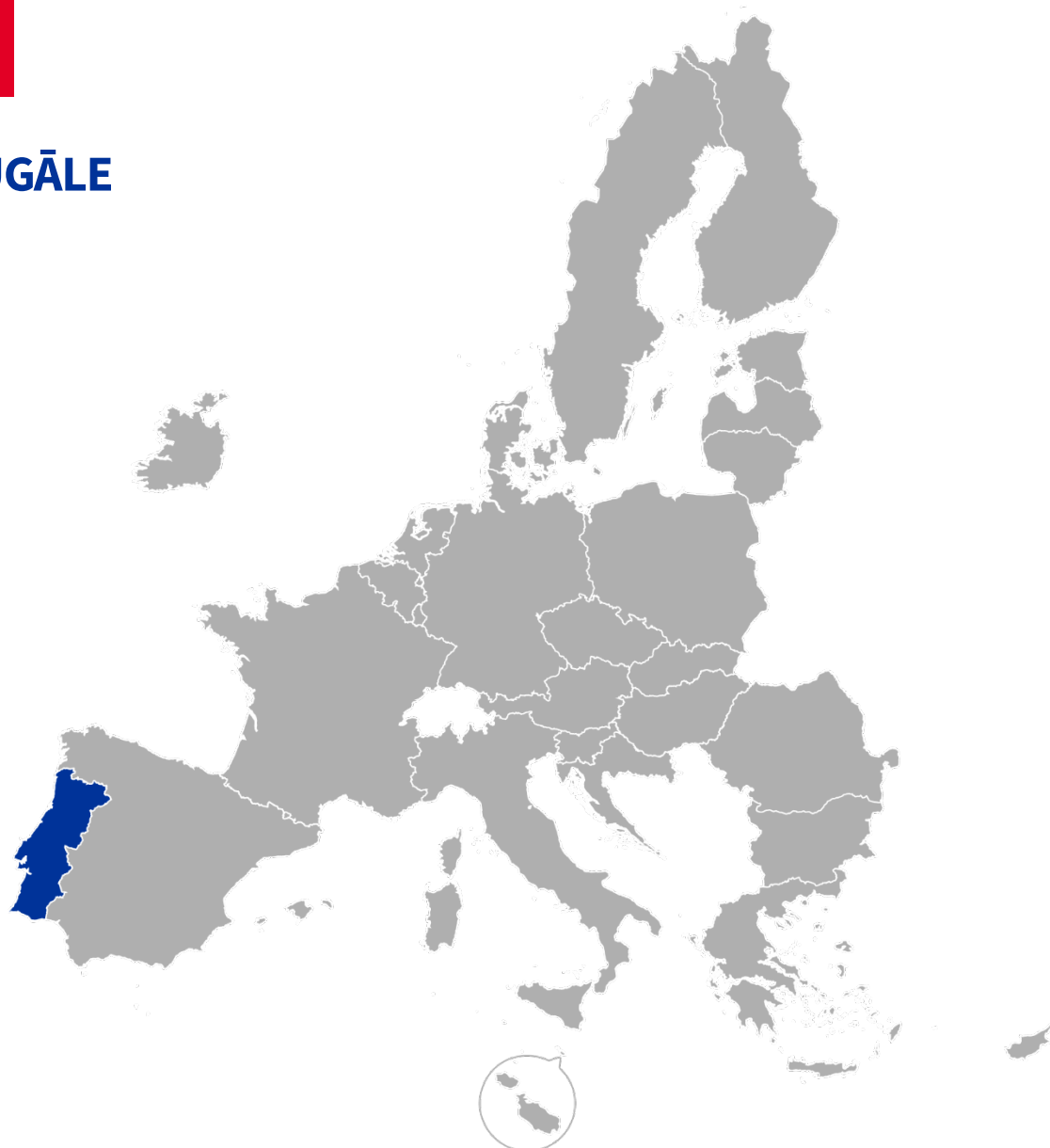
| Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Print ISBN 978-92-850-0524-5 doi: 10.2860/2079367 QC-01-25-006-LV-C
PDF ISBN 978-92-850-0523-8 doi: 10.2860/7209878 QC-01-25-006-LV-N

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

PORTUGĀLE

MINISTRU UZ VIENU DIENU: SARUNAS 27 VALSTU FORMĀTĀ

■ **MI satvara ieviešana**

Lomu apraksti | **Lietpratēju versija** | LV

**Eiropas Savienības
Padome**

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Eiropas Savienība ir nonākusi krustcelēs savas digitālās nākotnes veidošanā. Digitālās desmitgades stratēģijas ietvaros ES mērķis ir uzņemties vadošo lomu mākslīgā intelekta (MI) jomā, vienlaikus aizsargājot pamattiesības, patērētāju aizsardzību, tirgus konkurētspēju, inovāciju un tehnoloģisko līderību. Šo diskusiju pamatā ir Eiropas Komisijas tiesību akta priekšlikums, kura mērķis ir regulēt MI izstrādi Eiropas Savienībā. Pēc vairākām sarunu kārtām vēl nav izskatīti šādi jautājumi.

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

- A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskā, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES pieņems **uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs.**
- B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem **piesardzīga pieeja, proti, jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības** (sk. II pielikumu).

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām, **izņemot tām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem.**

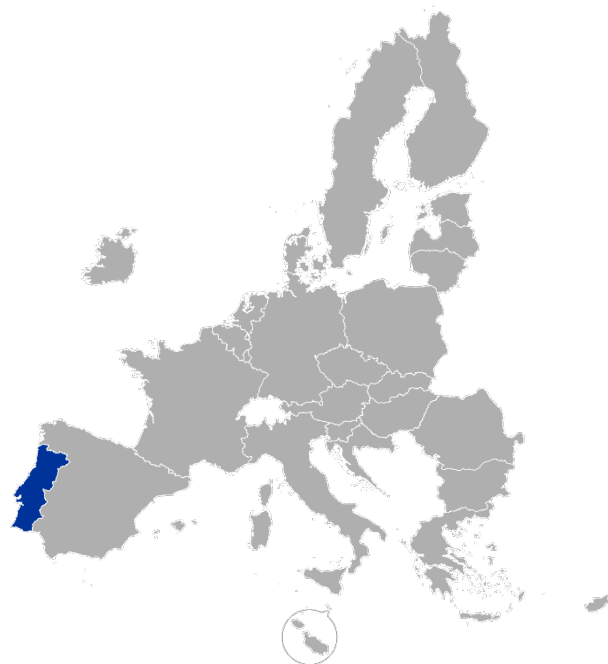

Darba kārtība

Šodien Padomes darba kārtībā ir Komisijas priekšlikums par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai. Šo regulas projektu jūs apspriedīsiet ar pārējo dalībvalstu pārstāvjiem, un jūsu mērķis ir panākt kompromisu.

Jūsu galvenais mērķis

Padomes kopēja nostāja, kas atspoguļo jūsu intereses. Jūs varat arī apsvērt iespēju atbalstīt tādu kompromisa risinājumu, kas daļēji atspoguļo jūsu intereses.

Jūsu uzdevums

1. Rūpīgi **izlasiet savas grupas informāciju**, kurā izklāstītas jūsu intereses un nostājas.
2. **Daži no jūsu argumentiem sakrīt ar Īrijas, Somijas un Zviedrijas nostāju.** Apspriedieties ar viņiem, lai noskaidrotu, vai varat sadarboties nolūkā virzīt jūsu kopīgās intereses, ja jums tādas ir.
3. Sagatavojiet **ievadrunu** (ne garāku par 1 minūti) pirmajai oficiālo sarunu kārtai. Izklāstiet savu nostāju par 1. un 2. pantu. Jums var palīdzēt ierāmētais teksta paraugs.
4. Ar ievadrunu uzstājieties tad, kad prezidentvalsts (kas vada sanākumi) jums dod vārdu. Ja piekrītat jau iepriekš paustajām citu valstu nostājām, skaidri to pasakiet.
5. Uzmanīgi uzklausiet pārējo valstu nostājas. Lai varētu izsekot citu valstu nostājām, **aizpildiet 8. un 9. lappusē esošo tabulu.** Būtisks sarunu aspekts ir ieklausīšanās citos un tādu risinājumu rašana, kas der ikvienam.
6. Oficiālo sarunu laikā **izklāstiet savu nostāju un argumentus.** Ja jūsu argumenti ir līdzīgi citu valstu argumentiem, var būt lietderīgi jūsu argumentus izklāstīt kopīgi, lai tiem piešķirtu lielāku svaru.
7. Protams, **lēmums par to, kā beigās balsot, ir jūsu ziņā.** Ņemiet vērā – kad pienāks laiks galīgajam balsojumam par kompromisa priekšlikumu, jums būs jāizlemj: vai nu piekrītat kompromisam, ar kuru jūs, iespējams, neesat 100 % apmierināts, vai arī diskusijas beidzas pavisam bez rezultāta.

Priekšsēdētāja kungs/kundze, komisāra kungs/kundze, kolēģi!

Vispirms es vēlos pateikties Komisijai par šā priekšlikuma izstrādāšanu un prezidentvalstij par tā iekļaušanu šodienas darba kārtībā.

Pirms šodienas sanāksmes mums bija auglīgas apspriedes ar _____.

Mēs uzskatām, ka ir jāpieņem uz spējām/mērķi balstīta riska klasifikācija, jo _____.

Attiecībā uz 1. panta B punktu mēs uzskatām, ka "augsta riska" MI sistēmu izstrādes laikā izstrādātājiem ir jāpieņem elastīga/piesardzīga pieeja, jo _____.

Attiecībā uz 2. pantu tiks/netiks piemēroti daži izņēmumi, jo mēs atbalstām _____.

Mēs esam pārliecināti, ka šodienas sanāksmē mums izdosies vienoties par konstruktīvu kompromisu.

Paldies!

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES izmantos

... uz spējām balstītu riska klasifikāciju: risku nosaka sistēmas tehniskās spējas

... uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs

Pamatojoties uz šo riska klasifikāciju, “augsta riska” MI sistēmām pirms to ieviešanas ir jāveic stingra testēšana.

B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem

... elastīga pieeja: pirms MI modeļa ieviešanas jāveic tā pašnovērtējums

... piesardzīga pieeja: jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības (sk. II pielikumu)

Jūsu argumenti

- Portugāle ir ļoti pievilcīgs galamērķis starptautiskajiem augsto tehnoloģiju uzņēmumiem tās darba ņēmēju tehnisko prasmju dēļ. Kā piemēru var minēt uzņēmumu *Tekever*, kas izstrādā MI modeļus autonomai dronu veiktai uzraudzībai gan komerciālām, gan militārām vajadzībām. Komerciāli šos dronus izmanto, lai uzraudzītu cauruļvadus saistībā ar iespējamām noplūdēm vai sabotāžas gadījumiem, aizsargājot kritisko infrastruktūru. ES Jūras drošības aģentūra (*EMSA*) *Tekever* sistēmas arī izmanto, lai atbalstītu krasta apsardzes operācijas un vides aizsardzības centienus.
- Jūs atbalstāt uz mērķi balstītu pieeju, bet baidāties, ka neskaidri nozaru apraksti liktu ES MI aktam izskatīties vāji un mulsinoši. Jūs vēlētos nodrošināt precīzākus “kritiskās infrastruktūras” aprakstus, piemēram, skaidri norādot, ka tas attiecas uz elektroenerģijas ražošanu, telekomunikācijām, ūdensapgādi, lauksaimniecību, apkuri un transportu.
- Jūs baidāties, ka piesardzīga testēšanas sistēma palielinātu finansiālo un administratīvo slogu MI izstrādātājiem.
- Jūs cerat šodien vienoties par ES MI akta galīgo tekstu, kas būs vadmotīvs uzticamai MI izstrādei Eiropā, tomēr jūs stingri iebilstat pret integrētu pārskatīšanu pēc dažiem gadiem, jo tas apdraudētu investoru uzticēšanos. Ja saglabājas neskaidrības, **lietderīgāk būtu atlikt balsošanu, nevis preventīvi plānot noteikumu pārrakstīšanu.**

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām

bez izņēmuma

bez izņēmuma, ja vien sistēma nav izstrādāta kā atvērtā pirmkoda sistēma

izņemot gadījumus, kad to izstrādā mazi uzņēmumi un jaunuzņēmumi (un)

izņemot gadījumus, kad to izstrādā militāriem vai aizsardzības mērķiem (un)

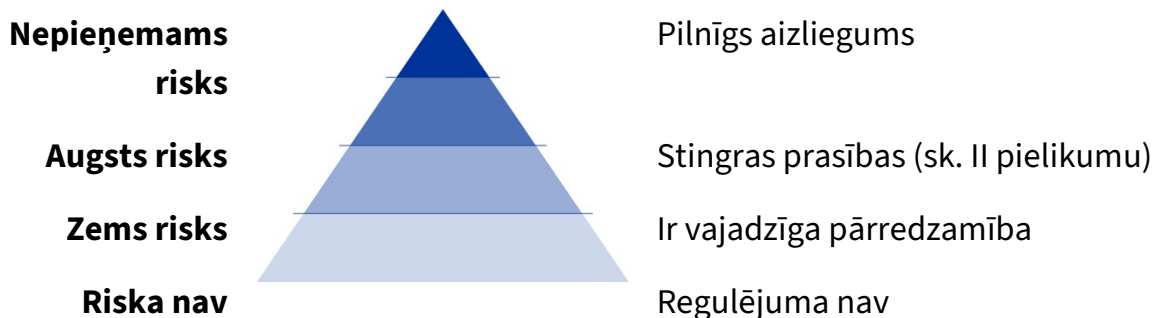

izņemot gadījumus, kad to izstrādā nacionālās drošības, migrācijas vai robežkontroles vajadzībām

Jūsu argumenti

- Lai gan saistībā ar 1. pantu jūs atbalstāt elastīgus noteikumus, jūs uzskatāt, ka skaidri noteikumi būtu jāpiemēro visām nozarēm, tostarp valsts drošībai un izlūkošanai. Izņēmumu piemērošana minētajām nozarēm rada nepilnības un palielina risku, ka neētisks vai kaitīgs MI netiks pārbaudīts.
- Mērķis nav bloķēt MI valsts drošības jomā, bet gan nodrošināt, ka MI ir izstrādāts atbildīgi, lai izvairītos no neobjektivitātes vai diskriminācijas.
- Vienīgais izņēmums, kuram jūs varētu piekrist, ir atklātā pirmkoda modeļi: šādi modeļi ir ātrs inovācijas virzītājspēks, jo tie ir izstrādāti pārredzami. Izstrādātāji eksperimentē un izglītojas kopā, apmainoties ar zināšanām nolūkā uzlabot rīkus. Atvērtā pirmkoda MI bieži vien var labāk pārbaudīt un revidēt nekā īpašumā esošus modeļus, kas atbilst tiesību akta mērķiem.
- Jūsu piezīmes:

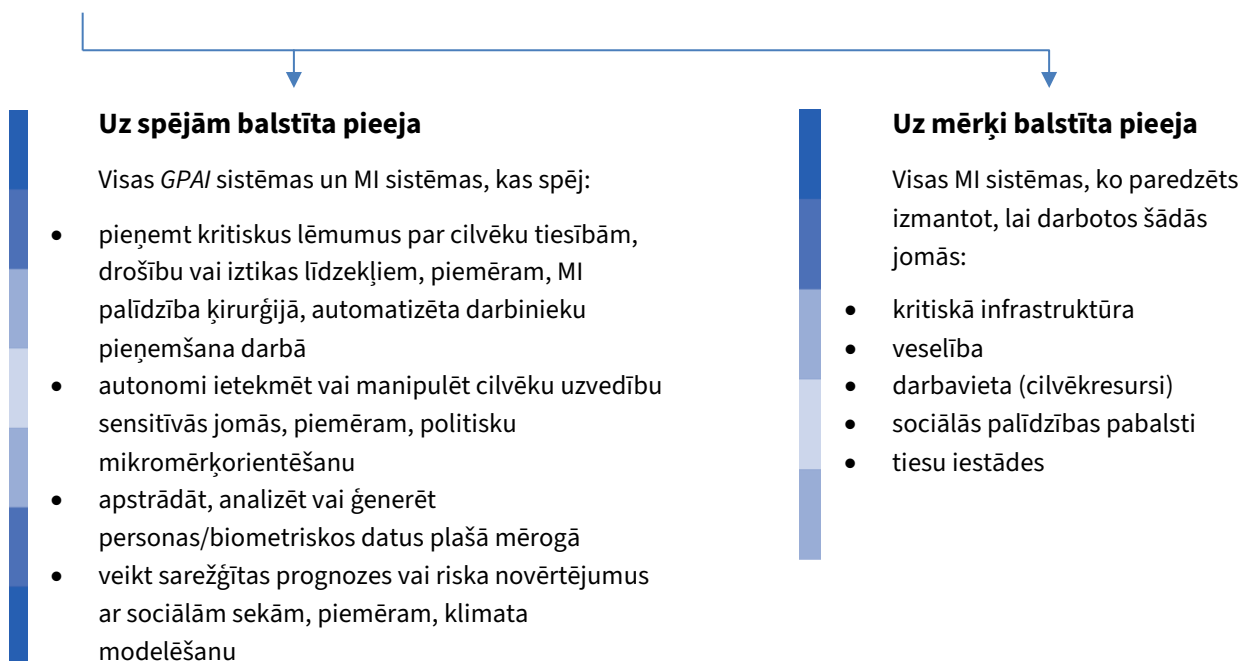
I pielikums. Riska klasifikācija

Nepieņemams risks

- **Sociālās novērtēšanas MI** – reitinga piešķiršana iedzīvotājiem, pamatojoties uz viņu uzvedību
- **Ar MI darbināma masveida novērošana** – biometriskā izsekošana bez piekrišanas
- **Emociju atpazīšana darbavietās/skolās**, lai ietekmētu darba rezultātus
- **Autonomi nāvējoši ieroči**, kas var nogalināt bez cilvēka iejaukšanās
- **Zemapziņas manipulēšanas MI** – cilvēku lēmumu ietekmēšana bez pārredzamības

Augsts risks

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

- darboties vidē, kur kļūdas vai neobjektivitātes var radīt kaitējumu, piemēram, pašbraucēji vieglie automobiļi

Zems risks

- **MI sistēmas, kas nav klasificētas kā “augsta riska” sistēmas**
- **Sarunboti un virtuālie asistenti** (ja vien lietotāji zina, ka viņi sarunājas ar MI)
- **Ieteikumu algoritmi** – uz MI balstīti ieteikumi sociālajos medijos
- **MI saimnieciskās darbības automatizācijai** – MI, kas automatizē vienkāršus administratīvos uzdevumus

Riska nav

- Ar MI darbināmi attēlu, mūzikas vai mākslas ģeneratori/rediģētāji
- MI zinātniskajā pētniecībā
- MI rotaļlietu un izklaides robotos – ar MI darbināmas rotaļlietas bez reāliem riskiem

II pielikums. Prasības “augsta riska” MI sistēmām

Uzsvars uz juridiskiem un ētikas standartiem:

- riska novērtējums pirms ieviešanas, apzinot paredzamos riskus un iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu
- tiek nodrošināta cilvēka virsvadība, lai novērstu pilnīgu automatizāciju lēmumu pieņemšanā
- datu pārvaldība, lai nodrošinātu objektīvas apmācības datu kopas
- obligātas ārējās revīzijas, tostarp testēšana “smilškastē” cilvēka uzraudzībā
- testēšanas rezultāti tiek izpausti ES regulatoriem
- pēctirgus uzraudzība, lai sekotu darbības rezultātiem

Definīcijas

- **Algoritmi** – soli pa solim izklāstīti norādījumi, ko dators ievēro, lai atrisinātu problēmu vai pieņemtu lēmumu.
- **Mākslīgā intelekta sistēmas** (MI sistēmas) – datorizētas sistēmas, kas MI izmanto tādu uzdevumu veikšanai, kuriem parasti nepieciešams cilvēka intelekts, piemēram, mācīšanās, argumentācija, problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana, uztvere un valodas izpratne.
- **Intelektuālā darbaspēka aizplūšana** – kad kvalificēti darbinieki pamet valsti, lai strādātu ārzemēs.
- **Uzņēmumu migrācija** – kad uzņēmums pārceļ savu darbību uz citu valsti, bieži vien nolūkā uzlabot apstākļus vai pazemināt izmaksas.
- **Dziļās mācīšanās MI** – sistēma, kas mācās no liela datu apjoma, izmantojot neirālos tīklus, piemēram, kā darbojas cilvēka smadzenes. Tā atpazīst modeļus un laika gaitā uzlabojas, neprasot konkrētu programmēšanu.
- **Vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI)** – MI, kas var veikt vairāk nekā vienu uzdevumu, piemēram, *ChatGPT*, *Google Gemini*.
- **Atvērtais pirmkods** – programmatūra, kuras kods ir brīvi pieejams ikvienam nolūkā to apskatīt, izmantot un pārveidot.
- **Uz noteikumiem balstīts MI** – MI sistēma, kas pieņem lēmumus, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem noteikumiem un loģiku. Piemēram, “Ja notiek X, tad jādara Y”.
- **Testēšana “smilškastē”** – testēšana izolētā vidē, piemēram, pašbraucējs MI tiek testēts simulētā pilsētā, pirms tas brauc pa reāliem ceļiem.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Austrija					
Beļģija					
Bulgārija					
Horvātija					
Kipra					
Čehija					
Dānija					
Igaunija					
Somija					
Francija					
Vācija					
Grieķija					
Ungārija					
Īrija					

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Itālija					
Latvija					
Lietuva					
Luksemburga					
Malta					
Nīderlande					
Polija					
Portugāle	uz mērķi balstīta	elastīga	atlikt balsošanu	atvērtais pirmkods	
Rumānija					
Slovākija					
Slovēnija					
Spānija					
Zviedrija					
Komisija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	

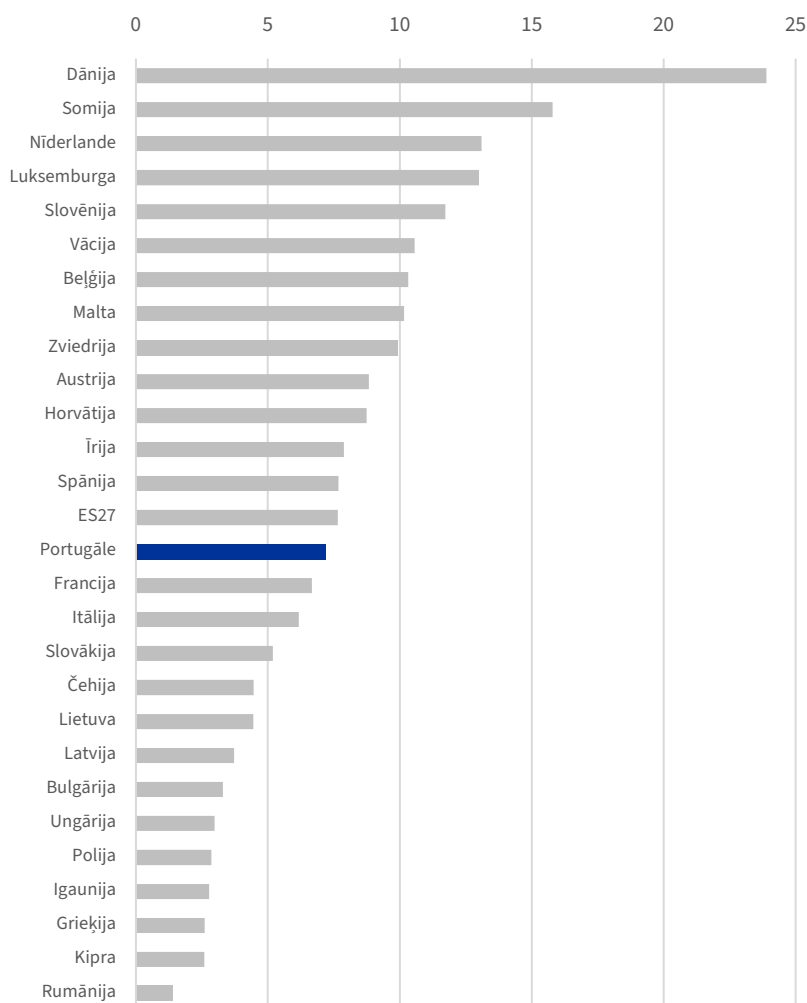
Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Vispārīga informācija

Nemiet vērā – **sarunas notiek 2023. gadā!**

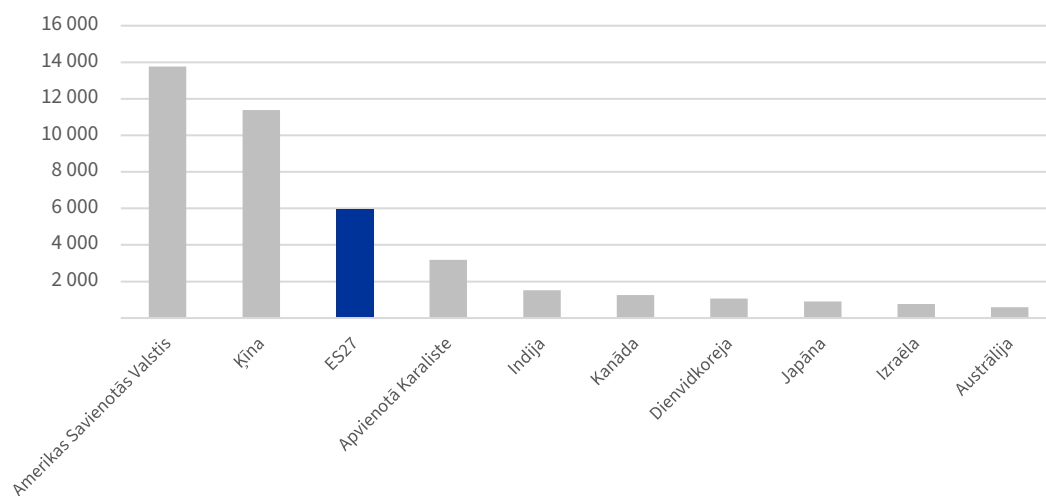
	Eiropas Savienība	Portugāle
Iedzīvotāji	447 695 350	10 516 621
IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	38 150	25 330
Bezdarba līmenis	6,1 %	6,5
To uzņēmumu procentuālā daļa, kuri izmanto MI tehnoloģiju	8 %	7,9
To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir padziļinātas digitālās prasmes	27,3 %	29,9

To uzņēmumu procentuālā daļa, kuros ir vairāk nekā 10 darbinieku, kas izmanto vismaz vienu MI tehnoloģiju (2021)

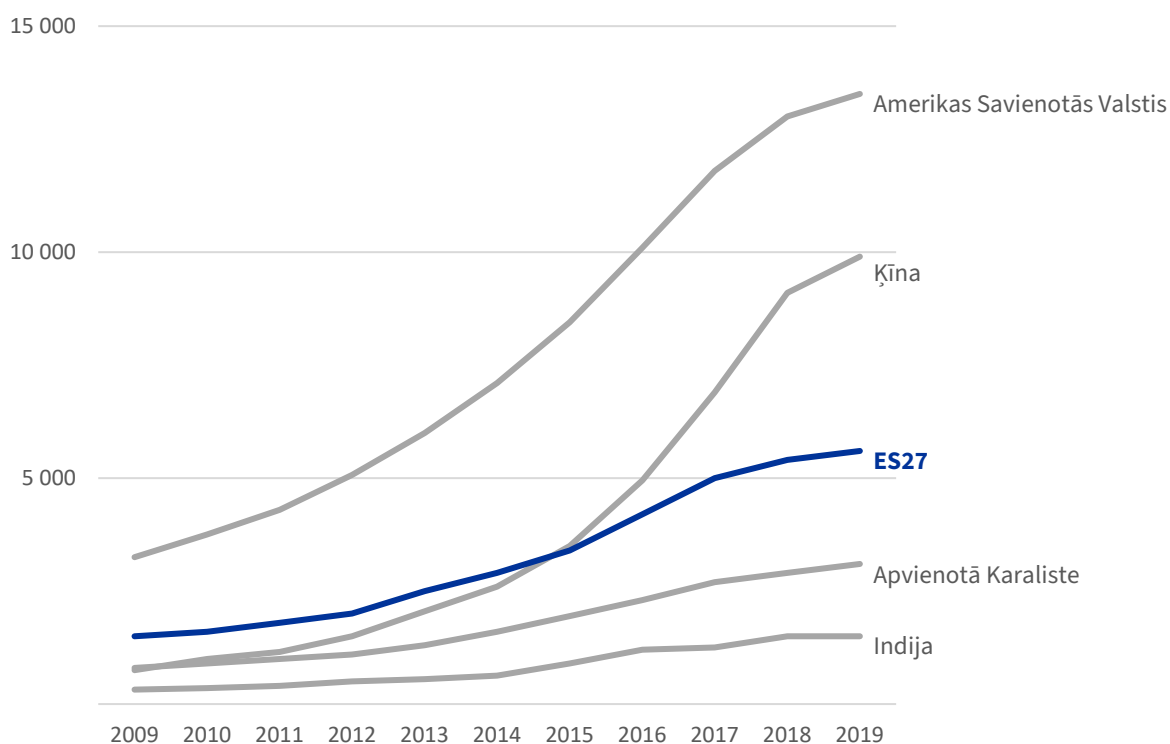

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MI uzņēmumi pa valstīm (2020)

MI uzņēmumu izaugsme skaitļos

Datu avoti: Eurostat, Kopīgais pētniecības centrs

Šo publikāciju ir sagatavojis Padomes Ģenerālsēkretariāts, un tā ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā neuzliek atbildību ne ES iestādēm, ne dalībvalstīm. Plašāka informācija par Eiropadomi un Padomi ir pieejama tīmekļa vietnē: www.consilium.europa.eu.

© Eiropas Savienība, 2025

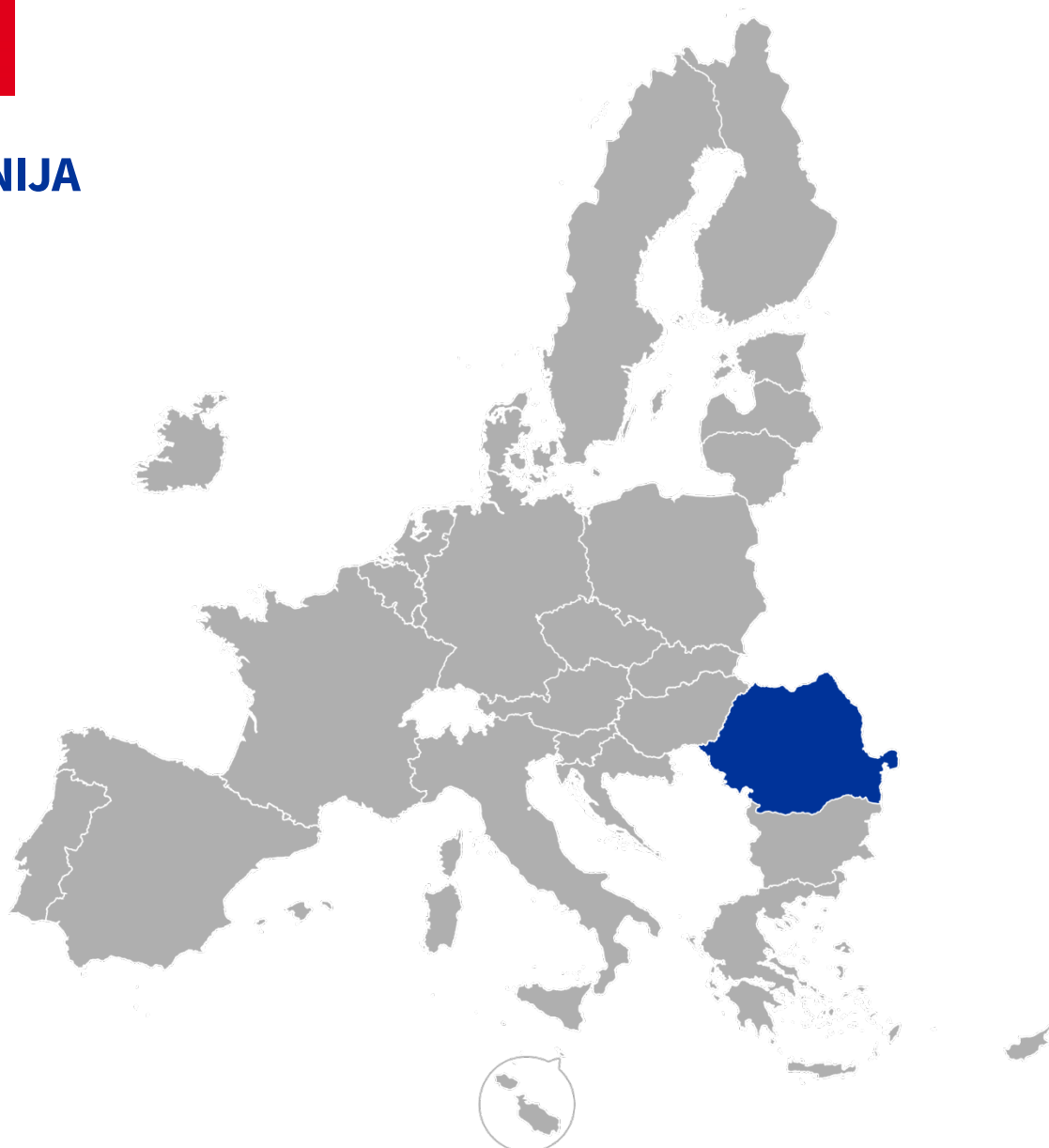
| Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Print ISBN 978-92-850-0524-5 doi: 10.2860/2079367 QC-01-25-006-LV-C
PDF ISBN 978-92-850-0523-8 doi: 10.2860/7209878 QC-01-25-006-LV-N

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

RUMĀNIJA

MINISTRS UZ VIENU DIENU: SARUNAS 27 VALSTU FORMĀTĀ

■ MI satvara ieviešana

Lomu apraksti | **Lietpratēju versija** | LV

Eiropas Savienības
Padome

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Eiropas Savienība ir nonākusi krustcelēs savas digitālās nākotnes veidošanā. Digitālās desmitgades stratēģijas ietvaros ES mērķis ir uzņemties vadošo lomu mākslīgā intelekta (MI) jomā, vienlaikus aizsargājot pamattiesības, patērētāju aizsardzību, tirgus konkurētspēju, inovāciju un tehnoloģisko līderību. Šo diskusiju pamatā ir Eiropas Komisijas tiesību akta priekšlikums, kura mērķis ir regulēt MI izstrādi Eiropas Savienībā. Pēc vairākām sarunu kārtām vēl nav izskatīti šādi jautājumi.

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

- A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskā, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES pieņems **uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs.**
- B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem **piesardzīga pieeja, proti, jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības** (sk. II pielikumu).

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām, **izņemot tām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem.**

Darba kārtība

Šodien Padomes darba kārtībā ir Komisijas priekšlikums par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai. Šo regulas projektu jūs apspriedīsiet ar pārējo dalībvalstu pārstāvjiem, un jūsu mērķis ir panākt kompromisu.

Jūsu galvenais mērķis

Padomes kopēja nostāja, kas atspoguļo jūsu intereses. Jūs varat arī apsvērt iespēju atbalstīt tādu kompromisa risinājumu, kas daļēji atspoguļo jūsu intereses.

Jūsu uzdevums

1. Rūpīgi **izlasiet savas grupas informāciju**, kurā izklāstītas jūsu intereses un nostājas.
2. **Daži no jūsu argumentiem sakrīt ar Austrijas, Dānijas, Francijas un Polijas nostāju.** Apspriedieties ar viņiem, lai noskaidrotu, vai varat sadarboties nolūkā virzīt jūsu kopīgās intereses, ja jums tādas ir.
3. Sagatavojiet **ievadrunu** (ne garāku par 1 minūti) pirmajai oficiālo sarunu kārtai. Izklāstiet savu nostāju par 1. un 2. pantu. Jums var palīdzēt ierāmētais teksta paraugs.
4. Ar ievadrunu uzstājieties tad, kad prezidentvalsts (kas vada sanākumi) jums dod vārdu. Ja piekrītat jau iepriekš paustajām citu valstu nostājām, skaidri to pasakiet.
5. Uzmanīgi uzklausiet pārējo valstu nostājas. Lai varētu izsekot citu valstu nostājām, **aizpildiet 8. un 9. lappusē esošo tabulu.** Būtisks sarunu aspekts ir ieklausīšanās citos un tādu risinājumu rašana, kas der ikvienam.
6. Oficiālo sarunu laikā **izklāstiet savu nostāju un argumentus.** Ja jūsu argumenti ir līdzīgi citu valstu argumentiem, var būt lietderīgi jūsu argumentus izklāstīt kopīgi, lai tiem piešķirtu lielāku svaru.
7. Protams, **lēmums par to, kā beigās balsot, ir jūsu ziņā.** Ņemiet vērā – kad pienāks laiks galīgajam balsojumam par kompromisa priekšlikumu, jums būs jāizlemj: vai nu piekrītat kompromisam, ar kuru jūs, iespējams, neesat 100 % apmierināts, vai arī diskusijas beidzas pavisam bez rezultāta.

Priekšsēdētāja kungs/kundze, komisāra kungs/kundze, kolēģi!

Vispirms es vēlos pateikties Komisijai par šā priekšlikuma izstrādāšanu un prezidentvalstij par tā iekļaušanu šodienas darba kārtībā.

Pirms šodienas sanāksmes mums bija auglīgas apspriedes ar _____.

Mēs uzskatām, ka ir jāpieņem uz spējām/mērķi balstīta riska klasifikācija, jo _____.

Attiecībā uz 1. panta B punktu mēs uzskatām, ka "augsta riska" MI sistēmu izstrādes laikā izstrādātājiem ir jāpieņem elastīga/piesardzīga pieeja, jo _____.

Attiecībā uz 2. pantu tiks/netiks piemēroti daži izņēmumi, jo mēs atbalstām _____.

Mēs esam pārliecināti, ka šodienas sanāksmē mums izdosies vienoties par konstruktīvu kompromisu.

Paldies!

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES izmantos

... uz spējām balstītu riska klasifikāciju: risku nosaka sistēmas tehniskās spējas

... uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs

Pamatojoties uz šo riska klasifikāciju, “augsta riska” MI sistēmām pirms to ieviešanas ir jāveic stingra testēšana.

B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem

... elastīga pieeja: pirms MI modeļa ieviešanas jāveic tā pašnovērtējums

... piesardzīga pieeja: jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības (sk. II pielikumu)

Jūsu argumenti

- Jūsu mērķis ir uzlabot Rumānijas iedzīvotāju dzīvi un nodrošināt, ka MI attīstībai ir maksimāli pozitīva ietekme uz sabiedrību.
- Lauksaimniecība ir svarīga nozare, kurā MI var ievērojami veicināt jūsu valsts ekonomikas izaugsmi, tāpēc jūs atbalstāt vietēju MI izstrādi, lai sasniegtu šo mērķi. Jūs dodat priekšroku uz nozarēm balstītai pieejai, kas uz tādām svarīgām nozarēm kā lauksaimniecība attiecina izņēmumu no stingrākiem noteikumiem, vienlaikus piemērojot stingrākus protokolus sensitīvākām jomām.
- Tomēr “augsta riska” MI izstrādes prasībām arī turpmāk jābūt samērīgām, nodrošinot, ka regulējums sniedz juridisko noteiktību, neradot nevajadzīgu slogu vai izmaksas uzņēmumiem un patērētājiem. Tāpēc jūs iestājaties par dažām atkāpēm no prasībām, ko piemēro izstrādātājiem.
- Jūs uzsverat, cik svarīgs ir MI satvars, kas atbalsta visas ES dalībvalstis, nevis tikai turīgās valstis, piemēram, Vāciju vai Franciju. Ja šodienas diskusijas nonāks strupceļā un pastāvēs uzskats, ka nav iespējams panākt kompromisu, tad jūs esat gatavi pieņemt uz spējām balstītu pieeju. Tomēr šajā gadījumā jūs iestājaties par to, lai tiktu skaidri norādīts, ka lauksaimniecība ir zema riska nozare, un tādējādi izvairītos no stingrām testēšanas prasībām šajā nozarē.

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām

bez izņēmuma

bez izņēmuma, ja vien sistēma nav izstrādāta kā atvērtā pirmkoda sistēma

izņemot gadījumus, kad to izstrādā mazi uzņēmumi un jaunuzņēmumi (un)

izņemot gadījumus, kad to izstrādā militāriem vai aizsardzības mērķiem (un)

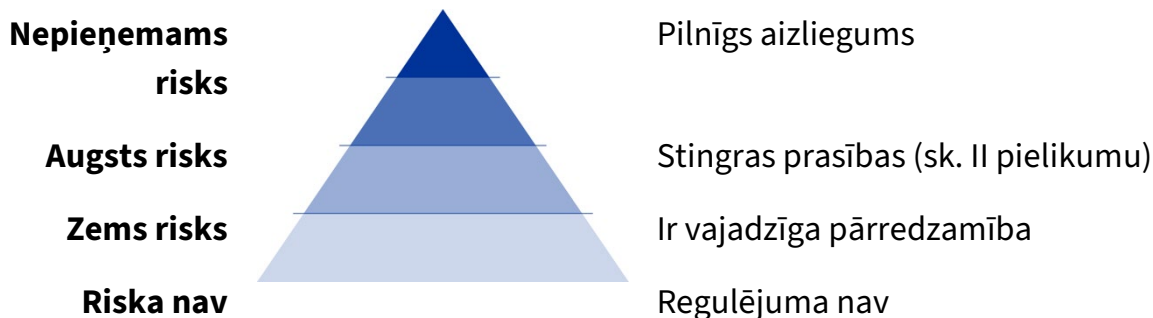

izņemot gadījumus, kad to izstrādā nacionālās drošības, migrācijas vai robežkontroles vajadzībām

Jūsu argumenti

- Lai gan lauksaimniecība ir nozare, kurā jūs sagaidāt vislielākos ieguvumus no MI, jūs arī prognozējat ievērojamas priekšrocības tiesībsardzības jomā. Tomēr jūs māt bažas par to, ka, pakļaujot tiesībsardzības iestādes testēšanas prasībām, lai cik minimālas tās būtu, varētu rasties risks, ka ES regulatoriem tiks atklāti sensitīvi algoritmi vai operatīvie dati. Tas savukārt varētu izraisīt iespējamās noplūdes un apdraudēt notiekošās izmeklēšanas.
- Tāpēc jūs iestājaties par to, lai regulā neiekļautu MI lietošanu valsts drošības vajadzībām, uzsverot, ka policijai un valsts drošības iestādēm jāspēj ātri un elastīgi rīkoties, lai apkarotu noziedzību un terorismu.
- Ja šodienas diskusijās jūsu lūgumu nevar pilnībā ņemt vērā, jūs esat gatavi pieņemt kompromisu par regulas pārskatīšanu un iespējamu grozīšanu pēc diviem gadiem.
- Jūsu piezīmes:

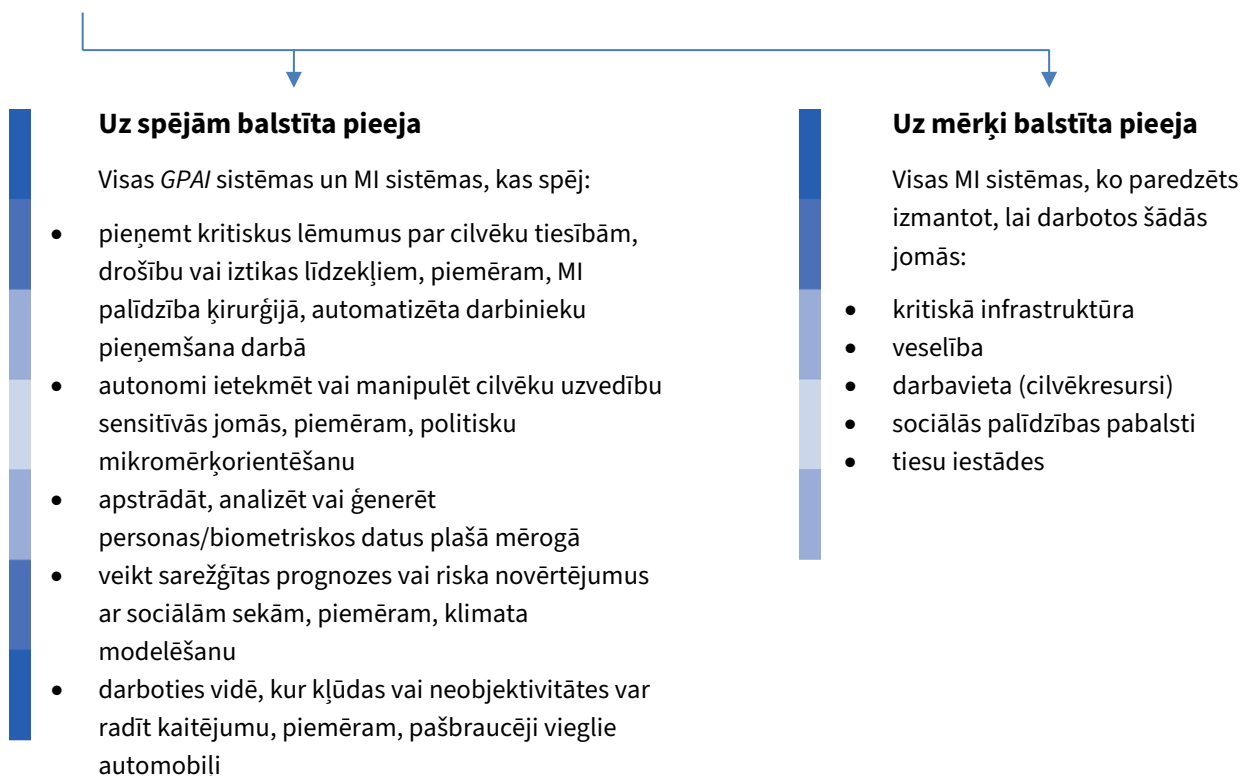
I pielikums. Riska klasifikācija

Nepieņemams risks

- **Sociālās novērtēšanas MI** – reitinga piešķiršana iedzīvotājiem, pamatojoties uz viņu uzvedību
- **Ar MI darbināma masveida novērošana** – biometriskā izsekošana bez piekrišanas
- **Emociju atpazīšana darbavietās/skolās**, lai ietekmētu darba rezultātus
- **Autonomi nāvējoši ieroči**, kas var nogalināt bez cilvēka iejaukšanās
- **Zemapziņas manipulēšanas MI** – cilvēku lēmumu ietekmēšana bez pārredzamības

Augsts risks

Zems risks

- **MI sistēmas, kas nav klasificētas kā “augsta riska” sistēmas**
- **Sarunboti un virtuālie asistenti** (ja vien lietotāji zina, ka viņi sarunājas ar MI)
- **Ieteikumu algoritmi** – uz MI balstīti ieteikumi sociālajos medijos
- **MI saimnieciskās darbības automatizācijai** – MI, kas automatizē vienkāršus administratīvos uzdevumus

Riska nav

- Ar MI darbināmi attēlu, mūzikas vai mākslas ģeneratori/rediģētāji
- MI zinātniskajā pētniecībā
- MI rotaļlietu un izklaides robotos – ar MI darbināmas rotaļlietas bez reāliem riskiem

II pielikums. Prasības “augsta riska” MI sistēmām

Uzsvars uz juridiskiem un ētikas standartiem:

- riska novērtējums pirms ieviešanas, apzinot paredzamos riskus un iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu
- tiek nodrošināta cilvēka virsvadība, lai novērstu pilnīgu automatizāciju lēmumu pieņemšanā
- datu pārvaldība, lai nodrošinātu objektīvas apmācības datu kopas
- obligātas ārējās revīzijas, tostarp testēšana “smilškastē” cilvēka uzraudzībā
- testēšanas rezultāti tiek izpausti ES regulatoriem
- pēctirgus uzraudzība, lai sekotu darbības rezultātiem

Definīcijas

- **Algoritmi** – soli pa solim izklāstīti norādījumi, ko dators ievēro, lai atrisinātu problēmu vai pieņemtu lēmumu.
- **Mākslīgā intelekta sistēmas** (MI sistēmas) – datorizētas sistēmas, kas MI izmanto tādu uzdevumu veikšanai, kuriem parasti nepieciešams cilvēka intelekts, piemēram, mācīšanās, argumentācija, problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana, uztvere un valodas izpratne.
- **Intelektuālā darbaspēka aizplūšana** – kad kvalificēti darbinieki pamet valsti, lai strādātu ārzemēs.
- **Uzņēmumu migrācija** – kad uzņēmums pārceļ savu darbību uz citu valsti, bieži vien nolūkā uzlabot apstākļus vai pazemināt izmaksas.
- **Dziļās mācīšanās MI** – sistēma, kas mācās no liela datu apjoma, izmantojot neirālos tīklus, piemēram, kā darbojas cilvēka smadzenes. Tā atpazīst modeļus un laika gaitā uzlabojas, neprasot konkrētu programmēšanu.
- **Vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI)** – MI, kas var veikt vairāk nekā vienu uzdevumu, piemēram, *ChatGPT*, *Google Gemini*.
- **Atvērtais pirmkods** – programmatūra, kuras kods ir brīvi pieejams ikvienam nolūkā to apskatīt, izmantot un pārveidot.
- **Uz noteikumiem balstīts MI** – MI sistēma, kas pieņem lēmumus, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem noteikumiem un loģiku. Piemēram, “Ja notiek X, tad jādara Y”.
- **Testēšana “smilškastē”** – testēšana izolētā vidē, piemēram, pašbraucējs MI tiek testēts simulētā pilsētā, pirms tas brauc pa reāliem ceļiem.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Austrija					
Beļģija					
Bulgārija					
Horvātija					
Kipra					
Čehija					
Dānija					
Igaunija					
Somija					
Francija					
Vācija					
Grieķija					
Ungārija					
Īrija					

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Itālija					
Latvija					
Lietuva					
Luksemburga					
Malta					
Nīderlande					
Polija					
Portugāle					
Rumānija	uz mērķi balstīta	elastīga		valsts drošība	
Slovākija					
Slovēnija					
Spānija					
Zviedrija					
Komisija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	

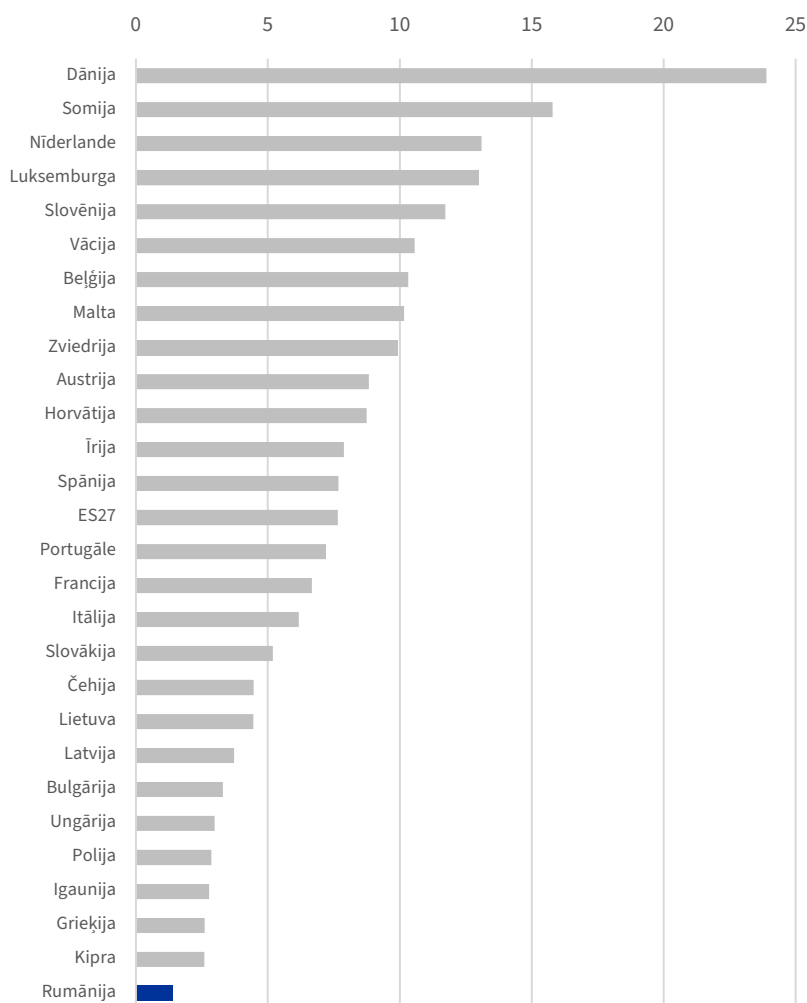
Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Vispārīga informācija

Nemiet vērā – **sarunas notiek 2023. gadā!**

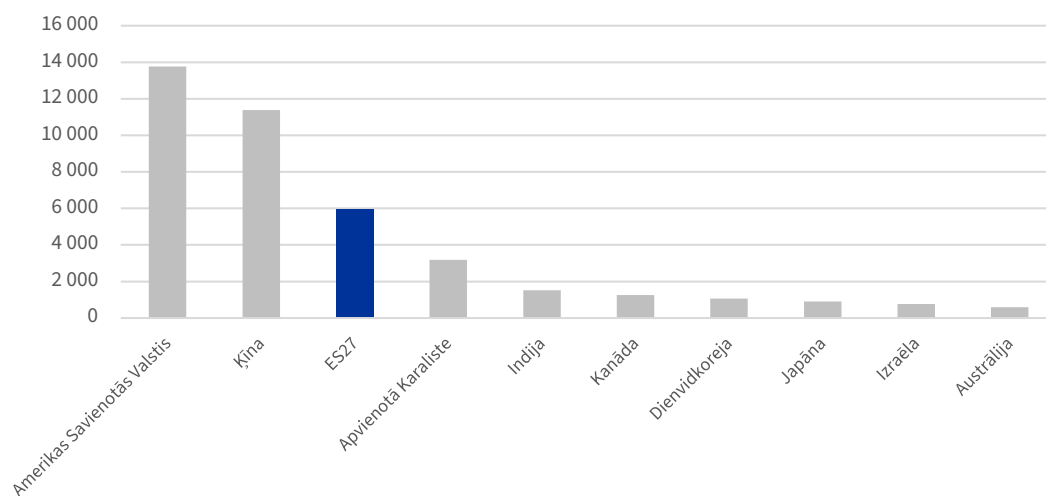
	Eiropas Savienība	Rumānija
Iedzīvotāji	447 695 350	19 054 548
IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	38 150	17 010
Bezdarba līmenis	6,1 %	5,6 %
To uzņēmumu procentuālā daļa, kuri izmanto MI tehnoloģiju	8 %	1,5 %
To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir padziļinātas digitālās prasmes	27,3 %	9 %

To uzņēmumu procentuālā daļa, kuros ir vairāk nekā 10 darbinieku, kas izmanto vismaz vienu MI tehnoloģiju (2021)

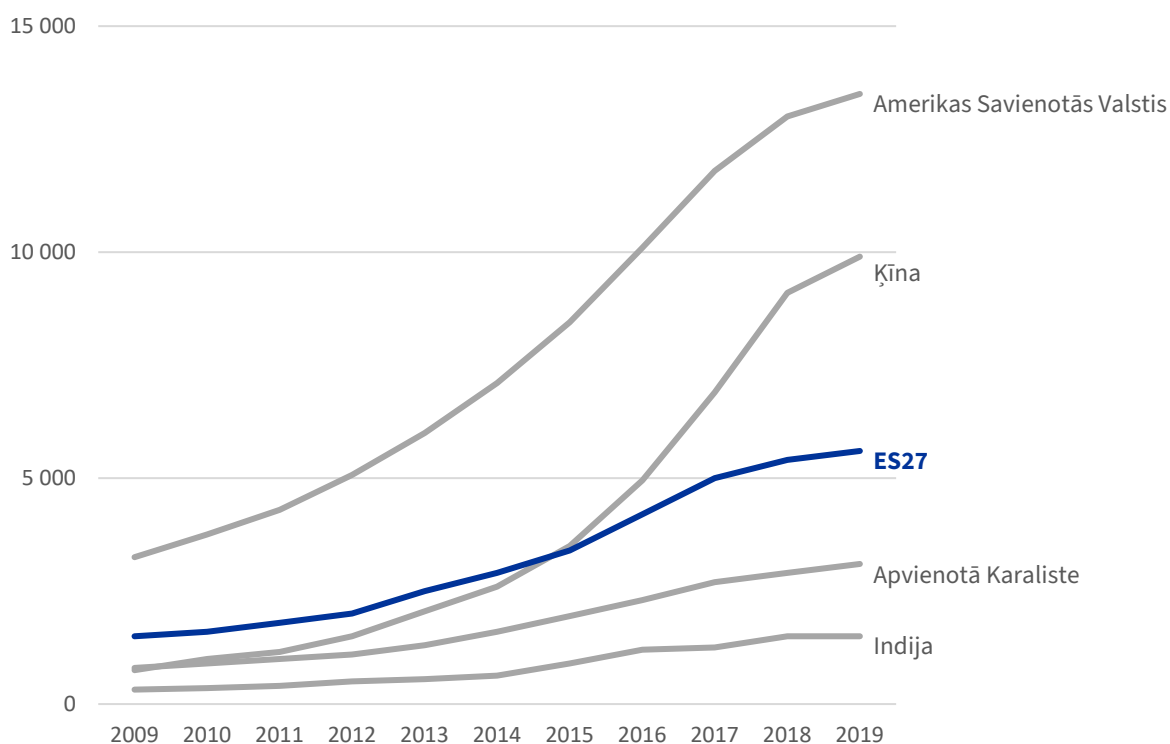

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MI uzņēmumi pa valstīm (2020)

MI uzņēmumu izaugsme skaitļos

Datu avoti: Eurostat, Kopīgais pētniecības centrs

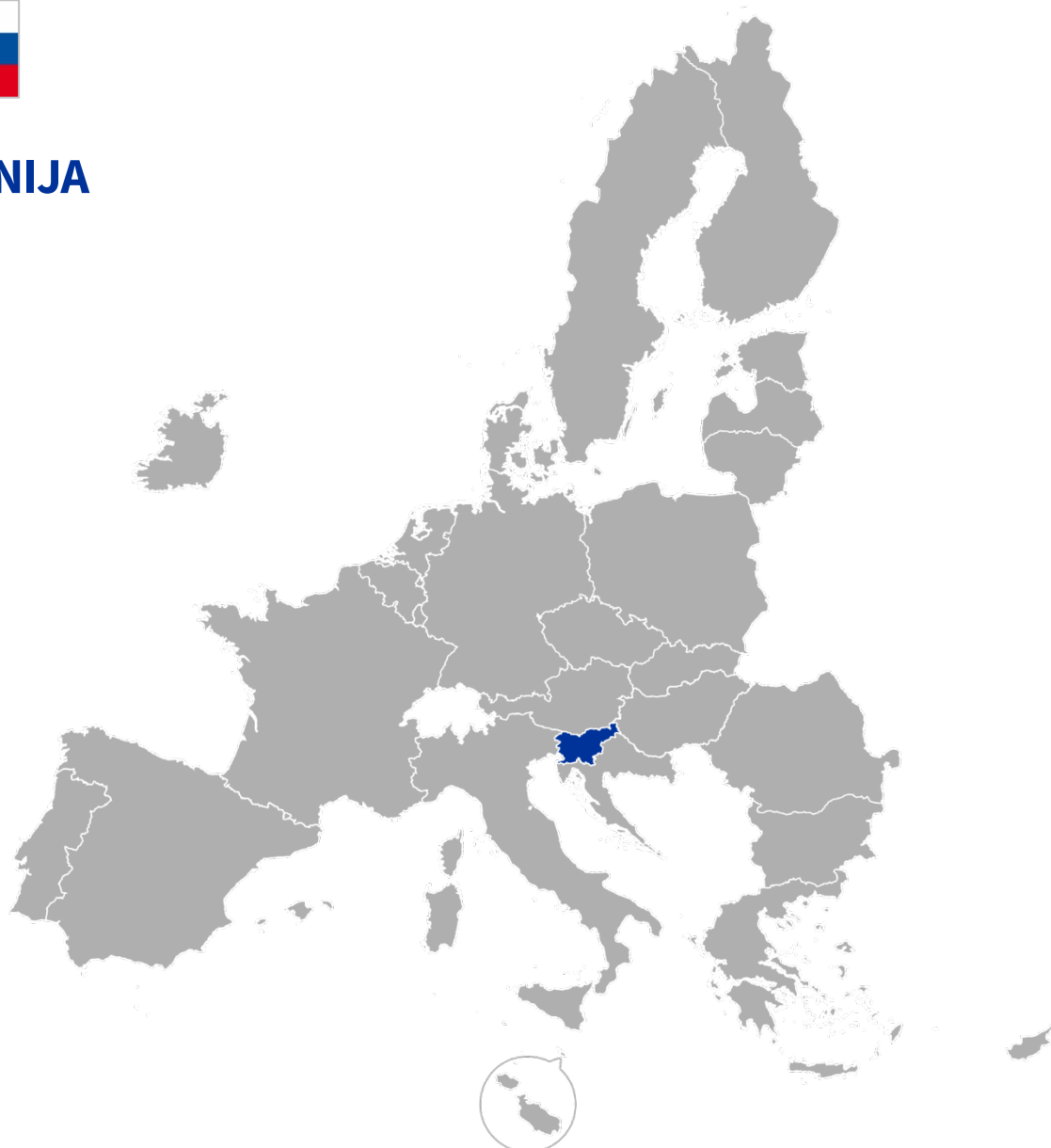
Šo publikāciju ir sagatavojis Padomes Ģenerālsekretariāts, un tā ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā neuzliek atbildību ne ES iestādēm, ne dalībvalstīm. Plašāka informācija par Eiropadomi un Padomi ir pieejama tīmekļa vietnē: www.consilium.europa.eu
© Eiropas Savienība, 2025 | Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Print	ISBN 978-92-850-0524-5	doi: 10.2860/2079367	QC-01-25-006-LV-C
PDF	ISBN 978-92-850-0523-8	doi: 10.2860/7209878	QC-01-25-006-LV-N

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

SLOVĒNIJA

MINISTRS UZ VIENU DIENU: SARUNAS 27 VALSTU FORMĀTĀ

■ **MI satvara ieviešana**

Lomu apraksti | **Lietpratēju versija** | LV

**Eiropas Savienības
Padome**

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Eiropas Savienība ir nonākusi krustcelēs savas digitālās nākotnes veidošanā. Digitālās desmitgades stratēģijas ietvaros ES mērķis ir uzņemties vadošo lomu mākslīgā intelekta (MI) jomā, vienlaikus aizsargājot pamattiesības, patērētāju aizsardzību, tirgus konkurētspēju, inovāciju un tehnoloģisko līderību. Šo diskusiju pamatā ir Eiropas Komisijas tiesību akta priekšlikums, kura mērķis ir regulēt MI izstrādi Eiropas Savienībā. Pēc vairākām sarunu kārtām vēl nav izskatīti šādi jautājumi.

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

- A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskā, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES pieņems **uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs.**
- B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem **piesardzīga pieeja, proti, jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības** (sk. II pielikumu).

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām, **izņemot tām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem.**

Darba kārtība

Šodien Padomes darba kārtībā ir Komisijas priekšlikums par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai. Šo regulas projektu jūs apspriedīsiet ar pārējo dalībvalstu pārstāvjiem, un jūsu mērķis ir panākt kompromisu.

Jūsu galvenais mērķis

Padomes kopēja nostāja, kas atspoguļo jūsu intereses. Jūs varat arī apsvērt iespēju atbalstīt tādu kompromisa risinājumu, kas daļēji atspoguļo jūsu intereses.

Jūsu uzdevums

1. Rūpīgi **izlasiet savas grupas informāciju**, kurā izklāstītas jūsu intereses un nostājas.
2. **Daži no jūsu argumentiem sakrīt ar Horvātijas, Itālijas un Nīderlandes nostāju.** Apspriedieties ar viņiem, lai noskaidrotu, vai varat sadarboties nolūkā virzīt jūsu kopīgās intereses, ja jums tādas ir.
3. Sagatavojiet **ievadrunu** (ne garāku par 1 minūti) pirmajai oficiālo sarunu kārtai. Izklāstiet savu nostāju par 1. un 2. pantu. Jums var palīdzēt ierāmētais teksta paraugs.
4. Ar ievadrunu uzstājieties tad, kad prezidentvalsts (kas vada sanākumi) jums dod vārdu. Ja piekrītat jau iepriekš paustajām citu valstu nostājām, skaidri to pasakiet.
5. Uzmanīgi uzklausiet pārējo valstu nostājas. Lai varētu izsekot citu valstu nostājām, **aizpildiet 8. un 9. lappusē esošo tabulu.** Būtisks sarunu aspekts ir ieklausīšanās citos un tādu risinājumu rašana, kas der ikvienam.
6. Oficiālo sarunu laikā **izklāstiet savu nostāju un argumentus.** Ja jūsu argumenti ir līdzīgi citu valstu argumentiem, var būt lietderīgi jūsu argumentus izklāstīt kopīgi, lai tiem piešķirtu lielāku svaru.
7. Protams, **lēmums par to, kā beigās balsot, ir jūsu ziņā.** Ņemiet vērā – kad pienāks laiks galīgajam balsojumam par kompromisa priekšlikumu, jums būs jāizlemj: vai nu piekrītat kompromisam, ar kuru jūs, iespējams, neesat 100 % apmierināts, vai arī diskusijas beidzas pavisam bez rezultāta.

Priekšsēdētāja kungs/kundze, komisāra kungs/kundze, kolēģi!

Vispirms es vēlos pateikties Komisijai par šā priekšlikuma izstrādāšanu un prezidentvalstij par tā iekļaušanu šodienas darba kārtībā.

Pirms šodienas sanāksmes mums bija auglīgas apspriedes ar _____.

Mēs uzskatām, ka ir jāpieņem uz spējām/mērķi balstīta riska klasifikācija, jo _____.

Attiecībā uz 1. panta B punktu mēs uzskatām, ka "augsta riska" MI sistēmu izstrādes laikā izstrādātājiem ir jāpieņem elastīga/piesardzīga pieeja, jo _____.

Attiecībā uz 2. pantu tiks/netiks piemēroti daži izņēmumi, jo mēs atbalstām _____.

Mēs esam pārliecināti, ka šodienas sanāksmē mums izdosies vienoties par konstruktīvu kompromisu.

Paldies!

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES izmantos

... uz spējām balstītu riska klasifikāciju: risku nosaka sistēmas tehniskās spējas

... uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs

Pamatojoties uz šo riska klasifikāciju, “augsta riska” MI sistēmām pirms to ieviešanas ir jāveic stingra testēšana.

B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem

... elastīga pieeja: pirms MI modeļa ieviešanas jāveic tā pašnovērtējums

... piesardzīga pieeja: jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības (sk. II pielikumu)

Jūsu argumenti

- Jūsu valsts ir apņēmusies īstenot visaptverošu un efektīvu digitālo pārveidi, kuras pamatā ir mūžizglītība, paaudžu sadarbība un Slovēnijas digitālo talantu izaugsme. Jūs uzskatāt, ka MI ir rīks, kam ir jākalpo cilvēces vajadzībām.
- Jūs atbalstāt uz spējām balstītu pieeju, jo tā labāk atspoguļo reālos riskus, jo īpaši attiecībā uz privātumu. Jūs uzskatāt, ka ir ļoti pamatoti klasificēt visu MI, kas spēj “apstrādāt, analizēt un ģenerēt personas datus” kā “augsta riska” MI, kā tas tiek ierosināts uz spējām balstītā pieejā.
- Šodienas diskusijās jūs vēlaties uzsvērt iespējamos riskus cilvēktiesībām, tiesiskumam un cilvēku veiktām darbībām. MI kļūst ievērojami riskantāks, ja cilvēki nav izglītoti par to, kā tas strādā, ko tas spēj izdarīt un kādi ir tā ierobežojumi. Bez pamatlīmeņa MI prasības cilvēki var akli uzticēties automatizētām sistēmām, neatpazīt neobjektivitāti vai manipulācijas un nespēt saukt pie atbildības izstrādātājus vai iestādes. Šāds izpratnes trūkums arī palielina neaizsargātību pret maldinošu informāciju, padziļina sociālo nevienlīdzību un var izraisīt vai nu neracionālas bailes, vai MI tehnoloģiju bezierunu pieņemšanu. Lai nodrošinātu, ka MI tiek izmantots droši un taisnīgi, būtiska ir plaša sabiedrības izglītošana.
- Ja MI aktā tiek uzsvērtā sabiedrības izglītošanas nozīme, jūs esat gatavi pieļaut lielāku elastību MI izstrādē.

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām

bez izņēmuma

bez izņēmuma, ja vien sistēma nav izstrādāta kā atvērtā pirmkoda sistēma

izņemot gadījumus, kad to izstrādā mazi uzņēmumi un jaunuzņēmumi (un)

izņemot gadījumus, kad to izstrādā militāriem vai aizsardzības mērķiem (un)

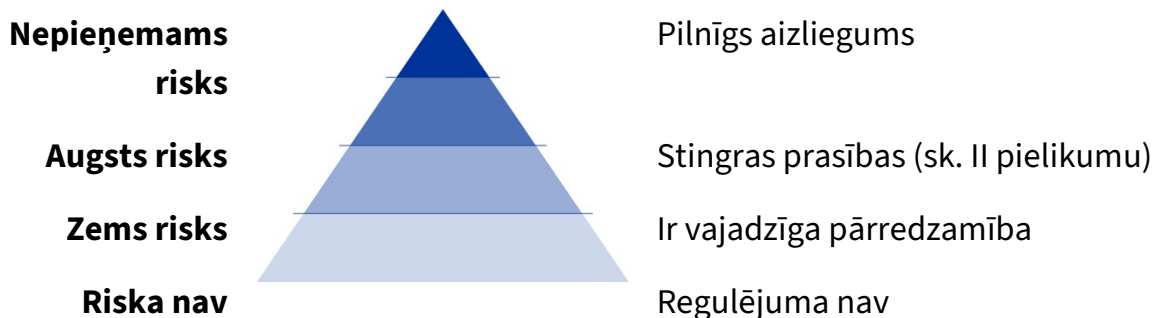

izņemot gadījumus, kad to izstrādā nacionālās drošības, migrācijas vai robežkontroles vajadzībām

Jūsu argumenti

- Jūsaprāt, ES MI aktam būtu jākalpo par MI izstrādes katalizatoru visās ES dalībvalstīs. Dažās valstīs ar lielu kapitālu ir spēcīgi MI uzņēmumi, savukārt citas valstis joprojām cenšas izveidot savas jaunuzņēmumu ekosistēmas. Jaunuzņēmumu ideja ir radīt kaut ko revolucionāru īsā laikā un ar ierobežotu piekļuvi kapitālam. Tas ir gandrīz neiespējami, ja pastāv ievērojams administratīvais slogs.
- Ja ar 1. pantu tiks izveidota piesardzīga testēšanas sistēma augsta riska MI modeļiem, ko jūs atbalstāt, jūs piedāvājat piemērot izņēmumu jaunuzņēmumiem, kuros ir mazāk nekā 20 darbinieku un kuru apgrozījums ir mazāks par 4 miljoniem EUR. Tā vietā tiem būtu jāpieņem “elastīga pieeja”. Jūs uzskatāt, ka tas ir līdzsvarots kompromiss, un vēlaties vadīt sarunas par to.
- Jūsu piezīmes:

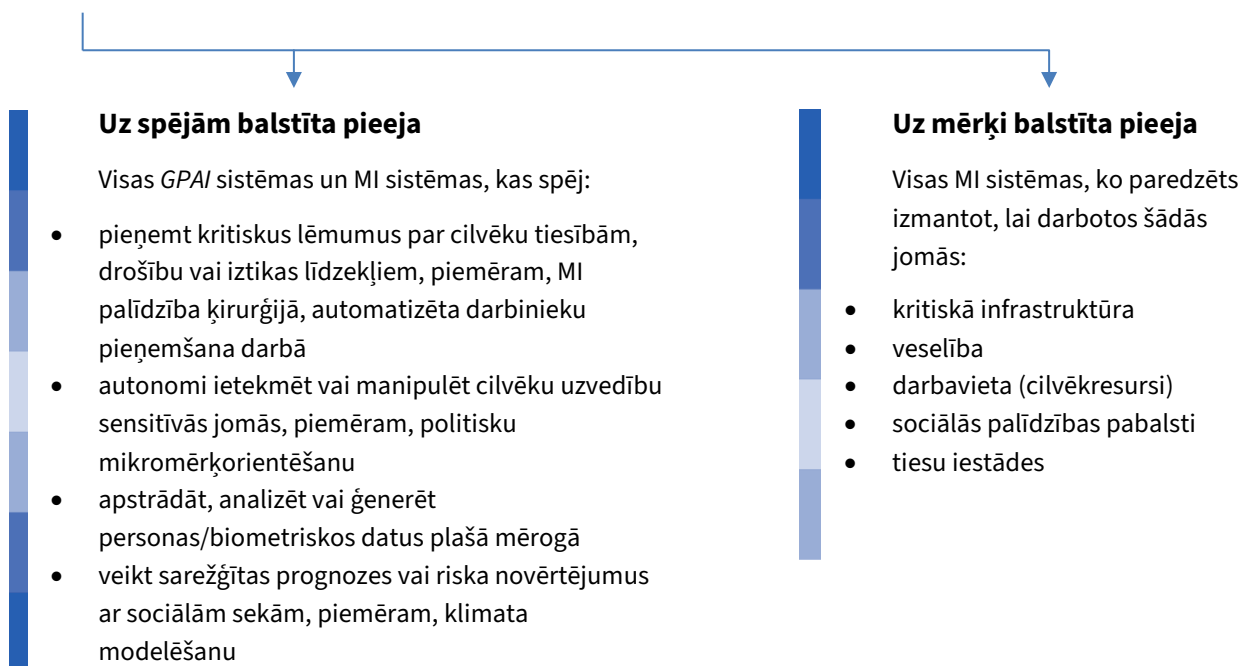
I pielikums. Riska klasifikācija

Nepieņemams risks

- **Sociālās novērtēšanas MI** – reitinga piešķiršana iedzīvotājiem, pamatojoties uz viņu uzvedību
- **Ar MI darbināma masveida novērošana** – biometriskā izsekošana bez piekrišanas
- **Emociju atpazīšana darbavietās/skolās**, lai ietekmētu darba rezultātus
- **Autonomi nāvējoši ieroči**, kas var nogalināt bez cilvēka iejaukšanās
- **Zemapziņas manipulēšanas MI** – cilvēku lēmumu ietekmēšana bez pārredzamības

Augsts risks

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

- darboties vidē, kur kļūdas vai neobjektivitātes var radīt kaitējumu, piemēram, pašbraucēji vieglie automobiļi

Zems risks

- **MI sistēmas, kas nav klasificētas kā “augsta riska” sistēmas**
- **Sarunboti un virtuālie asistenti** (ja vien lietotāji zina, ka viņi sarunājas ar MI)
- **Ieteikumu algoritmi** – uz MI balstīti ieteikumi sociālajos medijos
- **MI saimnieciskās darbības automatizācijai** – MI, kas automatizē vienkāršus administratīvos uzdevumus

Riska nav

- Ar MI darbināmi attēlu, mūzikas vai mākslas ģeneratori/rediģētāji
- MI zinātniskajā pētniecībā
- MI rotaļlietu un izklaides robotos – ar MI darbināmas rotaļlietas bez reāliem riskiem

II pielikums. Prasības “augsta riska” MI sistēmām

Uzsvars uz juridiskiem un ētikas standartiem:

- riska novērtējums pirms ieviešanas, apzinot paredzamos riskus un iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu
- tiek nodrošināta cilvēka virsvadība, lai novērstu pilnīgu automatizāciju lēmumu pieņemšanā
- datu pārvaldība, lai nodrošinātu objektīvas apmācības datu kopas
- obligātas ārējās revīzijas, tostarp testēšana “smilškastē” cilvēka uzraudzībā
- testēšanas rezultāti tiek izpausti ES regulatoriem
- pēctirgus uzraudzība, lai sekotu darbības rezultātiem

Definīcijas

- **Algoritmi** – soli pa solim izklāstīti norādījumi, ko dators ievēro, lai atrisinātu problēmu vai pieņemtu lēmumu.
- **Mākslīgā intelekta sistēmas** (MI sistēmas) – datorizētas sistēmas, kas MI izmanto tādu uzdevumu veikšanai, kuriem parasti nepieciešams cilvēka intelekts, piemēram, mācīšanās, argumentācija, problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana, uztvere un valodas izpratne.
- **Intelektuālā darbaspēka aizplūšana** – kad kvalificēti darbinieki pamet valsti, lai strādātu ārzemēs.
- **Uzņēmumu migrācija** – kad uzņēmums pārceļ savu darbību uz citu valsti, bieži vien nolūkā uzlabot apstākļus vai pazemināt izmaksas.
- **Dziļās mācīšanās MI** – sistēma, kas mācās no liela datu apjoma, izmantojot neirālos tīklus, piemēram, kā darbojas cilvēka smadzenes. Tā atpazīst modeļus un laika gaitā uzlabojas, neprasot konkrētu programmēšanu.
- **Vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI)** – MI, kas var veikt vairāk nekā vienu uzdevumu, piemēram, *ChatGPT*, *Google Gemini*.
- **Atvērtais pirmkods** – programmatūra, kuras kods ir brīvi pieejams ikvienam nolūkā to apskatīt, izmantot un pārveidot.
- **Uz noteikumiem balstīts MI** – MI sistēma, kas pieņem lēmumus, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem noteikumiem un loģiku. Piemēram, “Ja notiek X, tad jādara Y”.
- **Testēšana “smilškastē”** – testēšana izolētā vidē, piemēram, pašbraucējs MI tiek testēts simulētā pilsētā, pirms tas brauc pa reāliem ceļiem.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Austrija					
Beļģija					
Bulgārija					
Horvātija					
Kipra					
Čehija					
Dānija					
Igaunija					
Somija					
Francija					
Vācija					
Grieķija					
Ungārija					
Īrija					

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Itālija					
Latvija					
Lietuva					
Luksemburga					
Malta					
Nīderlande					
Polija					
Portugāle					
Rumānija					
Slovākija					
Slovēnija	uz spējām balstīta	piesardzīga		jaunuzņēmumi	
Spānija					
Zviedrija					
Komisija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	

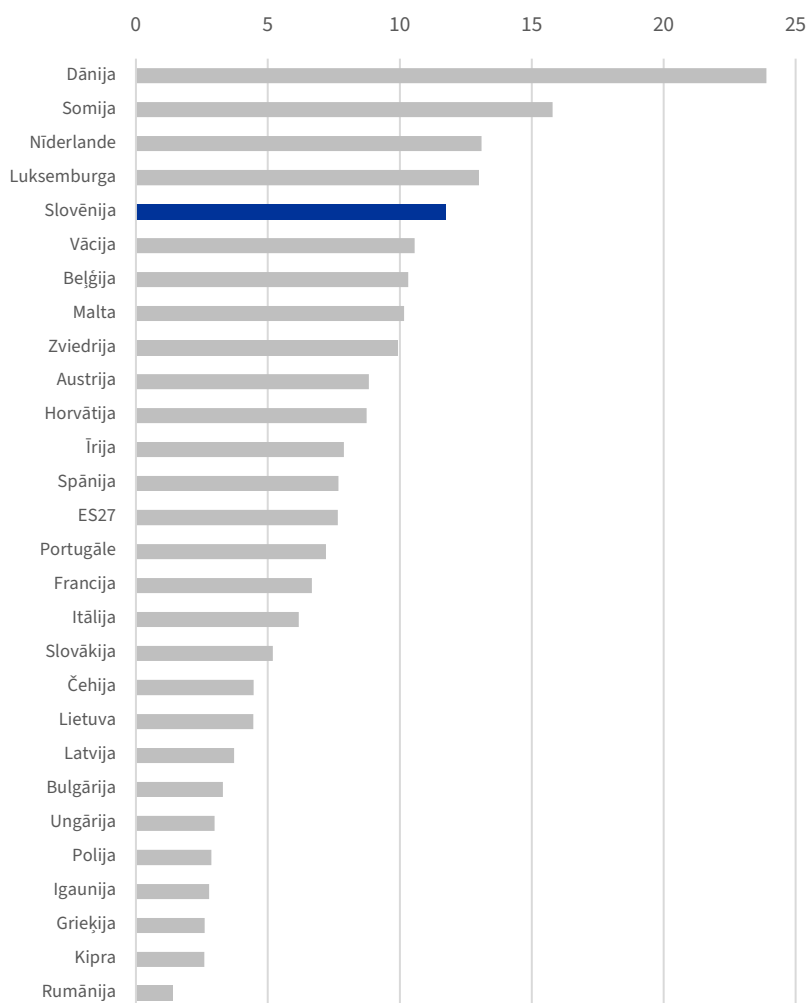
Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Vispārīga informācija

Nemiet vērā – **sarunas notiek 2023. gadā!**

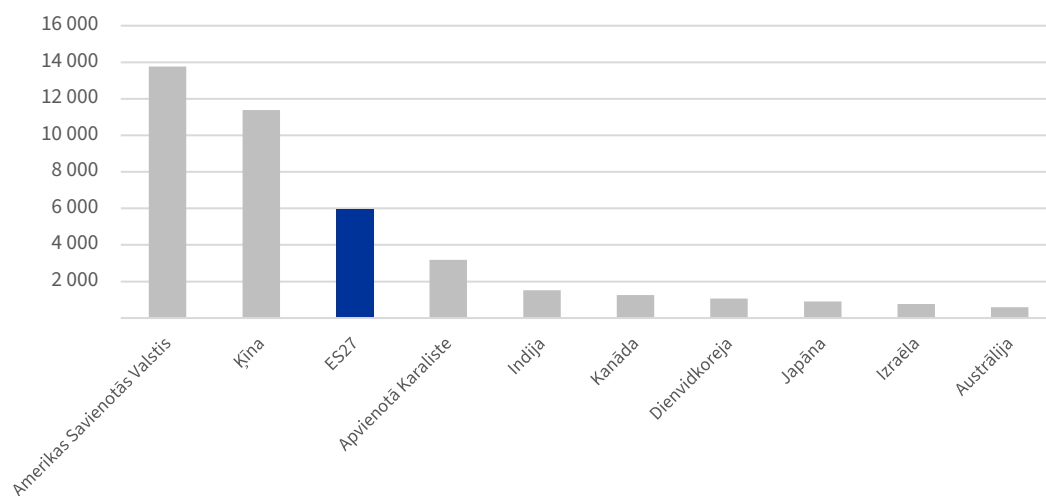
	Eiropas Savienība	Slovēnija
Iedzīvotāji	447 695 350	2 116 972
IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	38 150	30 160
Bezdarba līmenis	6,1 %	3,7 %
To uzņēmumu procentuālā daļa, kuri izmanto MI tehnoloģiju	8 %	11,4 %
To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir padziļinātas digitālās prasmes	27,3 %	18,9 %

To uzņēmumu procentuālā daļa, kuros ir vairāk nekā 10 darbinieku, kas izmanto vismaz vienu MI tehnoloģiju (2021)

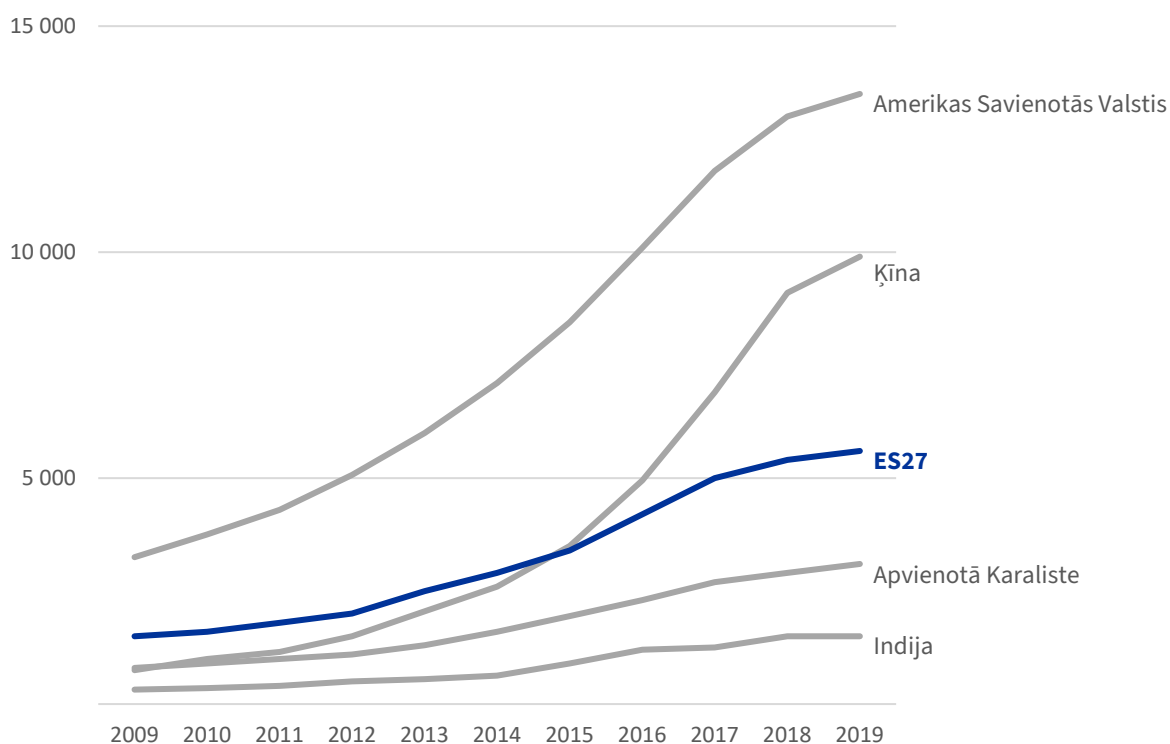

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MI uzņēmumi pa valstīm (2020)

MI uzņēmumu izaugsme skaitļos

Datu avoti: Eurostat, Kopīgais pētniecības centrs

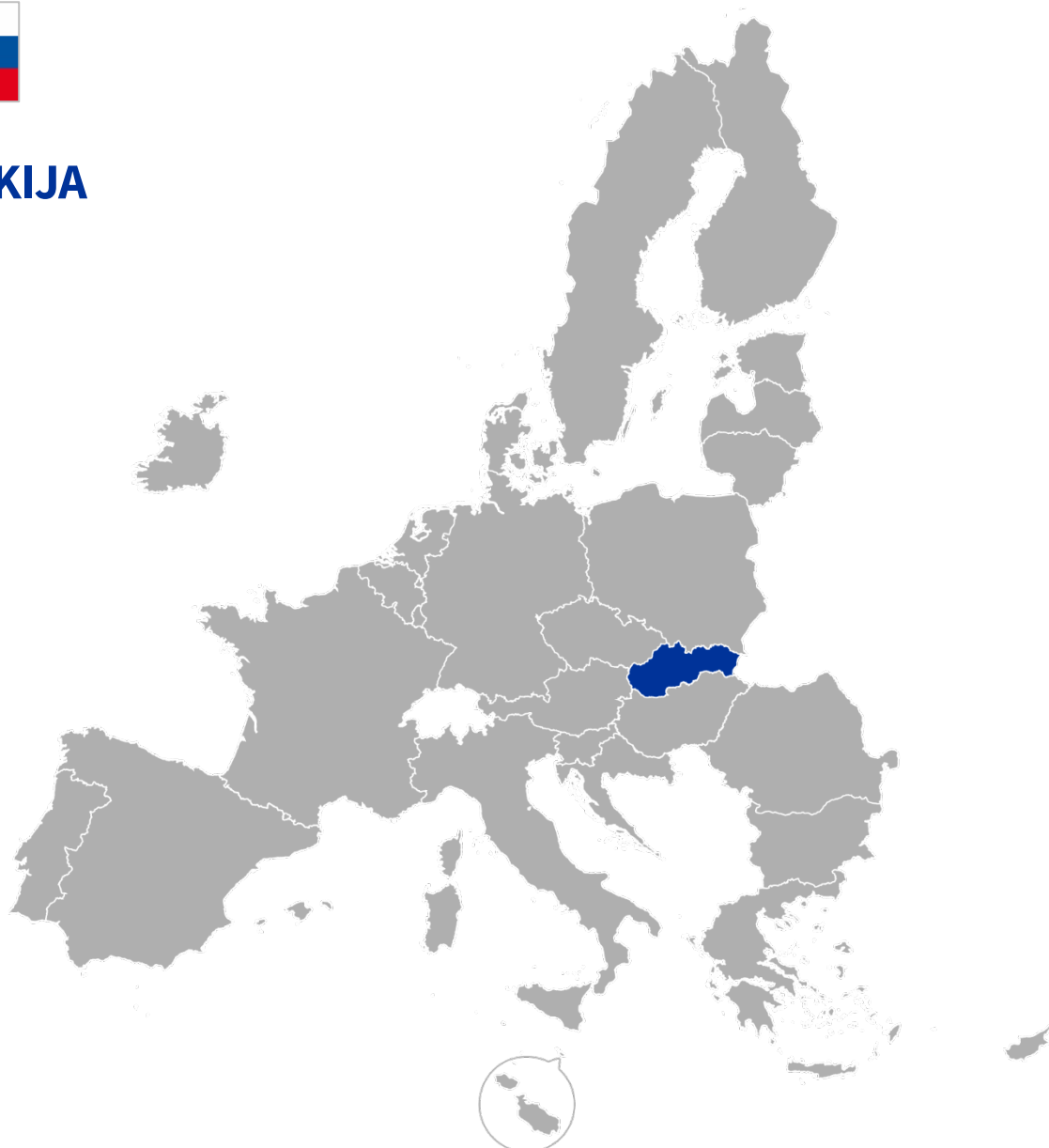
Šo publikāciju ir sagatavojis Padomes Ģenerālsekretariāts, un tā ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā neuzliek atbildību ne ES iestādēm, ne dalībvalstīm. Plašāka informācija par Eiropadomi un Padomi ir pieejama tīmekļa vietnē: www.consilium.europa.eu
 © Eiropas Savienība, 2025 | Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Print ISBN 978-92-850-0524-5 doi: 10.2860/2079367 QC-01-25-006-LV-C
 PDF ISBN 978-92-850-0523-8 doi: 10.2860/7209878 QC-01-25-006-LV-N

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

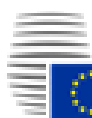
SLOVĀKIJA

MINISTRS UZ VIENU DIENU: SARUNAS 27 VALSTU FORMĀTĀ

■ MI satvara ieviešana

Lomu apraksti | **Lietpratēju versija** | LV

Eiropas Savienības
Padome

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Eiropas Savienība ir nonākusi krustcelēs savas digitālās nākotnes veidošanā. Digitālās desmitgades stratēģijas ietvaros ES mērķis ir uzņemties vadošo lomu mākslīgā intelekta (MI) jomā, vienlaikus aizsargājot pamattiesības, patērētāju aizsardzību, tirgus konkurētspēju, inovāciju un tehnoloģisko līderību. Šo diskusiju pamatā ir Eiropas Komisijas tiesību akta priekšlikums, kura mērķis ir regulēt MI izstrādi Eiropas Savienībā. Pēc vairākām sarunu kārtām vēl nav izskatīti šādi jautājumi.

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

- A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskā, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES pieņems **uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs.**
- B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem **piesardzīga pieeja, proti, jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības** (sk. II pielikumu).

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām, **izņemot tām, kas ir izstrādātas militāriem vai aizsardzības mērķiem.**

Darba kārtība

Šodien Padomes darba kārtībā ir Komisijas priekšlikums par tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta izmantošanai. Šo regulas projektu jūs apspriedīsiet ar pārējo dalībvalstu pārstāvjiem, un jūsu mērķis ir panākt kompromisu.

Jūsu galvenais mērķis

Padomes kopēja nostāja, kas atspoguļo jūsu intereses. Jūs varat arī apsvērt iespēju atbalstīt tādu kompromisa risinājumu, kas daļēji atspoguļo jūsu intereses.

Jūsu uzdevums

1. Rūpīgi **izlasiet savas grupas informāciju**, kurā izklāstītas jūsu intereses un nostājas.
2. **Daži no jūsu argumentiem sakrīt ar Bulgārijas, Luksemburgas un Maltas nostāju.** Apspriedieties ar viņiem, lai noskaidrotu, vai varat sadarboties nolūkā virzīt jūsu kopīgās intereses, ja jums tādas ir.
3. Sagatavojiet **ievadrunu** (ne garāku par 1 minūti) pirmajai oficiālo sarunu kārtai. Izklāstiet savu nostāju par 1. un 2. pantu. Jums var palīdzēt ierāmētais teksta paraugs.
4. Ar ievadrunu uzstājieties tad, kad prezidentvalsts (kas vada sanākumi) jums dod vārdu. Ja piekrītat jau iepriekš paustajām citu valstu nostājām, skaidri to pasakiet.
5. Uzmanīgi uzklausiet pārējo valstu nostājas. Lai varētu izsekot citu valstu nostājām, **aizpildiet 8. un 9. lappusē esošo tabulu.** Būtisks sarunu aspekts ir ieklausīšanās citos un tādu risinājumu rašana, kas der ikvienam.
6. Oficiālo sarunu laikā **izklāstiet savu nostāju un argumentus.** Ja jūsu argumenti ir līdzīgi citu valstu argumentiem, var būt lietderīgi jūsu argumentus izklāstīt kopīgi, lai tiem piešķirtu lielāku svaru.
7. Protams, **lēmums par to, kā beigās balsot, ir jūsu ziņā.** Ņemiet vērā – kad pienāks laiks galīgajam balsojumam par kompromisa priekšlikumu, jums būs jāizlemj: vai nu piekrītat kompromisam, ar kuru jūs, iespējams, neesat 100 % apmierināts, vai arī diskusijas beidzas pavisam bez rezultāta.

Priekšsēdētāja kungs/kundze, komisāra kungs/kundze, kolēģi!

Vispirms es vēlos pateikties Komisijai par šā priekšlikuma izstrādāšanu un prezidentvalstij par tā iekļaušanu šodienas darba kārtībā.

Pirms šodienas sanāksmes mums bija auglīgas apspriedes ar _____.

Mēs uzskatām, ka ir jāpieņem uz spējām/mērķi balstīta riska klasifikācija, jo _____.

Attiecībā uz 1. panta B punktu mēs uzskatām, ka "augsta riska" MI sistēmu izstrādes laikā izstrādātājiem ir jāpieņem elastīga/piesardzīga pieeja, jo _____.

Attiecībā uz 2. pantu tiks/netiks piemēroti daži izņēmumi, jo mēs atbalstām _____.

Mēs esam pārliecināti, ka šodienas sanāksmē mums izdosies vienoties par konstruktīvu kompromisu.

Paldies!

1. pants

MI sistēmu klasifikācija un riska pārvaldība

A) ES pieņem vienotu standartu riska pārvaldībai MI sistēmu izstrādes, tirgvedības, importa un izmantošanas jomā. Šīs sistēmas klasificē kā bezriskas, zema riska, augsta riska vai nepieņemama riska sistēmas (sk. I pielikumu). Lai definētu “augsta riska” MI sistēmas, ES izmantos

... uz spējām balstītu riska klasifikāciju: risku nosaka sistēmas tehniskās spējas

... uz mērķi balstītu riska klasifikāciju: riska pamatā ir MI paredzētais lietojums sensitīvās nozarēs

Pamatojoties uz šo riska klasifikāciju, “augsta riska” MI sistēmām pirms to ieviešanas ir jāveic stingra testēšana.

B) Izstrādājot “augsta riska” MI sistēmas, izstrādātājiem ir jāpieņem

... elastīga pieeja: pirms MI modeļa ieviešanas jāveic tā pašnovērtējums

... piesardzīga pieeja: jāievēro stingras standartizētas testēšanas prasības (sk. II pielikumu)

Jūsu argumenti

- Slovēģija vēlas saprast, kā vislabāk izmantot ES MI akta sniegtās priekšrocības. Līdz šim publiskie līdzekļi MI pētniecībai valsts mērogā nav tikuši piešķirti. Līdz ar to jūsu valdība paļaujas uz privātajām investīcijām vai citu ES dalībvalstu atbalstu.
- Jūs atbalstāt uz mērķi balstītu pieeju, jo tas parasti ir veids, kā ES reglamentē tehnoloģijas un produktus, piemēram, medicīniskās ierīces vai ķīmiskos produktus. Tomēr jūs uzskatāt, ka pašreizējais augsta riska nozaru saraksts būtu jāsašaurina, tajā iekļaujot tikai kritisko infrastruktūru un veselības nozari, jo tās ir nozares, kas tieši ietekmē dzīvību un nāvi. Citas nozares, lai gan tās ir svarīgas, var pārskatīt vēlāk. Jūs esat gatavi pārskatīt sarakstu pēc trim gadiem, apspriežoties ar pilsonisko sabiedrību un nozaru pārstāvjiem.
- Attiecībā uz testēšanas prasībām jūs māt bažas, ka pārāk stingri noteikumi varētu izraisīt intelektuālā darbaspēka aizplūšanu, tādējādi mudinot Eiropas MI talantīgos profesionāļus izvēlēties elastīgāku vidi, piemēram, ASV. Elastīga pieeja nāk par labu arī Slovēģijai, kas ir viena no mazākajām ES dalībvalstīm, kuru rīcībā ir maz resursu, ko investēt MI.
- Ja šodienas diskusijas nonāks strupceļā un pastāvēs uzskats, ka nav iespējams panākt kompromisu, tad jūs esat gatavi pieņemt nedaudz stingrākas testēšanas prasības. Tomēr līdzsvarota kompromisa ietvaros **finansīlais atbalsts būtu jādara pieejams mazāk turīgām ES dalībvalstīm**, lai palīdzētu segt pieaugošās attīstības izmaksas.

2. pants

Piemērošanas joma

Noteikumu, kas izklāstīts 1. pantā, piemēro visām MI sistēmām

bez izņēmuma

bez izņēmuma, ja vien sistēma nav izstrādāta kā atvērtā pirmkoda sistēma

izņemot gadījumus, kad to izstrādā mazi uzņēmumi un jaunuzņēmumi (un)

izņemot gadījumus, kad to izstrādā militāriem vai aizsardzības mērķiem (un)

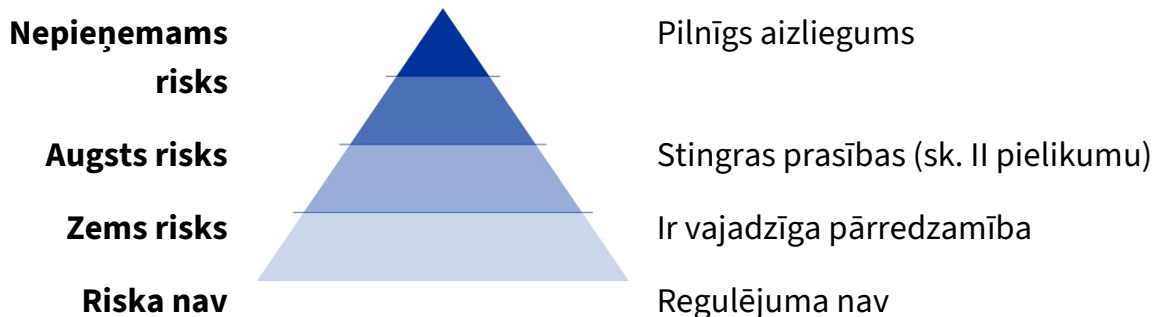

izņemot gadījumus, kad to izstrādā nacionālās drošības, migrācijas vai robežkontroles vajadzībām

Jūsu argumenti

- Līdz šim ES ir atpalikusi globālajā MI attīstībā. Jaunuzņēmumu izslēgšana varētu palīdzēt izveidot dinamisku ekosistēmu. Jaunuzņēmumiem trūkst juridisko, finansiālo un administratīvo spēju, lai ievērotu tādos pašus noteikumus kā lielajiem tehnoloģiju uzņēmumiem. Stingras atbilstības pieprasīšana varētu kavēt inovāciju agrīnā posmā.
- Ja jums neizdosies pārliecināt pietiekami daudz dalībvalstu pieņemt 1. pantā paredzētās elastīgas testēšanas prasības, jūs vēlaties nodrošināt, ka jaunuzņēmumiem tiek piešķirtas dažas atkāpes no minētajām prasībām. Tādējādi tiem nebūs uzreiz jāsaskaras ar pilnīgas atbilstības nodrošināšanas slogu (ja tas tiks panākts 1. pantā), bet tie varēs darboties eksperimentālā vidē.
- Jūsu piezīmes:

I pielikums. Riska klasifikācija

Nepieņemams risks

- **Sociālās novērtēšanas MI** – reitinga piešķiršana iedzīvotājiem, pamatojoties uz viņu uzvedību
- **Ar MI darbināma masveida novērošana** – biometriskā izsekošana bez piekrišanas
- **Emociju atpazīšana darbavietās/skolās**, lai ietekmētu darba rezultātus
- **Autonomi nāvējoši ieroči**, kas var nogalināt bez cilvēka iejaukšanās
- **Zemapziņas manipulēšanas MI** – cilvēku lēmumu ietekmēšana bez pārredzamības

Augsts risks

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Zems risks

- **MI sistēmas, kas nav klasificētas kā “augsta riska” sistēmas**
- **Sarunboti un virtuālie asistenti** (ja vien lietotāji zina, ka viņi sarunājas ar MI)
- **Ieteikumu algoritmi** – uz MI balstīti ieteikumi sociālajos medijos
- **MI saimnieciskās darbības automatizācijai** – MI, kas automatizē vienkāršus administratīvos uzdevumus

Riska nav

- Ar MI darbināmi attēlu, mūzikas vai mākslas ģeneratori/rediģētāji
- MI zinātniskajā pētniecībā
- MI rotaļlietu un izklaides robotos – ar MI darbināmas rotaļlietas bez reāliem riskiem

II pielikums. Prasības “augsta riska” MI sistēmām

Uzsvars uz juridiskiem un ētikas standartiem:

- riska novērtējums pirms ieviešanas, apzinot paredzamos riskus un iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu
- tiek nodrošināta cilvēka virsvadība, lai novērstu pilnīgu automatizāciju lēmumu pieņemšanā
- datu pārvaldība, lai nodrošinātu objektīvas apmācības datu kopas
- obligātas ārējās revīzijas, tostarp testēšana “smilškastē” cilvēka uzraudzībā
- testēšanas rezultāti tiek izpausti ES regulatoriem
- pēctirgus uzraudzība, lai sekotu darbības rezultātiem

Definīcijas

- **Algoritmi** – soli pa solim izklāstīti norādījumi, ko dators ievēro, lai atrisinātu problēmu vai pieņemtu lēmumu.
- **Mākslīgā intelekta sistēmas** (MI sistēmas) – datorizētas sistēmas, kas MI izmanto tādu uzdevumu veikšanai, kuriem parasti nepieciešams cilvēka intelekts, piemēram, mācīšanās, argumentācija, problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana, uztvere un valodas izpratne.
- **Intelektuālā darbaspēka aizplūšana** – kad kvalificēti darbinieki pamet valsti, lai strādātu ārzemēs.
- **Uzņēmumu migrācija** – kad uzņēmums pārceļ savu darbību uz citu valsti, bieži vien nolūkā uzlabot apstākļus vai pazemināt izmaksas.
- **Dziļās mācīšanās MI** – sistēma, kas mācās no liela datu apjoma, izmantojot neirālos tīklus, piemēram, kā darbojas cilvēka smadzenes. Tā atpazīst modeļus un laika gaitā uzlabojas, neprasot konkrētu programmēšanu.
- **Vispārīga lietojuma mākslīgais intelekts (GPAI)** – MI, kas var veikt vairāk nekā vienu uzdevumu, piemēram, *ChatGPT*, *Google Gemini*.
- **Atvērtais pirmkods** – programmatūra, kuras kods ir brīvi pieejams ikvienam nolūkā to apskatīt, izmantot un pārveidot.
- **Uz noteikumiem balstīts MI** – MI sistēma, kas pieņem lēmumus, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem noteikumiem un loģiku. Piemēram, “Ja notiek X, tad jādara Y”.
- **Testēšana “smilškastē”** – testēšana izolētā vidē, piemēram, pašbraucējs MI tiek testēts simulētā pilsētā, pirms tas brauc pa reāliem ceļiem.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Austrija					
Beļģija					
Bulgārija					
Horvātija					
Kipra					
Čehija					
Dānija					
Igaunija					
Somija					
Francija					
Vācija					
Grieķija					
Ungārija					
Īrija					

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

	1.A pants: klasifikācija	1.B pants: pieeja	Citi ierosinājumi/piezīmes	2. pants – darbības joma	Citi ierosinājumi/piezīmes
Itālija					
Latvija					
Lietuva					
Luksemburga					
Malta					
Nīderlande					
Polija					
Portugāle					
Rumānija					
Slovākija	uz mērķi balstīta	elastīga	finansiāls atbalsts	jaunuzņēmumi	
Slovēnija					
Spānija					
Zviedrija					
Komisija	uz mērķi balstīta	piesardzīga		militārie/aizsardzības mērķi	

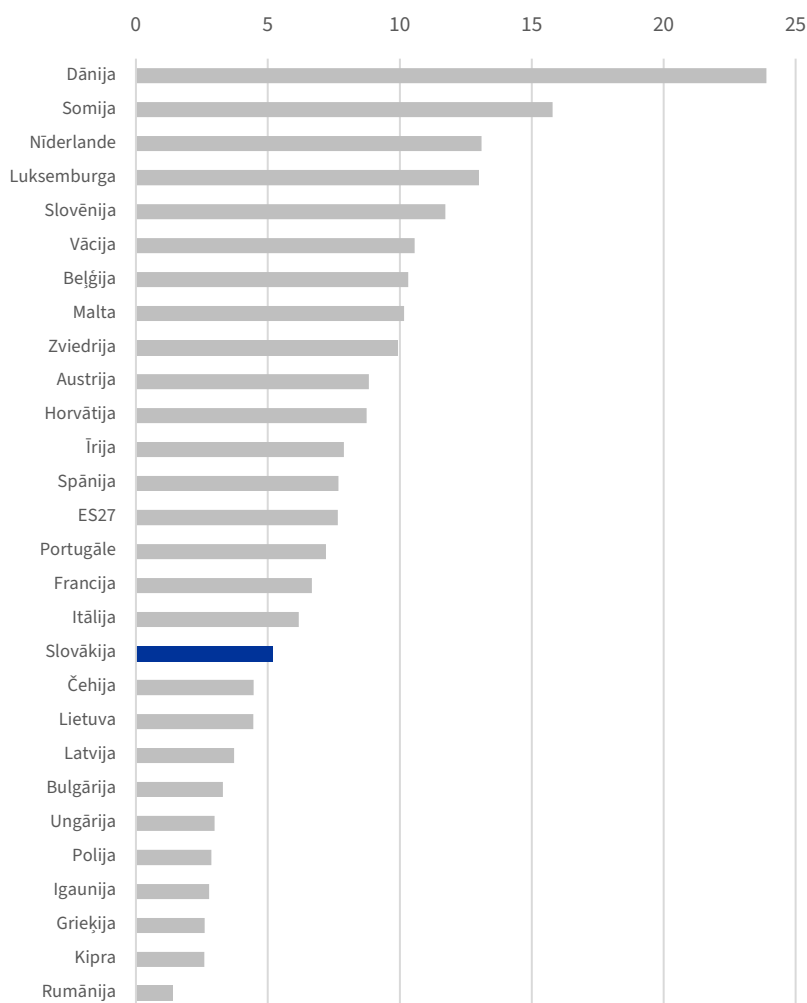
Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

Vispārīga informācija

Nemiet vērā – **sarunas notiek 2023. gadā!**

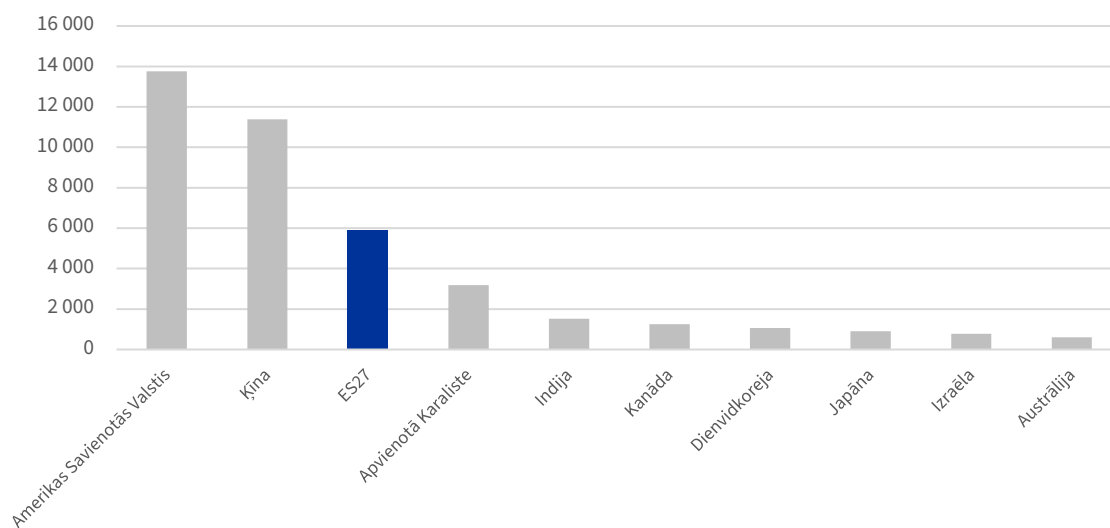
	Eiropas Savienība	Slovākija
Iedzīvotāji	447 695 350	5 428 792
IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	38 150	22 690
Bezdarba līmenis	6,1 %	5,8 %
To uzņēmumu procentuālā daļa, kuri izmanto MI tehnoloģiju	8 %	7 %
To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir padziļinātas digitālās prasmes	27,3 %	21,7 %

To uzņēmumu procentuālā daļa, kuros ir vairāk nekā 10 darbinieku, kas izmanto vismaz vienu MI tehnoloģiju (2021)

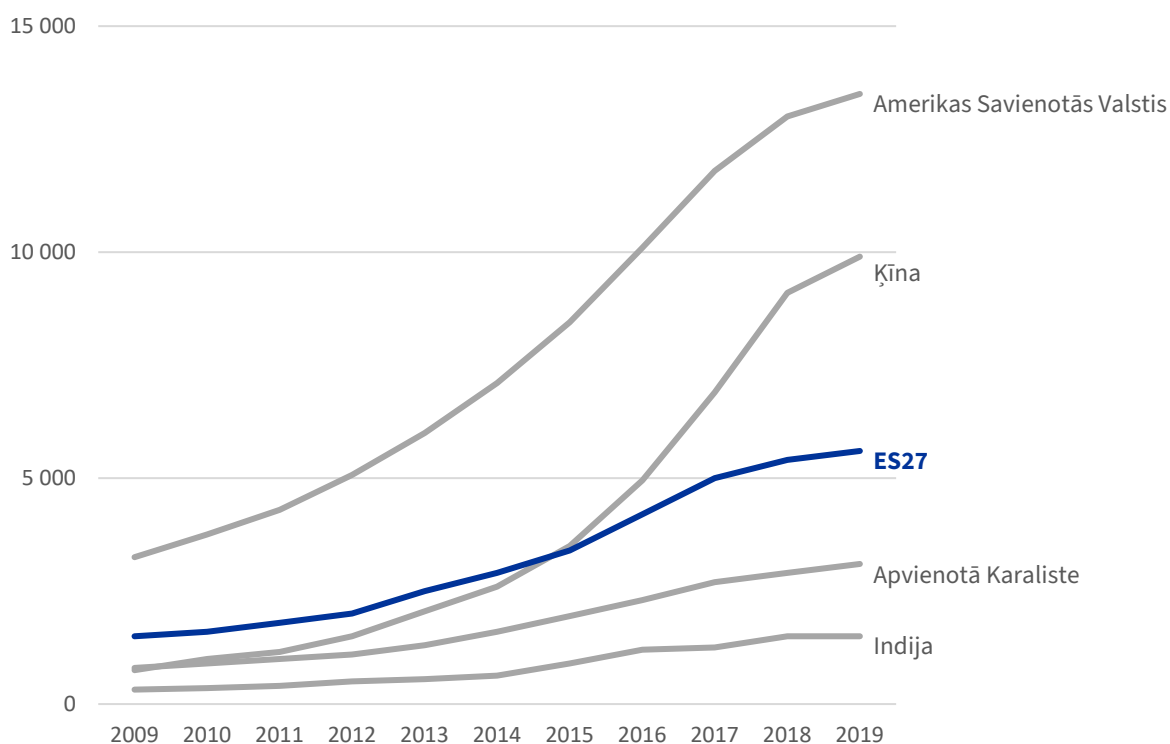

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.

MI uzņēmumi pa valstīm (2020)

MI uzņēmumu izaugsme skaitļos

Datu avoti: Eurostat, Kopīgais pētniecības centrs

Šo publikāciju ir sagatavojis Padomes Ģenerālsēkretariāts, un tā ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā neuzliek atbildību ne ES iestādēm, ne dalībvalstīm. Plašāka informācija par Eiropadomi un Padomi ir pieejama tīmekļa vietnē: www.consilium.europa.eu.

© Eiropas Savienība, 2025

| Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Print	ISBN 978-92-850-0524-5	doi: 10.2860/2079367	QC-01-25-006-LV-C
PDF	ISBN 978-92-850-0523-8	doi: 10.2860/7209878	QC-01-25-006-LV-N

Piezīme: Šis materiāls ir didaktiski sagatavots, lai nodrošinātu raitu spēles norisi un dalībnieku mācību pieredzi. Tas var arī nereprezentēt faktisku saturu vai reālās politiskās nostājas.